

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Toplantı
27 Kasım 2019 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı

Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleeri

a)Hazine ve Maliye Bakanlığı

b)Gelir İdaresi Başkanlığı

c)Kamu İhale Kurumu

ç)Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

d)Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu

e)Türkiye İstatistik Kurumu

f)Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

g)Hazine Müsteşarlığı

ğ)Sermaye Piyasası Kurulu

h)Yatırımcı Tazmin Merkezi

ı)Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

III.- SUNUMLAR

1.-Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

2.-BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

3.-SPK Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu'nun, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

4.-Kamu İhale Kurumu Başkanı Hamdi Güleç'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

5.-Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı Rıza Çelen'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un kendisi hakkında Twitter'daki ifadelerine ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

23'üncü Toplantı

27 Kasım 2019 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.10'da açılarak dört oturum yaptı.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak,

BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben,

SPK Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu,

Kamu İhale Kurumu Başkanı Hamdi Güleç,

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı Rıza Çelen,

Tarafından, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunum yapıldı.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt'un kendisi hakkında Twitter'daki ifadelerine ilişkin açıklama yaptı.

2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşülmesine devam edilerek;

Hazine ve Maliye Bakanlığının,

Gelir İdaresi Başkanlığının,

Kamu İhale Kurumunun

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının,

Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun,

Türkiye İstatistik Kurumunun,

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun,

Sermaye Piyasası Kurulunun,

2020 yılı bütçeleri ile 2018 yılı kesin hesapları;

Hazine Müsteşarlığının 2018 yılı kesin hesabı;

Kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 20.02'de toplantıya son verildi.

27 Kasım 2019 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.10

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın, basınımızın çok değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 23'üncü Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri ()*

a)Hazine ve Maliye Bakanlığı

b)Gelir İdaresi Başkanlığı

c)Kamu İhale Kurumu

ç)Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

d)Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu

e)Türkiye İstatistik Kurumu

f)Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

g)Hazine Müsteşarlığı

ğ)Sermaye Piyasası Kurulu

h)Yatırımcı Tazmin Merkezi

ı)Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gündemimizde Hazine ve Maliye Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Türkiye İstatistik Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Kamu İhale Kurumu, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları ile Hazine Müsteşarlığının kesin hesabı, Yatırımcı Tazmin Merkezi ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayın Bakana söz veriyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, usul üzerine söz istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, konu nedir Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Usulle ilgili bir şey söyleyeceğim.

* (1/278) ve (1/277) esas numaralı Kanun Teklifleri ile Sayıştay tezkereleri 24/10/2019 tarihli 4'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Usulle ilgili konu nedir Sayın Bekaroğlu, nedir, onu alayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne demek “Nedir?” Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nedir usulle ilgili yanlış, nedir konu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Usulle ilgili söz istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Nedir konu Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Böyle bir hakkım yok mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Var hakkınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söyleyeceğim zaten, bir dakika verin, orada söyleyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, vereceğim ben söz, söyleyin konuyu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dünden farklı olan ne var Sayın Bekaroğlu?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyi söyleyeyim? Sayın Bakanın daha evvel yapmış olduğu bir açıklamayla ilgili bu görüşmeyi etkileyeceğinden dolayı usulle ilgili söz istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu, usul değil Sayın Bekaroğlu, çok teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nasıl usul değil? Görüşmeyi etkileyecek diye şey yapıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan, buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, böyle bir yönetim olmaz, ne yapıyorsunuz? Ayıp ya, vallahi ayıp ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar... Bu, usul değil Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Böyle bir yönetim mi olur?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bu, usul değil efendim, usulle ilgili konu değil.

Buyurun Sayın Bakanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyi değil? Ben biraz sonra burada konuşacağım. Sayın Bakan ekonominin aleyhinde konuşanları neredeyse terörist ilan etti. Peki, ben hangi baskıyla burada konuşacağım?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, lütfen oturunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben ekonomiye karşı çıkacağımdan dolayı eğer beni terörist olarak takdim edeceklerse ben nasıl konuşacağım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şov yapma, şov yapma Bekaroğlu, otur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar...

Buyurun Sayın Bakan.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu konu usulle ilgili değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değil efendim.

Buyurun Sayın Bakanım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bu, usulle ilgili değilse ben susuyorum, çok ayıp. Nasıl konuşacağız biz burada? Biz burada nasıl konuşacağız?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Size söz vereceğim.

Arkadaşlar, lütfen...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu baskı altında nasıl konuşacağız biz bunu? Bu, baskı değil mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bekaroğlu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, konuşmadığın bir gün var mı, konuşmadığın?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, baskı değil mi? Nasıl konuşacağız biz burada?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Konuşmadığın bir gün var mı? Her gün konuşuyorsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Konuşmadığın bir gün var mı?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir laf söyleyin ya söyleyecekseniz, her şeye karşı çıkmayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Konuşmaktan rahatsız olmayın, bırakın konuşsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar... Lütfen Sayın Aydemir, lütfen oturunuz.

Değerli arkadaşlar...

Sayın Bekaroğlu, size söz vereceğim, söz verdiğimizde ne istiyorsanız konuşun.

Buyurun Sayın Bakanım.

III.- SUNUMLAR

1.-Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK - Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun saygıdeğer üyeleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, başarıyla sürdürülen Barış Pınarı Harekâtı'mıza büyük destek veren Türkiye Büyük Millet Meclisimize, kahramanca mücadele eden Türk Silahlı Kuvvetlerimize...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Konuşamazsın, burada görüşme yapacağız. Ne konuşacaksın?” “Ekonomi konuşacağım.” “Konuşamazsın.”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Size söz vereceğim efendim, lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya Sayın Başkan, bu yakıştı mı size? Size yakıştı mı bu ya? Önce ne konuşacağınızı anlatacaksınız arkadaşlar, sonra isterse söz verecek, çok ayıp ya.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK - ...bu tarihî operasyona başından sonuna kadar özveriyle liderlik eden Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımı sunuyor, hayatını kaybeden bütün şehitlerimize, Mehmetçiklerimize ve vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

2018 yılında başlayan, 2019 yılında da devam eden ekonomimize yönelik daha önce benzerine şahit olmadığımız büyüklükteki saldırıları, başta aziz Türk milletinin milli bir bilinçle vermiş olduğu topyekûn destek ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı güçlü koordinasyon ve hızlı karar alma süreçleri sayesinde hamdolsun etkisiz hâle getirmiş bulunmaktayız.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bugün sizlere, genel makroekonomik görünüm, Bakanlığımızın, Gelir İdaresi Başkanlığının, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ve Türkiye İstatistik Kurumunun faaliyetleri, 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu, 2020 yılı merkezî yönetim gelir bütçesi, Bakanlığımızın 2018 yılı kesin hesabı ile 2020 yılı gider bütçesi, Gelir İdaresi Başkanlığı bütçesi, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

bütçesi, Türkiye İstatistik Kurumu bütçesi hakkında bazı bilgiler sunacağız. Ardından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, BDDK, SPK ile Kamu İhale Kurumunun Başkanları da kendi kurum bütçeleriyle ilgili sizlere kısa bilgi verecekler.

Makroekonomik görünümüne baktığımızda, küresel ekonomi ve Türkiye ekonomisine ilişkin genel bir değerlendirmede bulunmak istiyorum. Küresel ekonomi 2018 yılının ikinci yarısından itibaren imalat sanayisi ve ticaret kaynaklı olarak yavaşlamaya başlamıştır. Bu gelişmede, Amerika ve Çin arasında ticaret politikalarında ortaya çıkan anlaşmazlıklar, Amerika Merkez Bankasının faiz artırımları, artan jeopolitik gerilimler ve belirsizlik ortamı etkili olmuştur. Küresel ekonomideki yavaşlama eğilimi 2019 yılında da devam etmektedir. İmalat sanayi öncü göstergesi olan PMI son 7 yılın en düşük seviyesinde bulunmaktadır. 2019 yılında küresel büyümenin, küresel finans krizi yıllarından bu yana en düşük seviyeye gerileyerek yüzde 3 düzeyinde gerçekleşmesi beklenmektedir. 2020 yılında ise küresel büyümenin sınırlı bir toparlanmayla yüzde 3,4 oranında olması öngörülmektedir. 2018 yılında yüzde 3,6 düzeyinde artan küresel ticaret hacminin 2019 yılında yüzde 1,1; 2020 yılında ise yüzde 3,2 oranında büyümesi beklenmektedir.

Gelişmiş ülkelerde korumacı politikalar nedeniyle dış talepteki daralma, artan belirsizlikler, tüketici ve üretici güveninin bozulması ekonomik aktivitenin yavaşlamasına neden olmuştur. Diğer taraftan, düşük işsizlik oranları ve merkez bankalarının genişletici politikaları neticesinde iyileşen finansal koşullar ekonomik büyümeyi desteklemektedir. 2018 yılında yüzde 2,3 oranında büyüyen gelişmiş ülke ekonomilerinin 2019 ve 2020 yıllarında yüzde 1,7 oranında büyüme kaydetmesi beklenmektedir. ABD ekonomisi yavaşlama eğilimindedir. Ekonomik aktivitedeki zayıflama, artan riskler ve azalan enflasyon baskısı nedeniyle ABD Merkez Bankası genişletici para politikasına yeniden başlamış ve 2019 yılında 3 kez faiz indirimi gerçekleştirmiştir. 2018 yılında yüzde 2,9 oranında büyüyen Amerikan ekonomisinin 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla yüzde 2,4 ve 2,1 oranında büyümesi beklenmektedir. Artan korumacılık ve yavaşlayan küresel ekonomiye bağlı olarak azalan dış talep ile Brexit sürecine ilişkin belirsizlikler avro bölgesinde ekonomik aktiviteyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bölge ekonomisini desteklemek amacıyla Avrupa Merkez Bankası mevduat faiz oranını düşürmüştü ve yeni bir varlık alım programına başlamıştır. 2018 yılında yüzde 1,9 seviyesinde gerçekleşen bölge ekonomik büyümesinin 2019 yılında yüzde 1,2; 2020 yılında ise yüzde 1,4 oranında gerçekleşmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gelişmekte olan ülkelerde ekonomik aktivite, küresel ekonomideki yavaşlama, ticarete artan korumacılık ve belirsizlikler nedeniyle zayıflamaktadır. Buna rağmen, gelişmekte olan ekonomiler küresel büyümenin öncüsü olmaya devam edecektir. Gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici para politikaları, finansal koşulları iyileştirerek gelişmekte olan ülke ekonomilerini desteklemektedir. 2018 yılında yüzde 4,5 oranında büyüme kaydeden gelişmekte olan ülkelerin 2019 ve 2020 yıllarında sırasıyla yüzde 3,9 ve 4,6 oranında büyümesi beklenmektedir.

Petrol fiyatları Amerikan üretimindeki artış ve yavaşlayan küresel talebe bağlı olarak geçen yıla göre gerilemiştir. Son aylarda petrol fiyatları 60 dolar civarındaki seyrini korumaktadır. Küresel ekonomiye dair son bir yıllık dönemde Türkiye'ye etkileri bakımından öne çıkan temel gelişmeler, ticaret savaşlarının küresel ekonomiye olan olumsuz etkisi, avro bölgesi ekonomisindeki yavaşlamanın ihracatımıza olan yansımaları ve gelişmiş ülke merkez bankalarının genişletici para politikalarına yönelmeleri olmuştur. Ayrıca, bu dönemde petrol fiyatlarının düşük seyretmesi Türkiye gibi petrol ithalatçısı ülkelere olumlu etkiye bulunmuştur.

Ticaret savaşları, Çin ekonomisindeki yavaşlama, Brexit sürecine ilişkin belirsizlikler ve jeopolitik gerilimler küresel ekonomiye ilişkin aşağı yönlü risk faktörleri olarak görülmektedir.

Türkiye ekonomisine baktığımızda 2018 yılının ilk yarısında yüzde 6,5 oranında güçlü bir büyüme kaydeden Türkiye ekonomisinde yılın ikinci yarısında karşı karşıya kalınan spekülasyon kur saldırılarının etkisiyle enflasyon ve faizler yükselmiş, böylelikle tüketim ve yatırım harcamaları zayıflamıştır. Yılın ikinci yarısındaki ivme kaybı nedeniyle ekonomi 2018 yılında yüzde 2,8 oranında büyümüştür. Buna karşılık, güçlü seyreden ihracat ve turizm gelirleri iç talepteki yavaşlamayı sınırlamış ve iktisadi faaliyette daha ılımlı bir dengelenme sürecini desteklemiştir.

Finansal saldırılara karşı yerinde ve zamanında yapılan müdahalelerle döviz kurundaki dalgalanma azalmış ve finansal piyasalar normalleşmiştir. Bu sayede, ekonomik aktivitede 2019 yılının ilk yarısında ılımlı bir toparlanma gerçekleşmiştir. Türkiye ekonomisi mevsimsel düzeltilmiş olarak 2019 yılının ilk ve ikinci çeyreğinde bir önceki döneme göre sırasıyla yüzde 1,6 ve 1,2 oranında büyüme kaydetmiştir. Finansal koşullardaki iyileşme ve enflasyondaki düşüş toparlanma sürecinin yılın ikinci yarısında devam etmesinde etkili olmaktadır. Sanayi üretimi, kapasite kullanım oranları ve güven endekslerindeki iyileşmeler, kredilerin son dönemde hız kazanması gibi gelişmeler tüm bu süreci desteklemektedir. Ayrıca, ihracat ve turizmin ekonomik faaliyet üzerinde güçlü desteği sürmektedir. Bu gelişmeler ışığında büyümenin Yeni Ekonomi Programı'nda belirtildiği üzere 2019 yılında yüzde 0,5 olarak gerçekleşmesi öngörülmektedir ve buna müteakip 2020-2022 yılları arasındaki dönemde büyümenin potansiyeline yakın dediğimiz yüzde 5 seviyesinde gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Nitekim, takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi 2019 yılının Eylül ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 3,4 oranında artış kaydetmiştir. Kapasite kullanım oranı ise 2019 yılı Kasım ayında yıllık 3,1 puan artarak 77,2 seviyesine ulaşmıştır. Nitekim, aynı dönemde Reel Kesim Güven Endeksi 9,2 puan artarak 102 seviyesinde gerçekleşmiştir. Önümüzdeki dönemde büyümenin temel unsurlarını enflasyon ve faiz oranlarının gerilemesi, beklentilerdeki ve finansal koşullardaki iyileşme ile ertelenen iç talebin devreye girmesi oluşturmaktadır. Ayrıca, ihracat ve turizm gelirlerinin artırılmasına yönelik hazırlanan master planlar ve uygulamalarla sanayi sektöründe üretkenliğin iyileştirilmesine ve yenilikçi üretimin desteklenmesine yönelik tedbirler tüm bu süreçlere katkı sağlayacaktır.

İş gücü piyasasına yönelik uygulanan politikalar ve büyüme performansı sonucunda küresel krizin başlangıcından 2018 Aralık dönemine kadar olan sürede 8 milyon ilave istihdam artışı sağlanmıştır. 2019 yılında işsizlik oranının yüzde 12,9 olarak gerçekleşmesi yıl sonu itibarıyla beklenmektedir. Ekonomideki toparlanma süreciyle, istihdam artışını desteklemeye yönelik tedbirler neticesinde işsizlik oranının 2020 yılında yüzde 11,8 seviyesinde gerçekleşmesi, program dönemi sonunda da yüzde 9,8'e gerilemesi hedeflenmektedir.

İhracat ve turizmdeki güçlü seyir dengelenme sürecini desteklemeye devam etmektedir.

Genel Ticaret Sistemi'ne göre ihracatımız 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla yıllık 180,2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Bu artışta, Türk lirasının daha rekabetçi bir seviyeye ulaşması, ihracatta artan ürün ve pazar çeşitliliğiyle teşvik ve desteklerimiz etkili olmuştur. İthalat tarafında ise, dengelenme süreciyle, 2019 yılı Eylül ayında yıllık 203,3 milyar dolara gerilemiş, Yeni Ekonomi Programı'nda 2020 yılında ihracatın 190, ithalatın ise 231,5 milyar dolar olması öngörülmektedir. İhracatın ve ithalatın program dönemi sonunda sırasıyla 213 ve 260 milyar dolar seviyelerine ulaşması hedeflenmektedir.

2018 yılında güçlü performans gösteren turizm gelirleri, 2019 yılının Ocak-Eylül döneminde yüzde 16 oranında artmış, toplam turist sayısı ise 41 milyon kişiye ulaşmıştır. Dış ticarete ve turizmde kaydedilen olumlu gelişmeler sayesinde on iki aylık birikimli cari işlemler dengesi eylül ayında 5,9 milyar dolar fazla vermiştir. Böylece cari işlemler dengesinde cumhuriyet tarihinin en iyi seviyelerine ulaşılmıştır. Cari işlemler dengesinin 2019 yılında GSYH'nin yüzde 0,1'i oranında fazla vermesi beklenmektedir.

2019-2021 dönemini kapsayan Yeni Ekonomi Programı'nda belirlediğimiz dengelenme hedeflerinden çok daha iyi bir noktaya geldik. Söz konusu programda 2019 yıl sonu cari işlemler dengesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 3,3 açık vermesi ve enflasyonun da yüzde 15,9 olarak gerçekleşmesi hedeflenmişti. 2020-2022 Yeni Ekonomi Programımızda 2019 yıl sonu beklentimizi cari dengenin yüzde 0,1 fazla vermesi, enflasyonun ise yüzde 12 seviyesinde gerçekleşmesi yönünde pozitif noktada revize ettik. İç ve dış dengelenmeye yönelik göstergeler program tahminlerimizle uyumlu olarak gerçekleşmektedir.

2020 yılında iç talepteki iyileşmeyle birlikte cari işlemler dengesinin dış finansman ihtiyacını düşük düzeylerde tutacak şekilde seyretmesi öngörülmektedir. Cari işlemler dengesinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının, 2020 ve 2021 yıllarında sırasıyla yüzde -1,2 ve -0,8 olması, 2022 yılında ise yüzde 0 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; tüketici enflasyonu, döviz kurunun istikrarlı seyretmesi, ekonomideki dengelenme sürecine bağlı olarak iç talep koşullarının zayıflaması, ithalat fiyatlarının gerilemesi ve üretici fiyatlarındaki artışın azalması neticesinde 2019 yılı Mayıs ayından itibaren belirgin bir şekilde düşmeye başlamıştır. Tüketici fiyatları üzerindeki üretici fiyatları kaynaklı baskıların zayıflaması, enflasyon beklentilerindeki iyileşme ve güçlü baz etkisinin devreye girmesiyle 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla tek haneli seviyelere gerileyen enflasyon oranı, Ekim ayında geçen yılın aynı dönemine göre 16,7 puan azalarak yüzde 8,6 seviyesine gerilemiştir.

Para ve maliye politikalarının koordinasyonu ile rekabet ve verimliliği artıracak yapısal tedbirleri hayata geçirerek enflasyonu kalıcı olarak düşük tek haneli seviyelere indireceğiz. Bu çerçevede, Yeni Ekonomi Programı'nda enflasyonun 2020 yılında yüzde 8,5'e, 2021 yılında yüzde 6'ya, 2022 yılında ise yüzde 4,9'a düşmesi beklenmektedir.

Bankacılık sektörü sağlam yapısını korumaktadır. Ekonomideki dengelenme ve buna bağlı olarak yavaşlayan kredi büyümesi sonucunda kredilerin takibe dönüşüm oranı yıl içinde bir miktar artış göstermiş ve 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla yüzde 5 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bankacılık sektörünün sermaye yapısı ise oldukça güçlü olup aktif kalitesi kaynaklı riskleri rahatlıkla yönetebilecek seviyededir. Sektörün sermaye yeterlilik oranı 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, hedef oran olan yüzde 12'nin oldukça üzerinde, yasal sınır olan yüzde 8'in 2 katından daha yüksektir.

YEP'te belirttiğimiz gibi, bankacılık sektörünün aktif kalitesini iyileştirecek, mali yapısını güçlendirecek ve kaynaklarını kaliteli ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyecek şekilde kullanmasını sağlayacak adımların atılmasına devam edilecektir.

Kamu maliyesine baktığımızda; 2020 yılı merkezî yönetim bütçesi, Yeni Ekonomi Programı'nda ortaya konulan temel amaçlar doğrultusunda hazırlanmıştır.

2020 yılında maliye ve para politikaları arasındaki eş güdüm artırılmaya devam edecek, mali disipline kararlılıkla devam edilecek, sürekli ve kalıcı gelir kaynakları oluşturularak kamu kaynaklarının verimli ve tasarruflu kullanılması amacıyla yapısal değişiklikler hayata geçirilmeye devam edilecektir.

2019 yıl sonundan başlamak üzere bütçe açığının GSYH'ye oranını önümüzdeki üç yıllık dönemde de Maastricht kriteri olan yüzde 3'ün altında tutmayı hedeflemekteyiz.

Gelir politikaları ve uygulamalarına baktığımızda; Yeni Ekonomi Programı'nda belirlenen maliye politikaları çerçevesi içerisinde, sektör odaklı vergi indirimleriyle ekonomik aktiviteyi canlandırmaya, vergi kayıplarını vergi artışları yerine alternatif gelir kaynaklarıyla telafi ederek bütçe dengelerini korumaya devam ettik.

Enflasyonla mücadele kapsamında, vatandaş üzerinde oluşturacağı olumsuz etkileri de gözeterek eşel mobil uygulamalarıyla petrol fiyatlarındaki oynaklığı sınırlandırdık.

Önümüzdeki dönemde gelir politikalarımızı; mali disiplinden taviz vermeden, ekonomik istikrarın korunmasına, büyümenin desteklenmesine, yurt içi tasarrufların ve yatırımların teşvikine katkı sağlayacak şekilde uygulayacağız.

Bu kapsamda;

Vergi kanunlarında yer alan indirim, istisna ve muafiyetleri gözden geçiriyoruz.

Vergiye gönüllü uyumu gözeterek vergi tahsilatının etkinliğini artıracak ve kayıt dışı ekonomiyle yürüttüğümüz planlı mücadeleye kararlı bir şekilde devam edeceğiz.

Mükellef dostu uygulamalarla, teknolojik imkânlardan en üst düzeyde yararlanmaya devam edeceğiz.

Vergide adaleti pekiştirmek ve vergi tabanını genişletmek amacıyla önemli düzenlemeler yaptık. Hepinizin malumu olduğu üzere, yüksek gelir gruplarından daha fazla vergi alınmasına yönelik hükümler içeren bir kanun teklifi Meclisimizde kabul edildi.

Sayın Başkan, değerli üyeler; gelir politikası alanında gerçekleştirdiğimiz bazı faaliyetlerimizden kısaca bahsetmek istiyorum:

Mükelleflerimizin vergi yükümlülüklerini zamanında yerine getirmesini teşvik ediyoruz.

Vergiye gönüllü uyumun artırılması amacıyla, uyumlu gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine yönelik olarak getirdiğimiz yüzde 5'lik vergi indirimi uygulamasından daha fazla mükellefimizin yararlanması için değişiklik teklifi Meclisimizde kabul edildi.

Hizmet sunduğumuz tüm kesimlerin memnuniyetini anketler yaparak düzenli olarak ölçüyor ve hizmet kalitesini sürekli geliştiriyoruz.

Mükelleflerimizi, hak ve ödevlerinin yanı sıra, yeni uygulamalar hakkında internet, mobil ve görsel iletişim kanallarını kullanarak bilgilendiriyoruz.

İnternet Vergi Dairesinin kapsamını genişletiyoruz.

Vergi dairelerinde yapılan tüm işlemleri elektronik ortamda sunmak amacıyla İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden sunduğumuz hizmetleri sürekli artırıyor ve genişletiyoruz.

2019 yılı Ocak-Kasım döneminde yapılan geliştirmeler sonucunda İnteraktif Vergi Dairesi üzerinden sunulan hizmet sayısı 123 adede çıkarılmıştır. Bu hizmetler kapsamında, vatandaşlar tarafından yaklaşık 7 milyon adet dilekçe elektronik ortamda verilmiştir.

İnteraktif Vergi Danışmanı uygulamasının kapsamını da genişletiyoruz.

Uygulamayla serbest meslek kazancı elde eden mükellefleri, ticari kazanç elde eden bilanço ve işletme hesabı esasına tabi gelir vergisi mükelleflerini ve işe yeni başlayan mükellefleri vergiyle ilgili yükümlülükleri hakkında bilgilendiriyoruz.

2020 yılı başından itibaren zirai kazanç elde eden mükelleflerimizi de kapsama dâhil edeceğiz.

E-uygulamalarla hem mükelleflerimizin hayatını kolaylaştırıyor hem de e-denetim ve risk analiz kapasitemizi hızla artırıyoruz.

E-uygulamalarımızdan yararlanan mükellef sayısının 140 binden önümüzdeki yıl 350 bin seviyesine çıkmasını bekliyoruz.

E-dekont uygulamasıyla bankaların kâğıt dekont kullanımını azaltacağız. Sigorta poliçeleri ve sigorta komisyon gider belgelerini de elektronik ortama taşıdık. Sadece dekont belgesinin kâğıt yerine elektronik ortamda düzenlenmesinden dolayı bankalarımızın yıllık yaklaşık 100 milyon TL civarında tasarruf edebileceğini değerlendiriyoruz.

Kâğıt ortamında düzenlenen dekont belgesi, döviz alım satım belgesi, sigorta poliçesi, sigorta komisyon gider belgesi ve gider pusulası belgesi ekim ayında yapılan düzenlemelerle birlikte artık elektronik ortamda düzenlenebilir hâle gelmiştir. Böylece, çok sayıda mükellefimiz artık defter ve belgelerini kâğıt ortam yerine elektronik ortamda düzenleyip saklayabilecek ve maliyetlerinde önemli tasarruflar sağlayacaktır ve bunun yanında da çevre anlamında baktığımızda, tonlarca kâğıt artık kullanılmayacak ve yüz binlerce ağaç kesilmekten kurtulacaktır.

E-fatura ve e-defter kayıtlı kullanıcı sayımızı artırarak vergide dijitalleşme seviyemizi de artırıyor ve bu anlamda da maliyetlerimizi azaltıyoruz.

E-fatura ve e-defter uygulamasına yönelik ciro limitlerini 10 milyon TL'den 5 milyon TL'ye indirerek daha fazla mükellefimizin kâğıt yerine elektronik ortamda fatura ve defter kullanmasını sağlıyoruz. E-fatura ve e-arşiv fatura uygulamaları kapsamında bugüne kadar yaklaşık 25 milyar adet fatura elektronik ortamda oluşturulmuş ve iletilmiştir. Bu sayede bugüne kadar yaklaşık 2,5 milyar Türk liralık tasarruf sağlanmıştır.

Yaklaşık 100 bin e-defter ve 2,5 milyona yakın defter beyan sistemi kapsamındaki mükelleflerimiz artık defterlerini tamamen elektronik ortamda tutmaktalar. Bu sayede kâğıt defterlerin tasdik işlemleri için notere ödenen yıllık yaklaşık 150 milyon TL'lik harç ve ücretlerden kurtulmuş oldular.

Hal Kayıt Sistemi'ni de e-belge uygulamalarımıza entegre ediyoruz. Böylece sebze ve meyve fiyatlarında yapılan manipülasyonları anlık olarak izleyebileceğiz. Çalışmaların tamamlanmasıyla birlikte sebze ve meyve hallerindeki yaklaşık 15 bin civarındaki komisyoncu, sebze ve meyvelerin alım satımını yapan tüccar, hal kayıt sistemiyle entegre bir şekilde mali belgelerini daha kolay bir şekilde oluşturabilecek ve sistem üzerinden işlemler daha etkin bir şekilde izlenebilecektir.

E-serbest meslek makbuzu uygulamasını önümüzdeki yıl ortasından itibaren tüm serbest meslek erbabı için zorunlu hâle getiriyoruz. Yaklaşık 170 bin civarı serbest meslek erbabı artık matbaalardan makbuz bastırmayacak ve bunları kâğıt ortamda yazmak, saklamak ve iletmek zorunda kalmayacak. İşte, bu alanda da böylece 100 milyon lira civarında bir tasarruf sağlanacaktır.

Engelli vatandaşlarımızın işlemlerini hızlandırmaya ve kolaylaştırmaya devam edeceğiz. Önümüzdeki dönemde engelli vatandaşlarımızın kendilerine tanınan vergisel avantajlardan -ÖTV ve MTV istinası gibi- yararlanmak için artık vergi dairelerine gitmelerine gerek kalmayacak. Mükelleflerimize tebliği gereken belgelerin elektronik ortamda iletilebilmesine imkân tanıyan e-tebligat sistemiyle bu yıl yaklaşık 49 milyon belgeyi elektronik ortamda tebliğ ederek yaklaşık 645 milyon Türk lirası tasarruf sağladık.

E-yoklama sistemiyle yaklaşık 1,7 milyon adet yoklama ve 275 bin adet yoklama yoluyla denetimi de gerçekleştirdik.

Kayıt dışı ekonominin azaltılması ve kayıtlı ekonominin teşvik edilmesi hassasiyetle üzerinde durduğumuz konuların başında gelmektedir. Bu kapsamda planlı ve kararlı bir mücadele stratejisi izleyerek olumlu sonuçlarını aldığımız 3 eylem planı uyguladık. 2019-2021 dönemini kapsayan Kayıt Dışı Ekonomiyle Mücadele Stratejisi Eylem Planı'nı nisan ayı içerisinde yürürlüğe koyduk.

Bunun yanında, tahsilatta etkinliğin artırılması, özellikle kamu alacaklarının süresinde ve ilgili kanunlarına uygun olarak tahsili için yürütülmesi gereken işlemlerin büyük bir bölümünü elektronik ortama taşıdık.

Ödeme güclüğü içerisinde bulunan vatandaşlarımızın işlemlerini kolaylaştırıyor, zor günlerinde de yanlarında olmaya gayret ediyoruz.

Vergi sistemine güveni ve öngörülebilirliği artırmak amacıyla vergi alacaklarında yeni bir borç yapılandırma düzenlemesine gidilmeyeceğini Yeni Ekonomi Programı'yla kamuoyuna ilan ettik.

Vergi denetimi noktasında kayıt dışı ekonomiyle mücadele amacıyla risk odaklı analiz ve denetim çalışmalarını yürütüyoruz. Etkin bir vergi denetim sisteminin oluşturulması ve yürütülmesi amacıyla Vergi Denetim Kurulunun insan kaynakları ve teknolojik kapasitesini geliştirmeye devam ediyoruz.

Vergi Denetim Kurulu Denetim Bilgi Sistemi ve VDK Risk Analiz Sistemi'ni geliştirerek elektronik denetim uygulamalarını güçlendiriyoruz.

Vergi bilincinin ve mükellef haklarına yönelik farkındalığın artırılması amacıyla oluşturulan VDK Mükellef Portalı'nı kullanan mükellef sayısı 30 bini aşmıştır.

Bütçe politikası uygulamalarımız dengelenme, disiplin ve değişim sağlanmasında önemli bir araç olacaktır. Önümüzdeki dönemde mali disipline kararlılıkla devam edecek, kamu yatırım, harcama ve teşviklerinin etkinliğini artıracak değişim programlarını sürdüreceğiz.

Bu kapsamda, Bakanlığımız bünyesinde Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Genel Müdürlüğünü kurduk. Kamuda kaynakların verimli kullanılması, maliyetlerin ve harcamaların azaltılması, elde edilen tasarrufların yapısal değişikliklerle kalıcı hâle getirilmesine yönelik çalışmaları tüm kurumlarımızla iş birliği içerisinde sürdürüyoruz.

Diğer taraftan, Yeni Ekonomi Programı ve Orta Vadeli Mali Plan'ın hazırlık süreçlerini Strateji ve Bütçe Başkanlığıyla yakın iş birliği içerisinde gerçekleştirdik. Uygulamaya yönelik çalışmaları da yine güçlü bir koordinasyon içinde yürütüyoruz.

Verimsiz harcamaları tasfiye ederek mali alan oluşturmaya devam edeceğiz. Uygulayacağımız sıkı maliye politikalarının bir yansıması olarak tasarruf adımları atmaya devam edeceğiz. Harcama gözden geçirmeleriyle verimsiz harcama alanları tasfiye edilecek; bu yolla oluşturulacak mali alan ise politika öncelikleri kapsamında başta eğitim, sağlık ve katma değeri yüksek üretim olmak üzere sürdürülebilir büyümeye katkı sağlayacak alanlarda kullanılacaktır.

Mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçeveleri içerisinde kamuoyuyla bütçe gerçekleştirmelerini paylaşmaya düzenli bir şekilde devam ediyoruz. Vatandaşlarımızın kamu kaynaklarının kullanımı konusunda doğru bilgiye zamanında ulaşmasını önemsiyor ve bu amaçla her ayın 15'inde merkezi yönetim bütçe gerçekleştirmelerini kamuoyuyla paylaşmaya devam ediyoruz.

Kamu idarelerinin mali yönetim ve kontrol süreçlerini geliştirmeye devam ediyoruz. Bu kapsamda iç kontrol ve iç denetimle ilgili gerekli mevzuat düzenlemelerini tamamladık, kamu idarelerinin iç denetçi ve mali hizmetler uzmanı kadrolarını güçlendirdik.

Çiftçi, esnaf, KOBİ ve girişimcilere sağlanan destekler konusunda da özellikle esnaf ve çiftçimize desteğimiz devam ediyor. 2004 yılında 205 bin üreticiye 735 milyon Türk lirası olarak verilmeye başlanan düşük faizli kredi desteği 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla Ziraat Bankası'na kullandırılan 51,7 milyar, Tarım Kredi Kooperatiflerince kullandırılan 4,2 milyar TL olmak üzere toplamda 55,9 milyar TL'lik bakiyeye ve 907 bin çiftçiye ulaşmıştır.

2019 yılı Şubat ayında çıkarılan bir kanunla üreticilerin 2018 yıl sonu itibarıyla takipteki alacaklarda izlenen, yapılandırılmış olan ve ertelenen borçları yeniden yapılandırma kapsamına alınmıştır. Çiftçilerimize düşük faizli kredi kullandırımı nedeniyle oluşan gelir kayıplarının karşılanması amacıyla 2019 yılında ayrılan bütçe de 3,9 milyar Türk lirası kaynaktır. Bu amaçla 2020 yılı bütçesinde de 4,2 milyar Türk liralık bir ödenek öngörülmektedir.

Halk Bankası'na esnaf ve sanatkârlara kullandırılan kredi bakiyesi 2002 yılında 150 milyon Türk lirası iken 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla 40 milyar TL'ye, bu kredilerden faydalanan esnaf sayısı ise 64 binden 560 bine ulaşmıştır. 2019 yılında 1,9 milyar TL kaynak tahsis edilmiş, 2020 yılı bütçesinde 2,2 milyar TL ödenek öngörülmektedir. Hazine destekli kredi garanti uygulamasıyla KOBİ'lerin finansmana erişimini desteklemeye devam ediyoruz.

KOBİ'lerimiz başta olmak üzere tüm firmalarımızın finansmana erişimlerinde çok önemli bir rol oynayan hazine destekli kredi garanti uygulaması kapsamında, kefalet hacmi bu yılın kasım ayı itibarıyla yaklaşık olarak 320 milyar Türk lirasına, kredi hacmi ise 367 milyar Türk lirasına ulaşmış olup 295 bin işletmemiz sistemden faydalanmıştır. Kullandırılan kefaletin yüzde 76'sı KOBİ'lere, yüzde 24'ü ise KOBİ dışı işletmelere sağlanmıştır.

2019 yılında sırasıyla Ocak, Mart ve Mayıs aylarında uygulamaya koyduğumuz ve her biri 20 milyar TL'lik kefalet limitini haiz KOBİ Değer I, KOBİ Değer II ve ekonomi değer paketleriyle toplam 60 milyar TL'lik ilave kefalet imkânını firmalarımızın kullanımına sunarak KOBİ'lerimizin finansman imkânlarını kolaylaştırmaya devam ettik. Bu kapsamda, KOBİ Değer I paketiyle 76 binden fazla firmamıza 23,8 milyar TL, KOBİ Değer II paketiyle 44 binden fazla firmamıza 20,3 milyar TL ve Ekonomi Değer paketiyle 24 binden fazla firmamıza yaklaşık 20 milyar TL kredi kullandırdık.

Mayıs ayında açıkladığımız İVME finansman paketiyle kamu bankalarımız aracılığıyla kaliteli ve sürdürülebilir büyüme hedefimiz doğrultusunda ihracat ve katma değerli ürün üretimini güçlendirmeyi; yerli makine alımı, makine imalat sanayi ve sera alanlarında üretim altyapısını geliştirmeyi hedefledik. İVME finansman paketi kapsamında yaklaşık 33 milyar TL'lik krediyi firmalarımızın imkânına sunarken, paket kapsamında 37 binin üzerinde kredi adedine ulaşılmış ve firmalarımıza yaklaşık 25 milyar TL kredi tahsis gerçekleşmiştir. Ekonomik koşullarımızdaki iyileşmeye paralel olarak bu kapsamdaki kredi kullanımının önümüzdeki aylar ve yıl daha da artacağını öngörmekteyiz.

Bunun yanında, Mayıs ayında Avrupa İmar ve Kalkınma Bankasıyla İş Hayatında Kadın-Türkiye Programı kapsamında Kadın Girişimcilere kullandırılmak üzere 600 milyon avroya kadar finansman sağlanmasına dair mutabakat zaptı imzalanmıştır. Bakanlığımızca bu programa Hazine destekli kredi garanti sistemi üzerinden 3,6 milyar TL'lik kefalet limiti sağlanmıştır. Program kapsamında kadınlarımızın ortak olduğu veya yönetimine etkin olarak katıldığı işletmelerin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Girişimcilik ekosistemini yeni finansman araçları ve yöntemlerle destekliyoruz ve bu kapsamda finansmana erişimde sıkıntı yaşayan çekirdek, başlangıç ve erken aşama şirketler için yeni finansal araçlar sunuyoruz. Melek Yatırımcılık Sistemi'ni, Üst Fonlara Kaynak Aktarım mekanizmasını ve girişim sermayesi fonlarına doğrudan kaynak aktarım mekanizmasını devreye aldık. Girişim sermayesi fonlarına doğrudan kaynak aktarımı kapsamında önümüzdeki beş yıllık dönem içerisinde 2 milyar TL tutarında kaynak aktarmayı hedefliyoruz.

Finansal piyasalar:

Yeni araç ve yöntemlerle ülkemiz tasarruflarını artırmaya ve tasarruf kültürünü güçlendirmeye devam ediyoruz.

Uygulaması Bakanlığımız uhdesine geçen konut hesabıyla ilgili çalışmalarımızı uygulayıcı bankalarla koordinasyon hâlinde devam ettirmektedir. Bu kapsamda hâlihazırda sistemde yaklaşık 7 bin katılımcımız ve 110 milyon TL'lik birikmiş tasarruf bulunmaktadır. Sistem kapsamında gerekli olan en az üç yıllık tasarruf süresini yakın zamanda dolduran katılımcıların devlet katkısı başvuruları başlamış olup yıl sonuna kadar sistemden katılımcılara devlet katkısı ödemelerini başlatmayı planlamaktayız.

Kalkınma planımız ve Yeni Ekonomi Programı'mızdaki hedeflerimizle uyumlu olarak ülkemizdeki tasarrufları artırmaya yönelik yeni araçları geliştirip uygulamaya devam edeceğiz.

Finansal istikrarın gözetimi ve sürdürülmesi kapsamında ulusal ve uluslararası düzeyde çatişmalarımızı artırdık.

Finansal istikrarı ülke kalkınmamızın odak noktası hâline getirmiş durumdayız. Bu vizyonla Finansal İstikrar Komitesini "Finansal İstikrar ve Kalkınma Komitesi" şeklinde yapılandırdık. Böylece finansal sistemimizde kaynakların etkin kullanımı için gerek resmî otoritelerin gerek sektör aktörlerinin hızlı, uyumlu ve birbirlerini destekler kararlar almalarını sağladık. Türk lirası bazlı Borsa İstanbul referans niteliğindeki TLREF faiz oranını hayata geçirerek ulusal kredi derecelendirme şirketinin kurulması yönünde adımları atarak "omnibus" hesaplarla uluslararası yatırımcıların hareket kabiliyetlerini artırarak ve İstanbul Finans Merkezinin global ölçekte saygınlık kazanmasının önünü açarak uzun vadeli kalkınmamızın temel yapı taşlarını birer birer döşemeye başladık. Finansal sistemi yakından izleyerek koordinasyon içerisinde alınan kararlar etkin şekilde hayata geçirildi ve ülkemiz ekonomisi uluslararası gözlemcilerin karamsar beklentilerini boşa çıkararak pozitif büyüme ivmesini yakalamayı başardı.

Döviz kurunda meydana gelen spekülâtif ataklara karşı gerekli önlemleri alarak kurda istikrarı sağladık.

Finansal piyasalarda yaşanan dalgalanmaları azaltmak, likidite sıkışıklığını gidermek, finansal istikrarı desteklemek ve piyasaların etkin işleyişini sağlamak amacıyla Türk lirası ve döviz likiditesine yönelik gerekli tedbirleri aldık.

Döviz kredisi kullanımına ilişkin düzenlemeyle firmaların döviz borçluluğunu yönetilebilir bir seviyeye getirdik.

Döviz cinsinden veya dövize endeksli yapılan sözleşmelerin bazı istisnalar haricinde Türk lirası cinsinden belirlenmesini zorunlu tutan düzenlemeyle Türk lirasına olan güven artırıldı.

2018 yılı Ekim ayında uluslararası sermaye piyasalarında gerçekleştirilen beş yıl vadeli dolar cinsinden tahvil ihracının yatırımcıya getirisi yüzde 7,5 seviyesinde gerçekleşmişken 2019 yılı Kasım ayında aynı vadede gerçekleştirilen tahvil ihracında bu oran 180 baz puan daha aşağıda, yüzde 5,7 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aktif borç yönetimi vizyonu çerçevesinde dolar yükümlölüklerin düşük faizli avro yükümlölüklere swaplanması neticesinde son işlemin faiz maliyeti avro cinsinden yüzde 3,3 gibi bir seviyeye ülke tarihinin uluslararası sermaye piyasalarında avro cinsinden en düşük maliyetine gerilemiştir.

Ülkemiz menfaatleri için en doğru zamanda en uygun enstrümanlarla finansman temin etmeye devam edeceğiz.

Kamu finansmanı:

AB tanımlı genel yönetim borç stokunun faiz, kur ve likidite risklerine karşı olan duyarlılığını önemli ölçüde azalttık.

Yaptığımız duyarlılık analizleri sonucunda Türk lirası faiz seviyesindeki 500 puanlık artış, borç stokunun GSYH'ye oranını 2001 yılı stok yapısında 1,6 puan artırırken 2018 yılında yalnızca 0,8 puan artırmaktadır.

Yine, GSYH büyümesindeki 2 puanlık azalış, borç stokunun GSYH'ye oranını 2001'de 1,6 puan artırırken 2018'de yalnızca 0,6 puan artırmaktadır.

2001 yılındaki stok yapısı sürdürülüyor olsaydı TL'nin yüzde 5 değer kaybı, borç stokunun GSYH'ye oranını 2,1 puan artıracakken 2018 yılında bu artış yalnızca 0,7 puan olmuştur. Bu analiz, kamu maliyemizin ve borç yapımızın sağlamlığına işaret etmektedir.

Borçlanma maliyetlerini aşağı çektik. Ülke risk primindeki azalış ve enflasyon beklentilerdeki iyileşme sonucunda borçlanma maliyetlerimizde de belirgin bir düşüş gerçekleşmiştir. 2019 yılı içinde yüzde 26 seviyesinin üzerine kadar çıkan Türk lirası borçlanma maliyeti 2017 yılı Ekim ayından beri en düşük seviye olan yüzde 12'nin altına inmiştir. Diğer taraftan 2019 yılı için 117,3 milyar TL olarak hedeflediğimiz merkezî yönetim bütçesi faiz giderinin yıl sonunda 103,1 milyar lira olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

2002 yılında yüzde 72,1 olan ülkemizin AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı 2019 yılı ikinci çeyrek sonu itibarıyla yüzde 32,2 seviyesine gerilemiştir.

Yeni Ekonomi Programı'na göre bu oranın 2019, 2020, 2021 ve 2022 yılları sonu itibarıyla sırasıyla yüzde 32,8; 33,2; 32,5 ve 32,3 seviyelerinde aşağı yönlü bir patikada gerçekleşmesi beklenmektedir.

AB bünyesinde ekonomik ve parasal birliğe geçişin ön koşulu olan Maastricht Kriterlerinden biri de üye ülkelerin genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranının yüzde 60'ı geçmemesidir. Avrupa İstatistik Ofisinin (EUROSTAT) verilerine göre 28 Avrupa Birliği üyesinin ortalama genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2019 yılı ikinci çeyreği sonu itibarıyla yüzde 80,5 iken ülkemizde bu oran AB ortalamasının yarısından daha az, yüzde 30'lar seviyesindedir.

Hazine garantili kredilerden üstlenim oranı yüzde 1,7 seviyesine gerilemiştir.

Hazine garantili dış borç stoku 2019 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla 14,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hazine garantili kredilerden üstlenim oranı, tarihi düşük seviyelerde seyretmektedir. 2002 yılında Hazine garantili kredilerden üstlenim oranı yüzde 51,9 iken 2019 yılı Ekim ayı sonu itibarıyla yüzde 1,7 seviyesine düşmüştür. Hazine alacak stoku ise Ekim ayı sonu itibarıyla 18,2 milyar Türk lirası olarak gerçekleşmiştir.

Dış finansman:

Hazine Finansman Programı çerçevesinde uluslararası sermaye piyasalarından 11,2 milyar dolar tutarında dış finansman sağladık.

2019 yılında dolar, euro ve kira sertifikası piyasalarında gerçekleştirdiğimiz borçlanma işlemlerine uluslararası yatırımcılardan yoğun bir ilgi gösterilmiştir. Özellikle kasım ayında gerçekleştirdiğimiz dolar cinsi tahvil ihracına gelen talep miktarı, Nisan 2015'ten bu yana gerçekleştirilen tahvil ihraçları içerisinde en yüksek miktar olmuştur.

Gerek yatırımcıların tahvil ihraçlarımıza gösterdiği yoğun ilgi gerekse yurt dışı borçlanma maliyetlerimizdeki gerileme, Türkiye ekonomisine duyulan güvenin bir göstergesidir. Söz konusu ihraca gelen yüksek talebin yanı sıra, talebin çoğunluğunun uzun vadeli yatırım yapan dünyanın en büyük fonlarından gelmesi sayesinde başarılı ihraç sonrasında da ülkemizin risk primi güçlü bir şekilde gerilemeye devam etmiştir.

Hazinemizin uluslararası sermaye piyasalarındaki başarısı bu yıl ekim ayında Global Capital dergisi tarafından verilen bölgemizdeki yılın en iyi borçlanma ofisi hazinesi ödülüyle bir kez daha vurgulanmıştır.

Dünya Bankasıyla güçlü ve yakın ilişkimizi sürdürüyoruz. 2017 ve 2021 mali yıllarını kapsayan dönemdeki mali ve teknik iş birliğinin temelini oluşturan Ülke İşbirliği Çerçevesi Programı kapsamında Dünya Bankasından şimdiye kadar 10 proje ve 1 program kredisi için toplamda 3,7 milyar dolar tutarında finansman sağladık.

Uluslararası kuruluşlarla ilişkiler: Dünya Bankası İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde Türkiye üst sıralara doğru kararlı bir şekilde yükseliyor. Dünya Bankası tarafından her yıl düzenli olarak hazırlanan İş Yapma Kolaylığı Endeksi genel sıralamasında bir önceki yıl 60'ncı sırada olan Türkiye, geçtiğimiz sene 43'üncü basamağa çıktı. 2020 yılında 43'üncü sıradan 10 sıra daha yükselerek 190 ülke arasında en kolay iş yapılan 33'üncü ülke olmuştur. Endekste en büyük sıçrama esas itibarıyla Bakanlığımız sorumluluğundaki vergi alanında sağlanmış, bu alanda sıralamamız 80'inci sıradan 26'ncı sıraya yükselmiştir.

Kamu iktisadi teşebbüsleri:

Pay sahipliği fonksiyonunu icra ettiğimiz Kamu iktisadi teşebbüslerinin kârlı ve verimli bir şekilde işletilmesi temel hedeflerimizdendir. Farklı sektörlerde farklı işlem hacimleriyle faaliyet gösteren KİT'lerimizin ekonomimizdeki konumu büyük önem arz etmektedir. Ülkemiz gelişmişlik düzeyine katkı sağlayan demir yolu hatlarının inşasından elektrik ve doğalgaz iletim hatlarının ülke geneline yaygınlaştırılmasına, tarım politikalarının desteklenmesinden yerli maden kaynaklarımızın işletilmesine kadar birçok alanda KİT'ler önemli bir role sahip olup söz konusu teşebbüslerimizin sermaye yapılarının güçlendirilmesi önceliklerimiz arasında yer almaktadır. Bu çerçevede, KİT'lere 2018 yılında 6,2 milyar TL sermaye aktarımı gerçekleştirilmiş olup bu tutarın 2019 yılında 13,4 milyar lira, 2020 yılında ise 10,3 milyar lira olması programlanmıştır.

Diğer taraftan, hububat sektöründe üretimin devamlılığı, tarımsal ürünlerde üretici ve tüketiciler için makul fiyat oluşumu ve muhtaç ailelerimizin ısınma amaçlı kömür ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla ilgili teşebbüslere 2018 yılında 2,2 milyar lira görevlendirme bedeli ödemesi yapılmış olup bu tutarın 2019 yılında 1,6, 2020 yılında ise 1,7 milyar lira olması öngörülmektedir.

Bu teşebbüslerin merkezî yönetim bütçesine yapmakta olduğu katkıya baktığımızda ise 2018 yılında 3,2 milyar TL temettü geliri elde edildiği görülmekte, bu tutarın 2019 yılında 2,7 milyar lira, 2020 yılında ise 4,8 milyar lira düzeyinde olması beklenmektedir.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Sistemi:

Sigortacılık ve özel emeklilik alanlarında daha etkin bir sektörel yönetim sistemi oluşturuyoruz.

Sigortacılık ve özel emekliliğe ilişkin düzenlemelerin hazırlanması ve uygulanması, sistemin geliştirilmesi ve tasarrufların artırılması, vatandaşlarımızın haklarının korunması amacıyla Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunu kurduk.

Bireysel emeklilik ve otomatik katılım sistemlerinde tasarrufları artırıyoruz. 2019 yılı Kasım ayı itibarıyla bireysel emeklilik sisteminde katılımcı sayısı 6,8 milyon kişiye ulaşmış, devlet katkısı fon tutarı 16,4 milyar TL'ye, toplam fon büyüklüğü ise 112,8 milyar TL'ye yükselmiştir. Otomatik katılım sisteminde, çalışan sayısı 5,4 milyon kişiye, fon büyüklüğü ise 7,7 milyar TL'ye ulaşmıştır. Devlet katkısı için 2020 yılında bütçeden 5,1 milyar TL kaynak aktarılması öngörülmüştür.

KOBİ'lere yönelik Devlet Destekli Ticari Alacak Sigortası Sistemi'ni kurduk. 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla uygulamaya konulan bu sistem şirket bilançolarının yaklaşık yüzde 40'ını oluşturan alacakların etkin yönetimi konusunda KOBİ'lerimize destek sağlamaktadır. Sistem kapsamında hâlihazırda 5.400 KOBİ'ye yaklaşık 300 milyon liralık teminat sağlanmıştır.

Türk Reasürans Anonim Şirketini (TürkRe) kurduk. Sigortacılık sektöründe ürün çeşitliliğinin artırılması, özellik arz eden risklere karşı daha uygun koşullarda teminat sunulabilmesi ve sektörün reasürans imkânlarının genişletilmesinde TürkRe daha etkin ve proaktif bir rol oynayacaktır.

Devlet Muhasebesi ve Mali Raporlama:

Muhasebe ve raporlama hizmetlerini yürütüyoruz. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerini 2004 yılından bu yana tahakkuk esaslı muhasebe sistemiyle yürütüyor, genel yönetim mali istatistiklerini üçer aylık ve yıllık olarak yayımlıyoruz.

Kamu ödemelerinde e-fatura kullanımına başladık. 2020 yılı sonuna kadar merkezî yönetim kapsamındaki tüm kamu idarelerini e-fatura kapsamına almayı hedefliyoruz.

Kamuda e-teminat uygulamasına gümrük noktalarında başladık; uygulamayı tüm kamuda yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

Mali suçlarla mücadele noktasında suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanı ile mücadeleimize çok yönlü ve kararlılıkla devam ediyor, illegal bahisle mücadele ediyoruz.

Özelleştirme Uygulamaları:

Özellikle ekonomide verimlilik artışı ve kamu mali dengelerini iyileştirme hedefleri doğrultusunda özelleştirme uygulamalarına devam ediyoruz. Önümüzdeki dönemde özelleştirme uygulamalarına uzun vadeli sektörel öncelikler ve belirlenmiş bir program dâhilinde halka arz dâhil olmak üzere yeni ve alternatif modeller kullanarak devam edeceğiz.

TÜİK Uygulamaları:

Uluslararası standartlara uygun, kullanıcı odaklı ve sürdürülebilir bir istatistik sistemi kurmaya devam ediyoruz.

TÜİK tarafından “Haber Bülteni Yayımlama Takvimi”nde yer alan istatistiklere yönelik 82 alan uygulamasında yaklaşık 340 başlıkta istatistik üretilip haber bülteni olarak kamuoyuyla paylaşılmaktadır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı 2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu:

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamızın bu bölümünde Sayıştay tarafından yüce Meclise sunulan Hazine ve Maliye Bakanlığı 2018 Yılı Denetim Raporu'na ilişkin değerlendirmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Öncelikle, Sayıştay denetiminin kamu idarelerinin gelişimine, saydamlık ve hesap verebilirliğin artırılmasına katkısının son derece önemli olduğunu düşündüğümü ve Bakanlık olarak Sayıştay denetim raporlarına hassasiyetle yaklaştığımızı belirtmek isterim.

Kamu mali yönetiminde dış denetimin etkinliğinin artırılmasına katkı sağlamak üzere 2018 yılı Sayıştay denetiminde yer alan bulgulara ilişkin olarak Bakanlığımızın ilgili birimleri düzeltici işlemleri yapmakta ve gerekli önlemleri almaktadır.

2020 Yılı Gelir Bütçesi:

2020 yılı gelir bütçesi hakkında resme baktığımızda, 2020 yılında merkezî yönetim bütçe gelirlerinin yüzde 10,3 oranında artarak 956,6 milyar TL'ye, vergi gelirlerinin de yüzde 17,5 oranında artarak 784,6 milyar TL'ye, vergi dışı gelirlerin ise 172 milyar TL'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir.

Bu kapsamda 2020 yılı vergi gelirlerinin alt kalemleri şu şekilde öngörülmüştür: Gelir vergisi 182,1 milyar, kurumlar vergisi 89,4 milyar, dahilde alınan KDV 57,8 milyar, özel tüketim vergisi 175,2 milyar, ithalde alınan KDV 158,1 milyar, damga vergisi 21,5 milyar, harçlar 29,5 milyar, banka ve sigorta muameleleri vergisi 25 milyar, motorlu taşıtlar vergisi 17,4 milyar, diğer vergiler de 28,6 milyar Türk lirası olarak öngörülmüştür.

2018 yılı kesin hesabına baktığımızda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun efendim.

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ BERAT ALBAYRAK - Bakanlığımın, Gelir İdaresi Başkanlığının, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının ve Türkiye İstatistik Kurumunun 2018 yılı kesin hesabına ilişkin resme baktığımızda;

Mülga Maliye Bakanlığı Kesin Hesabı:

2018 yıl sonu itibarıyla 237,2 milyar lira olan mülga Maliye Bakanlığı bütçesinin 236,7 milyar Türk lirası kullanılmıştır; bunun yüzde 1,1'lik kısmı Bakanlık hizmetlerinde kullanılmıştır.

Mülga Hazine Müsteşarlığı Kesin Hesabı:

2018 yıl sonu itibarıyla 99,5 milyar lira olan mülga Müsteşarlık bütçesinin 96,5 milyar Türk lirası kullanılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığı kesin hesabına baktığımızda, 2018 yıl sonu itibarıyla 3,5 milyar TL olan Gelir İdaresi Başkanlığı bütçesinin 3,4 milyar Türk lirası kullanılmıştır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı kesin hesabının da; 2018 yıl sonu itibarıyla 38,2 milyon lira olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı bütçesinin 31,9 milyon Türk lirası kullanılmıştır.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2018 yıl sonu itibarıyla 381,2 milyon lira olan bütçesinin 326,6 milyon Türk lirası kullanılmıştır.

2020 yılı bütçelerine baktığımızda... Bakanlığın, Gelir İdaresi Başkanlığı, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve Türkiye İstatistik Kurumunun genel bütçe tekliflerine ilişkin son duruma baktığımızda;

Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesi; Bakanlığımızın 2020 yılı toplam bütçe teklifi 468,3 milyar Türk lirasıdır; faiz harcamaları hariç tutulduğunda 329,3 milyar lira olmaktadır. Bu teklifin yüzde 1,3'lük kısmı Bakanlığımız hizmetleri için kullanılacaktır.

Bakanlığımız faiz hariç 2020 yılı bütçesinin yüzde 98,7'lik kısmı olan 325,2 milyar TL ise diğer kamu idarelerinin hizmetlerinin finansmanı için ayrılmıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi için teklif ettiğimiz ödenek tutarı 4,1 milyar Türk lirasıdır.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi için teklif ettiğimiz ödenek tutarı 40 milyon Türk lirasıdır.

Türkiye İstatistik Kurumunun 2020 yılı bütçesi için teklif ettiğimiz ödenek tutarı da 427,5 milyon Türk lirasıdır.

Sayın Başkan, değerli üyeler; konuşmamı tamamlarken başta siz değerli üyeler ve bütçenin hazırlanmasında emeği geçen Bakanlığımız başta olmak üzere bürokrasideki tüm arkadaşlarımıza, Bakanlık çalışanlarımıza ve tüm paydaşlarımıza teşekkür eder, 2020 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini temenni eder, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Bakana sunuşları için çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanı Sayın Mehmet Ali Akben'e söz veriyorum.

Buyurun.

2.-BDDK Başkanı Mehmet Ali Akben'in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

BDDK BAŞKANI MEHMET ALİ AKBEN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; sözlerime başlarken şahsım ve kurumum adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, sizlere bankacılık sektöründeki gelişmelerle ilgili bilgiler arz etmek istiyorum.

Türk bankacılık sektörü son on yedi yılda 20 katlık bir büyüme kaydetmiş, 2002 yıl sonunda 213 milyar TL olan aktif toplamı 2019 yılı Eylül ayı itibarıyla 4,3 trilyon TL'ye ulaşmıştır. Aynı dönemde şube sayısı yüzde 84 oranındaki artışla 11.441'e, personel sayısı ise yüzde 66 oranındaki artışla 205.415'e ulaşmıştır.

Yakın zamanda ortaya çıkan küresel belirsizliklere ve olumsuz piyasa koşullarına rağmen güçlü mali yapısını korumayı başaran sektörümüz, büyüme potansiyelini sürdürmektedir.

Kamu borçlanma gereğinin azalmasıyla birlikte menkul değerler portföyünün sektörün toplam aktifleri içindeki payı 2002 yılında yüzde 41 iken Eylül 2019 itibarıyla bu oran yüzde 14'e gerilemiştir. Böylece aracılık fonksiyonunu daha etkin olarak yerine getiren sektörün kredileri, Ekim 2019 itibarıyla 2,6 trilyon TL'ye ulaşmış ve kredilerin aktif toplamı içindeki payı yüzde 60 seviyesine yükselmiştir.

Toplam kredilerin yüzde 79'u reel sektöre, bu tutarın yüzde 24'ü ise ekonomimiz için en önemli yer teşkil eden KOBİ'lerimize verilen kredilerden oluşmaktadır. Bireysel krediler ise yüzde 21 oranında bir paya sahiptir. Geleneksel olarak mevduat ağırlıklı kaynak yapısına sahip olan sektörümüzün Ekim 2019 itibarıyla mevduat toplamı 2,4 trilyon TL düzeyindedir. Düşük yurt içi tasarruf eğiliminin de etkisiyle maliyet avantajı sağlayan yurt dışı kaynaklar etkin bir şekilde kullanılmıştır.

Ağustos 2018 döneminde kurlarda meydana gelen dalgalanmanın eylül ayından itibaren normalleşmeye başlaması ve Yeni Ekonomi Programı'nın yürürlüğe konmasıyla ekonomimiz dengelenme sürecine girmiştir. Bu olumlu gelişmelerin de katkısıyla bankacılık sektörü yurt dışı piyasalardan kaynak temin etmekte ve bu fonları yenilemede herhangi bir sorun yaşamamaktadır.

Ayrıca, sektörümüzün likidite göstergeleri, yabancı para pozisyonu ve kaldıraç oranı makul düzeylerde seyretmektedir. Sermaye yeterliliği rasyosu uluslararası standartların uygun gördüğü asgari düzeyin oldukça üzerinde bulunmaktadır. Eylül 2019 itibarıyla 466 milyar TL'ye ulaşan ve kaliteli unsurlardan oluşan öz kaynaklar gücünü korumuştur. Bu çerçevede, Eylül 2019 itibarıyla sermaye yeterliliği oranı yüzde 18,4; çekirdek sermaye yeterliliği oranı yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir.

Ekim sonu itibarıyla yüzde 5,2 olan takibe dönüşüm oranı, gelişmekte olan birçok ülkeden Rusya, Hindistan ve hatta gelişmiş bazı ülkelerden, İspanya, İtalya, Polonya, İrlanda gibi ülkelerden daha iyi durumdadır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; malumlarınız olduğu üzere, kurumumuza genel bütçeden ödenek tahsisi söz konusu değildir. Kurumumuzun giderleri sorumlu olduğumuz finansal kuruluşların bilançoları üzerinden hesaplanan –bu oran 2020 yılı için on binde 2- katılma paylarıyla karşılanmaktadır. Bu kapsamda, kurumumuz bütçe büyüklüğü 2020 yılı için 801 milyon 500 bin TL olarak öngörülmüştür. Söz konusu bütçe katılım paylarından oluşmaktadır.

2020 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diler, hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sunumunu yapmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Sayın Ali Fuat Taşkesenlioğlu'na söz veriyorum.

Buyurun Sayın Taşkesenlioğlu.

3.-SPK Başkanı Ali Fuat Taşkesenlioğlu'nun, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

SPK BAŞKANI ALİ FUAT TAŞKESENLİOĞLU – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun sayın üyeleri; sözlerime başlamadan önce şahsım ve kurumum adına sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sermaye Piyasası Kurulu olarak ülke kalkınmamıza uzun vadeli kaynak sağlayarak katkıda bulunmak gayretiyle çalışmalarımıza devam ediyoruz. Mevcut durumda hisse senedi, tahvil, bono, yatırım fonu, otomatik BES, gönüllü BES ve benzeri araçlar yoluyla 16 milyonu aşkın vatandaşımız doğrudan veya dolaylı olarak sermaye piyasalarımızın yatırımcısı olmuştur. 2019 yılı Ekim ayı itibarıyla Sermaye Piyasası Kurulu kaydında 513 şirket bulunmaktadır. Bunların 402'si borsada işlem görmekte olup bu şirketlerin piyasa değeri 977 milyar TL'ye ulaşmıştır. 2018 sonu itibarıyla menkul kıymet yatırım fonları tarafından yönetilen varlık miktarı 48 milyar TL iken 2019 Ekim ayı itibarıyla bu rakam yüzde 100'ü aşarak 98 milyar TL seviyesine ulaşmıştır.

Ülkemizin istikrarlı ve sürdürülebilir bir ekonomik büyümeyle rekabet gücünün ve refah seviyesinin artırılması hedefine ulaşmasında sermaye piyasaları en önemli bileşenlerden biridir. Son dönemde hayata geçen kitle fonlaması bu anlamda önemli bir adımdır. Kitle fonlamasıyla halktan toplanan fonlarla başlangıç aşamasındaki girişimlerin, teknoloji şirketlerinin ve katma değerli üretime yönelik yüksek nitelikli bilgi ve teknolojiye dayalı yatırımların finansmanı sağlanmış olacaktır. Kitle fonlaması yönteminin küresel ölçekteki yerini çarpıcı bir istatistikle ortaya koymak isterim. 2017 yılında küresel ölçekte birincil halka arz yoluyla sağlanan fon tutarı 209 milyar dolar olurken aynı dönemde kitle fonlaması yöntemiyle 110 milyar dolar fon sağlanmıştır.

Birincil ve ikincil düzenlemelerini tamamladığımız paya dayalı kitle fonlaması yönteminin yakın zamanda sermaye piyasalarının önemli bir gündem maddesi olmasını beklemekteyiz

Farklı nitelikteki finansal araçları yatırımcılara sunma ve faizsiz finans sistemini geliştirme hedefi paralelinde faizsiz finansal ürün ve hizmet çeşitliliğiyle beşerî kaynakların geliştirilmesi için yeni araç ve mekanizmaların oluşturulması elzemdir. Bu çerçevede, faizsiz sistem ve ilgili araçlarla ilgili kurumlar arası ortak bir terminoloji oluşturulması, kurumsal faizsiz borç uygulamaları, sukuk ihraçları, tarım arazi gelirlerine yönelik altyapı GYO'ları, ihracatın finansmanına yönelik yeni ürünler ve faizsiz finans prensiplerine uygun kredi derecelendirmesi üzerinde durulacak konular olacaktır.

Sayın Başkan, sayın Komisyon üyeleri; kurulumuzun gözetimi ve denetimi altında 112 milyar TL portföy büyüklüğüyle 412 adet emeklilik yatırım fonu, 548 adet menkul kıymet yatırım fonu, 7 adet girişim sermayesi yatırım ortaklığı, 9 adet menkul kıymet yatırım ortaklığı, büyüklüğü 17 milyar TL'yi aşmış 33 adet gayrimenkul yatırım ortaklığı, iç tüzüğü kurulumuzca onaylanmış 47 adet gayrimenkul yatırım fonu, yönettikleri 234 milyar TL portföyle 52 adet portföy yönetim şirketi, 105 adet bağımsız denetim şirketi, 137 adet gayrimenkul değerlendirme şirketi, 8 adet derecelendirme kuruluşu ve 75 adet aracı kurum bulunmaktadır.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun sayın üyeleri; bütün bu çalışmalar sonucunda önümüzdeki yıl sonunda borsamızda işlem gören şirketlerin piyasa değerlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 30,2 düzeyine, özel sektör borçlanma araçları nominal stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranının ise yüzde 2,6 düzeyine ulaşacağı beklentisindeyiz.

Diğer taraftan, yurt dışı piyasalar ve yabancı yatırımcılara hizmet sunumunu geliştirecek adımlar da gündemimizi oluşturmaktadır. 2019 yılında yabancı merkezi saklama kuruluşlarının yurt dışında yerleşik hak sahiplerine ait sermaye piyasası araçları için toplu hesap yapısı oluşturması mümkün hâle getirilerek sermaye piyasası araçlarımızın uluslararası işlemlerde teminat olarak kullanımının kolaylaştırılması ve sermaye piyasalarımızın uluslararası piyasalarla bütünleşmesini artırıcı adımlar atılmıştır. Mevcut tahkim mekanizmasının daha işlevsel hâle getirilmesi ve yurt dışındaki girişim sermayesi fonlarının lisans alarak ülkemizde de faaliyet göstermelerini kolaylaştırıcı hedefler gündemimizde yerini korumaktadır.

Konuşmamın son bölümünde kurulumuzun gelir ve gider yapısıyla ilgili olarak kısaca bilgi vermek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SPK BAŞKANI ALİ FUAT TAŞKESENLİOĞLU – Kurulumuzun 2019 yılı bütçe ödeneği 285 milyon 100 bin TL’dir. Ekim ayı sonu gerçekleştirmelerine göre yıl sonunda tahmini gelirlerin 313 milyon 917 bin TL civarında olması beklenmektedir. Yıl sonu itibarıyla kayda alma ücretlerinden elde edilecek gelirin 208 milyon 800 bin TL’ye, diğer gelirlerin ise 105 milyon 117 bin TL’ye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Sermaye Piyasası Kurulunun 2020 yılı faaliyetleri için 2019 yılı ödeneğine göre yaklaşık yüzde 12,59’luk bir artışla 321 milyon TL ödenek teklifinde bulunulmuştur.

Sözlerime son verirken 2020 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlı olmasını temenni eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, sunumunu yapmak üzere Kamu İhale Kurumu Başkanı Sayın Hamdi Güleç’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Güleç.

4.-Kamu İhale Kurumu Başkanı Hamdi Güleç’in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

KAMU İHALE KURUMU BAŞKANI HAMDİ GÜLEÇ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; kurumum ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün sizlere Kamu İhale Kurumunun 2020 yılı bütçesi, kurum faaliyetleri ve hedefleri hakkında kısaca bilgiler arz etmek istiyorum.

Kamu İhale Kurumu, ihalelere ilişkin itirazın şikâyet başvurularını inceleyerek sonuçlandırmak, kamu ihale mevzuatını hazırlamak, geliştirmek ve uygulamayı yönlendirmek görevleri başta olmak üzere, ihale sisteminin düzenlenmesi ve denetlenmesi amacına yönelik görevleri yerine getirmektedir.

Ülkemizde 2018 yılında 202,1 milyar lira tutarında kamu alımı yapılmış olup, 2019 yılının ilk dokuz ayında ise bu tutar 96,7 milyar lira olarak gerçekleşmiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2018 yılından bu yana kamu ihalelerinde büyük ölçüde dijital dönüşüm sağlanmış ve ihalelerin elektronik ortama taşınmasına yönelik önemli gelişmeler yaşanmıştır. 2019 yılı başında 4734 sayılı Kanun kapsamındaki ihalelerin yüzde 90’ının e-ihale olarak yapılabilmesi mümkün hâle getirilmiş; ayrıca, tekliflerin yeniden yarışabilmelerine imkân sağlayan elektronik eksiltme uygulaması 2018 yılının ikinci yarısında uygulamaya konulmuştur. Bu yılın ocak

ayında kabul edilen 7161 sayılı Kanun’la, iş deneyim belgelerinin ihalelerde kullanımını disipline edecek düzenlemeler yürürlüğe alınmıştır. Yine yıl içerisinde, sektör paydaşlarımızın da katkısıyla, yapım işleri sözleşme sürecindeki uygulamaların geliştirilmesine yönelik önemli düzenlemeler yapılmıştır. İzleyen dönemde ise, On Birinci Kalkınma Planı doğrultusunda, ihale işlemlerinin bütünüyle elektronik ve akıllı sistemler üzerinden yürütülmesi, ihale eğitimlerinin yeni modellerle yaygınlaştırılması, ortak ve toplu alımın yaygınlaştırılması hedeflerine yönelik çalışmalara ağırlık verilmesi öngörülmektedir.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Kurumumun 2020 yılı bütçesi ile 2018 yılı kesin hesabı hakkında kısaca bilgi vermek istiyorum.

Kurumun 2020 yılı bütçesinde 100 milyon lira gelir ve ödenek öngörülmüş olup bunun 61,4 milyon lirasının personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu giderlerine harcanacağı öngörülmektedir. 2018 yılı bütçesinde ise toplam ödenek miktarının 163,1 milyon liraya ulaştığı, bu ödeneğin 85,3 milyon lirasının “gelir fazlası” olarak hazineye aktarıldığı görülmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; aktardığım bilgiler ışığında, Kurumun, kendisine yüklenen görevleri yerine getirirken, bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da titizlikle ve özveriyle çalışmaya devam edeceğinin ve Kuruma tahsis edilen 2020 yılı bütçesinin büyük bir sorumluluk anlayışı içinde harcanacağını Komisyonumuzun değerli üyeleri tarafından bilinmesini temenni eder, herkese saygılar sunarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Son olarak da, sunumunu yapmak üzere Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı Sayın Rıza Çelen’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Çelen.

5.-Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu Başkanı Rıza Çelen’in, 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) hakkında sunumu

KAMU GÖZETİMİ, MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI KURUMU BAŞKANI RIZA ÇELEN – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; öncelikle heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Kurumumuzun faaliyetleri hakkında kısaca bilgi arz etmek istiyorum.

Kamu Gözetimi Kurumu, dünyadaki örnekleri de dikkate alınarak, 2011 yılında düzenleyici ve denetleyici bir Kurum olarak kurulmuştur.

Kaynaklarımıza baktığımız zaman, Kurumumuzda bugün itibarıyla 207 personel görev yapmaktadır. Kurumumuzun 2020 yılı bütçe teklifi 49,7 milyon olup bu tutarın 39,9 milyonu hazine yardımıyla, kalanı ise Kurumun öz gelirleriyle finanse edilecektir.

Gerçekleştirilen başlıca faaliyetlerimize baktığımız zaman, Kurumumuz bugüne kadar 62 adet muhasebe standardı yayımlanmıştır. TFRS 17 Sigorta Sözleşmeleri, uluslararası standartlarla uyumlu olarak şubat ayında yayımlanmıştır. Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı taslak metni kamuoyu görüşüne açılmıştır. Faizsiz finans kuruluşları için 24 adet faizsiz finans muhasebe standardı mevzuatımıza kazandırılmıştır. Ayrıca, görüşe açılmış olan 10 adet standart ile etik kuralların da yıl sonuna kadar yayımlanması planlanmaktadır.

Finansal tablolarının finansal analizlerde kullanılması amacıyla elektronik ortamda alınmasına başlanmıştır. Bütün işletmelerin ihtiyaçlarını karşılayacak olan hesap planı taslağının çalışmaları devam etmektedir.

Denetim standartları alanında Kurumumuzca bugüne kadar 48 adet Türkiye denetim standardı yayımlanmıştır. Bağımsız Denetçiler İçin Etik Kurallar revize edilerek yeniden yayımlanmıştır.

Gözetim ve inceleme alanında; gözetim faaliyetleri kapsamında bugüne kadar 94 adet gözetim raporu yazılmıştır, yerinde inceleme kapsamında ise 71 adet inceleme devam etmektedir. Bu inceleme ve gözetimler sonucunda aykırılık saptanan kuruluşlar hakkında gerekli idari yaptırımlar uygulanmıştır.

2020 yılına ilişkin öncelik ve hedeflerimize de kısaca yer vermek istiyorum.

Küçük ve Mikro İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı'nın yayımlanması planlanmaktadır. Büyük ve Orta Boy İşletmeler İçin Finansal Raporlama Standardı'nın güncellenmesi hedeflenmektedir. TMS'lerin anlaşılmasını kolaylaştırmak amacıyla TMS eğitim modülü hazırlanacaktır; taslak hesap planının yayımlanması hedeflenmektedir. Bilgi sistemlerinin denetimi standardı, Kalite Kontrol Standardı 1 ve 2 ile BDS 220 standardına ilişkin düzenleme yapılacaktır.

Sürekli eğitim kapsamında eğitim faaliyetleri yürütülecek ve 2 adet bağımsız denetçilik sınavı açılacaktır.

Gözetim ve inceleme faaliyetlerini yürütürken aykırılık saptanan kuruluşlar hakkında gerekli işlemler tesis edilecektir.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; önümüzdeki yıllarda da finansal raporlama ve bağımsız denetim sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımız devam edecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle, yapılacak görüşmeler ve katkılarınız için teşekkür eder, heyetinize saygılar sunarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 11.16

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 11.23****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, 23’üncü Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere başlıyoruz.

Bütçeler üzerindeki müzakerelere başlamadan önce, Bakan Yardımcılarından ve bürokrat arkadaşlardan kendilerini tanıtmalarını istiyoruz.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleleri (Devam)

a)Hazine ve Maliye Bakanlığı (Devam)

b)Gelir İdaresi Başkanlığı (Devam)

c)Kamu İhale Kurumu (Devam)

ç)Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (Devam)

d)Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (Devam)

e)Türkiye İstatistik Kurumu (Devam)

f)Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Devam)

g)Hazine Müsteşarlığı (Devam)

ğ)Sermaye Piyasası Kurulu (Devam)

h)Yatırımcı Tazmin Merkezi (Devam)

ı)Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcıları, değerli kurum başkanları, değerli bürokratlar ve değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, teşekkür ederiz sunumunuz için ama şunu söyleyeceğim konuşmamın başında: Dünyada gerçekten –bilmiyorum, bunu samimi olarak soruyorum- bütçe hazırlamayıp sunmayan ya da bütçesine sahip olmayan bir Maliye Bakanlığı var mı? İlk defa bu sene Hazine ve Maliye Bakanlığı dışında bir birim tarafından bütçe hazırlandı. Bütçenin sahibi Maliye Bakanlıklarıdır, Hazine Bakanlıklarıdır yani bu paraya sahip olmak lazım.

Şimdi, biz -biraz sonra anlatacağım- vergi toplamıyoruz zaten, beyana dayanan vergileri toplamakta büyük sıkıntımız var. Bütçe de yapamıyorsak, para da dağıtamıyorsak Maliye Bakanlığının ne işlevi kalmış oluyor o zaman yani? Maliye Bakanlığıyla ilgili söylüyorum, Hazine kısmını anlıyorum -nakit yönetimi, borçlanma falan- ama Maliye Bakanlığının fonksiyonu kalmıyor. Ya, bunu da üzülerek söylüyorum, benim ocağım sonuçta Maliye Bakanlığı.

Sonuç olarak Sayın Bakanım, 10 ayrı Sayıştay raporu var bugün. Biz her gün bir sonraki güne hazırlanarak geliyoruz, 200'ün üzerinde Sayıştay raporunu değerlendirmeye çalışıyoruz. Şimdi, sizin çok büyük bir Bakanlığınız var, 10 ayrı kurum var. Bunlarla ilgili tabii ki bir gece içerisinde, birkaç saat içerisinde, bu yorucu maraton sırasında gerektiği kadar çalışmayı, bu belgelerin, Sayıştay raporlarının veya sizin dokümanlarınızın gözden geçirilmesini yapamıyoruz; kesin hesapları, mizanları, bütçeyi, bütçe hedeflerinizi gözden geçiremiyoruz; hızlı bir şekilde bunları yapmaya çalışıyoruz hem 2018 için hem 2020 için.

Şimdi ben de çok derli toplu olmayan, kısa bir süre içerisinde hazırlanmış bir sunum yapacağım ama bu demokrasi değil, bu milletin bütçe hakkının kullanılması değil, bu millet iradesinin Parlamentoda tecelli etmesi değil yani Parlametontunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim görevini yapmış olması değil, kesinlikle değil. Biz, maalesef kendimizi kandırıyoruz bu açılardan.

Sayın Bakanım, bazı konulara dikkatinizi çekmek istiyorum, sizin ve değerli arkadaşlarımla. Bakın, burada, 2018 vergilendirme dönemi kurumlar vergisi tahsilatı 78 milyar, 78 milyar tahsilatımız var. İlk 10 geçenlerde açıklandı –topladım, üşenmedim- 21 milyar 728 milyon, ilk 10. İlk 100 35 milyar -küsurları toplamadım- 36 milyar yapıyor. Bakın, ilk 1.000 –bunu tahmini olarak yaptım çünkü yok bununla ilgili kesin veri elimde- 62 milyar 400 milyon. Şimdi, Aralık 2018 itibarıyla bu tahsilatın gerçekleştiği tarih itibarıyla 806.622 mükellef var, kurumlar vergisi mükellefi var, 806.622. İlk 1.000'i 62 milyar 400 milyon lirasını ödemiş 78 milyarlık tahsilatın, tahakkuk bu yani ilk 1.000 bu kadarı. 806 bin mükellef var, kurumlar vergisi mükellefi, ilk 1.000 62 milyar küsurunu yani yüzde 80'ine tekabül ediyor bu. Belki bu yüzde 90'ıdır, bilmiyorum kesin olarak, sizin elinizde veriler var ama bu anormal bir rakamdır. 806 bin mükellefimiz olacak ilk 1.000'i kurumlar vergisinin yüzde 80'inini ödeyecek. Gelir vergisinde de buna benzer durumlar, çarpıklıklar var. Bunların düzelmesi lazım, bunlarla uğraşmamız lazım hakikaten. Yani geri kalan 805.622 mükellef 16 milyar küsur beyan ediyor, ilk 1.000'i 62 milyar küsur beyan ediyor.

Bir çarpıklığı daha dikkatinize sunayım. Vergi harcaması, bilmeyenler için söyleyeyim: Vergi harcaması, vergi kanunları gereği muafiyet, istisna ve teşvikler yoluyla alınmasından vazgeçilen vergilerdir. 2018 yılı vergi harcaması yani alınmasından yasal olarak, legal bir yolla vazgeçtiğimiz 132 milyar lira. Net vergi tahsilatımız 621 milyar lira yani beşte 1'i. 2018 yılı KDV vergi harcaması -sadece buna bakayım- 32 milyar, 2018 yılı net KDV tahsilatı 56 milyar. 32 milyarından vazgeçiyoruz legal yolla, 56 milyarlık KDV tahsilatı yapıyoruz. Bu da bir çarpıklık. Bunlar sizin döneminizle ilgili değil, bunlar epeyden beri böyle geliyor ama bunlar epeyden beri düzeltilmesi gereken... İşte, "Yapısal reformu, vergi reformu en başta yapılması gereken konudur." dediğimiz konu bu. Bunlar bir türlü gündeme gelmiyor.

Şimdi dikkatinizi çekmek istediğim bir konu daha var. Maliye Bakanlığı,dün 24 özel bankaya gönderdiği yazıyla özel bankaların vergi tahsilatı protokollerini iptal etti. Yani 1/1/2020'den itibaren özel bankalar vergi tahsilatı yapamayacak, 3 kamu bankası sadece vergi tahsilatını yapabilecek. Sadece kredi kartı yoluyla ödenebilen vergiler için özel bankalar devreye girebilecek, o da çok küçük bir meblağ. İşte bunun, bu tasarrufun, bu protokol iptalinin anlamı nedir Sayın Bakanım? Bilmiyorum, bunun ne kadar getirisi olur? Bu kamu bankalarını ne kadar bununla desteklemiş olursunuz? Ama

bunun götürüsü çok farklı olur. İnanın bir yığın bu konuyla ilgili mesaj var. Hemen daha farklı bir şekilde algılanmış, gelmiş. Mesela böyle bir tasarrufu yaparken aslında daha fazla düşünmek, “etki analizi” diyoruz ya, etki analizini ortaya koymak lazım.

2020 yılı için vergi gelirlerinde yüzde 17 oranında bir artış öngörmüşsünüz, vergi gelirlerinde toplam yüzde 17’lik bir artış. Bunun da ağırlıklı olarak -2019’a göre- iç talep canlanmasına bağlı olarak KDV, ÖTV ve harçlardan kaynaklanacağını öngörüyorsunuz ama öbür taraftan hemen bütçe öncesi bir vergi kanunu geldi, bir torba kanun geldi, orada da piyasayı tasarrufa zorluyorsunuz, piyasayı sıkılaştırıyorsunuz. Yani daha yakın zamana kadar ÖTV’yi almayarak, beyaz eşyada, otomotivde piyasada bir canlanma amaçlarken şimdi de piyasadan vergiler yoluyla, zamlar yoluyla parayı çekerek bir daralma amaçlıyorsunuz. Yani tam olarak ekonomiyi nereye götürmek istediğinizi net olarak anlayamadım bu durumda. Bunlar çelişkili.

Yine bu çarpıklıklarla ilgili bir konu. Bunu ilk bütçe sunumunda, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde vermiştim. Bakın, nüfusumuz 82 milyon ama çalışan nüfus 27 milyon 790 bin yani 28 milyonumuz çalışıyor ama 82 milyonluk bir nüfus var. Mükellef sayımız çok çok düşük ve çalışanların çok büyük bir bölümü asgari ücretle çalışmaya başladılar yani orta sınıf yok oluyor. Zamanımız olsa da o konularla ilgili istatistikleri de versem. Gittikçe asgari ücretle çalışanların oranı, sayısı artıyor maalesef.

Bir konu var, eski tabloyu verdim. Sayın Bakanım, bakın, burada SGK’ye bu sene ne kadar para göndereceksiniz biliyor musunuz? Pardon! Artık Maliye Bakanlığı olarak da düşünmemek lazım, o Cumhurbaşkanlığı bütçesinden gönderilecek. Cari transfer olarak 218 milyar lira gönderilecek ama SGK’nin açığı 50 milyar görülüyor. Hâlbuki 218 milyar göndereceksiniz. Bunu açık olarak kabul etmiyorlar, 50 milyar açık var diye düşünüyorlar. Hâlbuki sistemin açığı 218 milyar. Bakın, buradaki rakamların devlet katkısı da aslında açığa bir katkı, daha önce yoktu şimdi var. Ek ödeme; ek ödeme de emeklilere verilen aylıkların bir unsuru, aktüeryal hesabı girmiyormuş ama veriliyor sonuçta. Ek ödeme de öyle. Faturalı ödemeler, bunlar emekli sandığında emekli olanlar için söz konusudur. SGK tarafından ödeniyor emekli ikramiyeleri, sonra ilgili kurumlardan tahsil ediliyor ama bu sistemin açığıdır, SGK’nin açığı olmasa bile sistemin açığıdır. Hepsini için aynı şeyleri söyleyebilirim. Ödeme gücü olmayanların genel sağlık sigortası primi, teşvikler, ek karşılık... Yani burada sistemin açığı 2020 için 218 milyar aşacak. Bunu görmemiz buna göre tedbir almamız lazım Sayın Bakanım. Bu görülüyor, yıllardan beri görülmeyenlerden bir tanesi de bu.

Biraz önce kurumlar vergisi için bir örnek vermiştim şimdi yüzde 70’e varan dolaylı vergi adaletsizliğinin bir sonucu olarak kazançlar üzerinden beyana dayalı alınan vergilerin oranı toplam vergi tahsilatının sadece yüzde 14,2’sidir Sayın Bakanım. Bakın, 2018’de vergi gelirleri 621 milyar beyana dayanan gelir ve kurumlar vergisi toplam 88 milyar yüzde 14,2’si yapıyor.

Sayın Bakanım, bakın, siz vermediniz kesin hesapta ama 2018’deki Bakanlık olarak hedefleriniz, bütçe tahminleriniz tek tek neydi? Ne kadar net olarak tahsilat yaptınız? Bakarsanız 667 milyar liralık bir vergi tahmininiz var 621 milyarlık bir tahsilatınız var. Yani bütçe gelir tahmini vergiler için 667 milyar, tahsilat 621 milyar. 2018’de de epey altında kalmış tahsilat. Hâlbuki tahakkuk tahminden daha yüksek ama tahsilat çok altında kalmış. Bunları dikkate almak lazım, buna göre tedbir almamız lazım. Hakikaten bizim sorunumuz yapısal, ciddi olarak bakmak lazım.

Bakın, dış borç stoku daha sonra arkadaşlarımız çok net olarak girecek. Siz AB tanınılısını veriyorsunuz kamu borç stoku için ama Türkiye brüt dış borç stoku millî gelirin yüzde 61-62’sine ulaşmış vaziyette.

Genç nüfusta işsizlik oranı aynı şekilde alarm veriyor.

Dikkat etmemiz gereken bir konu var. 2013'ten beri gayrisafi yurt içi hasıla eriyor, sürekli olarak düşüyor. Bunu da görmemiz lazım. Onun için yapısal tedbirlerin muhakkak devreye sokulması lazım.

Yeni bir büyüme modeline ihtiyaç var. Yani anapara ve faizi ödeyebileceğimiz yeni bir büyüme modeline ihtiyaç var. Bunu siz gayet iyi biliyorsunuz. Bu büyüme modelini devreye sokabilmek, anapara ve faizi ödediğimiz gibi üste çıkabilmemiz için, cari fazla verebilmemiz için bir büyüme modeli oluşturmamız lazım. Aksi takdirde hiçbir şekilde gelecekte şansımız yok.

Bir konuya daha dikkatinizi çekeyim. Bakanlığınızla ilgili Sayıştay raporu çok kapsamlı, geçen yıl da böyleydi. Aslında Maliye Bakanlığıyla ilgili Sayıştay raporunun böyle olmaması lazım. Yani Maliye Bakanlığı en az hata yapan Bakanlık olması lazım. Sayıştayın 22 bulgusu var ama 1 bulguyu sadece dikkatinize sunmak istiyorum, diğerlerini değil. Sayıştay raporu bazı nedenlerle Hazine kontrolörlerinin KGF'yle ilgili iş ve hacimlerine ilişkin raporunun 25/12/2018 tarihinde gecikmeli olarak tamamlanabildiğini söylüyor, gecikmeli olarak yani aralık sonunda, 2018'in sonunda tamamlanabildiğini söylüyor.

Şimdi, bugün bir BDDK yönetmeliği çıktı Resmî Gazete'de. Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te değişiklik yapıyor. Burada kayıttan düşme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bu BDDK yönetmeliğine göre -kısa bir şey- KOBİ'lerin; borçlu olan, sıkıntısı olan, tahsilatının yapılamayacağı KOBİ'lerin kayıttan düşürülmesiyle ilgili bir yönetmelik bu da. Şimdi, bu ikisini birleştiren, Sayıştay raporundaki bu bulgu ile bunu birleştiren birçok soru işareti insanın aklına geliyor. Burada konuşmak istemiyorum ama bunları konuşmamız, tartışmamız lazım. Maliye Bakanlığı sizin sunumunuzda olması gerektiği gibi şeffaf olmalı, hesap verebilir olmalı maalesef değiliz ama bunların muhakkak konuşulması, tartışılması gereken ve bizim sonuçta çözmemiz gereken konular Sayın Bakanım.

Çok konu var ama tabii ki yetiştiremeyeceğiz.

Ben bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum.

Başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim zamanınız için Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Estağfurullah.

Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, Komisyonumuza hoş geldiniz.

Sayın Bakan, siz ekonomiden sorumlu Bakansınız; yalnızca Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak geçiyor ama eskiden bununla ilgili, biliyorsunuz, Başbakan Yardımcılığı vardı, şu anda öyle bir bakanlık yok. Siz ekonomiden sorumlu Bakansınız ve ülke yangın yeri, insanlarımız intihar ediyor.

8 milyon işsizimiz var. İnsanlar ay sonunu getiremiyorlar. Ve siz ekonomiden sorumlu Bakan olarak bunlarla ilgili ne teşhis ortaya koydunuz ne de herhangi bir tedaviyi vadettiniz. 8 milyon vatandaşımız işsiz. “Ben işsizlik sorununu şu politikalarla gidereceğim.” demediniz. Esnaflarımız kepenk kapatıyor, AVM ve zincir mağazalar baskısı altında kepenk kapatıyor, siftohsız dükkân kapatıyor, “Ben esnafların sorununu şöyle çözeceğim.” demediniz. Emeklilerimizin yüzde 80’i açlık sınırının altında emekli maaşı alıyor, “Ben emeklilerin derdine şöyle derman olacağım.” demediniz. İşli olanlar açlık sınırının altında maaşa çalışıyor. 8 milyon işsiz var Sayın Bakan. Bunlarla ilgili herhangi bir teşhis koymadınız. Doğal gaza yüzde 60 zam yaptınız, elektriğe bir yılda yüzde 58 zam yaptınız “Ben işçiye, emekliye yüzde 8 zam yapacağım, onlar onunla nasıl geçinecekler?” diye ortaya herhangi bir reçete koymadınız.

Sayın Bakan, geçen yıl ekonomik krizin içinde bütçeyi görüştük, ekonomik krizle ilgili herhangi bir teşhis koymamıştınız, ben dedim ki size geçen yıl: “Vergi gelirleri hedefiniz tutmayacak Sayın Bakan.” Siz gülmüştünüz, tutacağını öngörmüştünüz, böyle söylemişsiniz, tutanaklarda böyle geçiyor. Vergi gelirleri hedefi tutmadı. Giderlerle ilgili hedefleriniz tutmadı. Buraya “80 milyar açık vereceğim.” diye geldiniz, Merkez Bankasının 46 milyarlık yedek akçesini aldığınız hâlde yıl sonunu 140-150 milyar TL gibi bir açıkla bitireceğiz, bununla ilgili herhangi bir öz eleştiri yapmadınız. Bir torba yasaya, 70 milyar daha borçlanacağım diye bir ek madde gönderip Meclisin bütçe hakkını gasbettiniz ama arkadaşlar, bunula ilgili de bir hesap vermediniz: “Ya, benim şundan dolayı vergi gelirlerim tutmadı, şundan dolayı daha fazla para harcadım.” demediniz. Bakın, burası hesap verme yeri. Yani Sayın Bakan, bakın, şunu söyleyeyim...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – O maddeyi biz koyduk. O göndermedi, teklif benimdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir müsaade edin lütfen.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Niye ama? Doğru söylüyorum, teklif benimdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade edin arkadaşlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Meclisin verdiği bir karar, bu kararımız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, sonuç olarak bütçe hakkı Meclisindir, bizler milletin vekilleri olarak...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İşinize gelince “Teklif benimdi.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bütçe hakkı Meclisindir, milletindir.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Rüyanızda mı gördünüz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sakin olun.

Evet, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye milletindir? Çünkü idareler bazen vicdansız ve adaletsiz tavırlar gösterebilirler, kaynakları vicdansız şekilde harcayabilirler, bunu daha vicdanlı hâle getirmek Meclisin görevidir. Ama arkadaşlar, bakın, bütçe görüşmelerinin sonuna geldik Sayın Başkan, bu kadar vicdansız tercihler var, büyük bir ekonomik kriz var, 8 milyon işsizimiz var, Kredi ve Yurtlar Kurumuna borçlu milyonlarca öğrenci borçlarını ödeyemiyor, şu Meclis, Plan ve Bütçe Komisyonu daha bütçede bir virgül değiştiremedi Sayın Başkan, bir virgül değiştiremedik.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bütçe hakkını iktidar kullanır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İşte arkadaşlar, bakın vicdansızlık ve adaletsizlik buralarda bir yerlerde.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Garo, 8 milyonu nereden çıkarıyorsun?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Başkanlık sistemine geçince ülke uçacak.” dediniz, ülkemiz çakıldı, bununla ilgili herhangi bir şey söylemediniz. Ya, “Uçuracağız.” dediniz ülkeyi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Uçuyoruz, görmüyor musunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, uçtuk mu, çakıldık mı vatandaşa sorun. 8 milyon işsizle karşı karşıyayız.

CAVİT ARI (Antalya) – Uçuyor ama uçurumdan.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sayın Paylan, 8 milyonu nereden çıkarıyorsun?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, darbe girişimi oldu bundan ders çıkarmadık; ekonomik kriz oldu bundan ders çıkarmadık. Her seferinde kortizon etkisi yaptınız. “Bünyede kanser var arkadaşlar.” dedik. Kanser tedavisi ameliyatla olur. Ne yaptınız? Kortizonu bastınız. Ne yaptınız arkadaşlar? Geçici ilaç tedavisi verdiniz ama kesin tedavi yok, kesin tedavi reformlarla olur.

Bakın, demokrasi krizi ekonomik krizi tetiklemiştir. Demokrasi kriziyle ilgili adımlar atmadığımız sürece ekonomik krizi de çözemeyiz. Çare; reformlar, radikal reformlardan geçiyor, demokratik reformlar ve ekonomik reformlardan geçiyor.

Sayın Bakan, ya “Borçlanıyoruz, borçlanıyoruz.” diyorsunuz, eyvallah, ya “Dünyada tekrar iyi, olumlu rüzgâr esiyor, bundan da biz faydalaniyoruz.” demediniz. FED faizleri düşürmeye başladı. ECB eksi faizle para veriyor, 100 lira götürüyorsun, alıyorsun 100 lira, 99 lira geri ödüyorsun ECB’ye. Bunu söylemediniz, “Böyle bir rüzgâr var, bundan da biz faydalaniyoruz.” demediniz. Ama hâlâ dünyada rekor seviyede, dolarda yüzde 5-6’yla borçlanıyorsunuz, euroda eksi faizler varken yüzde 3’ün üzerinde faizle borçlanıyorsunuz. Neden CDS piriminiz 300’ün üzerinde? Bununla ilgili bir şey söylemediniz. Bunun sebebi arkadaşlar, ülke riskidir. Ülkemizin demokrasi yolundan çıkmış olmasıdır. Bunun sebebi, tek adam rejimidir. Bunlarla ilgili herhangi bir teşhisi ortaya koymadınız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sen öyle diyorsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, dört buçuk yıldır milletvekiliyim. Arkadaşlar, dört buçuk yıldır milletvekiliyim, dört buçuk yıldır bu sandalyede oturuyorum, onlarca torba yasa geçirdik buradan, tek bir reform, ekonomik reform buradan geçirmedi; ne gelir vergisi reformu ne kurumlar vergisi reformu, herhangi bir ekonomik reformu buradan geçirmedi.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bağırmadan konuşun, bağırmadan anlatın!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşhis, tedavi yok. Arkadaşlar, teşhis ekonomik reformlardan geçiyor.

Bakın arkadaşlar, Sayın Bakan, burası gerçekten...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, çok sayıda yasal düzenleme yapıldı; çok, çok, neler neler yapıldı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hepsi torba yasa. Geçenlerde de bir torba yasa gönderdiniz, sağ olsun, Osman Bey’le beraber tartıştık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Benim zamanımda bile SPK Yasası...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, müdahale etmeyin, lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, siz bile müdahale ediyorsunuz, böyle bir şey olur mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, burası gerçekten çok önemli. Ya, işsizlik yüzde 14 Sayın Bakan, bununla ilgili herhangi bir öz eleştiri vermediniz ya. Vatandaşlarımız intihar ediyor “Arkadaşlar, bunlarla ilgili sosyal politikaları geliştirmemiz lazım, bütçeyi buna göre ayarlamamız lazım.” demediniz. O vicdansız, özelleştirdiğiniz elektrik dağıtım şirketleri, intihar eden 4 vatandaşımızın evine gidip intihar ettikleri gün elektriklerini kesiyor. Bunlarla ilgili herhangi bir, vicdana dokunan bir cümle sizden duymadık.

Bakın, Sayın Bakan, yoksullara siz ne vadediyorsunuz biliyor musunuz gelecek yıl? Kamudan yüzde 7-8 zam ama doğal gazda yüzde 58, elektriğe yüzde 60 zam vadediyorsunuz. Ne diyorsunuz onlara? “Ben size zam veremiyorum ama gidin borçlanın.” diyorsunuz. “Faizler düştü, gidin borçlanın.” Hane halkı borçluluğu çok düşük: “Bunu yükseltebiliriz.” Ne yapacağız? Vatandaş borçlanacak. Ne oluyor sonu? Kredi kartlarının patladığı gibi, tüketici kredileri de patlıyor. Ya, siz faize karşıydınız, niye hep vatandaş faizle borçlandırıyorsunuz? “Haram” diyordunuz, niye faize yönlendiriyorsunuz vatandaşları, borçlandırıyorsunuz? Arkadaşlar, onları gelirle buluştursak da borçlandırmamak, misketleri dağıtsak, hani o yandaş yüzde 1’in elinde toplanmış serveti ve geliri adil vergi politikalarıyla dengelese, vatandaşlarımızı gelirle buluştursak da o bankaların faiz çarkına sokmak acaba çok daha iyi bir politika ortaya koymaz mıyız? Ama ne diyorsunuz? “Hane halkı borçluluğu düşük, gitsin bankaya borçlansın. Ben onlara gelir veremiyorum ama onları borçlandıracam.”

Sayın Bakan, bu bütçe ne bütçesi biliyor musunuz? Açıkça söyleyeyim, bu bütçe sarayların bütçesi, şatafatın bütçesi, lüksün bütçesi, bu bütçe faiz bütçesi. Erbakan Hoca bugün hayatta olsa size: “Sizi gidi faizciler, sizi!” derdi. 140 milyar TL faiz ödeyeceksiniz. Neden? Çünkü yoldan çıkardınız ekonomiyi, riskleriniz yükseldi, 140 milyar TL faiz ödeyeceğiz arkadaşlar. 140 milyar TL’yle neler yapılabilir biliyor musunuz?

Bakın, bu bir yandaş bütçesi Sayın Bakan. Her yerde tekeller, karteller köşeleri tutmuş durumda. 5 müteahhide bütün kamunun ihalelerini veriyorsunuz, bütün bütçeyi onlara aktarıyorsunuz. Sayın Bakan, bütün dünya yüzde 1’i tartışıyor, farkında mısınız yüzde 1. Amerika da İngiltere de seçim süreçlerine girdiler, herkes yüzde 1’i tartışıyor. Diyor ki bütün dünya: “Yüzde 1 gelirin çok önemli bir bölümünü alıyor. Yüzde 1 aynı zamanda servetin de çok önemli bir bölümünün üzerinde oturuyor.” Ya, bu nasıl dengelenir, bununla ilgili bir vizyon ortaya koymadınız. Nasıl acaba bütün misketleri toplayan... Misket oyunundaki gibi, çocukluğumuzda vardı ya, bir kişi bütün misketleri topladığında oyun biterdi. Diğerlerine ne düşerdi? Gidip faizle...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Merak ediyorum, sen hiç misket oynadın mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman faiz yoktu, misket borçlanmak vardı. İşte, yüzde 1 bütün misketlerin sahibi, yüzde 90’a diyorsunuz ki: “Git borçlan, git misket borçlan.” İşte, bu çarkı kıracak herhangi bir vizyon ortaya koymadınız. Gelir ve servet eşitsizliği bir yanda, bir yanda bir bakıyoruz arkadaşlar, geçmişin mazlumlari lüks, şatafat içinde; lüks düğünler yapıyorlar, lüks törenler yapıyorlar, şatafat içinde yaşıyorlar. Ya, arkadaş... Sayın Bakan, o görüntüleri siz de görmüşsünüzdür, vicdan sızladı. Ben hiç toplumsal kesim olarak söylemiyorum yani laikdir, sekülerdir, muhafazakârdır, şudur budur demiyorum. Sayın Bakan, bakıyorsunuz, vergi levhasında 1 lira vergi yazmıyor; ya, 1 lira vergi vermemiş, birileri gidiyor, 3 milyonluk 5 milyonluk Mercedes’e biniyor, çocuğuna 5 milyonluk düğün yapıyor. Acaba Maliye idareniz -net bir soru soruyorum Sayın Bakan size- o milyonluk arabalara binenlere, milyonluk düğünü yapanlara “Nereden buldun?” diye soruyor mu? Sayın Bakan, umarım beni dinliyorsunuzdur. “Nereden buldun?” diye sorabiliyor musunuz ya? Böyle bir soru sormayı

düşündünüz mü acaba, bununla ilgili bir yasal düzenleme yapmayı düşündünüz mü? Bakın, sizin politikalarınız yüzünden servetin yüzde 55'i nüfusun yüzde 1'inin eline geçti. Bunu dengeleyecek bir vizyon ortaya koymamız gerekiyor mu? Gerekli. Ne gönderiyor Sayın Bakan? Osman Bey burada savundu Bakan Yardımcınız, değerli konut vergisi. Dağ fare doğurdu.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Senin Mercedes'çiden alıyoruz işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani düşünün ki Sayın Bakan, bir vatandaşın babadan kalma diyelim ki 10 milyonluk bir konutu var, 1 tane konutu var, diyorsunuz ki: “Ondan yüzde 1 vergi alacağım. Her yıl 100 bin lira vergi alacağım.” Benim bir tanıdığım var, 5 bin tane tapusu var, 5 bin tapu. Birer milyondan saysan 5 milyar lira serveti var.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Benim yok öyle tanıdığım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Babadan kalmış Esenyurt'ta arazisi var, rant gelmiş, bakın, üzerinden imar geçmiş, tarla olmuş arazi, rant vergisi almamışsınız. Rant vergisi reformu düşünüyor musunuz? Almamışsınız, bakın, rant vergisi almamışsınız. Mehmet Şimşek'ten beri söylüyoruz. Tarla oluyor arazi, rant vergisi almıyorsunuz. Rant vergisi reformu düşünüyor musunuz Sayın Bakan? Hayır.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kira vergisi alacağız, gelir vergisi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ondan sonra üzerine konut oluyor, vergi almıyorsunuz. 1 tane tapusu olandan yüzde 1 vergi, 5 bin tane tapusu olandan yüzde sıfır vergi. İşte, biz size ne diyoruz? Gelin, reform yapalım diyoruz arkadaşlar. Bütün servet unsurları kayıt altına alınsın, bunlar üzerine reformlar yapılsın.

Sayın Bakan, sizin vergi daireleriniz nerede? Nerede vergi daireleriniz? Ben size söyleyeyim: Benzin istasyonları sizin vergi daireniz; en yoksul da en zengin de benzin istasyonuna gidiyor, depoyu doldurunca “trink” 300 lira kasanıza akıyor. Başka nerede? Sayın Cumhurbaşkanının haram ilan ettiği sigara ve alkol satan TEKEL bayileri vergide rekortmenler, kalem olarak en çok vergiyi haram ilan ettiğiniz sigara ve alkolden alıyorsunuz, vergi daireniz orada. En zengin de bir paket sigara aldığımda 15 liranın 10 lirasını vergi veriyor, en yoksul da aynı vergiyi veriyor. Araba satış bayileri sizin vergi daireniz, en zengin de en yoksul da aynı vergiyi veriyor. Marketlerde en zengin de en yoksul da aynı vergiyi veriyor. Sayın Bakan, gelir vergisinin -biliyor musunuz, biliyorsunuz mutlaka- yüzde 93'ünü ücretlerden kesilen stopajlar, kiradan kesilen stopajlar oluşturuyor. Yani Maliye idaresini kapatsak arkadaşlar, hiçbir şey değişmeyecek. Ne değişecek? Diyorsunuz ki: “Çok kazananın çok, az kazananın az alacağız.” Ya, yüzde 40'a çıkardınız, 90'larda yüzde 50'ydı biliyor musunuz Sayın Bakan? Kimse vergi vermiyordu. İsterseniz yüzde 80 deyin. Bu kadar kayıt dışılık varken, “Nereden buldun?” diye soramazken yüzde 70'e de çıkarsanız bu vergiyi vergi filan alamazsınız. Uğur Bey burada. Mali müşavirler, o anlamda istedikleri gibi o stok kalemleriyle oynarlar, size herhangi bir vergi vermezler. Önemli olan “Nereden buldun?” diye sorabilmeniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bütün mali müşavirleri töhmet altında bırakmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar ya...

Uğur Bey, Sayın Paylan'ın mali müşaviri misiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O sözü düzeltsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütün dünya yüzde 1'in elindeki geliri ve serveti tartışıyor, bizim de tartışmamız gerekiyor Sayın Bakan.

Bakın, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, geçen yıl da önermiştim, Man Adası'na bir vergi dairesi açın demiştim, Malta Adası'na bir vergi dairesi açın. Efendim, başka adalar da vardı biliyorsunuz, vergi cennetleri, birer vergi dairesi açın. Ne yaptınız bununla ilgili bir yıldır? Bakın, bilgi paylaşımı diye bir anlaşmaya imza attınız, sanıyorum uzatmıştınız, bu yıl sonu devreye girecek. Yurt dışında benim tahminime göre Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının 300 milyar dolar serveti var yani bankalarda, vergi cennetlerinde yatan, gayrimenkulü hariç tutuyorum. Bununla ilgili bir bilgi paylaşımı yapıp bu vatandaşlarımıza “Acaba nereden buldun arkadaş?” deyip bunları vergilendirmeyi düşünüyor musunuz? Ben düşünmeyeceğinizi düşünüyorum çünkü çıkan listelere baktığımızda genelde yandaş şirketler. Acaba bu bilgi paylaşımınızı yapmamanızın sebebi o basına sızan listelerdeki yandaş şirketler mi Sayın Bakan? Acaba vicdanlı bir Maliye Bakanının görevi tüyü bitmemiş yetimin hakkını burada alıp, vergilendirmeden yurt dışına gidenlerin, yurt dışına kaçırılanların o paralarını vergilendirmek değil midir öncelikle?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, bakın, bütçede tercihleriniz var. Bütçe tercihleri, biliyorsunuz, saraya, sarayın yandaşlarına ve silaha gidiyor. Biz bu tercihlerin halka doğru akmasını istiyoruz. Evet, etkili vergi toplayalım ama topladığımız kaynakları da halka aktaralım. Bakın, yapabileceğiniz bir şey daha var. Ayşe Hanım -sağ olsun- değerli bürokratomuz 2'nci sıraya gelebilmiş, belki muhalefetimiz sonucu ama erkek bir bürokrasiniz var genelde. “Gender budgeting” yani toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı bir bütçeleme yapmak mesela buradaki tartışmaydı bakın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığında; bunu yapabilirsiniz. Sayın Bakan, başka ne yapabilirsiniz biliyor musunuz? Dün Sanayi Bakanlığını görüştük. Benim bütün sanayici arkadaşlarım müteahhit oldular Sayın Bakanım. İşte, vergi politikalarıyla bunu değiştirebilirsiniz. Yani rantı vergilendirseniz, inşaata, betona doğru akan rantı vergilendirseniz, emin olun, o sanayiciler tekrar sanayiye dönerler. İşte, verginin yapabileceği regülasyon buralardan geçer.

Bakın, iklim aktivisti Greta'yı tanıyorsunuz değil mi Sayın Bakan? Size bir şeyler söylemeye çalışıyor.

Bakın, ne oldu biliyor musunuz? Burası da çok önemli. Siz iki yıl önce orada oturduğunuzda Enerji Bakanı olarak, “Bu termik santrallerin süresi asla uzamayacak.” dediniz değil mi? Dediniz. Bakın, ne oldu? Gönderdiğiniz bir torba yasada o termik santrallerin, doğamızı, çevremizi kirleten termik santrallerin süresi iki buçuk yıl daha uzadı. Sayın Bakan, işte, vicdansızlık buralarda bir yerde. Bütün dünya karbon vergisini tartışıyor, bundan haberdar mısınız Sayın Bakan? Net bir soru soruyorum. Karbon vergisi; çevreyi kirletenden vergi alıyorlar, böylece o fabrikalar, o termik santraller fizibil olmuyor ve kapanıyorlar. Karbon vergisini tartışalım Sayın Bakan. “Nereden buldun?” yasasını tartışalım. Bakın, Maliye idaresinden kimse korkmuyor ama Amerika'da bazı insanlar Allah'tan korkmaz, IRS'ten korkar. Sizden kimse korkmuyor Sayın Bakanım. İşte, Maliye idaresinden korkulabilecek, çekinilebilecek düzenleme...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, lütfen son sözlerinizi alalım, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu, ancak ve ancak özerk bir maliye idaresinden geçer. Bu fikrime katılıyor musunuz? Çünkü her iktidarın yandaşları vardır, iktidar yandaşlarının üzerine gidemezler ama bağımsız, özerk bir maliye idaresi iktidarın yandaşlarının da üzerine gider ancak böyle vergi alabilir diye düşünüyoruz. Bunu paylaşıyor musunuz?

Son olarak AVM ve şehir içi zincir marketler esnafı öldürüyor Sayın Bakanım. Dünya şunu tartışıyor, şehir içindeki AVM ve zincir marketleri vergilendirmeyi tartışıyor. Niye? Küçük esnafı korumak için. Acaba böyle bir planınız var mı, reformunuz var mı?

Sayın Bakan, bütün bunların üzerine düşünmeliyiz, tartışmalıyız. Hem bütçemizin giderlerini daha vicdanlı kalemlere harcamalıyız hem de vergileri çok daha vicdanlı ve adaletli şekilde toplamalıyız.

Saygılar sunarım.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Başkan, mali müşavirlerden özür dilesin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benim de adımları vererek “Uğur Bey burada. Mali müşavirler stoklarla oynayarak vergi kaçırıyor.” dedi, bu sözünü düzeltsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bazı” dedim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin, sakın olun.

Bir hususu dile getireceğim. “Gönderdiğiniz kanun teklifi” şeklinde bir ifade kullandınız. Kanun tekliflerini veren milletvekilleridir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın ya! Yapmayın Sayın Başkan, herkes biliyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Özellikle bu konudaki, bahsettiğiniz filtreler konusundaki bu teklifi tamamen hazırlayan milletvekillerimizdir. Bizatihi bunun şahidi benim. Onu da özellikle ifade edeyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın ya! Hepsini siz hazırladınız değil mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, kurumlarımızın değerli başkanları, kıymetli bürokratlar, saygıdeğer basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2019-2021 yıllarını kapsayan orta vadeli program “Yeni Ekonomi Programı” adıyla geçen yıl 20 Eylül 2018 tarihinde açıklanmıştır. Son dönemde yaşanan iç ve dış gelişmelerin önemli boyutta ekonomik ve sosyal maliyet yüklediği Türkiye ekonomisinin özel olarak da kur ve faiz üzerinden çöktürmek istendiği ve belirsizliğin yüksek olduğu bir zamanda hazırlanan program, rasyonel temeller üzerine oturtulan gerçekçi ve tutarlı hedefleriyle önemli bir yol gösterici olmuştur.

2020-2022 yıllarını kapsayan orta vadeli program da yine “Yeni Ekonomi Programı” adıyla ve “değişim başlıyor” temasıyla 30 Eylül 2019 günü açıklanmıştır.

Programın temel amacı, fiyat istikrarı, finansal istikrar ve cari işlemler dengesinde son bir yılda elde edilen kazanımların korunup geliştirilmesi, üretim ve verimlilik odaklı sürdürülebilir büyüme ile adaletli paylaşıma yönelik ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

2019 yılında bütçenin 125 milyar lira açık vermesi beklenmekte olup bunun ana sebebi, vergi gelirlerinde 2019 yılı hedeflerinin altında kalınmasıdır. Nitekim, bütçe gerçekleştirmelerine göre 2019 yılı Ocak-Ekim döneminde faiz hariç bütçe giderleri yüzde 20,6, faiz giderleri yüzde 36,6 artarken vergi gelirleri sadece yüzde 6,3 oranında artış göstermiştir. Dâhilde alınan KDV yüzde 9,4 oranında azalırken ithalde alınan KDV yüzde 0,3, kurumlar vergisinde yüzde 3,6 oranında düşük bir artış söz konusudur.

2020-2022 yıllarını kapsayan orta vadeli program döneminde bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 3’ün altında kalması, faiz dışı dengenin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının ise dönem sonunda yüzde 0,3 olarak gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2019-2021 yıllarında yüzde 2,9; 2022’de ise yüzde 2,6’ya düşeceği öngörülmektedir. Bütçe hedeflerinin tutturabilmesi, hiç şüphesiz yüzde 5’lik büyüme hedeflerinin tutturulmasıyla doğru

orantılı olacaktır. Bunun da sağlanmasını umut ve temenni ediyoruz. Ancak son yıllarda imar affı, bedelli askerlik gelirleri ve bu sene Merkez Bankasından aktarılan yedek akçe gibi kalemler bütçe açıklarının daha da büyümesine mani olmuştur. Önümüzdeki yıllarda bu gelirlerin düşük seviyelerde kalabileceği ya da olmayabileceği ihtimali değerlendirildiğinde bütçe açığı hedeflerine ulaşılması için kamu harcamalarında tasarruf ve vergi reformu yapılması zorunluluk arz etmektedir. Ayrıca, vergi denetimlerinde etkinlik, dolaysız vergileri tabana yaymak, döviz bağımlılığını azaltıcı önlemler bütçe dengesi açısından önemli adımlar olacaktır. Sermaye piyasalarında derinlik oluşturma ve halka açılmanın kolaylaştırılması da bütçeye yeni kaynaklar sağlayabilecektir.

2019 yılında kabul edilen On Birinci Kalkınma Planı'nda gelir ve kurumlar vergilerini tek bir kanunda birleştiren, vergi tabanını genişleten, vergiye uyumu kolaylaştıran, öngörülebilirliği artıran, yatırım ve üretimi destekleyen Gelir Vergisi Kanunu'nun yasalaşmasının sağlanması, ayrıca yeni bir Vergi Usul Kanunu'nun çıkarılması hedeflenmiştir.

2020-2022 dönemine ait Yeni Ekonomi Programı'nda da yapılacak olan vergi reformuyla mükellef haklarının daha etkin bir şekilde korunacağı, beyanname sisteminin yaygınlaştırılacağı, vergi tahsilatının etkinliğinin artırılacağı, vergi gelirlerinin artırılacağı ve vergi adaletinin sağlanacağı hususlar temel hedef olarak yer almıştır.

Ülkemizde vergi alanında bir reform ihtiyacı olduğu açıktır. Basit, sade, anlaşılır ve herkesin mali gücüne göre vergi ödediği adaletli bir vergi sisteminin tesisi yıllardır dile getirilmesine karşın bugüne kadar yapılmamıştır.

Ülkemizdeki vergi sistemi ağırlıklı olarak tüketim ve işlemler üzerinden alınan vergilerin yer aldığı, tabana yayılmamış bir yapıdadır. Türkiye'nin bir an önce adil, tabana yayılmış ve hakkaniyetli bir vergi reformunu gerçekleştirmesi gerekmektedir.

Sayın Bakan, On Birinci Kalkınma Planı'nda teşvik, destek ve sosyal yardım uygulamalarının gözden geçirilerek etkin olmayan uygulamaların kaldırılması hedeflenmiştir. Yine, vergisel teşviklerin tüm iktisadi ve sosyal etkileriyle birlikte değerlendirilmesi, vergi harcaması nitelikli düzenlemelerin gözden geçirilerek etkin olmayanların kademeli olarak kaldırılması hedef olarak yer almıştır.

Ülkemizde vergi muafiyet, istisna ve indirimler yoluyla çeşit çeşit teşvikler verilmekte ancak teşviklerin sonucunda “Ne oldu?” diye bir değerlendirme yapılmamaktadır. Sosyal Güvenlik Kurumunun prim indirim ve muafiyetlerinde de aynı durum söz konusudur.

Verilen teşviklerin getirisinin ne olacağı, ne ekonomik katkı sağlayacağı mutlaka irdelenmeli, teşviklerin sonunda ne beklendiğinin fayda-maliyet sonuçları ve bu elde edilemezse sonuçlarının ne olacağı açıkça tanımlanmalıdır. Aksi takdirde, rastgele teşvik verilirse kaynaklar heba olmaktadır.

Maliye Bakanlığının 2018 yılı Vergi Harcamaları Raporu'nda 2019 yılında tahminen 178,7 milyar liralık vergiden vazgeçileceği yer almıştır. Aralarında sosyal ya da başka amaçlı olanlar da bulunan bu tutar, 2019 yılında gerçekleşmesi beklenen 125 milyar liralık bütçe açığının çok üzerindedir. Yani bir taraftan vergiden vazgeçerken bir taraftan da açığı, malum, borçlanmayla, faiz ödeyerek kapatıyoruz. Bu açıdan önemli.

Yine, Sosyal Güvenlik Kurumunun prim indirim ve muafiyetleriyle ilgili vazgeçilen prim gelirlerinin de bu kadar, hatta daha fazla olacağı düşünüldüğünde çok büyük rakamlar ortaya çıkmaktadır. Bu itibarla, verilen vergi ve prim istisna, muafiyet ve indirimlerinin getirisinin ne olduğu iyi analiz edilmeli, teşvik politikaları buna göre belirlenmeli, teşvik uygulamasında seçici olunmalıdır.

Sayın Bakanım, kayıt dışılık önemli bir sorundur. Haksız rekabete ve çalışanların sosyal haklardan yoksun kalmasına yol açan kayıt dışı ekonomi ve kayıt dışı istihdamla mücadelede daha etkili yöntemler benimsenmeli, hem kayıt dışılığın önlenmesine hem de kayıtlı ekonomiye geçişin özendirilmesine yönelik tedbirler bir arada uygulamaya konulmalıdır.

Kayıt dışılıkla mücadele ve vergi bilincinin yerleştirilmesi için mali müşavirlik mesleği çok önemli bir işleve sahiptir. Mali müşavirlerin başta muhasebe ücretlerinin tahsili olmak üzere, sorunlarına çözüm getirilmeli, KDV indirimi mali müşavirler için de mutlaka yapılmalıdır.

Vergi denetimine daha fazla önem verilmeli; kayıt dışılık, kaçakçılık ve kara parayla mücadele daha etkin hâle getirilmelidir.

Ülkemizde vergi kaçakçılığı suçlarının büyük bir kısmını karmaşık suç örgütleri tarafından oluşturulan ve yönetilen, gerçekte farklı kişiler tarafından kurulduğu hâlde konuyla ilgisi olmayan kişiler adına kurulan firmalar üzerinden yüksek tutarlarda vergi kayıp ve kaçığına neden olan işlemler oluşturmaktadır. Bu karmaşık işlemler ve örgütlerle mücadele için standart vergi inceleme usulleri yerine, geniş bilgi ağı, yerinde denetim olanakları ve kısa sürede işlem yapabilen uzman örgütlenme modeline ihtiyaç duyulmaktadır.

Geçen hafta kabul edilen kanunla Vergi Denetim Kurulu Başkanlığının müfettiş alımı ve görevlendirilmesine dair hükümlerde değişiklik yapılarak vergi kaçakçılığıyla etkin mücadele ve vergi incelemelerinde sektörel ve fonksiyonel uzmanlaşma sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşılmasını önemli görüyoruz ve destekliyoruz.

Sayın Bakanım, Maliye ve Gelir İdaresi teşkilatında çalışanların beklediği kurum içi uzmanlık sınavıyla ilgili düzenlemeyi geçtiğimiz aylarda kabul edilen kanunlarla yaptık. Önümüzdeki süreçte yapılacak KPSS sınavından sonra kurum içi uzmanlık sınavlarının yapılması beklenmektedir. Böylece binlerce çalışanın talebi ve beklentisi yerine gelmiş olacaktır.

Yine, her bütçe döneminde her zaman dile getiriyoruz: Merkez-taşra uzmanı ayırımından vazgeçilerek gelir uzmanları ve defterdarlık uzmanlarının özlük hakları diğer kariyer uzmanlıklarla eşit hâle getirilmelidir.

Sayın Bakanım, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini itibarsızlaştırmak için her türlü tezviratın yapıldığına hep beraber şahit oluyoruz. Dünyada televizyonda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini boş ve mesnetsiz iddialarla eleştiren malum bir kişi “Başkanlık sistemi kısa süre sonra Türkiye’nin en önemli ekonomik kriziyle anıldı.” diyor. Kim bu? On üç yıl boyunca ekonomi politikalarını dizayn eden ve uygulayan, İngilizlerin tabiriyle “ekonominin eski çarı” “ekonominin eski imparatoru” diye adlandırılan bir kişi. Yazık, yani gerçekten çok yazık. Gerçeklerden ve yaşadığımız gelişmelerden bihaber bir değerlendirme.

Türkiye, varlığımızı ve geleceğimizi hedef alan tehdit, tehlike ve tuzaklarla dolu çok zor ve sancılı bir dönemden geçmektedir. Türk milleti özellikle son on yıldır siyasi, sosyal ve ekonomik abluka altına alınmak istenmiştir. FETÖ kumpasları, Gezi olayları, Doğu ve Güneydoğu il ve ilçelerinde hendek terörüyle birlikte tezahür eden işgal planları, onlarca insanımızın hayatına kasteden isyan denemeleri, güney sınırlarımız boyunca kukla terör devleti kurma girişimi, büyükşehirlerimizde hatta Ankara’nın göbeğinde patlatılan bombalar ve 15 Temmuz hain darbe teşebbüsü, dayanılmaz boyuta yükselen şehit haberleri yakın tarihimizin âdetâ özetini niteliğindedir. Doğrudan bekamızı ilgilendiren bu yaşananları bilmemek için ya uzaydan gelmiş biri olmak lazım ya da akıl, izan, vicdan ve insaftan mahrum kalmış biri olmak gerekmektedir.

Yaşanan tüm bu olumsuz gelişmelerin uzun süre belirsizliğe yol açtığını, güven ve istikrar ortamına zarar verdiğini, Türkiye ekonomisine önemli bir maliyet yüklediğini de görmek ve kabul etmek gerekmektedir. Darbe girişimi olan, şehirlerinde bombalar patlayan bir ülkede yatırım olur mu? Bırakın yatırımı turist bile gelmez. Üstelik tüm bu yaşananların yanında Türkiye ekonomisi 24 Haziran seçimleri sonrasında spekülasyon saldırılarıyla çökertilmek istenmiştir. Hamdolsun, bekamıza yönelik her türlü tehdit ve tehlikeler boşa çıkarılmış, oynanan oyunlar ve tuzaklar bozulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine “Ekonomik krizle anıldı” diyen kişi bakanız Gezi olaylarıyla ilgili olarak 18 Haziran 2013 günü İHA’nın geçtiği haberde ne diyor: “İllegal yapıların güven ve istikrar ortamına zarar vermesine kesinlikle izin vermeyiz.” BBC, CNN International’ın İstanbul’a geldiğinden bahsediyor, çifte standarttan bahsediyor ve diyor ki: “Dünyanın en iyi bilinen yayın organlarını iyi niyetli kabul etmemiz mümkün değil. Bunların arkasında kimler var, niye bunlar yapılıyor, bunu da çok iyi biliyoruz. Türkiye’nin on yıllık başarılarından rahatsız olanlar çok.” diyor. Altını çizerek okuyorum, diyor ki: “...ama öyleleri var ki ‘AK Parti iktidarı gitsin de, memleket batsın’ gibi çok hastalıklı düşünceye sahip olanlar var. Güçlü bir Türkiye’nin kendi egemenlik alanına zarar vereceğini düşünen çevreler var.” diyor; evet, bu son söylediklerine aynen katılıyorum. Evet, bugün de aynı çevreler istiyorlar ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi çöksün, Recep Tayyip Erdoğan gitsin, Hükümet gitsin; diyorlar ki “Terörle mücadele dursun, yeni bir çözüm süreci başlatılsın.” bekliyorlar ki yeni bir anayasa yapılsın; Türkiye, önce özerklik, sonra federasyon, ardından da çözülme ve bölünme aşamalarına paldır küldür girsin. Türkiye, ne teröre ne de emperyalizmin kumpaslarına teslim olmayacaktır, olmamıştır. Türk milleti kendi kaderine yine kendisi yön vermektedir; geleceğin istikametini irade ve ifranıyla çizmektedir. Ne Türkiye eski Türkiye ne de dünya eski dünyadır. Cumhur İttifakı şuurla meseleleri kavramış, Türkiye’nin ve dünyanın gerçeklerini idrak etmiştir. Sevdamız Türkiye’dir. Hamdolsun, nereye gideceğimizi biliyoruz, mücadelemizi buna göre yapıyoruz. Türkiye’nin gelişmesi parlak bir geleceğe doğrudur.

Sayın Bakanım, hain darbe girişimini ve terör saldırılarını etkisiz hâle getiren Türkiye, tarihinin en büyük ekonomik saldırılarına karşı da dik durmuş, spekülasyon kur saldırılarıyla ekonomimizi çökertme girişimlerini de etkisizleştirmiştir. Türkiye’nin içine sokulduğu kur, faiz, enflasyon şeytan üçgeninden çıkarılması yönünde alınan tedbirlerle döviz kuru nispeten istikrarlı bir çizgiye oturtulmuş, faizlerin inmesi ve enflasyonun tek haneli rakamlara ulaşması sağlanmıştır.

Türk lirasının değer kaybının durmasının, enflasyonun gerilemesinin, faizlerin inmesinin ve cari fazla vermenin etkisiyle Türkiye’nin dış borç ödeme riskinde önemli bir düşüş gerçekleşmiştir. Geçen yıl 523 puana kadar çıkan CDS primi son olarak 310 puana kadar inmiştir; hâlen yüksek olmakla birlikte daha da düşeceğine inanıyoruz.

2018 yılında 27 milyar dolar cari açık verilmesine karşın 2019 yılının 1 milyar dolar cari fazlayla kapanması beklenmektedir. İthalatın önemli oranda azalması burada etkili olmakla birlikte, önemli olan, ihracatın artmakta olmasıdır. Bir taraftan cari fazla verirken diğer taraftan hem de ticaret savaşlarının yaşandığı bir ortamda ihracatımızda da artış gerçekleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Az bir şey kaldı.

Ekonomik göstergelerin hemen hemen tamamı önümüzdeki dönem için olumlu yönde gelişmelerin yaşanacağına işaret etmektedir.

2018 yılının Ağustos ayından itibaren daralan sanayi üretimi, bu yıl eylül ayında geçen yılın aynı ayına göre yüzde 3,4 artmıştır. Ekim ayı için öncü göstergeler yıllık bazda artış döneminin devam ettiğine, millî gelirin üçüncü çeyrekte sınırlı olarak toparlandığına işaret etmektedir.

İmalat sanayi kapasite kullanım oranı bu ay yüzde 77,2 seviyesine çıkarak geçen yıl ağustos ayından bu tarafa en yüksek seviyeyi görmüştür. Ekonomik büyümenin öncü göstergesi olan ve imalat sanayi performansında güvenilir referans kabul edilen Satın Alma Yöneticileri Endeksi geçen yıl eylül ayında 42,7'ye kadar düşmüş, daha sonra toparlanarak bu yıl eylül ayında 50'ye yükselmiş, ekim ayında ise 49 olup geçen yılın temmuz ayı seviyesindedir.

Ekonomiye olan güvende de önemli düzeyde artışlar görülmektedir. Ekonomik Güven Endeksi ekim ayında 89,8'e yükselerek, geçen yıl temmuz ayından sonraki en yüksek orana çıkmıştır. Reel kesim güven endeksi 102, tüketici güven endeksi de 59,9 seviyesine yükselmiştir.

Daha altı ay önce Türk ekonomisinin 2019 yılında önemli oranda küçüleceğini söyleyen IMF, OECD, Dünya Bankası, Avrupa Birliği Komisyonu ile uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları son raporlarında pozitif büyüme olacağını kabul etmişler, 2020 ve 2021 büyüme tahminlerini de yüzde 3,1'e ve 4'e yükseltmişlerdir. Türkiye'de ekonominin beklenenden daha hızlı bir şekilde toparlandığı ve Türkiye'nin zor bir ekonomik dönemden çıktığı bu uluslararası kuruluşların raporlarına da yansımıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen son sözlerinizi alalım.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bitiriyorum.

Türkiye, tüm yaşananlara rağmen dengelenme sürecinde en önemli kırılganlıklarından biri olan cari dengeyi gözeterek ve pozitif büyümeyi de işin içine katarak çok önemli bir performans sergilemiş, ekonomide ılımlı bir toparlanma sağlanmıştır. Türkiye, 2023 yılına kadar siyasi istikrar içinde ekonomik atılımlarını gerçekleştirebileceği bir vasatı yakalamıştır.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı hızlı ve etkin karar alma mekanizmasıyla ekonomik dönüşüm ve değişim süreci daha koordineli bir şekilde yönetilmektedir.

Türkiye, inşallah 2019 yılını pozitif büyümeyle kapatacağı gibi önümüzdeki yıllarda da hedeflenen hatta hedefin üstünde yüksek büyüme oranlarını yakalayacaktır ancak Türkiye ekonomisinin yapısal sorunları da bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde dış riskler de göz önüne alındığında, bir taraftan sıkı para politikası ve etkili maliye politikaları uygulanırken diğer taraftan başta üretim, tasarruf, vergi, iş gücü piyasası, eğitim ve tarım gibi temel alanlarda yapısal önlemlerin büyük bir ciddiyetle hayata geçirilmesi önem arz etmektedir. Daha fazla üretim, daha fazla ihracat, daha fazla istihdam ve daha fazla gelir için daha fazla yatırıma ihtiyaç vardır. Yatırım, üretim ve istihdamı sürekli kılmayı öngören üretim ekonomisi hızla tesis edilmelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi bugüne kadar olduğu gibi bu yönde alınan kararlara ve öngörülen düzenlemelere elbette seve seve destek verecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum, ekibinizle birlikte başarılı çalışmalarınızın devam etmesini Milliyetçi Hareket Partisi olarak diliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başkanım, süremi başlatmadan önce bana usulle ilgili iki dakika söz verir misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şu an veremem. Nedir, usul...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli Komisyon üyeleri, bildiğiniz gibi İYİ PARTİ'nin Komisyonunda 2 üyesi var ve varılan mutabakat gereğince de 2 Komisyon üyesinin dışında 2 katı kadar üyemizi de...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Konuşmanızı başlattım efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lütfen başlatmayın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Efendim, şimdi, konu nedir usulle ilgili?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Süre istiyorum, “2 arkadaşımızın beşer dakikalık hakkını bana verir misiniz?” diyeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Efendim, burada uyguladığımız bir sistem var. Bana söylediniz, ben uygun görmediğimi size ifade ettim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben de onu söyleyecektim. “Başkan bunu uygun görmedi. Dolayısıyla Komisyon üyesi olarak sizler ne düşünüyorsunuz?” diye soracaktım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Efendim, şu anda ben uygun görmedim.

Lütfen konuşmanıza başlayın.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Peki, tamam, ben kuraldan yana oldum her zaman. Bu kurala da uyayım, peki. İnşallah, bundan sonra da devam ettirirsiniz.

Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu doğru değil Sayın Başkan, lütfen, doğru değil yani bu tavır doğru değil.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan; öncelikle hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama Sayın Bakana küçük bir hatırlatmada bulunarak başlamak istiyorum.

Sayın Bakan, geçen yıl bu zamanlarda Plan ve Bütçe Komisyonu toplantısından çıkarken bana “Göreceksiniz, her şey sizin dediğiniz gibi olmayacak.” gibi bir cümle sarf etmişsiniz. Ben de “İnşallah öyle olur, yanılmaktan hiç gocunmam, memleketim adına sevinirim.” şeklinde bir cevap vermiştim.

Şimdi, muhasebe zamanı geldi. Bugünkü konuşmamda aradan geçen bir yıl içinde neler olduğunu, dolayısıyla benim mi yoksa sizin mi daha çok yanıldığınızı irdelemeye çalışacağım. Haklı çıktığınızı iddia ettiğiniz alanlarda, elinizdeki medya gücü sayesinde gerçekleri eğip bükerek nasıl algı yönetimi yapmaya çalıştığınızı anlatacağım. Lütfen yanlış anlaşılmasın, burada amacım, kesinlikle “Ben haklıyım, siz haksızsınız.” şeklinde çocukça bir polemik yapmak değil. Benim buradaki amacım, sahip olduğum milletvekili sıfatının bana yüklediği sorumluluk sebebiyle devletimize ekonomi bürokrati olarak hizmet ettiğim otuz küsur yıl boyunca edindiğim tecrübeler ışığında ekonomimizle ilgili gerçekleri milletimize anlatmak ve siz iktidar sahiplerine gerekli uyarılarda bulunmaktır.

Sayın Bakan, geçen yılki konuşmanızda ekonomideki bozulmayı tamamen iç ve dış şoklara bağlamış ve bunun geçici olduğunu söylemişsiniz. 2013'ten sonra ekonomide gözlenen bozulmanın sebepleri olarak Gezi Parkı olaylarını, 17-25 Aralık yolsuzluk soruşturmalarını ve bu soruşturmaların ardından yollarınızı ayırdığınız eski müttefikiniz FETÖ'nün 15 Temmuz 2016'daki darbe teşebbüsünü göstermişsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Müttefik” ne demek ya?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – 24 Haziran 2018 seçimleriyle birlikte ülkemize her anlamda çağ atlatacağını iddia ettiğiniz Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçtiğimizi fakat bu defa da bunu çekemeyen mihrakların yabancı bir başkentte Türkiye'ye karşı ekonomik saldırı planladığını söylemişsiniz. Ağustos 2018'de yaşanan ve dolar-TL kurunun 7,20'li seviyelere kadar çıktığı kur şokunu böyle açıklamış ve “Biz bu saldırıyı başarıyla püskürttük.” demişsiniz fakat nedense ısrarlı sorularımıza rağmen bahsettiğiniz ekonomik saldırının planlandığı yabancı başkentin neresi olduğunu açıklamamıştınız. Yaşanan döviz kuru ve faiz şoklarına rağmen bankacılık sistemimizin sağlıklı yapısını koruduğunu söylemeyi de ihmal etmemişsiniz.

Ben ise yaptığım konuşmada, ülkemiz ekonomisinin karşı karşıya olduğu yapısal tıkanmayı görmezden geldiğinizi ve özel sektörün borçluluğu kaynaklı bu tıkanmada sanki AK PARTİ'nin hiç sorumluluğu yokmuş gibi davrandığınızı belirtmiştim. Ekonomimizin sürdürülebilir büyüme patikasına girmesini istiyorsanız bir an evvel yaşadığımız borç kriziyle yüzleşip piyasalara güven verecek kapsamlı bir programı uygulamaya koymanız gerektiğini ifade etmiştim.

Sayın Bakan, üzülerek görüyorum ki son bir yılda inkâr politikasını sürdürmekle kalmadınız, tamamen günü kurtarmaya yönelik ve piyasaları bozucu birçok yeni uygulamaya imza attınız. Bazı gerçeği yansıtmayan verileri işinize geldiği gibi yorumlayarak yalancı bir bahar havası estirmeye çalıştınız ve bu çabanız da hâlâ devam ediyor. Ne yazık ki bu yaptıklarınız bırakın fayda sağlamayı, gelecekte toplum olarak ödemek zorunda kalacağımız faturanın giderek ağırlaşmasına yol açıyor.

Bugünlerde geçen yıl uygulamaya koyduğunuz ve “yeniden dengeleme” adını verdiğiniz politikalar sayesinde ekonomiyi normalleştirerek nasıl büyük bir başarı elde ettiğinizi anlata anlata bitiremiyorsunuz. Gerçeklerin böyle olmadığını ifade eden ekonomistleri ise terör eylemlerine karışan kişilerle eş tutuyor, âdeta vatan haini ilan ediyorsunuz. Demokratik toplumların en yüce değerlerinden olan ifade özgürlüğüne karşı gösterdiğiniz bu düşmanca tavır son derece anlamsız. Zira ekonomide işler gerçekten sizin dediğiniz kadar iyi gidiyorsa milletimiz zaten “ekonomi kötü” diyenlere itibar etmeyecektir. Buna rağmen eleştiriden bu kadar rahatsız olmanız aslında ne kadar çaresiz hissettiğinizin bir göstergesi.

Sayın Bakan, üzülerek ifade etmeliyim ki ekonomik gidişatla ilgili sizin bazen “dengeleme” bazen de “yumuşak iniş” diye tabir ettiğiniz süreç aslında tam bir çakılımdır. Üstelik bu çakılma, 31 Mart yerel seçimlerini ve sonrasında haksız şekilde iptal ettirdiğiniz İstanbul seçimlerini kaybetmekten korktuğunuz için ekonomiyi canlandırmaya yönelik yoğun çabalarınıza rağmen yaşanmış bir çakılımdır. Ekonomideki gidiş o kadar kötü ve halkımızın canı o kadar acıyor ki tüm çabalarınıza rağmen yine de sandıkta büyük bir hezimet yaşamaktan kurtulamadınız ve inanıyorum ki bunun sadece bir uyarı olduğunu bundan sonraki seçimlerde de göreceksiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yüzde kaç oy aldınız, kaç belediye aldınız?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Evet, biraz iddialı bir tabir kullanıyor ve ekonomide bu yıl yaşadığımız sürece “çakılma” diyorum. Zira 2018 yılında yüzde 2,8 büyüyen ve sizin “2019 yılında yüzde 2,3 büyüyecek.” dediğiniz ekonominin bu yılı sadece yüzde yarımlik bir büyüme ile bitirmesi bekleniyor hem de kamu harcamalarında hiç hız kesmemenize ve kredi büyümesini sağlamak için aylardır yoğun çaba sarf etmenize rağmen. Büyüme potansiyeli yüzde 4’e yakın olan, yeterli istihdam yaratmak içinse yüzde 5 civarında büyümesi gereken bir ekonominin, hükûmetinizin çabalarına rağmen ancak yüzde yarım büyüebilmesine “çakılma” demenin pek de haksız olmadığını düşünüyorum.

Sayın Bakan, halkımıza büyük birer başarı olarak pazarlamaya çalıştığınız cari açığın azalması, enflasyonun düşmesi ve döviz kurunun istikrar kazanması gibi gelişmelerin tamamı aslında biraz önce bahsettiğim çakılmanın birer sonucu. Tabii bir de hiç bahsetmediğiniz ve çok daha kötüye giden göstergeler var. Konuşmamın geri kalan kısmında tüm bunlara değinmeye çalışacağım.

Cari açıkla başlayalım. Siz de çok iyi biliyorsunuz ki bu yıl cari açığın kapanmasının sebebi, çöken iç talep ve zayıflayan sanayi üretimi nedeniyle gerek tüketim gerekse ara malı ve ham madde ithalatımızda yaşanan keskin düşüş. Ekonomideki yavaşlamadan kaynaklanan bu gelişmeler olmasaydı cari açığın kapanması söz konusu olamazdı.

Yıllarca uyguladığınız yanlış politikalara rağmen ürettiğinizden fazla tüketir hâle getirdiğiniz Türkiye ekonomisinin bir yıl içinde cari açık vermeden büyüyebilir hâle gelmesi zaten imkânsızdı. Dolayısıyla farkında mısınız bilmiyorum ama “Cari açığı yok ettik.” diye övünürken aslında büyümeyi yok etmekle, işsizliği artırmakla övünüyorsunuz. Ekonominin bu kadar sert yavaşlayacağını tahmin edemediğiniz için geçen yıl açıkladığınız programda 2019 cari açık beklentiniz 26 milyar dolardı fakat bu yılı neredeyse cari fazla ile kapama noktasına geldik. Bu, sadece sizin öngörüsüzlüğünüzü değil, aynı zamanda yapısal bir sorun olarak büyüme ile cari açık arasındaki ilişkiyi de anlamadığınızı gösteriyor. Yeni Ekonomi Programı’nızda iddia ettiğiniz gibi, gelecek yıl sadece milli gelirin yüzde 1,2’si kadar cari açık vererek yüzde 5 büyümeyi nasıl sağlayacağınız ve sonraki iki yıl boyunca yine yüzde 5 büyüyerek 2022’de cari açığı nasıl sıfırlayacağınız ise tam bir muamma. Böylesi büyük bir yapısal dönüşümü bu kadar kısa sürede nasıl başaracağınızı bugün bize somut bir şekilde anlatmanızı dilerdim ama olmadı.

Biraz da enflasyonun düşmesi konusuna değinelim. Programınızda yüzde 15,9 olarak öngördüğünüz 2019 yıl sonu enflasyonunun yüzde 12 civarında gerçekleşeceği tahmin ediliyor. Enflasyonun geçen yıl ekim ayında yüzde 25’lere kadar çıktığı dikkate alınırsa bu büyük bir başarı gibi görülebilir, nitekim siz de topluma böyle yansıtmaya çalışıyorsunuz. TÜİK’in açıkladığı verilerin artık eskisi kadar güvenilir olmadığı ve özellikle enflasyon verilerinin hesaplanmasıyla ilgili ciddi şüphelerin olduğu bir gerçek fakat varsayalım ki enflasyondaki düşüş inandırıcı, yine de kesin olan şu ki enflasyondaki düşüşün asıl sebebi ekonomideki çakılmadır. İç talepteki çöküş nedeniyle birçok sektörde satıcılar bırakın keyfi zam yapmayı, maliyet artışlarını bile fiyatlara yansıtmakta zorlanıyorlar. Bu ortamda enflasyonun hızlı şekilde düşmesi gayet doğal ve asla başarı olarak gösterilemez.

Bu arada, enflasyonu yüzde 12’ye indirmeyi başarı olarak lanse ediyorsunuz ama Türkiye dışındaki gelişmekte olan ülkelerin hemen hepsinde enflasyonun uzun zamandır yüzde 5’in altında seyrettiğini hiç söylemiyorsunuz.

Tarımdaki politikasızlık nedeniyle gıda enflasyonunda kalıcı düşüş sağlanmadan ve firmaların verimlilik ve rekabet gücünde sıçrama yaratacak politikalar devreye sokulmadan Türkiye’de enflasyonu düşük tek hanelere indirmek mümkün olamayacaktır, kâğıt üstünde olabilir ama gerçekte olamaz. “Kâğıt

üzerinde” diyorum çünkü bir ülkenin iktisadi verilerinin doğruluğunun o ülkenin namusu olduğunu hatırlatmak isterim. Enflasyon verisini uzun süre manipüle eden Arjantin’in daha sonra başına neler geldiğini lütfen açıp okuyun.

Sayın Bakan, başka bir büyük başarı olarak sunduğunuz “faizlerin düşmesi” konusuna gelelim. Evet, gerçekten geçen yıla göre faizlerde ciddi bir düşüş oldu; bu da olağan bir düşmeydi çünkü enflasyonun 15 puana yakın düştüğü bir dönemde faizlerin yerinde sayması beklenemezdi. Faizlerdeki bu düşüşün de sebebi, ekonominin durma noktasına gelmesidir; zira ekonomi bu kadar sert bir şekilde yavaşlamasa enflasyon bu kadar hızlı düşmezdi; yani, enflasyon düştüğü için faizler bu kadar düşürülebildi. Bunu söyleyerek Sayın Cumhurbaşkanının meşhur “faiz sebep, enflasyon sonuç” teorisile çeliştiğimin farkındayım ama kusura bakmayın, iki yüz elli-üç yüz yıllık iktisat bilimi de böyle söylüyor. Şayet Sayın Cumhurbaşkanı iddiasında samimiye, teorisine inanıyorsa faizleri en yakın zamanda sıfıra indirmelisiniz ki enflasyon da sıfıra doğru yaklaşsın; o zaman sizi sadece alkışlarız.

Bu arada, Sayın Cumhurbaşkanının son günlerde sık sık, “laf dinlemeyen” Merkez Bankası Başkanı değiştirilince faizlerin düştüğü ve bu düşüşün devam edeceği yönündeki söylemlerini de son derece gereksiz ve riskli bulduğumu söylemek istiyorum.

Faizlerden bahsetmişken, benim de yıllarca hizmet ettiğim, Türkiye Cumhuriyeti’mizin en köklü kurumlardan biri olan Merkez Bankasına verdiğiniz ciddi zararlara değinmeden geçemeyeceğim. Bu güzide kurumun eski bir Başkanı olmama rağmen, emekli olduktan sonra, özellikle de siyasete girdiğim 2015 yılından bu yana, “yuvam” dediğim bu kurumun itibarına zarar gelmesin, ismi polemik konusu olmasın diye Merkez Bankası ve onu yönetenlerle ilgili konuşmalarına hep çok dikkat ettim. Cumhuriyetimizin çok kıymetli bir varlığıdır Merkez Bankası ve bu sebeple korunması gerekir. İktisat eğitimi almamış olmasına rağmen, 2012 yılında kendisini Başkan Yardımcısı yapabilmek için Merkez Bankası Kanunu’nu değiştirecek kadar ileri gittiğiniz ve 2016 yılında da Başkan olarak atayacak kadar güvendiğiniz bürokratınız Murat Çetinkaya’yı hukuka aykırı bir şekilde görevden aldınız.

SALİH CORA (Trabzon) - Demek ki doğru yapmışız.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Bu zatın Başkan olarak görev yaptığı süre zarfında aldığı idari kararlar ve yaptığı liyakatsiz atamalarla kuruma verdiği büyük hasar yetmezmiş gibi kendisini kanuna açıkça aykırı bir şekilde kararnameyle görevden almanız Merkez Bankasının itibarına daha önce hiçbir hükümetin vurmadiğı kadar ağır bir darbe vurdu. Ülkemizin çok büyük bir bedel ödediğı 2001 krizine giden süreçte alınan dersler ışığında, bağımsız bir kurum olmasına karar verilen Merkez Bankasına yapılan bu müdahale, kurumun zaten artık sadece sözde kalan bağımsızlığını tamamen yok etmiştir. Umuyorum ki bu kurumun bağımsızlığını ve itibarını geri kazanması için ülkemiz yine çok ağır bedeller ödemek zorunda kalmaz.

Son yıllarda hemen her kademede yapılan siyaset bağlantılı liyakatsiz atamalar, “kurumsal dönüşüm” adı altında yabancı danışmanlık şirketlerine milyonlarca lira ödenerek plansız ve keyfi şekilde değiştirilen organizasyon yapısı ve süreçlerin yanında, aidiyet ve adalet duygularını zedeleyen insan kaynakları politikalarıyla bozulan kurum kültürü yetmezmiş gibi, son olarak Hükümetinizin zorlamasıyla olduğı anlaşılan, Bankanın bazı birimlerinin alelacele İstanbul’a taşınması planı personelin motivasyonunu tamamen sıfırlamıştır. İstanbul’a taşınmanın hiçbir mantıklı gerekçesi olmaması bir yana, Bankanın Ataşehir’de kendine ait bir bina projesi mevcutken bunun bitmesi beklenmeden kiralanan geçici binalara taşınmanın gündemde olması, üstelik de bunun çalışanların aile birliğı ve çocuklarının okul durumu bile dikkate alınmadan, zorla yapılacağı izlenimi verilmesi son derece üzücüdür.

Tüm bu uygulamalar, sanki kuruma özellikle zarar verilmek isteniyormuş gibi bir izlenim yaratmaktadır; ben böyle bir niyet olduğuna inanmak istemiyorum. Yeni Başkanın, sadece para politikasında değil, Bankanın kurumsal yapısı ve işleyişiyle ilgili konularda da itibarını koruyup yüceltecek, vatansever bir bürokrat olduğuna inanıyorum, inanmak istiyorum. Bağlı değil, ilişkili olduğu Bakan olarak zatalinizin de kendisine gereken desteği vereceğini ümit ediyorum.

Duygusal bağım nedeniyle biraz fazla uzatmış olabileceğim Merkez Bankası faslını kapatıp biraz da döviz kuru gelişmelerine temas etmek istiyorum.

Dış güçlerin saldırısını püskürterek kontrol altına aldığımızı iddia ettiğiniz döviz kuru cephesinde oldukça karmaşık ve riskli bir tablo görüyoruz. Kurun, geçen yıl gördüğü seviyelerin altında görece stabil hâle gelmesindeki ana faktörün de yine ekonomideki çakılma olduğunu söylemek zorundayım. Zira ithalattaki çöküş sayesinde cari açığın kapanmasının ülkemizin döviz ihtiyacını büyük ölçüde azalttığı bir gerçek. Ancak, kuru sakinleştirecek tek sebep bu değil.

Geçen yıl bu zamanlarda faiz artırımına gideceği beklenen ABD Merkez Bankasının sürpriz bir şekilde tekrar faiz indirimine gitmesi, küresel likiditenin en azından bir süre daha yüksek seyredeceği şeklinde bir beklenti yarattı; bu durum, ülkemize yönelik sermaye akımları durmuş olmasına rağmen, uzun zamandır net dış borç ödeyici durumda olan firmalarımız ve bankalarımızın borç çevirme kabiliyetlerine yönelik endişeleri azalttı; bu da kurda baskı oluşmasını engelledi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlamanız için ilave süre veriyorum.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) - Fakat kur üzerindeki baskıyı azaltan bu doğal sürecin yanında, maalesef Hükümetiniz döviz kurunu baskılamak için hiç de şeffaf olmayan ve piyasa kurallarının dışına çıkan bazı uygulamalara gitti; 31 Mart seçimlerinden hemen önce Londra'daki swap piyasasının kilitlenmesi bunlardan biriydi. Yıllardır sorunsuz çalışan ve bankalarımıza döviz karşılığı uzun vadeli TL fonlama sağlayan bu piyasa, kur artışına sebep olduğu gerekçesiyle, yerli bankalara baskı yapılarak kurutuldu. Bu piyasada TL borçlananlar gecelik yüzde 1.000'lere varan faizler ödemek zorunda bırakılarak cezalandırıldılar, bu cezalarını da çekiyorlar. Bu adım, Türk lirasının daha fazla değer kaybetmesini engelledi fakat ülkemizde kredi mekanizmasının çalışmasına katkı veren önemli bir piyasanın işlevini yitirmesine de yol açtı.

Biliyoruz ki döviz kurlarını kontrol etmek için kullandığınız şeffaf olmayan diğer bir yöntem ise Merkez Bankası rezervlerini arka kapıdan kamu bankalarına aktararak piyasaya sürmek oldu; bunun sonucunda oluşan rezerv kaybını ise bankalarla yapılan swap işlemlerinden gelen dövizlerle gizlemeye çalıştığınız ortaya çıktı.

Evet, yerel seçimler öncesi gerçekleşen nispeten küçük boyutlu bir kur atağı haricinde son yedi aydır döviz kuru görece istikrar kazanmış durumda. Fakat ben bunun sizin müdahalelerinizden çok iç ve dış makroekonomik koşullardan kaynaklılığını düşünüyorum. Diğer bir deyişle, şeffaflığa ve piyasanın normal işleyişine aykırı adımlarınız neticesinde, attığınız taşın ürküttüğünüz kurbağaya değmediği kanaatindeyim. Zira bu adımlar kısa vadede kurun istikrar kazanmasına katkı sunmuş olsa da TL'nin itibarını ciddi ölçüde aşındırmış ve uzun vadede ülkemizin yabancı sermaye açısından cazibesini azaltmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, son sözlerinizi alalım efendim.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman şu kalan kısmı da okumama izin verin; kendim bırakacağım zaten.

Döviz kurlarından bahsetmişken, kısaca ülkemiz için büyük risk teşkil ettiğine inandığım dolarizasyon sürecine de değinmek istiyorum.

Aralık 2016’da Sayın Cumhurbaşkanının çağrısıyla “Dolarlarını sat.” kampanyası başlatıldığında 137 milyar dolar olan toplam döviz tevdiat hesapları bugün 195 milyar dolar seviyesine ulaşmış durumda. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçildiğinden beri ise vatandaşlarımızın, Türk lirasına olan güveninin daha da azaldığı ve hızla dövizle yönelliklerini görüyoruz. Bakan olarak atandığınız 10 Temmuz 2018 tarihinde 92 milyar ABD doları seviyesinde olan gerçek kişilerin döviz tevdiat hesapları 15 Kasım 2019 itibarıyla 120 milyar ABD dolarına ulaşmış durumda. Yabancı para mevduatlarının toplam mevduat içindeki payı ise aynı dönemde yüzde 45’ten yüzde 51’e yükselmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Yılmaz, lütfen, son cümlemenizi alayım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bitiriyorum.

Üstelik bu artış, faiz gelirlerine uygulanan stopaj oranlarının artırılması, döviz alımlarında uygulamaya başladığınız BSMV kesintisi ve bankaların tabi olduğu yabancı para zorunlu karşılık oranlarının yükseltilmesi gibi bir dizi caydırıcı tedbir almanıza ve en önemlisi, döviz tevdiat sahiplerinin önemli ölçüde zarar yazmalarına rağmen gerçekleşti.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli kurum başkanları, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın değerli mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumuza teşekkür ediyorum.

Konuşmamın başında bir iki konuya temas edeceğim. Başta Sayın Garo Paylan yaklaşık 110 bin civarında olan serbest muhasebeci, mali müşavir, hatta yeminli mali müşavir meslek mensuplarını töhmet altında bırakır bir ifade kullandı. Ben de her ne kadar mesleği icra etmem de bir mali müşavirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu da mı yaptın?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Yetkim var, belgem var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de öyleyim bu arada, ben de öyleyim; ben de o 110 binin içindeyim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dolayısıyla, sizi bu meslek mensuplarımızı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mükelleflerin basıncı var, bilmiyor musunuz? Hiç yaşamadınız mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Evet, o zaman siz de kendi meslek mensuplarınızı töhmet altında bıraktınız. Sanki vergi kaçırın kişiler gibi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, mükellef basıncı var mali müşavirlerin üzerinde.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan... Sayın Paylan...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Lütfen... Bu konuda sizi özür dilemeye davet ediyorum.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Öyle demediniz ama o şekilde söylemediniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bazı” dedim ama.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Yılmaz, ifadeleriniz arasında bizi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O “bazı”ya siz giriyor musunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bana da söylediler. “10 bin lira çıkar.” diyor, mükellef geliyor. Sen çıkarmazsan başka mali müşavire gidiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar lütfen ya... Sayın Paylan...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Durmuş Yılmaz, bizi “müttefikiniz FETÖ” gibi bir ifadeyle -tırnak içinde- suçladınız. Bunu şiddetle reddediyoruz ve size iade ediyoruz. FETÖ’yle nasıl mücadele ettiğimizi, edildiğini cümle âlem biliyor, dost düşman biliyor, herkes biliyor. 15 Temmuz ihanet girişimi karşısında dik duran ve bunu püskürten, başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere AK PARTİ kadrolarına ve bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türk milletine yapılmış bir saygısızlık olarak bunu iddia ediyorum. FETÖ’yle mücadele ettiğimizi buradan tekrar ilan ediyorum. FETÖ Türk milletinin, hepimizin düşmanıdır. Dolayısıyla bu konuda bulunduğunuz pozisyona bakın, lütfen kendinizi çek edin ve bu ifadeniz bizi incitmiştir, şehitlerimizi de incitmiştir, lütfen özür dileyin. Hiç kimse FETÖ’yle... FETÖ Türkiye’nin düşmanıdır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şehitlerimize rahmet diliyorum. Özür dilemiyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu değerlendirmelerden sonra bütçe hükûmetlere gelir toplama ve harcama yetkisi veren bir kanundur. Türkiye’de bütçe hakkı Meclisindir elbette ama bütçeyi kullanma hakkı da hükûmetlerindir. On yedi yıldır Hükûmet etmenin haklı onurunu yaşıyoruz. On yedi yılda geçici bütçeler hariç 17 bütçe hazırladık, şimdi 18’inci bütçeyi görüşüyoruz.

Demokrasiler tahammül rejimidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Saygı rejimidir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Muhalefet demokrasilerde vardır, doğrudur ama “Elinde çekiçten başka aleti olmayanlar bütün sorunları çivi olarak görürler.” demiş bir düşünür.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben dedim.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Abraham Maslow demiş, siz ondan kopya almışsınızdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Alıntı yaptım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bilinmelidir ki Hükûmeti zaafa uğratmak için elinden gelen her türlü tezvırata yapanlar yanlış yapıyor. “Komşumun evi yansa da yumurtamı pişirsem.” diyen anlayıştan kurtulmak lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Terörist” diyor eleştirirken.

SALİH CORA (Trabzon) – Ne alakası var?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hükûmet hepimizin Hükûmetidir, bütün Türk milletinin Hükûmetidir. Eğer Hükûmet zaafa uğrarsa Türkiye zaafa uğrar, bu bilinmelidir. Hükûmet Türkiye’nin Hükûmeti, Sayın Recep Tayyip Erdoğan Türkiye’nin Cumhurbaşkanı, cumhurun Cumhurbaşkanı, cumhur da Türk milletidir. Bunun ötesinde, Sayın Cumhurbaşkanımız, aynı zamanda bütün

mazlumların da lideridir. O bakımdan Hükûmetin zaafa uğraması sadece Hükûmeti değil, hepimizi ilgilendirmektedir. Ben muhalefetimizi sorumlu muhalefete davet ediyorum. Dün söylediğim gibi, eğer Türkiye’de bazı işler istenildiği gibi gitmiyorsa, söz gelimi güvende bir eksiklik varsa bu güveni tesis etmek başta Hükûmetin, Hükûmetin partisinin olmakla birlikte aynı zamanda tüm siyasi partilerin de görevidir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, her alanda olduğu gibi ekonomik alanda da son yıllarda açık açık bir saldırıya maruz kalmıştır. Tankla, uçakla, füzeyle, topla yapamadıklarını dövizle, faizle yapmaya kalktılar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye’nin düşmanları.

SALİH CORA (Trabzon) – Ve yarıdakçılar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bunu bilmeyecek ne var? Bilmiyor musunuz yoksa? Ama başaramadılar, başaramadılar, başaramayacaklar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir şahıs mı var yani?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Manipüle etmeyin ya! Manipüle etmeyin.

SALİH CORA (Trabzon) – Kim olduğunu ben açıklayacağım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açıkla, açıkla.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Asıl amaçları, Türkiye’ye, Türk milletine diz çöktürmektir, milletimizi esir etmektir. Ekonomimizde yapılan saldırıların başka bir izahı yoktur. Dolayısıyla ekonomimize yapılan bu saldırıların bağımsızlığımıza, hürriyetimize, bayrağımıza, ezanımıza yapılan saldırılardan bir farkı olmadığını hepimizin bilmesi lazım.

Ben konuşmamın ana nirengisini Türk kamu bankalarının reel sektörü desteklemek için verdiği kredileri anlatarak bitirmek istiyorum. Türk bankacılık sektörü, reel sektör ile tasarruf sahipleri arasında gördüğü köprü vazifesiyle ekonomik aktivitenin gelişmesinde kilit rol oynamaktadır. Reel sektörün büyük yatırımlar yapabilmesi ve ölçeğini büyütebilmesi için ihtiyaç duyduğu fonları uygun şartlarda temin etmesi gerekmektedir. Ayrıca, yurt içi tasarrufların ve sermayenin üretken projelere ve yatırımlara yönlendirilmesinde bankacılık sektörü, sermaye piyasaları ve finans sektörünün gelişmişlik düzeyi büyük önem taşımaktadır. Bu nedenlerle bankacılık, sermaye ve finans sektörünün sağlam temeller üzerinde istikrarlı ve sağlıklı bir biçimde büyümesi için gerekli tüm çalışmaların kararlılıkla yürütüldüğünü görmekteyiz. Bu çalışmalar neticesinde bankacılık sektörümüz, banka dışı finansal kesimimiz ve sermaye piyasalarımız gelişmekte, finansal araçlarımız çeşitlenmekte ve yatırımcı tabanımız genişlemektedir. Böylece finans sektörümüz, ekonomik büyüme ve kalkınma hedeflerimize ulaşmamıza katkı sağlamaktadır. AK PARTİ hükûmetleri döneminde, 2002 yılından beri finans sektörünün sağlam temeller üzerinde istikrarlı ve sağlıklı bir biçimde büyümesi için çalışmaların kararlılıkla yürütüldüğüne şahit olduk, olmaya devam ediyoruz. Türkiye’de bankacılık sektöründe finans alanında köklü bir dönüşüm hayata geçirilmiştir. Yenilenen kanunlar ve ikincil mevzuat düzenlemeleri ile bankacılıkta yasal altyapı sağlamlaştırılmış ve bankaların denetim ve gözetim çerçevesi uluslararası standartlara yükseltilmiştir. Mali yapısı güçlü olmayan bankaların, sermaye artırma, birleşme ve satın alma gibi yollarla daha sağlam bir yapıya kavuşturulması sağlanmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından yasal alt sınır olan yüzde 8’in oldukça üzerinde yüzde 12’lik sermaye yeterlilik oranı hedefi belirlenmiştir. Ayrıca, makro ihtiyati tedbirleri etkin bir şekilde uygulayarak finansal piyasaları dengeleyici önlemler alınmıştır. Hayata geçirilen

reformlar neticesinde bankacılık sektörü daha gelişmiş, daha verimli, daha etkin ve daha sağlam bir yapıya kavuşmaktadır. Bankacılık sektörünün aracılık faaliyetlerini daha etkin yerine getirebilmesi ve finansmana erişimin önündeki engellerin azaltılması amacıyla bu alanda bir dizi adımlar atılmıştır. Böylece bankacılık sektörünün güçlü hâle gelmesi Türkiye'yi dışsal şoklara karşı önemli oranda dirençli hâle getirmiştir. Bu sayede 2008-2009 küresel kriz sürecinde tek bir Türk bankasında dahi sorun yaşanmamış, bankacılık sektörü devletten yardım talebinde bulunmamıştır.

Esnaf ve sanatkârlar, KOBİ'ler, çiftçiler ile ihracatçıların finansman ihtiyaçlarını uygun şartlarda karşılayabilmelerini teminen ihtisas bankaları ve özel görevli kamu bankaları tarafından kredi imkânları sunulmaktadır. Bu kapsamda kullandırılan düşük faizli krediler hazine tarafından sübvansede edilmektedir. Ayrıca, KOBİ'lerimizin finansmana erişimini kolaylaştırmak amacıyla taşınırın rehini olarak gösterilmesine imkân sağlanmış ve Hazine Destekli Kredi Garanti Fonu Kefalet Sistemi daha etkin hâle getirilmiştir. Bu kapsamda bankalarımızın da önemli rol üstlendiği Portföy Garanti Sistemi ile sağlanan kefaletler kapsamında KOBİ ve KOBİ tanımı dışında kalan diğer firmalara hazine desteği ile sağlanan kefaletlerin miktarı ve yararlanıcı sayısını arttırmak için yeni adımlar atılmıştır. Yeniden düzenlenen Hazine Destekli Kefalet Sistemi'yle bu imkân daha geniş biçimde kullanıma açılmıştır.

2018 yılının ikinci çeyreğinden itibaren finansal piyasalarda meydana gelen dalgalanmalar reel sektörü ve dolayısıyla bankacılık sektörünü geçici bir baskı altına almış ve bilançolarında bozulmaya yol açmıştır. Bu dönemde, ekonomide meydana gelen yavaşlamayla birlikte bankaların kredi verme iştahı azalsa da kamu bankaları taşın altına elini koymuş ve düşük faizlerle verdikleri kredilerle reel sektörün kredi ihtiyacını karşılamayı sürdürmüştür. Böylece, sektörün kredi büyümesi kamu bankalarının öncülüğünde toparlanmaya başlamıştır.

2018 yılının son çeyreğinde 7 büyük bankanın temsilcilerinden konkordato heyeti oluşturulmuştur. Ülkemizdeki üretim ve ticaret başta olmak üzere, tüm sektörlerde faaliyet gösteren ekonominin can damarı olan KOBİ'lere yönelik uygun şartlarda finansman imkânı sunan KOBİ Değer Kredisi Paketi 14 bankanın katılımıyla 2019 yılı Ocak ayında devreye alınmıştır. KOBİ'lerimizin bu pakete olan yoğun ilgisinin devam etmesi ve sektör ihtiyaçları çerçevesinde paketin kapsamı genişletilerek KOBİ Değer Kredisi 2'yle yeni kredi paketi hazırlanmıştır. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 20 milyar Türk liralık kefalet desteğiyle toplam 25 milyar TL kredi hacmi oluşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca, esnaflarımıza düşük faizli kredi desteği sağlanmıştır.

Biraz kısaltacağım galiba çünkü iki dakikam var. Kamu bankaları reel sektörü destekleyen kredi politikalarıyla istihdama ve ülke ekonomisinin büyümesine katkı sağlamayı amaçlayan işletmelerin finansmana kolay ulaşımı için çalışmaktadırlar. Bu kapsamda, kamu bankalarının katılımıyla birçok finansman ve kredi paketi devreye alınmıştır. İthalat bağımlılığı yüksek, dış ticaret açığı veren, istihdama katkı oranı yüksek ve ihracat potansiyeli yüksek sektörlerin desteklenmesi için 3 kamu bankasının katılımıyla İleri, Verimli, Milli Endüstri (İVME) Finansman Paketi uygulamaya konulmuştur. İhracat ve katma değerli ürün üretimini güçlendirmeyi hedefleyen İVME Finansman Paketi, sanayi ve tarım alanlarında üretim altyapısının gelişmesine katkı sağlamaktadır.

KOBİ Değer Kredisi 1 ve 2'yle İVME paketinin ardından finansman maliyetlerini hafifletmek amacıyla enflasyona endeksli, makul fiyatlı, Hazine Destekli Kefalet Sistemi çerçevesinde Kredi Garanti Fonu teminatlı olarak istihdam ve üretimin artırılmasında önemli role sahip KOBİ ve KOBİ dışı işletmeler için çeşitli bankaların katılımıyla Ekonomi Değer Kredi Paketi adıyla 25 milyar liralık destek paket hazırlanmıştır.

Ekonomimizin istikrarlı büyümesi için mevcut istihdam ile iş gücüne sağlıklı ve sürdürülebilir katkı sağlanması büyük önem arz etmektedir. Bu kapsamda, 3 kamu bankası tarafından ilave istihdam sağlama potansiyeli olan firmalara uygun şartlarda düşük maliyetli ve uzun vadeli işletme kredisi kullandırılmasına yönelik olarak imalat sanayi, hizmet sektörü, devam eden konut inşaat projeleri ve yurtdışı müteahhitlik sektörlerine istihdam odaklı işletme kredileri hayata geçirilmiştir.

Ayrıca, 2019 yılı Temmuz ayında yürürlüğe giren Finansal Yeniden Yapılandırma Kanunu'yla önemli bir adım daha atılmıştır. Bu adımla yargı yoluna başvurmada sorunlu kredilerin yeniden yapılandırılması yönünde bankalar teşvik edilmiştir. Yeni Ekonomi Programı'nda belirtildiği gibi bankacılık sektörünün aktif kalitesini iyileştirecek, mali yapısını güçlendirecek ve kaynaklarını kaliteli ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyecek şekilde kullanmasını sağlayacak adımların atılmasına devam edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Öztürk, lütfen tamamlayalım.

Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Toparlıyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığımız, Hükümetimiz birçok alanda olduğu gibi finans sektöründe ve özellikle de bankacılık sektöründe aldığı kaliteli tedbirlerle, disiplinle finans sektöründe özellikle bankacılık sektöründe bir krizin yaşanmasına yol açmamıştır. 2002 yılından sonra bankacılıkta hiçbir bankanın batmaması da bunun en büyük göstergesidir.

Sayın Bakanım, ben şahsınızda Plan ve Bütçe Komisyonu AK PARTİ Grubu olarak grubum adına bütçenizin, Sayın Başkanların sizin de bütçelerinizin hayırlı, bereketli olmasını diliyor, çalışmalarınızda başarılar temenni ediyor, hepinize saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Öztürk.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Karabıyık'a söz vereceğim.

Daha sonra Sayın Böke, daha sonra Sayın Subaşı'na, Sayın Subaşı'ndan sonra da Sayın Demiröz'e söz vereceğim.

Buyurun Sayın Karabıyık.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, bu yıl yine muhteşem bir bütçe açığıyla karşı karşıyayız ve neye rağmen? Hani Merkez Bankasının kârı zamanından önce aktarılmasına rağmen. Yine yedek akçelere el konulmasına rağmen ve bu kadar da borçlanmaya rağmen gerçekten büyük bir bütçe açığı. Merkezî yönetim toplam borç stoku 1,2 trilyonun üzerine yaklaştı diye biliyorum ve bir önceki döneme göre yüzde 35, TL bazında artmış, dolar bazında baktığımızda yüzde 108 artış gösteriyor. Açıkların finansmanı için artık iki finans modeli temel olarak kullanılıyor; biri borçlanma, diğeri vergilere yeni vergiler ilave etme.

Şimdi vergisel düzenlemelere baktığımızda bunlar toplumun tüm kesimlerini ilgilendiren kararlar Sayın Bakan, ekonomi üzerinde büyük etkileri var tabii ki. Vergi sisteminin değişen üretim ve ticaret şartlarını uydurmak, uyumlu olmasını sağlamak önemli burada, asla bozucu etkilerinin olmaması gerekiyor. Ancak ne zaman bütçe açığı hasıl olsa bürokratlara yeniden “Bir yerlerden vergi bulun, getirin, bir vergi paketi getirin.” talimatıyla yaklaşıyor. Bu son derece, son yıllarda gözümüze çarpan yanlış bir uygulama.

Sayın Bakan, diğer taraftan, dolaylı vergilerin bu kadar atmış olması, artık ağırlığı -OECD ortalamalarıyla falan kıyaslamak istemiyorum- bu toplumun üzerinde bir pranga olarak -zaten kötüye giden ekonomide- gerçekten daha kötüye götürecektir bir etki olarak hasıl oldu.

Vergide bir politika maalesef yok. Yani bütçede de bir politika yok, vergide de bir politika yok, bir hedef yok. Yani şöyle ifade edeyim bu söylemek istediğim konuyu: Mesela bir hedefi olsaydı şu olabilirdi, gelir adaletsizliğini ortadan kaldırmak gibi bir hedef olabilirdi ya da toplanmayan vergilerle ilgili bir çalışma yapılabilirdi, kayıt dışılığı kayıt altına alma konusunda bir hedef olabilirdi ama böyle bir amaç yok. Yani aslında bütçenin de amacı yok burada, onun da bir hedefi yok diye düşünüyorum. Genel olarak ihtiyaçları karşılama bütçesi olarak hazırlanıyor. Yani bir iş bütçesi, bir sorun çözme bütçesi asla değil ama bir transfer bütçesi midir? Evet. Bu anlamda baktığınızda vergi paketleri de getirilen teklifler de bu anlamda devam ediyor.

Diğer taraftan, bakıyorum, cari açığı azaltma veya bazen cari fazla olarak da karşımıza çıkabiliyor. Bununla övülen bir yapı var. Yani hepimiz biliyoruz Sayın Bakan, burada herkes az çok iktisat dersi aldı ya da işte hesapları kitapları biliyoruz. Yani ihracat durmuşken, azalmışken, yatırım malları ithalatı azaldığı için küçülme, durgunluk olduğu için cari açığı azaltmayı biz başarı olarak ve bu kadar istihdam eksikliği, bu kadar işsizlik oranı yüksekken nasıl alkışlayabiliriz, nasıl düşünebiliriz? Yani ben bu söylemi asla kabul edemiyorum. Bunu çok yanlış olarak görüyorum. Aslında çok söylenecek şey var ama...

Diğer taraftan, bütçenin açıklarına yük getiren hani hep “Köprüye, yola karşısınız.” diyorsunuz ya hani “Biz onların finansman modeline karşıyız.” diyoruz. Benim hesapladığım kadarıyla 18,9 milyar sadece 2020 bütçesine bir yük var. Hani bunun 10 küsuru şehir hastanelerinden diğer kısmı da köprülerden, bir önceki senenin de 2 katı kadar, bunlar yük.

Yine SGK’nin açıkları çok yüksek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Sayın Karabıyık, lütfen tamamlayınız.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Peki.

SGK’nin açıkları için bütçeden yollanan, Hazine’den aktarılan paylar gerçekten çok yüksek ve bütün bunların sonrasında -söyleyeceğim çok şey var ama zamanım daraldığı için bu kadar ifade edebileceğim- bütün yük vatandaşın üstüne biniyor. Vergilerle bir adaletsizlik var, ekonomide bir adaletsizlik var ve amaç istihdam yaratmak, işsizliğe çare olmak falan değil, sadece günü kurtarmak ve yamamak.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ EVLAN – Sayın Böke, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ekonomide yaşanan gerçekleri söyleyenlere “terörist” algının gerçek gibi sunulduğu belgelere “Yeni Ekonomi Programı” deniyor. Yani böyle tuhaf bir dönemde bütçe tartışıyoruz.

Şimdi, günlerdir bu Komisyon’da bir bütçe tartışılıyor ama bütçenin esasına dayandığı programı tartışmak gerekiyor onun için izin verirseniz ben, adı her sene yeni olan Yeni Ekonomi Programı’nda yeni bir şey olmadığı üzerinden bir tartışma yapmak istiyorum. Programın içinde de dolayısıyla o programı uygulayacak bütçede de eskinin devamı var. Yani bugün ağır bir ekonomik ve sosyal bunalıma yol açmış olan bir düzenin derinleştirilmesi var. Beş dakikada bütün detayını sunmak mümkün değil ama beş dakikada bu genel görünümü net bir biçimde ortaya koyacak kadar açık esasında program.

Mesela, “dengelenme” deniyor, 3D iddiasının içinde. Tarif edilen şey, cari işlemler dengesi. Cari işlemler dengesinde son bir yılda elde edilen kazanıma baktığınızda, ani bir verimlilik artışından kaynaklı değil, ithalata bağımlılığımızın azalmasından kaynaklı değil veya ihracatımızın niteliğinin artmasından kaynaklı değil. Büyük memnuniyet duyduğunuz ve “Bu kazanımı koruyacağız.” dediğiniz cari işlemlerin dengelenmesinin temel sebebi, Türk lirasının ciddi değer kaybetmiş olması ve üretim düştüğü için ithalatın düşmüş olması. Yani “koruyacağız” dediğiniz şey temelde bu, altını kalın çizgilerle çizelim. “Dengelenme” deyip koruyacağınız şey, Türk lirasının değersizleşmiş olması ve üretimin durmuş olması.

Şimdi, Türk lirası değer kaybetti ve kur o yüksek düzeye yerleşti ya, ortaya çok temel sonuçlar çıktı. Bir tanesi, ithalata bağımlı üretim yapan KOBİ de esnaf da sanayici de daha yüksek maliyetlerle baş başa bırakıldı. İkincisi, hep beraber fakirleştik, kişi başına düşen millî gelir 9.400 dolara kadar düştü. Tüketiciler için önemli olan ortalama enflasyon oranı da son bir yılda yüzde 16’nın üzerinde. Yani paramız değer kaybetti, üreticimiz zorluklar içerisinde, tüketicimiz fakirleşmiş ve bunun adına da “yumuşak iniş” denivermiş. Şimdi, üretimin durduğu, fakirleşmenin olduğu yerde, bir de son bir yıl içerisinde 1 milyon insan işsiz kalmış, üstelik 760 bini istihdam azaldığı için ortaya çıkmış. Yani kadınlar ve gençler için daha da ağır bir tablo olan bir gerçek var karşımızda, ekonomi bir bunalım içerisinde ve “dengelenme” adı altında bu bunalımı devam ettirmeyi vadeden bir programla ve onun bütçesiyle de karşı karşıyayız. Buradan anlıyoruz ki esasında “dengelenme” dediğiniz şey, makro değişkenlerle makyaj yapıp finans sektörünü memnun etmek. Tam da bu nedenle, sabah yılın en iyi borçlanma ofisi ödülüne dair müthiş bir heyecan söylediniz, bu da doğrusu esasında kimi memnun etmek istediğinizi çok net ortaya koyuyor. Yani amaç, halkın yaşadığı sıkıntıları gidermek değil; amaç, halka ileride aydınlık, zenginlik olan, eşitlik olan bir gelecek sağlamak değil; amaç, sözde kavga ettiğiniz rantçılara ve spekülörlere bir dizi zenginlik kazandıracak programa devam etmek. Yani düzeni halkçı yapmak değil, rantçı düzene devam etmek. Düzeni yüzde 99’dan yana kurmak değil, yüzde 1’i zenginleştirmeye devam etmek. Halkın ekonomik sorunlarına çözüm üretmek değil, “yerlilik ve millîlik” adı altında yurt dışı finans piyasalarına milyarlarca lira faiz aktarmaya devam etmek. Yani esasında bu gerçekler 3’üncü D’nin yani değişimin de bu programın içinde olmadığını, bütçenin eskiyi vadettiğini çok net ortaya koyuyor.

Yeni Ekonomik Program içerisindeki unsurları da sayalım: Türkiye Varlık Fonu, son sürat devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Böke, lütfen tamamlayınız.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) - İş gücü piyasası esnekleştirilmeye devam edilecek. Bireysel gidecek, tamamlayıcı emeklilik sistemi gelecek; zorunlu olacak, işverenden kesinti yapılan bunlar İşsizlik Fonu’ndan alınacak. “Büyüme” denince akla yine krediler, ivme ve Kredi Garanti Fonu gelecek. Tamamlanamayan inşaatlar tamamlanacak yani İpotek Fonu, Varlık Fonu üzerinden İstanbul Finans Merkezi gibi yandaşlar kurtarılacak ve bugün uygulanıyor olan “Güçlü toplum hedefi ve nitelikli insan gücü” adı altındaki projeler ve programlara devam edilecek. Yani ötekileştirme, düşmanlaştırma, gözaltı, tutuklama ve bugünkü eğitim programı devam edecek. Bu programda özetle hiçbir şey değişmeyecek, kriz devam edecek.

Son D’yi tamamlayayım. “Disiplin” deniyor. Hangi disiplin? Mali disiplin mi? Bu da isimde bir makyajla bir kelimeyle yabancı yatırımcıları iktidarın ötesine geçmeyen, gerçekten müthiş kopuk bir cümle hâline dönüşmüş vaziyette.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, çok teşekkür ediyoruz Sayın Böke.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – İki cümle söyleyip kapatabilir miyim Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ama bakın...

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Ama eksik kalıyor cümle, o nedenle.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Son cümlenizi alalım lütfen.

Buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Hazine nakit dengesinin ve bütçe açığının ortaya koyduğu gerçek ve Varlık Fonu’na aktarılmış olan bütün cumhuriyet miraslarının zarar etmeye başlamış olması esasında mali disiplin değil, disiplinsizliğin bu programın temelinde olduğunu gösteriyor.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ederim.

Sayın Subaşı, buyurun lütfen.

HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben kendim tarımla da meşgul olduğum için tarım sorununa girmek istiyorum. Gerçekten çiftçimiz son yıllarda son derece zordadır ve çiftçi, borçları artık ödeyemez hâle gelmiştir. Gerçekten kredileri belki bulmak kolaylaştırılmıştır ama çiftçilerin bu borçları neredeyse ödeme kabiliyeti kalmamıştır, hele e-hacizlerle de büyük bunalımlar yaşanmaktadır. Onun için çiftçi borçlarının ve KOBİ borçlarının bir yapılandırılmaya tabi tutulması ihtiyacı çok büyüktür.

İkincisi, tarım kesiminde bir çiftçinin defter tutması, fatura toplaması ve muhasebecilerle muhatap olması ve kırsal kesimde bu işleri becerebilmesi son derece zordur ve defter tutmamak için çeşitli yollara başvurulmakta, paylaştırılmakta, bölünmekte ve bu mecburiyetten kurtulmak için büyük çabalar harcanmaktadır. Onun için çiftçilerin götürüye tabi olmaları çok büyük bir rahatlama sağlayacaktır.

Ayrıca, yine çiftçilere büyük ölçüde katkı sağlayan toptancı hallerin ve komisyoncuların kaldırılması düşünülmüştü, inşallah vazgeçilmiştir. Ben de bir çiftçi olarak buradan seslenmek hem de Türkiye’nin büyük hallerinden birisini yapmış birisi olarak, işletmiş birisi olarak buradan sesleniyorum: Komisyoncular büyük ölçüde kayıt altına alınmasını sağladıkları gibi, tarım kesimine çok ciddi borçlar vererek, faydalar sağlayarak, onların parasız oldukları dönemde ekimini, dikimini, fidelerini almasını sağlayan birimlerdir. Ayrıca, komisyoncunun yüzde 8 payını biz kendimiz öderiz, çiftçi öder. Yani zannedildiği gibi tüketiciye yansıyan bir pahalılık söz konusu değildir. Onun için bu tür yasalar hazırlanırken tarafların dinlenmesi ve tartışılması gerekir.

Bu yıl başlarında trafik cezalarının artışıyla ilgili bir kanun teklifi gelmişti. Ben orada bir konuşma yapmıştım, demiştim ki: “Caydırıcı olmadığı için değil, bir ekonomik bunalımın içinde olduğumuz için trafik cezalarını vatandaş ödeyemez durumdadır. Onun için trafik cezalarını kat kat artırmanın faydası olmayacağı gibi, önümüzdeki aylarda yine bu kanunu değiştirmek için af gündeme gelecektir.” Ben bu sözleri söyledikten üç dört ay sonra kanun teklifi geldi ve trafik cezalarında aflar getirdik, yapılandırmalar getirdik ve bu cezaları düşürmek zorunda kalmıştık.

Türkiye’nin durumu ve gerçekleri budur. İnsanların ödeme gücü kalmamıştır ve yüzde 20’ye yakın vatandaşımız yoksulluk sınırının altında ücret almaktadır. Ücret alamayanları ve aileleri de hesap ettiğimizde yansıtan kesim neredeyse yüzde 40 civarında insanımız yoksulluk sınırı altında yaşamak zorundadır. Bu ekonomik bunalım ve sorunları doğru tespit edemezsek teşhiste de gerçekten yanılmaya başlarız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen konuşmamızı tamamlayalım efendim.

HASAN SUBAŞI (Antalya) - Bunun çözümü en baştan itibaren tasarrufa riayet etmek ve büyük projeleri ve çılgın projeleri hemen bir kenara koyup doğrudan doğruya insanımızı önceleyen sosyal devlet projelerine bir an önce ağırlık vermeliyiz ve tarım kesimine de yeniden canlanması için elden gelen destek ve teşvikleri vermeliyiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Bakan, hoş geldiniz.

Siz anlatıyorsunuz ama biz sokağa çıktığımızda, küçük esnafımızla görüştüğümüzde feryat ettiklerini duyuyoruz. Çok zor durumdalar. İnanın, gerçekten çok zor durumdalar. AVM’ler karşısında birçok küçük esnaf çok zor durumda. Eğitim öğretim yılının başlangıcında iş yerlerini, en çok iş yapabileceği dönemde kapatan kırtasiyecileri çok iyi biliyoruz ve onun gibi birçok esnaf.

Ben, size bazı konularda yine sorular sormak isterim, lütfen not alınız.

Özelleştirilen fabrika ve kurumlardan hangileri hâlâ aynı sektörde faaliyet göstermektedir? Satılan şeker fabrikalarının son durumu nedir? Bu fabrikaların yıllık üretim hacimleri değişmiş midir? Bu fabrikalarda özelleştirme öncesinde ne kadar işçi çalışmaktaydı, şu anda ne kadar işçi çalışmakta?

2002-2019 yılları arasında özelleştirilen kamu kurumlarında çalışan işçi ve emekçi sayısı nedir? Günümüzde bu kurumlarda çalışan işçi sayısı kaçtır?

2002-2019 yılları arasında yapılan özelleştirmeler sonucu kaç emekçinin işine son verilmiştir?

Özelleştirme yapılan bölgelerde yaşayan halk ve çalışan emekçilerin şu anki durumları nedir? Bu konuda yürütülen çalışmalar var mıdır?

Özelleştirme yapılan kurumlar hangi sıklıkla kontrollere tabi tutulmaktadır?

Borcunun faizi yerine borcunun tamamının silindiği şirket olmuş mudur?

Kamu İhale Kanunu son on beş yılda kaç kez değiştirilmiştir?

TÜRK TELEKOM özelleştirmesinde OTAŞ tarafından nitelikli bir şekilde dolandırıldığımızı düşünüyor musunuz? TÜRK TELEKOM’un içi boşaltılırken şirkette üst düzey yönetici olarak yer alan, aynı zamanda Cumhurbaşkanlığında çalışan kişilere makamınızca bir soruşturma açılmış mıdır?

Bahçeşehir Üniversitesi, TÜİK’in hesaplamalarında “son üç ayda iş aramış olmak” kuralını “son dört hafta” olarak değiştirdiğini kamuoyuna duyurdu. Üç aylık sürenin dört haftaya düşürülmesi işsizlik oranının düşük gösterilmesini mi amaçlamakta?

İstatistiki verileri her alanda -tıp, endüstri, tarım- genişletmek ve niteliksel olarak iyileştirmek gibi bir hedefi var mı TÜİK’in?

Mecliste istatistiki veriler talep eden soru önergeleri için bakanlıklar ve Cumhurbaşkanlığı TÜİK’le ortak bir çalışma yürütüyor mu?

TÜİK’in enflasyon sepeti sosyoekonomik olarak farklı sınıflarda olan gruplar için farklı içeriklerle oluşturulmamaktadır, bu durum enflasyonun her ekonomik sınıf için aynı oranda çıkmasına sebebiyet verip gerçeği yansıtmaktan uzak bir enflasyon oranı anlamına gelmektedir. Kurumun bu yönde bir çalışması var mıdır?

TÜİK’in 2018 yılı dolar kurunu Merkez Bankası değeri altında hesaplaması nedeniyle millî gelir ve kişi başına düşen gelirin yüksek gösterildiği iddiası hakkında bir açıklama yapılacak mı?

TÜİK, il düzeyinde işsizlik oranlarını 2013 yılından sonra neden açıklamayı bıraktı? Devletin istatistik kurumu neden sadece Ankara, İstanbul ve İzmir illeri için işsizlik oranı açıklıyor?

Antep ve Amed'in tek başına işsizlik oranlarını neden açıklamıyor? İllerin sosyoekonomik gelişmişlik endeksi sıralaması neden her yıl güncellenmemektedir?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Amed neresi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Amed neresi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – TÜİK, millî gelir hesaplama yöntemlerinde 2002 yılından bu yana kaç defa değişiklik yaptı?

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Amed neresi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Binali Bey'e sorun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – TÜİK işsizlik göstergeleri neden 2004 yılı öncesiyle kıyaslanabilir değildir?

TÜİK, engellilerle ilgili genel nüfus sayımını en son 2002 yılında yapmış ve sonrasında yapmamıştır.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Amed neresi, onu anlamadık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Amed'i bilmiyorsan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sen ne karışyorsun kimin nereli olduğuna?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Niye karışmıyorum?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – TÜİK, çocuk iş gücü...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen konuşmamızı tamamlayalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım, “Antep ve Amed” dedi. Bu Amed neresi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – TÜİK, çocuk iş gücü istatistiklerini neden altı yılda bir açıklamaktadır?

Sayın Bakanım, bu soruların cevaplarını merak ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Beştaş, buyurun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ben Amed'in nere olduğunu bilmiyorum da sen açıkla Meral Hanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Binali Yıldırım'a sorun, o anlatır size.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Ben bilmiyorum Amed'i, tanımıyorum da.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Türkiye tarihini biliyorsan Amed'i de bilmeniz gerekiyor. Yasakladığınız Kürtçe isimlerden bilirsiniz. Tamam mı?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sana mı soracağım?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bileceksiniz. Bir milletvekili olarak genel kültürünüzde olmalı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Beştaş... Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Başkanım, onu bir düzeltsin. O Amed’i neresi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Düzeltmiyorum.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Arkadaşlar, tamam...

Sayın Beştaş... Sayın Ersoy...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Binali Yıldırım’a söyleyin, o anlatır size.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Dersim’i de Amed’i de bileceksiniz.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Sayın Beştaş... Sayın Beştaş...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Bilmiyorum, tanımiyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Amedspor’u da mı bilmiyorsunuz.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Tanımiyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Amedspor var.

BAŞKAN LÜFTİ ELVAN – Sayın Beştaş, başlatıyorum, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli hazırun; hoş geldiniz.

Şimdi, en kritik an ve halkın, gerçekten yurttaşların bütçe görüşmelerini en çok merak ettiği bakanlık olarak buradasınız. Evet, gerçekten hazine kimin hazinesi? Aslında bu soruya yanıt bulmamız lazım. Tabii ki bunun yanıtı olarak kalem kalem, meyve suyundan ilaca, en temel ihtiyaçlardan iletişime değin vergisini ödeyen halkın hazinesi dememiz gerekiyor ama bunu diyemiyoruz çünkü halkın hazinesi diyebilmemiz için gerekli veriden ve altyapıdan yoksun bir bütçe önerisiyle karşı karşıyayız. Evet, gerçekten bu iktidarın, sarayın ve onlara yakın sermayedarların bütçesi ve bunu halk artık yüksek sesle söylüyor. Bunu ölümüyle, intiharıyla, yazmış olduğu mesajlarla bunu ifade ediyor.

Sayın Bakan, vekili olduğum ilde tanıdığım bir isim İdris İlhan “Dolar yükseldiği için batmıyoruz, battığımız için dolar yükseldi.” dediği için gözaltına alındı ve hâlâ yargılanıyor. Bir yıl önce oldu ama siz bunu konuşmanızla çok daha ileri bir noktaya taşıdınız. Dediniz ki: “Ekonomi kötü diyenlere soruşturma açılacak.” Hatta “ekonomi teröristleri” diye literatüre yeni bir kavram kattınız. Evet, “Ekonomi kötü.” demek tabii ki suç değil. “Ekonomik kriz var.” demek tabii ki suç değil çünkü bu krizi iliklerine kadar yaşayan milyonlarca yurttaş var. Ayrıca bizim görevimiz, gerçekleri halktan saklamak değil, halkın, hele hele yaşamsal ürünleri alamadığı, gerçekten büyük bir yoksulluk boğuştuğu bir ortamda gerçekleri söylemesek de halk mutfağından, gidip pazardan yaptığı alışverişten, çocuğuna kıyafet alamamaktan bu krizi zaten iliklerine kadar hissediyor ve sizin göreviniz Bakanlık olarak da halkın yaşamış olduğu bu krizi çözmek ve ekonomik krizin düşürülmesi için sadece sermayedarlara, bir kısım yandaşa bütçe ayırmak değil, tam tersine halkın geneline yayılacak bir bütçenin kalemlerini oluşturmanızdır.

Sayın Bakan, gerçekten halkı kandırmamız mümkün değil. Bunu biraz önce de ifade ettim. “Yok, büyüdük, efendim enflasyon düştü.” Yani bunları sözlü olarak siz ifade ediyorsunuz ama herkes içinde bulunduğu koşulları gayet iyi biliyor ve yoksulluğun sebebi de yani bunu çok uzun anlatacak bir zamanımız yok ama yapılan harcamalar, milyonlarca lira sadece sarayın bahçesine, mutfağına, halısına harcanan milyonlarca lira bütçeyle bunu gayet iyi biliyoruz. Özellikle ücretli çalışanların ve emeklilerin, düşük gelirlielerin harcamaları için de önemli ağırlığı olan gıda fiyatlarındaki artış hesaplanan tüketici enflasyonunun üzerinde bir gelişme gösteriyor. İktisaden dar ve sabit gelirli kesimlerin karşı karşıya kaldığı geçim şartları yerel seçimler sonrası süren seçim tartışmalarının gölgesinde kaldı ancak 4 kişilik bir ailenin sadece gıda için yapması gereken zorunlu harcama tutarı yılın ilk beş ayı sonunda 183

TL arttı ve yürürlükteki asgari ücretin gerisinde kaldı. Aynı şekilde bir çalışanın sadece kendisi için yapması gereken harcama tutarını karşılayabilmesi için net asgari ücretin 632 TL artması gerekiyor. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün, ILO'nun kuruluşunun yüz yıla yaklaştığı, ulaştığı günümüzde insan onuruna yaraşır bir yaşamı sürdürebilme imkânı çoğu ücretli çalışan için maalesef mümkün olmadı ve olmuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen konuşmamızı tamamlayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İşçinin kendisi ve ailesi için yetecek bir ücreti elde etmesi, uygulanan ekonomik ve sosyal politikalarla sağlanmadı. Bir toplumda insanlar artık beslenme hakkından da taviz verecek düzeye gelmişse eğer, gerçekten de ortada ciddi bir sorun var demektir. Biz halk için de beslenmenin nasıl düzeylere geldiğini gayet iyi görüyoruz ve bu konuda sizin görüşlerinizi merak ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Çakır yerine Sayın Demiröz, buyurun.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok saygıdeğer üyeler, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, Gelir İdaresi Başkanı, BDDK, KİK, Kamu Gözetimi Kurumu Başkanı...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok kurum var.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çok kurum var, evet.

...bütün bürokratlar, hoş geldiniz.

Efendim, Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesini görüşüyoruz. Ben doğrusu dinlemek için geldim ama arkadaşlarımın bazı ifadelerini hayretle izledim. O nedenle sayın arkadaşımın söz hakkını aldım, size de teşekkür ediyorum, arkadaşşıma da teşekkür ediyorum.

Yani neresinden başlayayım, bütün iyi şeyler olağan, olumlu ama kötü şeylerin tamamı Bakan Bey'den biliniyor. Böyle bir görüş olamaz yani bunu hem Sayın Yılmaz aynı şekilde söyledi hem Sayın Paylan da aynı şekilde söyledi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kimden bilelim?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizden mi bilelim?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, lütfen.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bizden değil yani iyi şeyler yapandan bileceksiniz. İyi şeyleri de onlar yaptı, kötüleri de... Kötü dedikimiz, yanlışlar da olabilir.

Sayın Böke, sözünün başında -yani belki en sondan başlamış oluyoruz- birtakım şeyler söyledi. Evet, 15 Temmuz siyasi darbesi ne kadar kötüyse Ağustos 2018'de yapılan mali darbe, onların değirmenine su taşıyanlar, Türkiye'yi korkutanlar, açıklama yapanlar da onlarla aynı şekilde anılır. Bunu bir defa söylemekte hiç beis yoktur. O nedenle, Sayın Bakanımın ne söylediğini ben şu anda bilmiyorum ama gerçekten de Türkiye için 2018 Ağustosta yapılan, spekülâtif amaçla yapılan bu ekonomik darbeyi alkışlamak ve ondan medet ummak da o kadar yanlış. Türkiye 2018'de bir ekonomik

darbeden geçti, bunu göz ardı edemezsiniz. Evet, Hazine Bakanlığı aldığı kararlarla, hele yeni sistemin verdiği yetkilerle alınan kararlarla bu sıkıntıyı aşmıştır. Şu anda dengeleme süreci devam ediyor, bütün göstergeler iyi durumda. Enflasyon düşüyor.

Sayın Paylan, borçlanmaya “Yüzde 5’di.” diyorsun. Allah aşkına, senin haberin var mı, son zamanda borçlanmayı 1’le yapıyoruz, 1’le.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dolar borçlanması mı?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Evet, dolar, euro borçlanmasını 1’le yapanlar var, 1’le yapıyorlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha yeni çıktı ya. Kim yaptı, Hazine Bakanına sorun. Daha yeni yaptılar 5’le.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çıkıyorsun, kaç kere, 3 defa, 4 defa...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede 1’le yapılan?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ben sana 1’le yapılanları da getireceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hep 2’yle borçlanıyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Karşılıklı konuşmayalım arkadaşlar.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 8 milyon işsizden bahsediyorsun Paylan. Bak, arkada arkadaşların veya Cumhuriyet Halk Partili arkadaşların yazmış. Onlar “4 milyon” yazıyor, sen defalarca 8 milyon diyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 4 milyon 600 resmî.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Gayriresmî rakamı nereden alıyorsun?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Keşir...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tarım sektöründe işsizler var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İş aramaktan vazgeçenler var, geniş tanımlı işsizlik...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, işsizlikle ilgili standartta...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Geniş tanımlı işsizlik” diye bir tanım vardır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, sizi sekiz yıldır dinledik biz, dinle ya! Tamam, dinle, karıştırma, dur!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Borçlanma teklifini benimle birlikte 97 AK PARTİ’li arkadaşım getirdi. Her şeyi Bakana mal etmeyin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kötü şeyler size ait yani?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kötü değil.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani siz iyi bir şey yapmıyor musunuz, Bakana mal etmeyelim?

CAVİT ARI (Antalya) – Bize ait hatta!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bu da faydalı. Niye? 3 yeni vergi ihdas edildi, gayet güzel de. Beğendiniz, konaklamayı da beğendiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl beğendik ya?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Mercedes’e karşı çıkıyorsun, öbür yandan diyorsun “Ondan niye alıyorlar?” Öbür yandan “Lüks evi olanlardan, bilmem değerli konutu olanlardan vergi almayalım.” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bin tane evi olandan alalım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Çelişki, çelişki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sizin çelişkiniz!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Almayalım.” demedim, “Hakkaniyetle alalım.” dedim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Cumhuriyet Halk Partisinden arkadaşlar söylüyorlar: “Efendim, Sosyal Güvenlik Kurumuna şu kadar para veriyorsunuz.” Ya, bir yandan da EYT’linin değirmenine su taşıyorsunuz, her gün açıklama yapıyorsunuz erken emeklilikle... Onu yaparsak ne olacak, hiç hesap yaptınız mı? Yıllık en az 103 milyar yük getiriyor. Beş yılda, altı yılda 750 milyar yük getiriyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İsraktan kurtar ülkeyi, kaç kat bulursun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, size de söz vereceğim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hangi bütçeyle yapılacak? Yani hiç mi hesap kitap bakmıyoruz? Bir yandan Bülent Kuşoğlu, tabelada gösteriyor “SGK’ya şunu verdik, bunu veriyoruz.” bilmem ne, öbür yandan da “Emeklilikte yaşa takılanların dertleriyle -bilmem- dertlenmiyorsunuz.” deyip tenkit ediyorsunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Ne ilgisi var?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır, yapalım ama Türkiye’nin gerçeği var. Biz onu çıkarmadık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2008’de ne yaptınız?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 1999’da çıkarılan bir şey, yirmi yıl geçti, inanın beş yılımız kaldı.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Verilen hakkı siz geri aldınız.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ne yapsanız da biz bu beş yılı bekleyeceğiz. Cumhurbaşkanımız da açıkladı, biz de her zaman diyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beş yıl kalmayacaksın sen, iktidardan gideceksiniz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Kusura bakmayın, hiç merak etmeyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayal hayal, millet görüyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – EYT’liler sizi götürecek iktidardan.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İşsiz sayısını söyledim, kapasite kullanımı yüzde 77-78’e çıktı bugün Türkiye’de. Enflasyon düştü, faizler düşüyor.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Enflasyon mu düştü? Aman Allah’ım!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – İhracat 180 milyar geçti. Cari açık veriyoruz, evet, cari açığa rağmen büyüyoruz. Var mı böyle dünyada? Çünkü sistem doğru. Evet, daha geçen gün, işte, Fitch gördünüz, bilmem, eksilerden 0,5 büyümeye getirdi. Düne kadar 1 dediği büyümeyi niye 3,6’ya getirdi 2020 için? Biz yüzde 5 diyoruz, belki yüzde 5’i de geçeceğiz. Ümitsiz olmayın, ülkenizi sevin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ülkeyi sevmediğimiz sonucu çıkartma bundan ya!

LALE KARABIYIK (Bursa) - On yıldır umutlanıyoruz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kimi büyüteceksiniz, kimi? Mesele, kimi büyüteceksiniz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Vergi tahsilatında bankalardan... Sayın Kuşoğlu bankalardan bahsetti. Beyler, biz iktidara gelmeden önce banka manka vergi alamıyordu, vergi tahsilatlarını gidip Maliyede kuyruğa girip kuyrukta ödemeye çalışıyordunuz. Şimdi bankalarda, her yerden her şekilde vergi tahsilatı yapılıyor. E-defter geldi.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Her gün şirketler kapanıyor. Batıyor şirketler, firmalar batıyor!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Parası yok ki şirketlerin!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tamam da yani bankalardan bahsediliyor da geçmişi çabuk unutuyorsunuz, o zaman siz neredeydiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bu telefon da yoktu o zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İki dakika dinle Sayın Paylan ya!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Reel sektöre güven endeksi yüzde 105’e çıktı. Tüketici güven endeksi 60’ı aştı. Bunların hepsi olumlu veriler değil mi?

LALE KARABIYIK (Bursa) – Nerelerden düştü oralara!

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Biz açıklıyoruz ki, dünyanın kabul ettiği veriler bunlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye intihar ediyor vatandaşlarımız onu söyle?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan yerinde duramıyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Türkiye’nin nüfusu 85 milyon beyefendi. Fransa’daki, Almanya’daki intihar sayılarına bir bak, bir Türkiye’dekine bak. Ona göre...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar yoksulluktan intihar etmiyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bilemem işte, yani böyle hep gündeme getiriyorsunuz, sayılara bakmıyorsunuz.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Hepsine bakıyoruz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Türkiye’de bu dediğiniz –biz üzüntüyle karşılıyoruz ama- Avrupa ortalamalarına göre çok çok geri, kusura bakmayın. Onlara gelince bir şey yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sizin için kabul edilebilir intihar sayısı kaç?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır, sakın olalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İstismar ediyorsunuz!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kırkpınar, lütfen.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sayın Paylan, mali müşavirlere çok yanlış yerden yaptınız. Sen, tabii, bu cesaretini belki TÜRMOB’dan da alıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Mükellefin basıncıyla” dedim.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Beyefendi, bak, TÜRMOB diye bir yapımız var, ben de bu kuruluşun üyesiyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de üyeyim. Ben de mali müşavirim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – 89’dan beri bu mesleği yapıyorum. Bu mesleği yapan 110 bin ücretsiz, özel sektör ile Maliye arasında köprü kuran kardeşimiz var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ücretsiz?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Maliyeden ücret mi alıyor? Tabii, Maliyenin ücretsiz memuru, hizmet ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynen öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Devletten alıyor.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Hayır, milletten alıyor. Alabilse keşke, ona da destek isteyeceğiz. Sen onun desteğini iste, de ki: Ücretlerini takip edin. De ki: Onların mali tatilini artırın ve risk primi verin, yeşil pasaport verin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz deyin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Deyin işte.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ama ben söylüyorum işte.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Söyleyin işte. Sayın Bakan, not alıyorsunuz değil mi?

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Tabii, dolaylı olarak söylüyorum ben. Bir tek KDV’lerini işletme defteri, basit usulde defter ve serbest meslekte lütfen 8’e indirelim, avukatlarla eş değer olsun. Bütününde demiyorum.

Sayın Kuşoğlu, tahsilattan...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Avukatlarda yüzde 18, yüzde 8 değil ki.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yüzde 18’den 8’e düşürsün.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Düşmedi canım, belirli kesim düştü, hepsi düşmedi ki.

CAVİT ARI (Antalya) – Teklifi siz getirmiştiniz, bunu da getirin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizim de düşsün, belli bir kesimin.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Avukatlarda da sadece...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi mali müşavirler lobisiyle karşı karşıya mıyız yani?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani bu odanın mensubu olarak bunları da dile getiriyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de öyleyim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama dile getirmedin hiç!

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Demiröz, teklifi “Biz getiriyoruz.” demiştiniz ya, bunu da getirin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Demiröz, lütfen tamamlayalım.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bakın, Sayın Paylan muhasebecileri eleştireceğine TÜRMOB’u eleştir. Bak, TÜRMOB 89’da kuruldu, inanın 3-4 tane isim sayarım –sonra söyleyeceğim- otuz yıldır orada, sarı sendika gibi oturuyorlar başında. Ondan sonra da sana, işte, “Müşavirlere şöyle oldu.” dedirtiyorlar. Yanlış, bakın bu insanlar emekleriyle çalışıyor. İnanın otuz yıldır, İstanbul’dan başlamışlar hâlen TÜRMOB’un yönetimindeler. Yeter ya! Bıraksınlar biraz, bu mesleği özgür hâle bıraksınlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Seçimle geliyorlar ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ederiz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Seçimle geliyorlar, nasıl seçimle?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Burası TÜRMOB’un genel kurulu değil!

CAVİT ARI (Antalya) – Siz TÜRMOB’la uğraşmayı bırakın, kanun teklifinizi getirin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ari, sakın ol!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sizin bizim gibi seçimle geliyorlar.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Beyefendi, Sayın Paylan, seçimle geliyor diyenler...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Şimdi arkadaşlar, şöyle... Bir saniye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sandığa saygınız yok mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Paylan, dışarıda onu tartışın siz.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Seçim var. Seçimle geliyor diyenler de, bakın, bütün seçime gittiğimiz zaman...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Vekilim, TÜRMOB’un genel kurulunda değil ya, Allah aşkına bütçeye gelin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Sındır...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Bir dakika.

Oy verecekler askıya asılıyor mu? Bir gün olsun TÜRMOB veya mevcut odalar seçime gitmeden önce diğer muhalif olan veya karşı olan gruplara liste verdi mi, vermedi mi? Bir kere olsun muhasebeci listesi verilmedi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Herkes üye olabiliyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, siz savunmayın Sayın Paylan.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Verilse onlara ulaşacağız, biz de oy isteyeceğiz. Yapmayın, verilmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz TÜRMOB’la değil, kanun teklifinizle uğraşın.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Yani, onun için lütfen onu da düzelteceğiz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, çok teşekkür ediyoruz. Sayın Demiröz, çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sandığa saygı.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sandığa saygı önemli bir şey!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Saygı duyun. Siz de bize saygı duyun, bilmukabele.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Paylan, o sözlerini geri al oturum kapanmadan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tutanakları istedim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya Sayın Paylan, Sayın Keşir, Sayın Aydemir...

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Sayın Yılmaz, lütfen, proje partisi olarak bize “FETÖ’yle ilgili” demeyin. Bakın, bu yanlış. Varsa ilişkiniz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bak, Cemal Enginyurt ne demiş...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Yılmaz, aynı şeyi ben de ifade ediyorum. Bu ifade doğru bir ifade değil. Varsa elinizde bir deliliniz, gidersiniz savcılığa suç duyurusunda bulunursunuz ama buradaki hiçbir arkadaşımızı bu şekilde itham edemezsiniz, lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – En kolay yol...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen geri alın, konuşmanızı geri alın ve cümlemenizi de düzeltin.

Çok teşekkür ediyorum.

Birleşime 14.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.30

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.37****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 23’üncü Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelere devam ediyoruz.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, değerli Bakan yardımcıları, değerli bürokratlarımız, basınımızın değerli emekçileri; öncelikle herkesi selamlıyorum.

Sayın Bakan, bütçeniz hayırlı olsun öncelikle. Tabii, bütçeyle ilgili değerlendirmeye geçmeden önce açıkçası yaklaşık 10 kurumun 10 tane Sayıştay raporu var. Çok fazla bulgu var raporlarda, hepsine tabii buradaki on dakikalık süremiz içerisinde değinmemiz mümkün değil ancak elimden geldiğince birkaç bulguya değinerek devam edeceğim. Yani öncelikle 2 rapora değineceğim; bir tanesi Hazine ve Maliye Bakanlığının, diğeri Gelir İdaresi Başkanlığının.

Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanlığında ciddi sayıda bulgu var. Denetim görüşü dayanaklarında yaklaşık 6 tane, denetim görüşünü etkilemeyen tespit ve değerlendirmelerde 16 tane. Bunlardan bir tanesi, denetim görüşü dayanakları içerisinde “Bulgu 1” olarak belirtilen Hazine ve Maliye Bakanlığı teşkilat yapısında yer almayan Milli Emlak Genel Müdürlüğünün mali işlemlerine ait tutarların Bakanlık mali tablolarında yer alması konusu. Tabii, Milli Emlak Genel Müdürlüğü Maliye Bakanlığı bünyesinde yer alırken 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’yle Çevre ve Şehircilik Bakanlığının hizmet birimlerine dâhil edilmiş yani Bakanlığımızın artık Milli Emlak Müdürlüğüyle ilgili herhangi bir görevi kalmamış ve böyle bir görevi kalmadığı için de bu Bakanlıkla ilgili çalışmaları yürütmüyor tabii. Yani 31 Aralık 2018 tarihine kadar tamamlanması gereken söz konusu devir işlemleri de tamamlanmamış Bakanlık tarafından ve yaklaşık olarak 4 trilyon 505 milyar 927 milyon 395 bin 974 TL borç ve yüksek oranda bir alacak tutarında bir hataya sebep olmuş. Şimdi, Bakanlığınız, tabii, bir gerekçe sunmuş burada. “İdarenin bu süreçteki görevi yasa koyucunun iradesinin tecellisi olduğundan söz konusu devir işlemlerinin yapılmamış olmasının harcama birimi vergi kimlik numarasının eksikliğine bağlanmış olması makul bir gerekçe değildir.” diyor Sayıştay. Aslında Hazine ve Maliye Bakanlığı gibi bir Bakanlığın -bu sadece tek bir örnek- bu kadar çok bulgu üzerinden bu kadar çok hata barındırıyor olması dikkat çekici. Bunlarla ilgili ne gibi düzenlemeler yapıldı? Tabii, bunları da sizden duymak isteriz.

Doğrudan dış kredi kullanımlarına ilişkin uzun süredir teyit edilemeyen kayıtların olması. Bulgu 11’de de buna değinilmiş. Şimdi, burada da önemli bir durum var, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı adına olmakla birlikte yine Başbakanlık Proje Uygulama Birimi uhdesinde bulunan Deprem Zararını Giderme ve Yeniden Yapılandırma Projesi’ne ait 1 milyon 628 bin 337 dolar tutarın kullanımına dair bir belge ve bilgi bulunamamış, “yok” diyor Sayıştay. Aynı şekilde, toplamı 30,3 milyon TL’yi bulan, örneğin Karayolları Genel Müdürlüğünün 10,7 milyon, Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresinin 5,6

milyon, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğünün 11,6 milyon gibi. Tabii, burada 2019 yılında Bakanlığa bilgi verilmesi yönünde temmuz ayında ilgili idarelere yazı gönderileceği ifade edilmiş Bakanlığınız tarafından. Sayıştayın da önerisi olmuş tabii, Bakanlık kabul etmiş bu öneriyi; ilgili idareler tarafından bir komisyon kurulması, bu konuda gerekli incelemelerin yapılması, 2019 yılı içerisinde Bakanlığa bilgi verilmesi yönünde. Sayın Bakan, bu çalışmalar yapıldı mı? Sonuç ne oldu, nasıl sonuçlandı? Bu konuda bizi güncel bilgiyle bilgilendirirseniz seviniriz. Çok ciddi bulgular bunlar yani bilançoların, her şeyin hatalı görünmesine sebep olan.

Yine, Gelir İdaresi Başkanlığında da çok fazla bulgu var, birkaçına değineceğim. Örneğin denetim görüşü dayanaklarında yapılmakta olan yatırımlar hesabının gerçeği yansıtmaması yaklaşık 3 milyon 270 bin TL hataya sebebiyet vermiş. Yine, denetim görüşünü etkilemeyen ama elektronik haciz işlemlerinde mevzuata aykırı uygulamalarda bulunulması. Protokole aykırı EFT ücreti kesilmesi uygulamasına son verilmesini istemiş Sayıştay ve eleştirisi var bu konuda yine daireye, tabii Bakanlığınıza.

Bir de bulgu 18, birden fazla idarenin ortak ihtiyaçları için yapılan ihalelerde mevzuat hükümlerine uyulmaması. Bu bulguda asıl vurgulamak istediğim şu Sayın Bakan: Şimdi, burada “İVDB, VDK ve İstanbul Defterdarlığının ortak ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yapılan personel taşıma hizmet alımlarına ilişkin ihalelerde mevzuat hükümlerine uyulmaması.” deniyor ama “Bulgu konusu husus 2015, 2016, 2017 -biz 2019’dayız- yılı denetimleri kapsamında Başkanlığa bildirilmiş olup 2018 yılı denetimi sonucunda da aynı uygulamaya devam edildiği anlaşılmıştır.” Neden bu kadar uzun yıllardır bu uyarılara rağmen, bu hatalar düzeltilemiyor? Açıkçası bunları da biz merak ediyoruz. Bakanlığınızın kurumlarının, kadrolarının doğru çalışması, verilerin bizlere doğru ulaştırılması için Sayıştayın raporlarının dikkate alınması gerekiyor.

Sayın Başkanım, tabii, kalan az sürem içerisinde de biraz güncel durumla ilgili, içinde bulunduğumuz durumla ilgili birkaç değerlendirme yapmak istiyorum.

Tabii, bütçe kanunu siyasi bir belge ve bu belgeler, baktığımız zaman, hükümetlerin hangi kesimleri gözettiğini ortaya koyan belgeler. Şimdi, ben önce 2020 bütçesi üzerinden çok kısa bir değerlendirme yapmak istiyorum. Derinleşen bir ekonomik kriz içinde olduğumuz ortada, bunu kabul ediyoruz hep beraber ama ayrıştığımız bir nokta var, oraya geleceğim. 2020 bütçesi gelecekte ağır vergi yükleri, yüksek borç ve faiz ödemeleriyle her geçen yıl daha da büyüyen bütçe açıklarıyla anılacak bir bütçe olacak tarihte, önümüzde süreçte. Çünkü bu bütçenin içinde yapısal reformlara, yatırımlara, istihdama, çalışana, çiftçiye, üretene adaletli bir vergi düzenlemesine yer verilmiş değil, bu bütçe faiz ve borçların yanında iktidara sırtını dayamış beş on firmanın alacaklarına adanmış bir bütçe. Hazine olarak iç ve dış borç ana para ile faizine 2018’de yaklaşık 176 milyar TL, 2019’da 220 milyar TL ödeyeceksiniz ve 2020’de de yüzde 60’lık bir borçlanma artışıyla 352 milyar TL gibi bir borçlanma ödemeniz olacak. Bu borç yükünün yönetilmesi elbette zor yani kim olsa kolay bir borç yükü değil bu. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde de sizlere ilk defa Borçlanma Genel Müdürlüğünü kurdurdu maalesef. Bu konuda da tarihe geçeceksiniz.

Hazinenin yüksek borçlanmasının bir başka sonucunu da paylaşmak istiyorum: Vadeler kısılırken borçlanma maliyetlerinin de yükseldiğini görüyoruz. 2013 borçlanma ortalama vadesi 5,6 yılken 2018’de 2,6 yıla indi tabii ki. Bu, etkin olmayan, maliyetinin çok üstünde halka sunulan kamu yatırımlarıyla da -tabii, bunu da vurgulamak lazım- 82 milyon vatandaş ve ardından gelecek iki kuşak da yüksek vergi yüklerine, ek ödemelere maruz kalacak.

Bir de şunu belirteyim: Tabii, sizin yatırım ve istihdam hedefli politikalar yerine inşaat ve hizmet sektörü ağırlıklı ekonomi politikalarınız yani içinde üretim olmayan, katma değerli ürünlerin üretilmediği bir politikayla, ülkenin birçok değerinin satılmasıyla da öz kaynak kaybına uğrayarak ağır borçlanmaya neden oldu.

Burada şunun altını çizmek istiyorum: Evet, ben konuşmadan, öğle arası vermeden önce de bu konuda ciddi bir tartışma vardı, Sayın Demiröz altını çizdi çok “düşman ülkelerin finansman saldırıları” sürekli bu vurgulanıyor “finansal saldırı” “düşman” hadi kabul edelim, kabul edelim...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kendileri söylüyorlar.

VEDAT DEMİRÖZ (İstanbul) – Ben “düşman” demedim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Saldırının kendisi söylüyor saldırıldığını.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Saldırıyorsa düşmandır, doğru yani o kadar.

Şimdi, hadi kabul edelim, ekonomik saldırılar olsun, tamam, olsun ama şimdi şöyle de bir durum var yani bunun da altını çizelim arkadaşlar. Yani ben size ağustos böceği ile karınca hikâyesini anlatayım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Anlatırım ama sürem yetmez. Bakın, mikrofonum kesildi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, karınca gibi değil, ağustos böceği gibi ülkeyi yönetirseniz, üretime değil, borçlanmaya dayalı bir ekonomi yönetirseniz bu ülkede, istihdam sağlamazsanız, bunların hiçbirini yapmazsanız adamlar gelir size ekonomik olarak da saldırır, her şekilde saldırır ve ondan sonra da ağlarsınız arkadaşlar, işin özü budur yani ağlarsınız, şimdi burada yaptığınız gibi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ağlayan falan yok Sayın Emecan, ağlayan yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Yani Sayın Bakanın sunumu bile, hatta diğer bakanlıkların sunumları bile sürekli bu vurguyla başlıyor arkadaşlar. Olmaz yani, rakamlar ortada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ağlayan yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İnsanlar açlık sınırının altında yaşıyor, emekliler artık ikinci iş yapmak, tekrar iş hayatına dönmek zorunda kalıyorlar. 8,4 milyon emekli var bu ülkede yani bu 4 milyonu aşkın emekli geçim sıkıntısı yüzünden tekrar iş aramaya başlamış, insanlar evine ekmek götüremiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bitiriyoruz değil mi?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Bugün televizyonda izledim sabah buraya gelmeden önce; şimdi, kooperatifler yine mağazalar kuracakmış; daha önce biliyorsunuz, bu konuda bir çalışmanız olmuştu, şu meşhur tanzim satışlar kurulmuştu. Bakın, ne yaparsanız yapın, sorun ne biliyor musunuz? Siz indirseniz bile fiyatları insanların cebinde gidip oradan alışveriş yapacak para kalmadı. İnsanlar borçlu, borçlu; borç yükü altında yıkılmış durumda insanlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Son sözlerinizi alalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O yüzden, son sözümü söyleyeyim, artık tabii, burada notlar da karışıyor söylerken, o kadar çok şey var ki söyleyecek.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bugün notları karıştıran çok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bu bütçe bu ülkenin sorununu çözecek bir bütçe değil. Evet, birtakım veriler, bazı şeyler şu an düzelmiş görünüyor olabilir ama o düzelmelerin ekonomiyi kurtarmaya hiçbir etkisi olmayacak. Boğuluyoruz arkadaşlar. Evet, belki boğulan bir insanın yukarıya doğru çıkmaya çalışması gibi ama oksijene ulaşamıyoruz. Lütfen biraz ekonomi politikanızı tekrar gözden geçirin.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Sayın Örs, buyurun lütfen.

HÜSEYİN ÖRS (Trabzon) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi en derin saygılarımla selamlıyorum.

Ben bir konuyu arz etmek için söz aldım. Kendimin de milletvekili olmadan önce Karadeniz Teknik Üniversitesinde hocalığını yaptığım İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunlarının yaşadıkları istihdam sorununa dikkatinizi çekmek istiyorum. TÜİK’in açıkladığı temmuz ayı verilerine göre, 15-24 yaş arası gençlerde işsizlik bir önceki yıla göre 7,2 puan yükselerek yüzde 27,1 ile rekor kırdı. Maalesef bunun büyük bir kısmını iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunları oluşturmaktadır. Sorunun kaynağı İİBF mezunlarının sayıca çok olmasıdır, doğru. Buna benzer bir sorun geçtiğimiz yıllarda, dönemlerde eczacılık mezunları için de yaşanmıştı. Sonradan eczacılık fakültelerinin sayısı sınırlandırılarak ve bu bölüme alınan öğrenci sayısı azaltılarak sorun bir ölçüde çözüldü. Ne var ki bu alanda fazla mezunların eritilmesi yıllar aldı. Şimdi aynı sorun İİBF mezunları için de söz konusu. İİBF mezunlarından bana da çok sayıda mail geliyor, diğer milletvekili arkadaşlarıma da geliyordu muhtemelen, sizlere de ulaşıyordur. Bu maillerde İİBF mezunlarının kendi sorunlarıyla ilgili tespitleri var. İİBF mezunları, az olan kadro sayısının yanında İİBF’ye ait olması gereken genel idari hizmetler kadrolarının 4001 koduyla tüm lisans mezunlarına açıldığını, genel idari hizmetler kadrolarına 4001 koduyla yapılan alımların hem İİBF’yi itibarsızlaştırdığını hem de kurumları niteliksizleştirdiğini, İİBF’lilerin mühendis, fizyoterapist, diyetisyen ve benzeri kadrolarına yerleşme olasılığının olmadığını, lisans programı mezunlarının da İİBF mezunlarının eğitimini aldığı genel idari hizmetler kadrolarına yerleşmemesi gerektiğini, 4001 koduyla genel idari hizmetler kadrolarına atanan lisans mezunlarının kendi unvanlarında kadro açıldığında bu kadroları terk ettiğini, bu durumda hem İİBF mezunlarının mağdur olduğunu hem de devlete büyük bir maliyet yarattığını iddia etmektedirler.

Şimdi, benim söyleyeceğim şu Sayın Bakanım: İktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunu genç kardeşlerimiz aldıkları eğitimle hak ettikleri kadrolara yerleşmek istiyorlar, talepleri bu. Bizim, bunların sesine kulak vermemiz gerekir diye düşünüyorum çünkü İİBF mezunları imtiyaz değil adalet istiyorlar, çünkü İİBF mezunları torpil, iltimas değil, atanabilecekleri kadroların ilan edilmesini istiyorlar. Türkiye’de İİBF mezunu işsiz sayısının birçok ülkenin nüfusundan fazla olduğunu, bu acı gerçekle de artık yüzleşmemiz gerektiğini ifade etmek istiyorum. Bunun için, KPSS sonrası kurum mülakatlarının şeffaf olması, sınavların ve mülakatların belli bir planlama dâhilinde yapılması, sınav yapılacak merkezlerin çoğaltılması, mezun sayısının kontrol altına alınması ve İİBF mezunlarının girebileceği alanlara diğer bölümlerden mezun olanların alınmasını önleyen bir düzenlemenin yapılmasının çözüm bulma noktasında gençlerimize bir umut olacağı düşüncesindeyim.

Son olarak da Sayın Bakanım, öğrencilerim sizi çok yakından takip ediyorlar, burada olduğunuzu da biliyorlar; bana dediler ki: “Hocam, Sayın Bakanımıza sorar mısınız?” Ben öğrencilerim adına soruyorum: Vergi daireleri için uzunca bir süredir alımı yapılmayan gelir uzman yardımcılığı, mali hizmetler uzman yardımcılığı ve vergi müfettiş yardımcılığı için sınav ne zaman yapılacaktır diye sormamı istedi talebelerim. Onların dileğini de iletiyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum efendim.

Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ekonominin genel durumunu siz iyi diye tanımlıyorsunuz, biz de halkın yaşam şartlarını yerinde gidip gördüğümüzde yokluğun ve yoksulluğun arttığına tanık oluyoruz. Yalnız Niğde ilinde 22 bin hane kömür yardımı alacak kadar yoksul ise ülkemizde ekonominin iyi olduğundan nasıl söz edebiliriz? Bu durumda size somut sorular yönelteceğim, açık yanıt vermenizi beklerim.

1) Tüm çalışanların ücretlerinde asgari ücret tutarı kadar ve asgari ücretle çalışanlarda asgari ücretin tamamının vergiden muaf tutulması için bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz? Yoksulluk sınırı altında, asgari ücret alan kesimin varlığını dikkate alarak bir iyileştirme sağlayacak mısınız? Emekliler için intibak düzenlemesi yapacak mısınız?

2) Çiftçilerin artan girdi maliyetleri nedeniyle üretimde zorlanırken üretecekleri ürün de tüccar ve ithalat baskılamasıyla değer bulmadığı için ciddi sorun yaşamaktadır. Yetersiz ve zamanında verilmeyen destekler yanında bankalara borçlarını ödeyemez durumdalar. Özellikle elektrikte bir yılda yüzde 60’a varan zam yer altı suyunu enerjiyle çıkaranların belini büktü. 2020 banka borçlarının çiftçilerde ötelenmesi ve faizlerinin silinmesi yönünde bir çalışmanız olacak mıdır?

3) Tarım Kredi Kooperatifi tarımsal üretici ya da çiftçi sayılmadığından Ziraat Bankası tarafından düşük faizli tarımsal kredi kullandıracak kişiler arasında görmüyorsunuz. Tarım Kredi Kooperatifi Bakanlar Kurulunun “Çiftçi faizi yüzde 8’i aşamaz.” dediği faizi çiftçiden kaynak kullanım bedeliyle yüzde 20’nin üzerinde alıyor. Çiftçilere kredi sağlayan ve dergisi Bakanlık çalışmalarıyla dolu Tarım Kredi Kooperatifinin de çiftçi sayılması için bir çalışmanız var mıdır? Ayrıca, Tarım Kredi Kooperatifine borç nedeniyle haciz gelen çiftçilerin durumunu değerlendirip bu bağlamda çiftçiliğe devam etmeleri için bir katkı düzenlemesi düşünüyor musunuz?

4) Küçük esnaf ve işletmelerin sosyal güvenlik borcu ve vergi borcu için e-haciz gönderiliyor. Bu rakamın 3 milyon 300 bin kişi olduğu belirtiliyor. Son rakamı da siz açıklarsınız. Banka hesaplarına bloke konan esnaf Niğde’den arıyor, “E-hacizle varlığıma banka el koymuş. Ödemem var, varlığım borcundan fazla ama hareket alanım kalmadı. İtibarımla oynanıyor. Batırmak mı istiyorlar?” diye soruyor. Kara liste olunca tüm kapılar da yüzüne kapanıyor. E-haciz uygulamasının yarattığı sorunlara çözüm getirecek misiniz? Sicil affı çıkarmayı düşünüyor musunuz?

5) Kamuda taşeron devam ediyor. Kamuda taşeronda kalan ve çalışan işçi sayısı kaçır ve bu işçilere kadro alınması neden sağlanmamaktadır? Bakanlıklarda dahi taşeron varlığı ifade edilmektedir ki bakanlara sorduğumuz sorularda bunu yanıtlıyorlar. KİT’lere Cumhurbaşkanlığı genelgesine rağmen kadro vermemelerine Bakanlığınızdan kaynak sağlanmadığı nedeni belirtiliyor. Bu nedenle çalışma yapılacak mıdır?

6) Ülkemizde emeklilikte yaşa takılanların sayısı kaçtır? Bir yıl içinde kaç kişi emekli olabilecektir? Emeklilikte yaşa takılanlar en az yirmi beş yıl prim ödemiş kişilerdir. Devlet aldığı primi doğru değerlendirse her kişi kendi emekliliğini finanse edecek kaynağı doğal olarak yaratmış olmuyor mu? Yüzde 37'yi aşan kayıt dışı ya da israfı önlemek yerine neden EYT'lilerin hakkı verilmiyor?

7) Kömürle çalışan termik santrallere baca filtresi takılması iki buçuk yıl daha işletici özel sektörün bu bağlamda talebi üzerine ertelendi. 4 kez ertelenen bu süreçte özel sektöre sağlanan desteğin o bölgede yaşayan insanlara, çevreye verdiği zarar üzerinden ekonomik ölçümlemesini yaptınız mı? Bacasından zehir dağıtan bir işletmenin patronunu korumak kadar o bölgede yaşayan insan ve ötesinde, tüm canlıların yaşamlarını korumak da sizin göreviniz değil midir?

Sayın Bakan, çiftçiye desteklemesi beklenen Ziraat Bankası tarafından ekonomik krize giren futbol kulüplerinin borçlarını yapılandırarak devlet güvencesi altına alınmasıyla ilgili yapılan düzenlemeden yararlanan futbol kulübü sayısı kaçtır? 31 Ocak 2019 tarihine kadar gelir-gider bilançolarının hazırlanması için verilen süreye kaç spor kulübü uymuştur?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Güner, lütfen tamamlayınız.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bankalar Birliği ve konsorsiyum ortaklarının her kulüp için farklı bir plan çıkararak borçların beş yıla kadar taksitlendirilmesi yönünde aldığı karardan yararlanan spor kulübü kaçtır? Borç toplamı ne kadardır?

Sayın Bakan, Bakanlığınızın vekaletle yönetilen çok sayıda birimi var. Bugün sunumda da 4 arkadaşımız vekaletle görev yaptığını belirtti. Hatta birisi beş yılı aşkın süredir tedviren başkanlık görevini yürütüyor. 13 daire başkanlığı ve 26 bölge müdürlüğü neden vekaletle yönetiliyor da asaletle bu atamalar yapılmıyor?

Son olarak, hatta 1'i de Türkiye Büyük Millet Meclisi önüne kadar gelen, kendini yakan 6 vatandaşımız oldu. İşsizim diyerek bunlar dramlarını ortaya koydular. Ailece intihar edenler var. Bu durum sizi rahatsız etmiyor mu? Bu ciddi travmalar için bir bakan olarak benim sorumluluğum var diye düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Güner, teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakırlioğlu, buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, sunumunuzda e-uygulamalardan bahsettiniz; e-dekont, e-fatura, e-defter gibi uygulamaların mükelleflere sunduğu kolaylıklardan bahsettiniz. Ancak biraz evvel Ömer Bey'in dediği gibi e-haciz uygulamasından bahsetmediniz. Oysa iki ay içerisinde 5 milyon kişiye e-haciz uygulaması yapıldı. Bunların içinde borcunu ödeyemeyen yaklaşık 2,5 milyon kişi vergi mükellefi ve 800 bin civarında da SGK borcunu ödeyemeyen şirket ya da şahıs var. Bu uygulama sizden vergi ve prim borcu yapılandırmasını bekleyen mükellefler üzerinde âdeta soğuk душ etkisi yarattı. Bu hacizlerin Yeni Ekonomik Plan sunumunuzun hemen ardından yapılması ise esasında başlı başına bir ironi. Yapılan e-haciz uygulamasından dolayı hesaplarına bloke konulan binlerce şirket maaş ödemelerinde sıkıntı yaşadı. İnsanlar çeklerini ödeyemedi. Bu olay mükellefleri bankadan yani sistemden uzaklaştırıyor, kayıt dışı ekonominin daha da fazla büyümesine neden oluyor.

Sayın Bakan, esnaf, zanaatkâr, sanayici esasında sizin yanlış tercihlerinizin, yanlış politikalarınızın birer mağdurlarıdır. Mağdur ettiğiniz bu insanlar sizden hatalarınızı bir nebze olsun düzeltmenizi, borçlarını yapılandırmanızı bekliyorlar, siz ise bu insanları e-haciz uygulamasıyla karşı karşıya bırakıyorsunuz. Bu durum gerçekten üzücüdür.

Bir de özelleştirme uygulamalarından bahsettiniz; uzun vadeli sektörel önceliklerden, halka arz dâhil olmak üzere yeni ve alternatif modellerden bahsettiniz. Özelleştirme konusunda siciliniz bir hayli kabarık ne yazık ki. Geçmişte, akla, vicdana, hukuka sığmayan onlarca özelleştirme yaptınız. TEKEL, TÜRK TELEKOM, Tank Palet Fabrikası gibi özelleştirmeler nedeniyle kamu büyük zarara uğratıldı. Şimdi, ben size Manisa Akhisar’da yaşayan yurttaşlarımızın aklına ve vicdanına ters bir satıştan bahsedeceğim. Akhisar’da 1975 yılında yapımına başlanmış, yaklaşık 300 milyon dolar kaynak harcanmış, 1.200 dekar üzerine inşa edilmiş ancak bir türlü faaliyete girmemiş bir sigara fabrikası var. Bu arsanın ve binaların bir kısmı zaman içerisinde eğitime ayrıldı, geri kalanı ise Özelleştirme İdaresi tarafından çeşitli defalar satışa çıkarıldı. 2017 yılının başında yapılan ihalede en yüksek bedeli 20 milyon 233 bin lirayla bir süt firması verdi ancak bu teklif, ederinin çok altında olduğu gerekçesiyle kabul edilmedi ve sözleşme imzalanmadı. Gerekçe doğrudu çünkü söz konusu yerin arsa değeri bile yüzlerce milyon lira eder. Bir yıl sonra bir defa daha ihaleye çıkıldı, yani 2018 yılının başında, bu ihalede en yüksek bedeli gene bir süt firması verdi fakat verdiği fiyat bir önceki ihalede verilenin yani 20 milyon liranın çok altında, 12 milyon 100 bin lira. Normal şartlarda bu ihalenin de aynı gerekçeyle feshedilmesi gerekirdi ancak ne yazık ki öyle olmadı. 30 Ağustos 2019 tarihli bir Cumhurbaşkanlığı kararıyla bu bedelle özelleştirmenin yapılması hususunda idareye yetki verildi. Bir yıl arayla 2 ihale yapıyorsun, ilkinde en yüksek teklif 20 milyon lira, kabul etmiyorsun ederinin çok altında diye, bir yıl sonra 12 milyon liraya aynı yeri özelleştiriyorsun. İşte bu, anlaşılır gibi değil. Sektörel öncelik deseniz, 20 milyon lira teklif veren de 12 milyon lira teklif veren de aynı sektörde, süt sektöründe. Akhisar Sigara Fabrikası özelleştirmesinde çok ciddi bir kamu zararı söz konusudur. Taşınmaz satış sözleşmesi imzalandı mı bilmiyorum fakat imzalanmadıysa şayet, bu satıştan bir an önce vazgeçilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen toparlayın.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Toparlıyorum.

Sektörel öncelik diyorsanız, Akhisar’da süt üreticiliğinin artmasını istiyorsanız, yirmi beş, otuz yıllığına kiralama yapın ancak on beş yirmi yıl sonra şehrin tam ortasında kalacak olan böylesi kıymetli, ederi yüzlerce milyon lira olacak olan böyle bir arsayı lütfen yok pahasına satmayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere, buyurun.

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, tabii bütçeyle ilgili Komisyon üyelerimiz, milletvekili arkadaşlarımız genel değerlendirmeleri yaptılar. Ben biraz daha özel bir konuyla ilgili hem düşüncelerinizi almak hem de birkaç tespit yapmak istiyorum.

Sayın Bakan, siz de hatırlarsınız, 2017 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinde 4733 sayılı Yasa’yla sarmalık tütüne ilişkin bir düzenleme yapıldı. Bu yapılan düzenlemeyle, tek başına içim özelliğine sahip olan tütünlerin üretildiği merkezlerdeki üreticilerin kuracağı kooperatifler eliyle bu

tütünün pazarlanması, satılması, ihracı konusunda mevzuatta değişiklik yapıldı. Ancak, bu yapılan mevzuat değişikliğine paralel olarak, vergi indiriminde, özellikle sarmalık tütüne uygulanacak vergi konusunda bir çalışmanın yapılması gerekiyordu. Yapılan düzenlemeye uygun olarak, şu anda Adıyaman başta olmak üzere, Türkiye'nin üretim yapılan bölgelerinde kooperatifler kuruldu ancak şu anda sarmalık tütüne, tütün mamullerine uygulanan yüzde 83 gibi yüksek bir vergi yükü karşısında bu kooperatifler bugüne kadar üretime geçemediler ve tedirgin bir şekilde beklemektedirler. Özellikle Bakanlığınızı ilgilendiren bu hususta daha önce dönemin Başbakanı, Maliye Bakanı kamuoyuna çok ciddi açıklamalarda bulunmuşlardı; kendine has özelliği olan, tek başına içim özelliği olan bu tütünlerin özellikle vergi konusunda makul bir seviyeye düşüreceklerini, yüzde 40 seviyelerinde bir vergiyle bunu düzenleyeceklerini vadetmişlerdi, kamuoyuna açıklamışlardı ancak bugüne kadar vergi indirimi konusunda ne sizin döneminizde ne de sizden önceki Bakan döneminde herhangi bir çalışma yapılmadı. Sanırım geçen gün Adıyaman'a yapmış olduğunuz ziyarette de aynı, benzer sorularla karşılaştınız. Adıyaman'da ve Türkiye'nin değişik bölgelerinde yüz binlerce tütün üreticisi bu konudaki çalışmayı yakinen beklemektedir. Ben buradan sizlere sormak istiyorum: Bakanlığınızın gündeminde, sizin gündeminizde bu sarmalık tütüne uygulanacak vergi indirimiyle ilgili herhangi bir çalışma mevcut mudur? Bu çalışmanın bir an evvel yapılması hem tütün üreticilerinde hem de ülkemiz ekonomisinde ciddi anlamda bir rahatlatma yaratacaktır. Bu konuda bütün Adıyamanlıların beklentisi, Bakanlığınızın olumlu adım atmasıdır.

Şu anda ülkemize dışarıdan sıfır gümrükle, özellikle şişirilmiş tütün başta olmak üzere, çok sayıda tütün mamulü gelmektedir. Bu dışarıdan gelen tütüne sıfır vergi uygulanırken, kendi millî ve yerli olan tütününüze şu anda yüzde 83 gibi yüksek bir verginin uygulanıyor olması da gerçekten bir çelişki değil midir? Biz kendi üreticimizi, kendi çiftçimizi, kendi yerli olan ürünlerimizi yabancı piyasalara karşı, büyük sigara şirketlerine karşı nasıl koruyacağız?

Son dönemlerde özellikle tütün üreticilerinde ciddi anlamda bir azalma söz konusu. Dışarıdan tütün ithalatı artmakta ancak yerli üretim azalmaktadır. Bunun da en büyük sebeplerinden bir tanesi tütün üzerindeki yüksek vergi oranıdır. Bu konuda çalışma yapılmasını biz bekliyoruz, tütün üreticilerinin hepsi bekliyor.

Teşekküre ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Sındır'a söz vereceğim, daha sonra Sayın Aksu'ya söz vereceğim.

Sayın Sındır, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın çok değerli bürokratları ve diğer kurumlarımızın çok değerli başkanları, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, aslında bütçe görüşmelerinin belki de en önemli, en odağında, en merkezinde, en can alıcı günündeyiz, Hazine ve Maliye Bakanlığınızın bütçesini ve uygulamaları üzerine görüşlerimizi bildiriyoruz.

Sayın Bakan, Ordu'da iş dünyasıyla bir buluşmanızda şöyle bir ifadeniz var Çift tırnak içerisinde, aynen sizden çıkan şekliyle okuyacağım- bunu, değişik vesilelerle birçok arkadaşımız dile getirmiş olabilir ama ben bir kez daha söyleyeceğim şöyle diyorsunuz: “İsminin başında ekonomist, profesör, vesaire yazan ama bu ülkeye zarar vermeye çalışan, hangi tabloları çizerek milleti korkutmaya, Türkiye aleyhinde bir algı oluşturmaya çalışan bu kişilerin terör eylemlerinde gördüğümüz ekipten farkı yok. Türkiye, teröre yönelik operasyon yapıyor. Birileri ne diyor? ‘Türkiye, sivilleri öldürüyor.’ diyor...”

diye gidiyor. Sayın Bakan, tabii ki ne amaçla söylediğiniz, kim için söylediğiniz önemli değil ama öyle bir genelleme yapıyorsunuz ki burada sizin söylediklerinizi kim eleştirirse, bu ülkeye zarar verenlerle ve terörle eş değer bir statü tanımlaması yapıyorsunuz. Dolayısıyla bu bir korku yaratmaktır, bu bir çeşit tehdittir, size karşı olanlara, sizi eleştirenlere, sizinle aynı şekilde düşünmeyenlere; sizin gördüklerinizi değil kendi gördüklerini, sizin göremediklerinizi de ortaya koyanlara tehdit anlamı taşır. Söylemeyelim mi Sayın Bakan? Söylersek bunları, biz de teröristle eş değer mi olacağız? 2002 yılında dış borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 54,8 iken 2019 yılı ikinci çeyrek döneminde bu oranın yüzde 61,9'la rekor düzeyde olduğunu söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

2013 yılından sonra kişi başına gayrisafi yurt içi hasılanın her yıl 530 dolar azaldığını ve dış borç stokunun kişi başına her yıl ortalama 80 dolar arttığını söylemeyelim mi, susalım mı Sayın Bakan?

Borçlanma maliyetinin 2013'te yüzde 7'den 2019'da yüzde 19'lara kadar çıktığını ve bu maliyet yükselirken borçlanma vadesinin ise 5,6 yıldan 2,6 yıla kadar düştüğünü söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

Piyasaya ödediğinizden daha fazlasını piyasadan borçlanan bir hazinemiz olduğunu ve kamunun büyük bir iştahla borç verilebilir kaynakları tükettiğini ve özel sektörün bu nedenle daha az borçlanıp daha az yatırım yapmak zorunda kalacağını söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

2003 yılında ilk af kanununu çıkartırken “vergi barışı” adını verdiğiniz af sonrasında “Bundan sonra yeni bir af çıkmayacak. Bunun için anayasal çoğunluğun aranacağına dair bir yasa değişikliği düşünüyoruz.” dediniz ancak o günden sonra 2003, 2008, 2011, 2013, 2014, 2016, 2017, 2018 yıllarında 8 vergi ve/veya sigorta primi affı getirdiğinizi ve bunların 5'inin hâlâ aktif olduğunu söylemeyelim mi Sayın Bakan? Daha doğrusu, “vergi ahlakı” kavramını yerle yeksan ettiğinizi söylemeyelim mi, susalım mı?

Millî gelirimizi 2013'te 950 milyar dolardan 2019'da 749 milyara kadar erittiğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

Bu ekonomik verilerle işsizlik rakamını tarihimizin en yüksek seviyesinin, yüzde 14'lerin üzerine çıkardığınızı, genç işsizliği ise yüzde 27,4 düzeyine kadar yükselttiğinizi -bütün bu verilerin de TÜİK verileri olduğunu özellikle belirterek- gençlerimizin, üniversite mezunu kalifiye gençlerimizin açlık, sefalet içinde olduğunu, geleceklerinden umutlarını yitirdiğini ve böyle bir ülkede yaşadıklarını söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı? Sessiz mi kalalım?

Çiftçimizin bankalara 116 milyar, Tarım Kredi Kooperatiflerine 14 milyar, elektrik, sulama ve diğer borçlarıyla 160 milyar lira borç yükü altına sokulduğunu ve bu nedenle üretimden kopartıldığını, kentlere göç etmeye zorlandığını ve asgari ücretle çalışmaya mahkûm edildiğini, 40 milyon dönüme yakın tarım arazisini bu nedenle -ekilip dikilemeyip- üretim dışına sürüklediğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

Yine, çiftçimize kanunen vermekle yükümlü olduğunuz tarımsal destekler nedeniyle 160 milyar lira borçlu olduğunuzu, eksik ödediğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

Zengin tarımsal üretim kaynaklarına sahip ülkemizi tarımda net ithalatçı ülke konumuna getirdiğinizi bu bütçenizde söylemeyelim mi? Buna da mı susalım?

Devlet İhale Kanunu'yla ve kamu kaynaklarımızla 11,5 milyar dolar karşılığında 70 hastane yapabilecek iken sadece 20 hastane yapılmasına neden olan -aynı özelliklerde 20 hastane yapılmasına neden olan- kamu-özel iş birliği uygulamanız ile milletimizin gözünden ve hatta millet adına görev yapan biz milletvekillerinden dahi kaçırdığınız sözde sözleşmelerle cumhuriyet tarihimizin bu en büyük vurgununu söylemeyelim mi Sayın Bakan? Buna da mı susalım?

2018-2022 yılları için merkezî yönetim bütçesine “şehir hastanelerine kira ve hizmet bedeli” adları altında konulan ödenek tutarının toplamının 57,8 milyar lira olduğunu ve yakında Sağlık Bakanlığının da bütçesinin neredeyse büyük bölümünü bu hastanelerin müteahhitlerine ödemek zorunda kalacağımızı söylemeyelim mi Sayın Bakan, buna da mı susalım?

Şehir hastaneleri, havaalanları, otoyollar, köprüler, enerji yatırımları ve nice kamu-özel iş birliği ve yap-işlet-devret ve benzeri modeller ile Kamu İhale Kanunu’ndaki istisnalar ile Kamu İhale Kurumundan, Sayıştay denetimlerinden ve milletin gözünden, milletten sakladığınızı, gizlediğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan, buna da mı susalım?

Harcamalarınızdaki savurganlığınızı, harcamalarınızı ülkemizin büyüme ve kalkınmasına ve geleceğine katkı sağlayacak alanlardan ziyade, istihdama ve üretime yönelik yatırımlardan ziyade inşaat ve benzeri alanlara yönelttiğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan?

Daralan bütçemizi, azalan gelir kaynaklarımızı, üretimden uzaklaşan ve bunun karşılığında dolaylı vergilerle yüzde 20’ye varan artış oranıyla vatandaşın cebine daha da el uzattığınızı, vergide adaletsizliğe neden olduğunuzu da mı söylemeyelim Sayın Bakan? Bütün bunların yanında çevremizin, doğamızın, doğal varlıklarımızın, ekonomik kaygılarınızla yok edilmesine, talan edilmesine neden olduğunuzu, termik santrallerin baca gazı filtrelerini zorunlu tutan uygulamayı da iki buçuk yıl daha uzatarak halkımızı ekonomik, açlık, yoksulluk, sosyal sorunlar ve bunun yıkımı yanı sıra kanser ve hastalıkla ölüme terk ettiğinizi söylemeyelim mi Sayın Bakan, susalım mı?

İşçi, memur, emeklilerimizin, emekçilerimizin maaşlarına yüzde 4+4’ü layık görürken gıda, elektrik, doğal gaz zamları karşısında, yüzde 50’lerin, 60’ların, kimisi yüzde 100’lerin üzerinde zamlar karşısında borç içine düşen ve intihara varan sonuçlara kadar sürüklenen vatandaşlarımızın bu durumunun karşısında sesimizi mi kapatalım, susalım?

Kepen kapatan esnafımızın yaşadığı sorunları söylemeyelim mi, buna da sessiz mi kalalım?

Doğru düzgün program yapmadığınızı, halkın bütçesini yapamadığınızı, vergi toplayamadığınızı, hedeflerinizin büyük bölümünde sapma olduğunu ve günü kurtaran yeni program kararlarınızla kör topal yol yürüdüğünüzü, israflarınızı, adaletsizliğinizi, piyasalara güven veremediğinizi, bütçeyle kolladığınızı kesimleri, halkı değil, yandaşlarınızı kolladığınızı söylemeyelim mi, susalım mı Sayın Bakan?

Sayın Bakanım, söyleyeceğiz, bunların hiçbirisine sessiz kalmayacağız, susmayacağız ve bunların düzeltilmesi için...

Bakın, Sayın Bakanım, bu salondakilerin bu vatana, bu millete yürekten, kalpten bağlı, bu vatan ve bu millet için, bayrak için canını verecek, kanını verecek kişiler olduğunu bilmenizi isterim. Söylediğimiz her şey sizin başarınız için, sizi eleştirirken yıkıcı değil, yapıcı olmak için ama bunları dikkate alıp doğru programlar yapabilirsiniz ülkemizin, vatanımızın, milletimizin, insanımızın geleceği için bunları söyleyeceğiz Sayın Bakanım. Susmayacağız. Özellikle, biz muhalefetiz, siz yürütmesiniz, siz doğru iş yapacaksınız, siz vatandaşımızın, halkın genelinin ve genelin menfaatlerini düşüneceksiniz, bunun gereğini yapacaksınız; biz gördüğümüz eksikleri, biz gördüğümüz yanlışları, biz bildiğimiz doğruları sizinle paylaşacağız ve bunu da gizli saklı yapmayacağız; halkımızın, vatandaşımızın, herkesin gözü önünde yapacağız. Bu da doğaldır. Tabii, buna izin vermek istemeyip, bundan rahatsız olup, bundan tedirgin olup bu bilincin toplumda yaygın bir bilinç hâline gelmesi durumunda koltuğunuzdan ve görevinizden olacağını düşünerek eğer böyle tehditkâr sözler ortaya koyarsanız sizin gibi düşünmeyen, yaptığınızı eleştiren, yaptıklarınıza karşı düşüncelerini ifade eden insanlara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen son sözlerinizi alalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum.

İşte, “barış akademisyenleri” adı altında -daha dün Sayın İbrahim Kaboğlu da beraat etti, çok şükür- bu tür kendiniz gibi düşünmeyenleri terörist pozisyonuna sokmaktan vazgeçiniz Sayın Bakanım. Bu, ülkemizin, vatandaşımızın, halkımızın, hepimizin menfaatine olacaktır.

Ben bütün bunların sonucunda, bütün bunlara rağmen şunu özellikle diliyorum: Başarılı olunuz, bütçenizle yapabileceğiniz en iyisini yapınız, hedeflerinize ulaşınız ama halkımızın, vatandaşımızın, insanımızın, çevre ve doğamızın sağlıklı geleceği, huzuru ve refahı için bunu sizden özellikle rica ediyorum, “Hayırlı olsun bütçemiz.” diyorum Sayın Bakanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Sındır, yandaşımız 82 milyon.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biliyoruz biz kaç milyon olduğunuzu.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bugün Sayın Sındır’ın performansı yüksekti, onu söyleyeyim yani. Kafiye falan bir konuşma yaptı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bugün ilk defa bir şeyleri not alıp da konuştum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aksu, buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer Komisyon üyeleri, Değerli Bakan Yardımcıları, bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, sunumunuz ve Türkiye’nin önemli bir ekonomik operasyona maruz kaldığı süreçte gösterdiğiniz dirayet ve gayretli çalışmalarınız için teşekkür ediyorum.

Politikaların merkezine insanı koyan, eşitlik, ahlak ve adalet ilkelerini gözetan bir yönetim anlayışıyla toplumsal refahın artırılmasını, küresel rekabet gücüne sahip bir üretim ekonomisinin tesisini ekonomi politikasının esası olarak değerlendiriyoruz. Ülkemizin kendi imkân ve şartları ile doğal ve beşerî kaynaklarını dikkate alan bağımsız ve millî bir üreten ekonomi programının hayata geçirilmesini bu politikaların ve ekonomi anlayışının gereği olarak görüyoruz.

Bu çerçevede, istihdam dostu, sürdürülebilir bir büyüme ortamını tesis etmek, işsizlik ve yoksulluğu azaltmak, gelir dağılımını daha adil hâle getirmek, enflasyonu kalıcı şekilde aşağı çekmek, üretim ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltarak rekabet gücü yüksek bir üretim ekonomisi tesis etmek, ekonominin dış kaynak bağımlılığını azaltarak şoklara dayanıklı hâle getirmek, kamu ve özel sektör borç stokunu sürdürülebilir bir seviyeye indirmek, AR-GE payını artırmak, dünyada Türk markası ve patentli ürünleri yaygınlaştırmak öncelikli olarak değerlendirdiğimiz konulardır.

Bununla birlikte reel ekonominin ihtiyaçlarını karşılamak için büyümeyi finanse edecek her türlü finansal aracın ihraç edilebildiği, işlem maliyetlerinin düşük olduğu, güçlü bir teknolojik ve beşerî altyapıya sahip, etkin bir biçimde denetlenen, yenilikçi ve şeffaf bir mali piyasa yapısının oluşturulması gerekmektedir.

Hukuk normlarında, vergilemede ve bürokratik işlemlerde yatırım için her bakımdan öngörülebilir, istikrarlı ve güvenilir bir ortam oluşturulması, yerli ve yabancı yatırımcı için bütünüyle kurumsal hâle gelmiş bir yatırım ortamının teşekkül ettirilmesi de önem arz eden hususlardandır.

Küresel düzeyde 2018 yılı ikinci çeyreğinden itibaren başlayan iktisadi faaliyetteki yavaşlama eğilimi 2019 yılı başında da devam etmiştir. Küresel imalat sanayisi faaliyetleri zayıflamış, artan ticari ve jeopolitik gerginlikler iş güvenini, yatırım kararlarını ve küresel ticareti etkilemiştir. Bu dönemde, gelişmiş ülke ekonomileri gelişmekte olan ekonomilere nazaran büyümeye yönelik daha olumlu bir görünüm sergilemiş, gelişmekte olan ekonomilerde 2018 yılında başlayan yavaşlama devam etmiştir.

Küresel düzeyde bunlar yaşanırken, 1 Ağustos 2018’de İçişleri ve Adalet Bakanlarımızın ABD’nin yaptırım listesine alınmasıyla başlayan ve ABD Başkanının sosyal medya mesajlarıyla Türkiye’de yükselen kur, faiz ve azan enflasyonla Türkiye ekonomisine adı konulmamış bir savaş açılmıştır. Ekonomik operasyonlarla, Türkiye’nin taviz vermesi, geri adım atması, tezlerinden vazgeçmesi hedeflenmiştir. Türkiye’yi ekonomik darboğaza çekmek isteyen fırsatçılar devreye sokulmuştur.

Ağustos ayındaki ekonomik operasyonların ardından, 31 Mart seçimlerine bir hafta kala bazı uluslararası bankaların, sermaye gruplarının, küresel tefecilerin döviz kurunu spekülasyonlarla yükseltme oyunları baş göstermiştir. Çok şükür ki zamanında alınan etkili önlemler sonucu ekonominin güçlü dinamikleri harekete geçmiş, üretim çarkları dönmeye başlamış, fiyat hareketleri kontrol altına alınmış, görece iyileşmelerle birlikte ekonomiye olan güven artmıştır. Yaşanan sıkıntılar özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı güçlü ve etkili yönetim imkânı ve süratle alınan yerinde kararlar sayesinde atlatılabilmektedir. Bu süreçte küresel piyasalardaki belirsizlikler ve finansal koşullardaki sıkışmaya rağmen, döviz kurunda istikrarı sağlamaya ve enflasyonu kontrol altına almaya yönelik uygulanan aktif ve koordineli para ve maliye politikalarının katkısıyla ekonomide güçlü bir dengelenme sürecine girilmiştir. Türk lirasının görece istikrar kazanması, yıl genelinde gıda fiyatlarının olumlu seyretmesi, para politikasındaki ihtiyatlı duruş gibi etkenlerle TÜFE artış hızı azalmış ve ekim ayında TÜFE yüzde 8,55’e gerilemiştir. Bu toparlanmada Merkez Bankasının faiz indirimleriyle gerileyen enflasyon, döviz kurlarındaki dalgalanmaların nispeten azalmış olması ve kamu bankaları öncülüğünde kredi hacmini artırmaya yönelik politikalar belirleyici olmuştur.

OECD küresel büyüme tahminini yüzde 3,2’den yüzde 2,9’a düşürürken Türkiye için büyüme beklentisini eksi 2,6’dan yüzde 0,3’e revize ederek üye ülkeler içinde büyüme tahminlerinde en büyük yukarı yönlü revizyonu Türkiye için yapmıştır. 2020-2022 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program’ın hedefi önceki dönem hedefi olan ekonomide dengelenmenin sağlanmasına dayalı olarak ekonomide değişim olmuştur. Ekonomide gözlenen olumlu seyir karşısında, tüketici ve reel sektörün güven endeksleri gibi temel beklentileri içeren ekonomik güven endeksi, ekim ayında mevsimsel düzeltilmiş olarak önceki aya göre yüzde 4,5 oranında yükselmiş ve 89,8 seviyesine çıkmıştır. Ekim ayı itibarıyla ihracat 12 aylık dönemde diğer birçok ülkedeki gerilemeye rağmen bir önceki döneme göre yüzde 2,59 oranında artarak 179 milyar 914 milyon dolara ulaşmıştır. Ticari ve konut kredi maliyetlerinde önemli düşüş yaşanmıştır. Böylelikle büyük bir kırıma yaşanmadan ekonomide başlayan toparlanma göstergelere de yansımaya başlamıştır.

Yine bu süreçte, eşel mobil sistemi enflasyonla mücadelede oldukça başarılı olmuş, konut, otomobil, beyaz eşya ve mobilya sektöründeki vergi indirimleri iyi bir maliye politikası örneği oluşturmuştur. Merkez Bankasının faiz oranlarını düşürmesi neticesinde tüketici faiz oranları yüzde 1,09 seviyesine, konut faizleri yüzde 1’in altına inmiş ve konut satışları toparlanmaya başlamıştır. Geldiğimiz noktada imalat sanayi kapasite kullanım oranı yeniden yüzde 77,2 seviyesine yükselmiştir. Cari işlemler dengesi fazla vermektedir. Ayrıca 2019 yılını pozitif büyümeyle kapayacağımız görülmektedir. Ekonomide devam edecek yapısal önlemlerle kalıcı istikrar da kuşkusuz sağlanacaktır.

Tabi, bu noktada yapılmasını gerekli gördüğümüz bazı önerilerimiz de olacaktır. Türkiye’de, ekonomik sorunların çözüme kavuşturulması için ilgili taraf ve aktörlerce bir uzlaşma vasatının oluşturulması bu alandaki istikrara önemli katkı verecektir. Ekonomik kararların alınmasında, politika tercihlerinde, meslek kuruluşları aracılığıyla sektörün, çeşitli sosyal kesimlerin ve halkın görüşlerinin alınması sorunlara mevcut şartlar içinde akılcı çözümler bulunmasına yardımcı olacaktır. Bununla birlikte, üretimin artırılması ve ithalat bağımlılığının azaltılması, yurt içi tasarrufların ve yatırımların artırılması, vergi, harcama, gelirin adil bölüşümü ve yoksullukla mücadele, tarım ve hayvancılık, iş gücü piyasası ve çalışma hayatına ilişkin reformist adımların atılması Türkiye ekonomisini daha güçlü hâle getirecektir.

Unutulmamalı ki 15 Temmuz sonrası Türkiye çok cepheli bir mücadelenin içinde kalmıştır. Başta FETÖ ve PKK olmak üzere terörle mücadeleye devam edilirken bir yandan da siyasi ve ekonomik saldırılara, bölgemizde yaşanan ve egemenlik haklarımızı tehdit eden gelişmelere karşı tedbir almak, sınırlarımızda bir terör koridoru oluşumuna izin vermemek zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Barış Pınarı Harekâtı da bu nedenle icra edilmiştir ve Türkiye harekâtla askerî, diplomatik ve siyasi alanda önemli bir başarı elde etmiştir. Böylelikle piyasalardaki tedirginlik de yerini istikrarlı bir sürece bırakmıştır. Tüm bunların kuşkusuz bir mali bilançosu da vardır. Konu, milletimizin huzur ve güvenliği, devletimizin egemenliği ise tüm bu maliyetlerin hesabı kuşkusuz yapılmayacaktır. Zira aziz milletimiz hürriyetin, egemenliğin bedelinin parayla ölçülmeyeceğini iyi bilmektedir.

Sonuç olarak, yükselen ülke Türkiye, bölgesel ve küresel gelişmelerin belirleyicisi durumuna gelmiş, yakın coğrafyamızda Türkiye’nin onayı ve oluru olmadan hiçbir girişimin gerçekleşme şansının olmadığı anlaşılmıştır. Türkiye Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle daha etkin kararlar alarak caydırıcılığını arttırmış, devasa sorunlarla baş etme ve küresel meydan okumalara karşı koyma kabiliyetini güçlendirmiştir. Kim ne derse desin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi halkımız nezdinde makes bulmuş, demokratik sistem tüm unsurlarıyla işlemiş ve Türkiye’nin aydınlık geleceği için “2023 Lider Ülke Türkiye” hedefi doğrultusunda etkin ve verimli bir çalışma imkânı doğmuştur. Türkiye, siyasi ve diplomatik alanda önemli başarılar elde ederken, vatandaşlarımızın refahını etkileyen ekonomik sorunların aşılması da, yerinde ve etkili tedbirlerin devreye sokulması da, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sağladığı imkân ve fırsatlarla daha kolay hâle gelmiştir.

Bu düşüncelerle, 2020 yılı bütçenizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER - Teşekkür ederim Sayın Aksu.

Sayın Girgin, buyurun, lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri, sayın bürokratlar, Meclisimizin ve basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ekonominin kötüye gittiğini belirten ekonomist ve akademisyenler için “Terör eylemlerinde gördüğümüz ekipten farkı yok.” diye talihsiz bir açıklamada bulundunuz. Sizlere öncelikle şunu söylemek isterim: Bir kere, ekonominin kötü olduğunu inkar ediyorsanız eğer, dönüp birlikte çalıştığımız bakanlara bakın. Dün, Turizm Bakanının kardeşine ait hava yolu şirketi ekonomik nedenlerle faaliyetlerini bir süre durduğunu açıkladı. Öte yandan, geçenlerde Tarım Bakanının aile şirketine de haciz geldiği şeklinde haberler basına düştü.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yalan, yalan...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Başka bir örnek daha vermek istiyorum: Ülkenin önde gelen giyim firması Sarar, 21 Kasım'da yaptığı açıklamayla krize girdiğini kamuoyuna açıkladı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu da yalan!

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Maliyetler artarken siparişlerin düştüğünü belirten firma ne yazık ki toplu işçi çıkaracağını duyurdu. Alın size kriz, alın size işsizlik Sayın Bakan. Siz, ekonominin kötü gidişatının vatandaşlar tarafından konuşulmasını engellemek mi istiyorsunuz? Bu engellemelerin, ailelerin yoksulluktan toplu intiharlarının önüne geçeceğini mi düşünüyorsunuz? Onun için mi böyle yaftalayıcı, tehditkâr cümleler kuruyorsunuz?

Sayın Bakan, bu karalayıcı dil vatandaşlarımızı sadece incitmiyor, hukuk devleti anlayışını da derinden yaralıyor. “Hukuk” demişken, başka bir örnek de vermek istiyorum: Siz, on altı yıl Bank Asya’da üst düzey görev yapmış kişiyi Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı, on bir yıl çalışmış kişiyi Rekabet Kurumu Başkanı yaparken, bu bankanın önünden geçmiş, kredi kartını kullanmış, bu bankaya kira, okul taksiti, hac, umre parası yatırmış kişiler KHK’yle işlerinden atıldı, terörist olarak damgalandı, hatta tutuklandı, hapse atıldı. Burada yapılan açıkça bir vicdansızlık değil midir? Bu uygulamaların adaletsizlik yarattığını düşünmüyor musunuz? Hukuk yoksullara başka, yandaşlara başka mı işliyor Sayın Bakan?

Sayın Bakan, 2019 yılının tamamı için 81 milyar lira olarak hedeflenen bütçe açığı ekim ayı sonu itibarıyla 100 milyar lirayı aşmıştır. Oysa 81 milyar liralık hedef aşılmasın diye Merkez Bankasından aktarılan kâr ve “kefen parası” denen yedek akçe ile imar affı, vergi affı, bedelli askerlik gelirleri gibi sürekli olmayan gelirler de bütçeye aktarıldı. Peki, bu tek seferlik gelirler olmasaydı bütçe açığı ne kadar olacaktı? Yaklaşık 200 milyar lirayı aşacaktı. 2020 bütçe açığının tutmayacağını bu veriler şimdiden açıkça gösteriyor. Sayın Bakan, mevcut durumda 67 çeşit vergiye sahip ülkemiz, 2020’de 3 adet daha nur topu gibi vergiye kavuşacak. Bu 70 vergiyle vergi yükü asgari ücretli vatandaşlarımızın sırtında kalmaya devam edecek.

Kamu ihalelerinin önemli kısmını kamuya duyurmadan kapalı devre bir sistem ve pazarlık usulüyle yapıyorsunuz Sayın Bakan. Böylece kamu ihalelerini yandaş bir avuç firmaya vermekle kalmayıp bu firmalara her türlü kredi imkânını da açıyorsunuz. Örnek mi istiyorsunuz? Demirören Holdinge iktidara yakın tek sesli medya yaratmak hedefiyle kamu bankaları aracılığıyla 700 milyon dolar kredi verdiniz. Ne hikmetse bu kamu bankalarımız, Ankara ve İstanbul Büyükşehir Belediyelerinde AKP yerel seçimleri kaybedince kredi vermekten imtina eder hâle geldi. Bu bankaların kredi kararları da saraydan talimatla mı veriliyor Sayın Bakan? Saray her şeyde olduğu gibi kamu bankalarının kararlarında da tek yetkili hale getirildi de haberimiz mi yok?

Sayın Bakan, Sayın Cumhurbaşkanı dünkü konuşmasında “Bırakın doları moları, TL’ye dönelim.” dedi ancak merak ediyorum, Man Adası’nda paralarını tutanlar da TL’ye dönecek mi, sizlere bunu sormak istiyorum?

Burada çok açık ve net bir önerim var Sayın Bakan: Müşteri garantili otoyol, köprü ve tüneller ile hasta garantili şehir hastaneleri ödemelerinde ve garantili santral ihalelerinde doları, euroyu hemen bugün bırakın, vakit kaybetmeden TL’ye dönün, var mısınız Sayın Bakan? Hodri meyan.

Sayın Bakan, ülkemizde asgari ücretle geçinen 13 milyon emekçi bu ülkenin en büyük vergi kaynağıdır, oysa siz bugünkü konuşmanızda vergide adaletten bahsettiniz. Değerli konut vergisi getirerek vergide adaleti sağladığınızı söylüyorsunuz. Peki, az kazananın az vergi almak için ne yaptınız şu ana kadar? Tek icraatınızın ne olduğunu ben size söyleyeyim: Borçlanma konusunda gayet cesursunuz, o kadar ki bu yıl Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğünün adını Borçlanma Genel

Müdürlüğü olarak değiştirdiniz. Çünkü kamu finansmanı deyince aklınıza yeni adil kaynaklar yaratmak ya da tasarruf değil, borçlanmak geliyor. Burada asıl sorumuza gelmek istiyorum: Neden bu kadar borçlanmaya ihtiyaç duyuyorsunuz Sayın Bakan? 2020 yılında 299 milyar TL borçlanma öngörülüş. Bu, Cumhuriyet tarihimizin en yüksek borçlanma hedefi. Bu miktar 2019 için 150 milyar tahmin edilirken şimdiden 190 milyar olması bekleniyor. Oysa ki borçlanma miktarı 2015'te sadece 90 milyar TL idi. Bu borçlanma, çocuğumuzun çocuğumuzun geleceğini ipotek altına almak değil midir? Bu borçlanma sarmalından kurtulmak için ürettiğiniz herhangi bir politika var mıdır? Biz aradık, bulamadık Sayın Bakan.

Aslında yapılacaklar çok basit Sayın Bakan:

- 1) Adaletli ve uygulanabilir bir vergi politikası oluşturulmalıdır.
- 2) İsrarı ve şatafatı engellemelidir önce saraydan başlanmak üzere.

Oysa ne oluyor? Ekonomik krizle cebelleşen vatandaş harcama yapamadığından ÖTV, KDV gelirleri düşüyor, 2020 için sadece müşteri garantili projelere 18,5 milyar TL ödenek ayrılıyor, sarayın bütçesi ve örtülü ödeneği fütursuzca arttırıyor, yandaş firmalara rasyonel olmayan fiyatlarla ihaleler veriliyor, bu yandaş firmalara ait milyarlarca liralık vergi borcu siliniyor. Örnek mi? Ali Ağaoğlu sıkışınca kendisine hemen 1,4 milyar veriliyor.

Sayın Bakan, Bütçe Kanunu siyasi bir belgedir ve hükümetler bu kanunla hangi kesimleri gözettiklerini ortaya koyarlar. AKP hükümetlerinin daha önceki bütçelerinde olduğu gibi, ne işçi ne memur ne çiftçi ne öğrenci bu bütçede yokken kamu-özel iş birliği müteahhitleri ve faiz lobisinin gözetildiği görülüyor. Yandaş medyanın zinhar göstermediği ama halkımızın gerçek gündemini oluşturan başlıklarla ülkemizin bir panoramasını çizerek bitirmek istiyorum. Sizin deyişinizle “Burası çok daha önemli.” Sayın Bakan.

Çiftçi topraktan uzaklaşıyor. SGK verilerine göre 2008’de 1 milyon 127 bin olan kayıtlı çiftçi sayısı 2018’de 697 bine düştü. Kayıtlı kayıtsız toplam 700 bin çiftçi üretimden koptu. Esnaf çaresiz Sayın Bakan, Türkiye’de kriz nedeniyle beş buçuk yılda yarım milyonun üzerinde esnaf iflas bayrağı çekti ve kepenk kapattı. Faturalar can yakıyor; son iki yılda elektrik yüzde 71, doğal gaz yüzde 58 zamlandı. İşsizlik patladı Sayın Bakan, işsizlik AKP döneminde yüzde 497 arttı yani 2018 yılında dakikada 7 yurttaş işsiz kaldı. Bu, 2019’da artarak devam ediyor, sizin deyişinizle söylersek her ay bir önceki aydan daha kötü oldu Sayın Bakan. Gelir adaletsizliği arttı Sayın Bakan. En zengin yüzde 20’nin toplam gelirden aldığı pay artarken en yoksul yüzde 20’nin toplam gelirden aldığı pay azaldı. Asgari ücret de eridi Sayın Bakan. Ülkemizde 13 milyon asgari ücretli var. Bir sendikamızın araştırmasına göre özellikle sebze fiyatlarındaki yüksek artışlar kimi temel harcama kalemleri için asgari ücretin alım gücünü yarı yarıya azalttı.

Sayın Bakan, sizi şimdiye kadar bir çok konuda eleştirdik, oysa yaptığınız iyi şeyler de yok değil. Ekonomi yönetiminiz sonucu oluşan zamlar, açlık sınırının altındaki asgari ücrete yüklediğiniz vergiler ve gizlemeye çalıştığınız hayat pahalılığı yıllardır yan yana gelmeyen 3 sendika konfederasyonunu -TÜRK-İŞ’i, DİSK’i, HAK-İŞ’i- yan yana getirdi. Hep beraber “Bıçak kemiğe dayandı.” dediler, hatta KAMU-SEN ve MEMUR-SEN dahi politikalarınızı eleştirdi. Bunun ülkemizin emekçileri için önemli değişimlere vesile olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum, bütçeniz hayırlı olmasını diliyorum.

Sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, çok değerli Başkanım, kıymetli milletvekilleri; Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçesinin şimdiden hayırlı olmasını diliyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye jeopolitik ve ekonomik belirsizliklerin arttığı, küresel güç dengelerinin yeniden şekillenmeye başladığı bir dönemde ülkemizin sahip olduğu tüm kaynakları ortak bir anlayış çerçevesinde bir planla belirlenmiş hedefleri yönetmek suretiyle riskleri ve tehditleri karşılayabilen, fırsatları ise milletimizin kazancına dönüştüren, refahı ve adil bölüşümü her şeyin üzerinde tutan bir yönetim anlayışıyla ülkemizi muasır medeniyetler seviyesine çıkarmak için büyük bir mücadele ortaya koymaktadır. Bu bağlamda “istikrarlı ve güçlü ekonomi” mottosuyla para, maliye, gelirler ve dış ticaret politikaları ile bu politikaları güçlendirecek makroekonomik hedeflere ilişkin prensipler ortaya koyarak çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; hafızayı beşer nisyan ile maluldür. Türkiye’nin nasıl bir ekonomik cendereye girdiğini ve bu ekonomik cendereden nasıl çıktığını yeniden hatırlatmakta fayda görüyorum. 2018’in ağustos ayında Türkiye, tarihindeki en şiddetli kur saldırılarından birisine maruz kaldı. 15 Temmuz hain darbe girişiminin ardından malum odaklar ekonomimize darbe vurmak için bir başka saldırı başlattılar. Özellikle 24 Haziran seçimlerinden sonra bu saldırılar daha da arttı. Uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch 13 Temmuzda kredi notumuzu düşürdü, 1 Ağustosta ABD 2 bakanımızla ilgili yaptırım kararı aldı. 3 Ağustosta Cumhurbaşkanımız tarafından yüz günlük eylem planımızın açıklanmasının ardından 10 Ağustosta da ABD Türkiye’ye yönelik vergi yaptırım kararları aldı. 13 Ağustosta Hazine ve Maliye Bakanlığımızın yeni tedbirler paketini açıklamasının ardından Standard & Poor’s ve Moody’sin ülkemizin kredi notunu düşürmesi tesadüf değildir. ABD’li Rahip Brunson olayından sonra da ülkemizden döviz çıkışının teşvik edilmesiyle dolar 7,30 lira seviyelerine kadar ulaştı. Buna bağlı olarak sorunlar ardı ardına gelmeye başladı. Sadece bir gecede 10 milyar dolardan daha fazla, ülkemizdeki cari kurun çok üzerinde döviz satın alma emirleriyle karşı karşıya kaldık. Dövizdeki yükselişe başlayan finansal dalgalanmadan, faizlerden enflasyona, büyümenin negatife dönmesinden işsizliğin artışına kadar pek çok konuda etkilendiğimiz tartışmasızdır.

Değerli milletvekilleri, Suriye’de kurulmak istenen terör devletine izin vermeyen, ABD’nin emirlerine razı olmayan, Kudüs’ün ve Gazze’nin işgaline göz yummayan Türkiye’ye bu dik duruşunun bedelini ekonomik saldırılarla ödetmeye çalıştıkları şüphesizdir. Siyasi açıdan Türkiye’yi dize getiremeyenler, yaptıkları çirkin ekonomik saldırılar ve yaptırım tehditleriyle bize diz çöktürme amacı güttüler. Aslında tek amaçları vardı; bizi yıldırma, pes ettirmek, kurdukları acımasız bir düzenin aparatı yapmaktı. Biz ise bu tehditler, şantajlar, yaptırımlar ve darbe girişimleri karşısında asla pes etmedik. Yaşanan bu kur saldırısı kaybı karşısında, finansal piyasalarımızın sağlıklı yapısını korumak amacıyla Hükümetimiz koordinasyonunda ilgili tüm kurumlarımız -özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin avantajları da kullanılmak suretiyle- hızlı bir şekilde birtakım tedbirleri hayata geçirmiştir. Alınan tedbirler sayesinde önce döviz kurları kademeli olarak normale dönmüş, bunu takip eden süreçte faiz, enflasyon ve ülke risk primlerinde de kademeli olarak düşüşler kaydedildi. Diğer yandan, geçtiğimiz yıl ilki açıklanan Yeni Ekonomi Programı’mızla ana hatları belirlenen dengelenme süreci öngörüldüğü şekilde cereyan etmiş ve Türkiye ekonomisi yaşanan tüm dalgalanmalara rağmen sağlıklı bir toparlanma sürecine girmiştir.

Ekonomimizde yaşanan bu dengelenmenin doğal bir yansıması olarak, ekonomimizdeki tüm paydaşlar genelinde bir borç azaltma süreci yaşanmış, ekonomik aktivitede sınırlı bir duraksamanın ardından çarklar tekrar dönmeye başlamıştır. Sağlanan bu başarıda, az önce de ifade ettiğim gibi, etkin koordinasyon ve kurumlar arası eş güdüm çok önemli bir rol oynamıştır. Finansal piyasalarımızda

yaşanan dalgalanmaları kontrol etmek ve o dönemdeki likiditeye ilişkin endişeleri azaltmak amacıyla öncelikli olarak finansal istikrarın desteklenmesi ve piyasalarımızın etkin işleyişinin sürdürülmesi amaçlanmıştır.

Bu çerçevede, özellikle Merkez Bankasının hızla devreye aldığı tedbirlerle Türk lirası ve döviz likiditesine yönelik paydaşların ihtiyaç duydukları tüm likidite kendilerine sağlanmış ve oluşan tansiyon giderilmiştir. Böylece, bir yandan sağlanan likiditeyle öngörülebilirlik ve güven artırılırken diğer yandan da piyasa derinliği ve fiyat oluşumları yakından takip edilmiştir.

Sözleşmelerde Türk lirasına geçiş ve ihracat bedellerinin yurda getirilmesine yönelik düzenlemelerle piyasalarımızda oluşan efektif talebin kontrol altına alınması hedeflenmiş ve arzu edilen sonuçlara da ulaşılmıştır. Bunu takip eden süreçte ise döviz kuru kaynaklı enflasyonist baskıların etkilerini dengelemek amacıyla güçlü bir parasal sıkılaştırma gerçekleştirilmiştir. Yine, türev işlemlere karşı, döviz kurlarında gerçeklerle örtüşmeyen hareketliliklere karşı BDDK bankaların türev işlem hacimlerine yüzde 25 öz kaynak sınırı getirmiştir. Swap işlemleri kısıtlanarak döviz kurlarına yönelik olası spekülatif ataklar bertaraf edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Merkez Bankamız tarafından yabancı zorunlu karşılık oranlarında artırım, Türk lirası zorunlu karşılık oranlarında ise indirim yapılarak Türk lirasının cazibesinin artırılması hedeflenmiştir. Bu adımı desteklemek amacıyla Türk lirası zorunlu karşılık oranları, bankaların yıllık TL kredi büyüme oranlarıyla ilişkilendirilerek ekonomimizin ihtiyaç duyduğu finansmana erişim kolaylaştırılmıştır. Böylece, kredi büyümesini canlı tutan bankalarımız için fonlama maliyetleri bir miktar düşürülmüştür. Diğer yandan, Merkez Bankamızın faizleri tekrar hızlı bir şekilde aşağı çekmesi ve enflasyonda yakaladığımız düşüşle ekonomimizin sağlıklı bir büyüme için ihtiyaç duyduğu finansman erişimi artmıştır. Diğer yandan, yerel para birimiyle ticaret kur riskinin azaltılmasına ve reel sektörün borcunun sürdürülebilirliğinin sağlanmasına önemli katkılar yapmıştır.

Alınan tüm bu tedbirlerle bir yandan makroekonomik göstergelerimizde daha da iyileşme sağlanırken diğer yandan da Türk lirasının daha doğru fiyatlanmasına yönelik bir çerçeve ortaya konulmuştur. Bu kararlılıkla Türk ekonomisinin küresel ve bölgesel olarak daha ileriye gideceğine işaret verilmektedir.

Sayın Bakanım, bu kadar zor bir dönemde, Türk ekonomisinin doğrudan hedef alındığı bir ortamda üstlendiğiniz bu zor görevin hakkını layıkıyla temsil etmektesiniz. Türk lirasının güçlenmesi, enflasyonun düşmesi, reel sektörün desteklenmesi, makroekonomik göstergelerimizin 2018 Ağustos ayı öncesinden daha iyi seviyeye gelmesi bu zor ve sıkıntılı süreci püskürttüğümüzü göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, enflasyonla mücadelede attığımız önemli adımlar meyvesini vermeye başlamıştır. Perakende satış hacmi bir önceki aya göre artmıştır, borsa 106 bin puanın üzerine çıkmıştır, TÜFE’de son üç yılın en düşük rakamlarına ulaştık, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü’nün verilerine göre büyüme tahmini eksiden çıkmış, artı yöne doğru evrilmiştir; Tüketici Güven Endeksi, Hizmet Sektörü Güven Endeksi, Finansal Sektör Güven Endeksi’nde önceki aylara oranla önemli oranda bir artış vardır, imalat sanayisinde de olumlu gelişmeler vardır.

Değerli milletvekilleri, bu arada büyüyen başarı ivmesinin sözde değil eylemlerle gerçekleştiğini göstermek için sizlere bir örnek vermek istiyorum: Uluslararası sermaye piyasalarına ilişkin değerlendirmeleriyle alanında itibarlı yayımcı kuruluşlardan biri olan Global Capital, Hazine ve Maliye Bakanlığımızın yaşanan zorlu süreçlere rağmen gerçekleştirdiği borç yönetimi başarısını ödüllendirmiştir. Bakanlığın uluslararası tahvil ve Eurobond ihraçlarını gerçekleştiren birimi, uluslararası piyasaların büyük belirsizliklerle boğuştuğu, kur ataklarının yaşandığı, diplomatik

sorunların etkisinin hissedildiği zorlu ekonomik şartların yaşandığı bir dönemde en doğru araçlarla, en doğru zamanlarda, yatırımcı reflekslerini en iyi analiz ederek borçlanma süreçlerini en başarılı yöneten birim olarak değerlendirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz için “Ekonomisini çöktürttik; bunları batırdık, bitirdik.” diyenlere, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın öncülüğünde, Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Berat Albayrak’ın akılcı ve sağlıklı politika yönetimi ve milletimizin desteğiyle ayağa kalkarak cevap verdik; kenetlenerek bunu başardık, tarihteki bütün zorluklar karşısında olduğu gibi âdeta küllerimizden yeniden doğduk, devlet ve millet ele ele vererek bu sınavı başarıyla geçtik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora, bir dakika süre veriyorum, lütfen tamamlayın.

SALİH CORA (Trabzon) - Terör olaylarından yaptırım tehditlerine, hain darbe girişimlerinden ekonomik saldırılara, birlik ve beraberliğimizi bozacak oyunlara rağmen karşı karşıya kaldığımız olaylar karşısında dik duran bir lider ve liderine inanan ve ardından giden bir millet sayesinde çok şükür bugünlere geldik. Bugünlere gelene kadar da millet olarak büyük bedeller ödedik. Ama hamdolsun ki biz de milletimizin bize olan güveni karşısında mahcup olmadık, milletimizin başını öne eğecek, onları üzecek, güçsüz hissettirecek bir durumla karşı karşıya bırakmadık. Türkiye üzerinde elini kolunu sallayarak planlar yapma, tehditlerle, terör eliyle ve yaptırım gücüyle hizaya sokulma dönemleri artık sona ermiştir. Artık, kendi kendine yetebilen, kimseye boyun eğmeyen bir Türkiye vardır; mazlumların ve baskı rejimleriyle ezilen milletlerin umudu olan bir Türkiye vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Cora, tamamlar mısınız.

SALİH CORA (Trabzon) - AK Parti iktidarı olarak Cumhurbaşkanımızın dirayetiyle birlikte önümüzdeki dönemde daha cesur ve kararlı adımlar atarak ülkemizi hak ettiği yerlere ulaştıracğız.

Sayın Bakanımızı ve ekibini yaptıkları bu başarılı çalışmalardan dolayı tebrik ediyorum. 2020 yılı bütçesinin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ederim Sayın Cora.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sağ olun, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu otoriter ve totaliter rejimlerin en temel özelliği muhalefeti susturmalarıdır. Bütün araç ve gereçler ellerinde olmasına rağmen muhalefeti sustururlar.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Canlı yayında yayınlıyorlar seni, canlı yayında.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ama gerçekleri örtmek mümkün değil; bir, iki, üç, sonra İstanbul seçimleri gelir, ne yaparsanız yapın hiçbir işe yaramaz, önümüzdeki dönem de böyle olacak. O nedenle...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – En azından gülümsettin bizi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Aydemir, lütfen konuşmamı sükûnetle dinleyin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bayağı gülümsettin bizi Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Değerli arkadaşlar, bir Kamu İhale Kurumu var, arkadaşlarımız da burada, geçenlerde burada yapılan bir düzenlemeyle muafiyeti yani Kamu İhale Kanunu'ndan muaf olan işlemleri (z) maddesi bittiği için (aa) diye yeniden başlattık. Kapatın Sayın Bakanım bu kurumu ya. Niye geziyorsunuz ki arkadaşlar, sizin hiçbir şeyiniz yok.

Başka bir konu var, dün sanıyorum, Sayın Cumhurbaşkanı Katar'daydı, orada bir anlaşma imzalandı, Katar'la swap 3 milyardan 5 milyara çıkarıldı. Bu iş nedir, biliyor musunuz değerli arkadaşlar? Bu iş şöyle bir şey: "Ben sana 5 milyar dolar karşılığında Katar riyalı veriyorum, sen de bana 5 milyar karşılığı TL ver. Bunlar karşılıklı hesaplarda dursun." Bu şekilde 5 milyar dolar döviz varlığımız artmış oluyor kâğıt üzerinde. Böyle bir şey yok. Yani bir ekonomi bunlara mecbur kalıyorsa ondan sonra "Ekonomi uçuyor." falan dersiniz hakikaten uçuyordur yani.

Başka bir şey, Merkez Bankası Başkanını tak diye görevden aldınız Sayın Bakanım. Gerçekten, bu yeni Merkez Bankası Başkanı nasıl çalışıyor? Ne zaman alacaksınız, böyle bir beklenti içinde değil mi?

TÜİK'le ilgili birkaç bir şey söyleyeceğim. Bu sefer daha evvel kullanmadığınız rakamlar kullanmışsınız Sayın Bakanım. Sanıyorum, siz de bu milletin TÜİK'in hiçbir rakamına inanmadığını görüyorsunuz da o sebepten dolayı bu rakamları kullandınız.

Sayın Bakan, 6 Kasım günü Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yeni 1.049 vergi müfettişi atadınız ve sanıyorum 8 bine kadar vergi müfettişi tek bir havuzda, Ankara'da Sayın Cumhurbaşkanının emrinde. Ve vergi müfettişlerini, vergi denetimini müthiş bir muhalefeti susturma aracı olarak kullanıyorsunuz. Yanlış yapıyorsunuz, böyle bir vergi sistemi dünyanın hiçbir yerinde yok değerli arkadaşlar.

Başka bir şey var, bütçelerimizin... Değerli arkadaşlarım, yıllardan beri aynı şey yapıyor: Ödenek üstü harcamalar. Millî Eğitim Bakanlığı, sağlık, emniyet gibi personel ödeneği konuyor, sonra bu ödenek yedek ödeneye aktarılıyor, maliye bakanları istediği gibi bu parayı kullanıyor. Sonra personel gideri olduğu için çağırılıyor, personel giderleri veriliyor. Değerli arkadaşlarım, geçen sene 65 milyar TL olmuş. Böyle bir izni bu Komisyon, Türkiye Büyük Millet Meclisi vermiyor. Dolayısıyla bu, Meclisin bütçe hakkına tecavüzdür diye düşünüyorum.

Her şey çok iyi, uçuyoruz filan ama Atlas Jet uçamıyor. Niye uçamadığını açıkladı, biliyor musunuz arkadaşlar? Dedi ki: "2019 Nisan itibarıyla İstanbul Havalimanı'na geçişle birlikte lojistik ve operasyonel maliyetlerde yaşanan büyük artış dolayısıyla artık şeyi kapatıyorum." "İstanbul Havaalanı'nda neler oluyor?"a ve Türkiye'nin ekonomisinin nereye gittiğine ciddi bir işaret.

Sayın Bakan konuşmasında bir konuya değindi ve övünerek, artı olarak söz etti, o da şu: 50 milyar dolarlık cari açığı bir yılda sıfırlama. Bunu, dengeleme olarak ve ekonomide müthiş gelişme olarak... Değerli arkadaşlar, bu nedir, biliyor musunuz? Bu, kafayı kuma gömmektir. Eğer 50 milyar cari açık bir yılda sıfırlanıyorsa, hatta artıya geçiyorsa bunu da dengeleme olarak takdim ediyorsanız siz ya ekonomiden hiçbir şey bilmiyorsunuz ya da bir algı operasyonu yapıyorsunuz, ikisinden biri, başka bir şey söz konusu değil. Bu, yıllar içinde düşse, ekonominin güçlü ekonomi hâline geldiğini, üreten ekonomi hâline geldiğini işaret eder; böyle değil.

Sayın Bakan konuşma metninde, değerli arkadaşlar, dünya ekonomisinden söz etti. Dün de Sanayi Bakanı dünya ekonomisindeki zorluklardan söz etti ve bu zorlukları gitti, Amerika ile Çin arasındaki ticaret savaşları filan gibi sonuçlarla bağlantı kurdu. Değerli arkadaşlar, dünya ekonomisine bu şekilde bakan bir ekibin Türkiye ekonomisini düze çıkarmaları mümkün değil. Bakın, dünya ekonomisinde çok ciddi problemler var, doğru ama bu problemlerin temelinde kapitalizmin ciddi yapısal problemleri var değerli arkadaşlarım. Bütün dünya kuruluşları da aynı şeyi görüyor ve bunun birtakım finans cambazlıklarıyla aşamayacağını, bunun için çok ciddi teknolojik ivmelenme dalgalarının olması

gerektiğini söylüyorlar. Oysa yıllardan beri dünyadaki finans cambazları bu cambazlıklarla ekonomideki sıkıntıları aşmaya çalışıyorlar ya da kapitalizmin tıkanıklıklarını aşmaya çalışıyorlar, aşamıyorlar. Benzerini Türkiye’de siz yapıyorsunuz. Aşamayacaksınız değerli arkadaşlarım, aşma şeyiniz yok.

Bakın, Varlık Fonu diye bir şey kurdunuz. Türkiye’nin finans sıkıntıları var, bunları aşmak için Varlık Fonu kuruldu. Önce çalışmadı Varlık Fonu filan, sonra ne oldu anlamadık, Mehmet Bostan gönderildi, arkasından Varlık Fonu borçlanmaya başladı. Dünyanın hiçbir yerinde böyle Varlık Fonu filan yok değerli arkadaşlarım. Varlık Fonu borçlanıyor. Nasıl borçlanıyor, soruyoruz, cevap vermiyorlar; bu borçlar neye karşılık oluyor, bunlara cevap vermiyorlar. Ama şöyle bir şey oluyor: Türkiye paralel bir hazine kuruyor ve bu hazinedeki borçları, Türkiye’nin borçlarına baktığınız zaman bilançolarda görmüyorsunuz değerli arkadaşlarım. Bu kurnazlıklarla, bu finans cambazlıklarıyla Türkiye’nin problemlerini açacağınızı düşünüyorsanız çok yanlışsınız. Türkiye’nin bütün varlıklarını Varlık Fonu’na alıyorsunuz, en son çıkan bir kararnameyle Türk Silahlı Kuvvetleri vakıflarının ortak olduğu şirketlerdeki hisseler bile el uzatmaya başladı Varlık Fonu ve bütün bunlar da biliyorsunuz, Meclisin denetiminde -göstermelik bir denetim- çıkarılıyor.

Değerli arkadaşlarım, 2015’ten beri -daha evveli var yani Türkiye’nin teşvik hikâyesi çok eski ama- çok ciddi teşvikler uyguluyoruz ama bu teşviklere paralel Türkiye bir yere gidemiyor. En son Kredi Garanti Fonu -Sayın Bakan da konuşmasında ifade etti- 320 milyar TL kefalet şey yaptı. Ne kadar işe girdi? Yok, görünmüyor böyle bir şey. “Efendim var, 2 milyon, 1 milyon.” Bunlar laf. Bakın rakamlara, Türkiye’de işsizlik oranı yüzde 14, genç işsizlik yüzde 27,4 değerli arkadaşlarım.

YEP’te birtakım rakamlar ortaya atıldı. Sayın Bakanım, bana bir söyleyin, ne yapacaksınız da hangi kaynaklardan nasıl bir para bulacaksınız da 2020 yılında Türkiye yüzde 5 büyüyecek, nerede? Bu rakama bir tane ekonomisti inandıramadınız. İnandıramadığınız için de “Bunlar akademisyen, bilmem ne filan; teröristlerin yaptığı gibi bunlar da aynı şeyleri yapıyor.” deyiverdiniz. Öyle değil değerli arkadaşlarım.

Bakın, size bir finans cambazlığı anlatayım, bu cambazlıklar dolayısıyla Amerika’da 2008 krizi oldu. Bakın, bu Sayın Bakan ve ekibi neler yapıyorlar, size birtakım şeyler anlatayım değerli arkadaşlarım. BDDK burada mı, bugün mü konuştuk? 15 Kasım 2018 tarihli kurul kararı var. Bankacılık sektöründe başkan Mehmet Ali Akben imzasıyla gitti. Ciddi bir operasyon yapılıyor. BDDK, portföyündeki varlığa dayalı menkul kıymet bulunduran bankalar için bu kıymetlere uygulanan risk ağırlığını sıfıra indirdi. Kimdir bunlar? Biliyorsunuz, daha sonra Kalkınma Bankası kuruldu. Bir emirle Kalkınma Bankasına VDMK çıkarttırdı yani varlığa dayalı menkul kıymet çıkarttırdı. Sonra, bankaların birçoğu da batık olan inşaat kredilerine dayalı çıkarmış oldukları kâğıtlarla değiştirdiler ve dediler ki: “Bu kâğıtlar Hazine iç borçlanma senetleri kadar kıymetlidir, geçerlidir, bunları kullanabiliyorsunuz, Merkez Bankasına teminat gösterebiliyorsunuz.” Bunları Merkez Bankasına teminat verecekler, veriyorlar. Oradaki iç borçlanma senetlerini arıyorlar, kırdırıyorlar, para oluşturmuyorlar ve bu paralarla devlet bankalarına mevduat faizlerinin altında para verdirilmeye çalışılıyor. Arkadaşlar, bununla bir yere gidilmez. Yapı Kredinin ortağı -siz söyleyin yabancı bankanın adını- “Ben gidiyorum.” demeye başladı. Şimdi “Gitme.” diye yalvarıyorsunuz. Bir tane bankanın Türkiye’den gitmesinin ne anlama geldiğini bilirsiniz.

Bakın, kızılıyorsunuz, biraz önce Sayın Cora “Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşları operasyonlara katıldılar, bunlar hainler.” filan dedi. Şimdi güzel şeyler yazmaya başladılar, yine mi hainler Sayın Cora?

SALİH CORA (Trabzon) – Arada iyi olanlar da olabilir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, kredi derecelendirme kuruluşlarının Türkiye ekonomisiyle ilgili bazı rakamlarını, görünümelerini övüyorlar. Yok, öyle değil. Böyle çifte standartlarla Türkiye’yi bir yere getirme şansınız yok değerli arkadaşlarım.

Bakın, bütün bunlara rağmen inşaatı kurtarmak için yaptığınız bu baskılar, inşaat ve enerji sektöründe batan kredi, 46 milyar doları “zarar”a yazdırmanız... “Zarar”a yazdırmanız sizin ödemeniz demektir, vergi demektir, asgari ücreti daha düşük tutmak demektir. Buna rağmen inşaat sektörünü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SALİH CORA (Trabzon) – İnşaat sektöründe yükseliş var, inşaat sektörü canlanıyor.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Canlanmasın mı inşaat sektörü?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...kurtaramadınız değerli arkadaşlarım. Niye kurtaramadınız? Bu kadar baskılara, yüzde 1’in altında faizle kredilere rağmen eylülde bir miktar yükseldi, ondan sonra birden bire çökmeye başladı, bir şey olmuyor.

Borçlanmayla ilgili bir şeyler söyleyip bitireyim.

Türkiye’nin borçlanma politikalarıyla ilgili gideceğiniz bir yer yok. Müthiş bir dış borç birikmiştir, 446,9...

(Oturum Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitirmedim, bir dakika daha...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Ama tamamlamanız için süre verdim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, Cora’ya artı bir dakika daha verdiniz.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Süreniz devam ediyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ha, öyle mi, bitiriyorum.

Bakın, iç borçlanmayla ilgili de sürekli olarak milleti yanıltıyorsunuz, evet ciddi bir şekilde yanıltıyorsunuz. 2019’da öngörülen 80 milyarken, 160 milyar lira borçlanma şeyi aldınız. Geçenlerde Sayın Bakan Yardımcısı bize burada dedi ki: “Bunu 2020’nin ilk aylarında ödeyeceğimiz borçlara karşılık alıyoruz.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Bekaroğlu, bir dakika süreniz bitti, tamamlamanız için açıyorum ama lütfen tamamlayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, öyle değil değerli arkadaşlarım, ekim sonu itibarıyla Türkiye’nin borçlanması 125 milyar TL’ye geldi, 160 milyarı da geçecek. Sayın Bakanın ifade ettiği gibi, gayrisafi yurt içi hasılasının yüzde 3’nün altında kalması mümkün değil. Bu sene dünya kadar, Merkez Bankasından ve başka kaynaklardan para geldi. Seneye böyle paralar falan yok. O nedenle 139 milyar açık olacağını ve borçlanılacağını söylüyorsunuz. En az 300 milyar dolar borçlanacaksınız ve gayrisafi yurt içi hasılasının yüzde 6,1’i olacak.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi, bütün bunlar varken “Türkiye ekonomisi uçuyor.” algı yönetimi. Sayın Cumhurbaşkanı çıkıyor, Sayın Bakan çıkıyor, üç tane, beş tane iyi rakamları ortaya koyuyor ama işsizlikten hiç söz etmiyor.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bekaroğlu, teşekkür ederim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Şimdi bunlar söylediğimiz için biz terörist olduk öyle mi arkadaşlar?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Son bir yılda yaşananları biliyorsunuz. Her şeye rağmen, her şeye rağmen...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Bakan gülüyor baksana.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gülsün tabii ya. Sayın Bakan güler çünkü sarayda yaşıyor, Sayın Bakan güler ama vatandaş ağlıyor, ağlıyor. Sayın Bakan güler...

SALİH CORA (Trabzon) – Çok iyi toparladın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Toparlamaya başladım, rahat ol.

SALİH CORA (Trabzon) – Çok iyi toparladın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sen devam et Cora. Cora, söylediğin...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Bekaroğlu, süreniz bitti hâlâ konuşuyorsunuz. Lütfen, rica ediyorum.

Buyurun Sayın Enginyurt.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Sayın Bakan, Sayın Başkan; çok teşekkür ediyorum.

Garı Paylan ayrılmasa iyiydi, telefon geldi ama Erol Bey söyleyeceklerimi kendisine iletecektir muhakkak.

Biraz evvel Garı Palyan...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Palyan değil, Paylan.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Ne fark eder, önemli olmadığı için o kadar.

Garı Paylan benim için “iftiracı” diyerek “tweet” atmış. Neden “iftiracı” demiş bana? Ben, biraz önce burada Garı Paylan’ın konuşması sırasında şöyle bir ifadeye tepki gösterdim: Garı Paylan diyor ki: “Vergileri yüzde 40’a çıkarsanız ne olur? Bir dönem yüzde 50’ydi de ne oldu? Kimse vergi vermiyordu. İsterseniz 80 deyin. Bu kadar kayıt dışılık varken ‘Nereden buldun?’ diye soramazken yüzde 70’e de çıkarsanız bu vergiyi falan alamazsınız.” Burası vergiyle ilgili, şimdi buradan sonrası önemli, dikkatle dinlemenizi istiyorum. “Uğur Bey, burada. Mali müşavirler o anlamda istedikleri gibi stok kalemleriyle oynarlar, size herhangi bir vergi vermezler. Önemli olan ‘Nereden buldun?’ diye sorabilmemiz.” Araştırdım, Garı Paylan mali müşavirmiş, demek ki patron adına epey bir stok kaçırmış. Sayın Bakan, bu stok kaçakçısını muhakkak inceleyin, vergi kaçırmış, stok kaçırmış. Şimdi, buradan ne anlıyoruz ki ben “Mali müşavirlere hakaret edildi, özür dile.” dediğimde bana “iftiracı” diyen ve dört buçuk yıllık Meclis hayatında iftiranın başka, yalandan başka hiçbir şey konuşmayan bu milletvekili, bir de bana “Şerefın varsa seni istifaya davet ediyorum.” diyor. Bu sözün izahını yapısın. Eğer bu sözden başka bir mana çıkıyorsa istifa edeceğim. Yok, bu sözden kastı, biraz önce yazdığım gibi “Ben bir kısım mali müşaviri kastettim.” diyorsa bu daha da büyük bir ayıptır, yakışmaz. “Bir kısım mali müşavir” ne demektir? Bakanlık yaptı Sayın Şener, siz Merkez Bankası Başkanlığı yaptınız, hepiniz ekonomiyle ilgilendiniz... Bu ne demek? “Ülkenin bir kısım mali müşaviri sahtekârdır.” demek değil mi? Erol Bey, öyle değil mi, başka bir anlam mı çıkardınız? Bu Garı Paylan’a hatırlatın, aklımla oynamasın. Aklımın zekâtını versem, kırk yıl yeter ona. Dolayısıyla “tweet” yazıp duracağına, burada çıksın, adam gibi, mali müşavirlerden özür dilesin, özür. 110 bin mali müşaviri töhmet altında bıraktı, zan altında bıraktı; sırf siyaset yapacağım diyerek, sırf Berat Albayrak ve Maliye Bakanlığı bütçesine bir şeyler söyleyeyim diyerek, dört yıldır da hep aynı şeyi konuşarak... Garı Paylan’ı merak ettim, ilgi

alanıma girdi çok konuşuyor diye, dört yıllık konuşmasına bakıyorum, bir adam noktasını virgülünü değiştirmez mi ya? Dört yıldır aynı şey; ezber aynı ezber ama hakaret, saldırı ve iftira bizatihi kendisine yakışıyor.

Dolayısıyla ben tekrar söylüyorum: Mali müşavirlerimize hakaret edilmiştir, 110 bin mali müşavir töhmet altında bırakılmıştır. Buradan derhâl özür dilenmesi gerekir. Her kim ki iftiracıysa, namussuzdur, şerefsizdir.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu olmadı bence.

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – O zaman Garo’ya “Tweet atıp durma.” de.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Biz başka bir şey konuşuyoruz burada.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Başka bir şey konuşuyoruz diye öyle bir şey olur mu, açıklama yapmayacak mı Sayın Cemal Bey?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Katırcıoğlu, sizin talebiniz var mı?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şu şey geçsin, sonra.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Peki.

Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanı, değerli Komisyon üyelerini ve bürokratları saygıyla selamlıyorum.

Evet, aslında genel olarak vurgu yapılan konu Türkiye’nin gerçekten ciddi anlamda bir borç ve faiz yükü sarmalında olduğu ve ciddi anlamda bir kaynak yaratma sorunu olduğu ve bunun doğal sonucu olarak, bunun yansıması büyüme ve istihdamda yaşanan sorunlar ve gittikçe de derinleşen sorunlar. Son zamanlarda Plan ve Bütçe Komisyonu ve akabinde Meclis Genel Kuruluna gelen bütün yasalar bir kaynak sorunuyla ilgili ve doğal olarak vergi zamları ve yeni vergiler öngörülüyor. Bunlar, temel sorunumuz olan üretim ve istihdama dönük, maalesef, bir çözüm üretmiyor. İşte bugün bütçenin yüzde 20’ye yakınında vergi yükü olduğu söylendi. Vergi adaletsizliği ve gelir adaletsizliği daha da artmaktadır. Türkiye, 33 Avrupa ülkesi içinde, gelir dağılımı eşitsizliğinde 2’nci sıradadır. Yatırım ve güven ortamının iyileştirmesine dönük gerçekten yapısal değişiklikler ve uzun vadeli önlemler yerine, geçici ve vatandaşa yük getiren yeni düzenlemelerle içinde bulunduğumuz bu ekonomik kriz ve kaos ortamı giderek daha da ağırlaşmaktadır. Son zamanlarda dikkatimi çeken bir konu, gerek Sayın Cumhurbaşkanının gerekse ekonomi yönetiminin Maastricht Kriterlerine vurgu yapması ve siz de sunumunuzda genel borç yükü olarak belirttiniz.

Maastricht Kriterleri, Avrupa Birliğine üye olan ülkelerin euro alanına katılması için sağlaması gereken kriterler. Ancak, Sayın Bakan, bu kriterler sadece genel borç yükünden oluşmuyor; enflasyon oranı, faiz oranı, döviz kuru istikrarı, bütçe açığı gibi diğer alanlar var ve özellikle enflasyon oranında Avrupa Birliğinin bu kriterlerinden 10 kat fazla bir noktaya ulaştık neredeyse. Keza, faiz oranı öyle, döviz kuru istikrarsız yani TL’nin değer kaybında da ciddi bir ilerleme kaydedemedik. Ama burada benim asıl vurgulamak istediğim, asıl bizim Avrupa Birliğine üye olma kriterleri olan Kopenhag Kriterlerinde bir aşama kaydetmemiz gerekiyor ki bunlar ekonomiyle çok ilişkili; hukuk, adalet, özgürlükler ortamı, kuvvetler ayrılığı ilkesi ve dış yatırımcıya güven veren ortamı sağlayacak kriterlerde aşama kaydetmemiz gerekirken son yayınlanan ilerleme raporlarının hepsinde gerileme kaydediyoruz. Ve ciddi bir sorun da ilk defa ekonomi kriterlerinde de gerilemeden bahsediliyor. Neden mi? Bakın, özellikle Merkez Bankası başta olmak üzere, ekonomi ve mali kurumlara siyasi müdahalelerle bu

kurumların uluslararası kredibilitesi ve bağımsızlığının zayıfladığı uyarıları yapılmakta, bunların ekonomideki güveni ve kırılabilirliği daha da artırdığı belirtilmekte. Yine, Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte, operasyonel ve kurumsal bağımsızlık tartışmaları, mali sistemimizin denetim mekanizmalarının yeterli düzeyde olmaması ve Cumhurbaşkanının doğrudan atama -ki ekonomik anlamda bugün sizin de etrafınızda oturan, bağımsız olması gereken kurumsal yapılara atama kararları- kararları, ekonomide ulusal ve uluslararası alanda belirsizlik ve güvensiz ortamı yaratmaktadır. Yine, makroekonomik verilerdeki öngörü ve hedeflerin gerçekleşmemesi, verilerin zamanında doğru yapılamaması, ulusal ve uluslararası güven ortamının zayıflamış olması Türkiye’de ekonomik krizi daha da derinleştirecektir. Ki bu yönetim sistemiyle vad edilen ekonomik ve refah anlamındaki hiçbir hedef gerçekleşmedi. Bakın, bugün uluslararası anlamda çok büyük ekonomik yatırımlar yapan bütün kurumlarımızın açıklamalarını takip ediyor musunuz, hepsi kurumsallaşmaya ve demokrasiye vurgu yapıyorlar ve bunlar ciddi anlamda uluslararası yatırım yapan kurumlar.

Sunumunuzla ilgili birkaç konuya değineceğim. Aslında bütçe konuşmalarının başından itibaren, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının başladığı günden itibaren bütün bütçe görüşmelerinde “küresel yavaşlama” ve “küresel kriz” vurgusu var. Siz de alt başlık olarak şunları söylediniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Lütfi Elvan geçti)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok özür dilerim Sayın Başkan.

Dış talep daralmaları, artan belirsizlik, üretici-tüketici güveninin bozulması, ekonomik aktivitenin yavaşlaması alt başlıkları. Bunlar uluslararası alanda. Ancak bu faktörlerin ulusal düzeydeki sorun... Bunu anlatmadınız. Bakın, ciddi bir talep daralması var Türkiye’de, alım gücü düşüklüğü var. İnsanlar zorunlu ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz düzeydedir. İç talep ve iç tasarruf daralmaları var. Güvensiz, belirsiz, öngörüsüz bir iş ortamı, hem üretici hem tüketici açısından ve ekonomik aktivitenin daralması... Vergi yükleri çok ağır. Talep daralmaları, maliyet artışları, bunlarla ilgili bir açıklama yapmadınız. Spekülatif döviz kurları, enflasyon faiz artışı, tüketici yatırım harcamalarının düşmesi ve bunun çıkış yolu için –burası çok önemli Sayın Başkan sizin deyiminizle- ihracat ve turizm gelirlerinde artışa bel bağladınız. Bunu nasıl gerçekleştireceksiniz? İhracatımızın yapısında -2009 bitti- 2020’de nasıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alayım lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İhracatımızın yapısında bir gelişme olmayacak. İhracatta fiyatsal değer ve katma değer anlamında yapısal bir değişiklik öngörülemez. 0,5’ten yüzde 5’e nasıl büyüme? Yani biz dış dünyadaki gelişmeleri mi takip edebileceğiz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülül...

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Bakan, “Türkiye’nin ne kredi açısından ne de teknik destek açısından IMF’yle yolunun dahi kesişmesi söz konusu değildir. Bunlar algı operasyonudur.” diye bir açıklamanız oldu. Ancak, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı sayfasında “Program

Bütçe Yolculuğu Başladı” gibi bir başlık var. Bu başlığın altında yer alan Maliye Bakanlığı bünyesinde 2012-2018 yılları arasında yürütülen çalışmalar bölümünde 2-15 Nisan 2014 tarihleri arasında IMF’den teknik yardım alındığı açıkça belirtilmiş durumdadır.

Ayrıca, 2018 faaliyet raporunda “mali disiplin anlayışı içerisinde kamu harcamalarını rasyonelleştirerek sürdürülebilir büyümeyi, ekonomik ve sosyal refahı gözetken gider politikalarını oluşturmak, desteklemek ve kamu kaynaklarının topluma sunulan hizmetlerinin kalitesini artıracak şekilde kullanılmasını sağlamak” diye stratejik hedef belirlenmiş ve burada da IMF’den teknik yardım alındığına ilişkin açıklama var ve not var. Yani IMF’den teknik yardım alınmış. Yani yaptığınız açıklamalar ve belgeler karşı karşıya geldiğinde büyük bir tutarsızlık var. Belgeler açıklamalarınızı desteklemiyor.

Sayın Bakan, IMF’den nasıl bir teknik destek alınmıştır? Ayrıntılı bir açıklama bekliyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayal ediyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, bari bunu siz dile getirmeyin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Ayrıca, bu görüşmeleri eleştiren AKP’li sözcüleri, CHP’nin IMF heyetiyle görüşmesini eleştiren AKP sözcüleri acaba bu IMF’den alınan teknik desteğe ne diyecekler?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – En büyük hayalleri Başkanım, bekliyorlar.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, şimdi size söz vereceğim, sakın olun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, milletvekili olarak vermiş olduğumuz soru önergelerine karşı verilen cevaplar 761 soru önergesi verilmiş milletvekilleri tarafından ve 306’sına cevap verilmiş durumda. Bizim vermiş olduğumuz soru önergelerinde iki cümleyle genel açıklamalarla ilgili cevaplar var. Sorularımıza karşılık alamıyoruz, milletvekili olarak yazılı soru önergelerimiz denetimini kullanamıyoruz. Bu konuda ya ekibinizi değiştirin ya da bu soru önergelerine iki cümlelik -genel anlamda hiçbir şekilde- beyanlarda, cevaplarda bulunmayın.

Sayın Bakan, vermiş olduğunuz beyanatta, “Birileri çıkacak, isimlerinin başında ekonomist, profesör yazan ama bu ülkeye zarar vermeye çalışan, nereye hizmet ettiği, çalıştığı, hangi tabloları çizerek milleti korkutmaya, Türkiye aleyhinde bir algı oluşturmaya çalışan bu kişilerin terör eylemlerinde gördüğümüz ekipten farkı yok.” demiştiniz. Bir hukukçu olarak şunu söylemek istiyorum: Öncelikle terör kavramını netleştirelim. 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu’nun 1’inci maddesinde terörü şöyle tanımlanıyor: “Terör; cebir ve şiddet kullanarak; baskı, korkutma, yıldırma, sindirme veya tehdit yöntemlerinden biriyle, Anayasada belirtilen Cumhuriyetin niteliklerini, siyasî, hukukî, sosyal, laik, ekonomik düzeni değiştirmek, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü bozmak, Türk Devletinin ve Cumhuriyetin varlığını tehlikeye düşürmek, Devlet otoritesini zaafa uğratmak veya yıkmak veya ele geçirmek, temel hak ve hürriyetleri yok etmek, Devletin iç ve dış güvenliğini, kamu düzenini veya genel sağlığı bozmak amacıyla bir örgüte mensup kişi veya kişiler tarafından girişilecek her türlü suç teşkil eden eylemlerdir.” Şimdi, “Ekonomi kötü, ekonomik kriz var.” diyenleri bu tanımın neresine koyup da terörist ilan ediyorsunuz?

Sayın Bakan, iki gün önce Adalet Bakanlığının bütçesinde burada Sayın Adalet Bakanına sorduk. “Adalet olan güven yok.” dendi ve güven hedefi açısından yargıda reform paketleri getirilmeye çalışıldı. İfade özgürlüğü ve düşünce özgürlüğü konusunda eksikleri olduğu söylendi. Bunu Adalet Bakanının açıklamalarıyla nereye koyuyorsunuz, bu soruyu sormak istiyorum. Anayasa’da herkesin

düşünce ve ifade özgürlüğünü koruma altına alan maddeler var. Siz bu sözlerle Anayasa'daki bu temel hak ve özgürlükleri açıkça çiğniyorsunuz. Aba altından sopa göstererek konunun uzmanlarının, profesörlerin konuşmasını engellemeye çalışıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bülbül, lütfen tamamlayınız.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Herkes sizin ekonomi politikalarınızı beğenmek zorunda değil. Ayrıca, görünen köy kılavuz istemez. Ülkeyi bir ekonomik darboğaza soktunuz ve bundan kurtuluş yolunu da vatandaşın sırtına yüklediniz. Her türlü tüketim ürününe, doğal gaz, elektriğe zam üzerine zam yaptınız. Vergilerle ülkeyi soktuğunuz bu krizden siz çıkaramazsınız.

Bir de Sayın Bakan, “Enflasyonla mücadelede attığımız adımlar meyvelerini vermeye devam ediyor.” diye bir paylaşım yapmıştınız. Hangi meyveleri topladığınızı merak ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Karakaya, buyurun lütfen.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Sayın Başkan, Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamudan bütçe görüşmesine katılan çok değerli katılımcılar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, beş dakika içerisinde belki birçok şeyi söylemek mümkün değil ama bir iki konunun altını çizebilirsem mutlu olacağım. Öncelikle şunu belirtmek lazım ki Türkiye gerçekten güçlü bir ülkedir ve güçlü bir ekonomisi vardır yani Türkiye ekonomisi bu anlamda –hem Türkiye hem de ekonomisi-defalarca teste tabi tutuldu. Bu testleri de Allah’a şükür ki hepsini başarıyla geçti.

Bu anlamda belki bizim nesil, bizim jenerasyon ekonomik değerlendirmeler yaparken ağırlıklı olarak kapitalist sisteme yükleniyor, doğrudur ama bazı değerlendirmeleri yaparken de ekonomideki özellikle global, küresel entegrasyonu pek dikkate almadan geçmişteki dinamikler üzerinden değerlendirmeler yapıyoruz, o da doğrudur ama bizim eksiklerimizin olduğu da doğrudur. Bugün serbest piyasa ekonomisini hepimiz savunuyoruz, daha iyisini de bulamadık, yerine koyacak, ikame edecek başka bir sistem de söz konusu değil ama serbest piyasa ekonomisi dediğimizde de bunun esasının, temelinin piyasa olduğunu, piyasanın asıl işlevinin de fiyat olduğunu, fiyat üretmek olduğunu atlıyoruz. Yani bugün hangi piyasalara bakarsak bakalım, ister faktör piyasaları, ister ürün piyasaları, bunların hepsinde ciddi eksiklikler, noksanlıklar, birçoğu da yapısal sorun olarak ifade edebileceğimiz hususlar söz konusu. Yani şurası bir realite: Göreceli olarak iyileşmeler olsa da biz örneğin bir ürün piyasasını alacak olursak bugün birçok alanda ürün piyasasında ortaya çıkan fiyatlar üreten açısından ucuz, tüketen açısından pahalı bir hâlde.

Sayın Bakan bugünkü sunumunda özellikle tarımla bağlantılı bazı düzenlemelerden, Hal Yasası'ndaki düzenlemelerden bahsetti; bu bağlamda bazı iyileştirmeler elbette var ama bunların hakikaten yapısal olarak ciddi bir şekilde düzeltilmesi gerekiyor.

Emek piyasasını alalım. Emek piyasasında çalışana ucuz, çalıştırana pahalı bir yapı elbette hâlâ var ve devam ediyor. Dolayısıyla bu anlamlarda bakıldığında bunlarla ilgili yapısal düzenlemelerin yapılması gerekiyor. Gelen ekonomik reformlara, reform adı altındaki birtakım politikalara baktığımızda elbette bunları hedef alanlar var, bunları desteklememiz lazım. Sonuç itibarıyla bu piyasalarda oluşan fiyatlar ekonomik karar birimlerinin eylemlerini belirleyen yegâne faktör, yönlendiren faktörse, bizim ekonomiden sonuç alabilmemiz için piyasalar önündeki engelleri kaldırmamız gerekiyor. İstikrarın sağlanması fiyata bağlı. Şu hakkı da teslim etmemiz lazım, bugün birçok yine bizim jenerasyon, bizden öncekiler özellikle para piyasasıyla ilgili geçmişteki değerlendirmelerde, faiz değerlendirmelerinde, biliyorsunuz, birçok şey söylendi ama teslim etmemiz gereken hak da vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Bakın, iki ayın içerisinde mevduat faizlerinde meydana gelen düşüş yüzde 24’lerden yüzde 11’lere kadar geldi. Burada Merkez Bankası faizlerinin düşürülmesi konusunda Sayın Cumhurbaşkanının yapmış olduğu baskılar birçoğumuz tarafından, özellikle de ekonomistler tarafından da hep eleştirildi. Ama faizlerin düşmesiyle birlikte kıyamet kopmadı, kopmadığı gibi ekonomi düzelmeye başladı. Bunu şunun için söylüyorum: Bazı şeyleri değerlendirirken biraz daha farklı, global açıdan, global entegrasyonu da dikkate alarak bakmamız gerekiyor. Ve “piyasa” dediğimiz şeyin küresel anlamda manipülasyona açık olduğunu, birilerinin de bu piyasalar üzerinde oynadığı gerçeğinden hareket ederek değerlendirmelerde bulunmamız gerektiğini ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

MEVLÜT KARAKAYA (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum ve 2020 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de 2020 yılı Maliye Bakanlığı bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzda “Mali saydamlık, hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde kamuoyuyla bütçe gerçeklerini paylaşmaya devam ediyoruz.” diye bir ifadeniz var. Evet, oldukça doğru bir ifade. Kamu harcamaları daima hesap verilebilir ve saydamlık gerektiren bir nokta. Fakat bunu burada da geçen hafta gördük ki Sağlık Bakanlığı bütçesinde maalesef bu hesap verebilirliği ve saydamlığı göremedik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şahin, geçen hafta hepsini anlattı Bakanımız.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - Özellikle şehir hastaneleri konusunda sayın iktidar milletvekillerinin sözleşmelerden hiçbirinin haberi yok. Biriniz çıkıp da “Kırası şudur şehir hastanesinin.” diyemezsiniz. Soruyorum sizlere, hangi şehir hastanesinin kırası ne kadar, hizmet bedeli ne kadar, onu öğrenmek istiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Anlatıldı bunlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hepsini anlattı hepsini.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Eğer biliyorsanız siz bizimle paylaşın.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye, arkadaşlar, sakın olun.

Sayın Kırkpınar...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Biriniz de lütfen, çıkartın, bir tane sözleşmeyi önüme koyun, ben de artık susayım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hep aynı şeyleri söylüyorsunuz.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Arkadaşlar, çığırtkanlıkla olmuyor.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bakın, söylüyorum...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, arkadaşlar ya, lütfen, ya...

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Soruyorum: Bursa'daki şehir hastanesinin kirasını söyleyin.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) - ...dövizle dışarıya kaynak aktarılıyor. Vatandaşın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 150 bin yeni yatağa ihtiyaç vardı, 150 bin yeni yatak...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Ök...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Başkan, ben ek bir süre isteyeceğim.

Hiçbir iktidar milletvekilinin şehir hastanesi sözleşmesinden haberi yok, hangi oranda kira verildiğinden haberiniz yok, ne kadar dışarı döviz aktarılıyor haberiniz yok, görevinizi yerine getirmiyorsunuz, vatandaşa karşı sorumluluğunuzu yerine getirmiyorsunuz, bir taneniz de çıkartıp “İşte, sözleşme burada.” diyemediniz.

Bakın, 10 tane şehir hastanesi -Sayın Bakanım, burası çok çok daha önemli, bakın, dikkatinizi çekiyorum- Sağlık Bakanlığı bütçesinin yaklaşık yüzde 20'sini tutuyor, bakın, 10 şehir hastanesinin kira ve hizmet bedeli, yüzde 17,66'sı. “9 tane daha hizmete girecek.” diyorsunuz, yüzde 40'ını tutuyor. Yani çocuğun çocuğun, tüyü bitmemiş yetimin hakkını aktarıyoruz ve üstelik dövizle.

Bakın, elimde bir tane kararname var, 12 Eylül 2018 Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi, “Türk lirasını güçlendirelim. Gelin, aranızda yaptığınız kira sözleşmelerini dövizden Türk lirasına çevirin.” diye zorluyor. Ee, siz böyle yaparken neden şehir hastanelerinin kiralalarını dövizle ödüyorsunuz? Cumhurbaşkanının kararına neden uymuyorsunuz, sizin Genel Başkanınız, daha dün demedi mi grup toplantısında “Gelin, Türk lirasını kuvvetlendirelim.” diye. Vatandaşa dönünce “Türk lirasını kuvvetlendirelim.” kendinize gelince dövizle şehir hastanelerinin kiralalarını ödeyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mikrofona uzak dur biraz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şahin, bugün biraz gerginsiniz ya, sakın konuşuyordun sen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Yok, yok, değil, hayır, kesinlikle değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çok yaklaşma mikrofona, biraz uzakta dur.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sen gerginsin bugün.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Hayır, kesinlikle değil.

Tamam efendim, şimdi, şöyle ifade edeceğim: Bakın, samimi olalım vatandaşa karşı hep birlikte. Madem vatandaşa diyorsanız “Gelin, Türk lirasını güçlendirelim.” diye, “Yerliyiz ve milliyiz.” iddianız var, gelin, dövizle kaynak aktarıyoruz şehir hastanelerinden bu kiralaları, hizmet bedellerini Türk lirasına çevirelim, samimi olarak söylüyorum. Ve daha sonra, bir aşama sonrasında, bu hastaneleri, gelin, biz artık devletin kendi uhdesine alalım. Çünkü dövizle kaynak aktarılıyor.

Bakın, Sağlık Bakanlığı bütçesi... 10 hastane için yüzde 20'sini söylüyorum Sayın Vekilim. Yani çocuğun çocuğun hakkını teslim ediyoruz yabancılara. Ondan sonra ne yapıyoruz? Bu kararnameye uymazsanız, Genel Başkanın sözünü dinlemezseniz ve bu kararnameye uymazsanız ondan sonra bakın, bu kararname gelir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Çoluğun çocuğun...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Bu kararname ne kararnamesi? Borçlanma Genel Müdürlüğü Kararnamesi. Buna uymazsanız sonunda bu kararname gelir, bak. Hayatınızda ilk kez, belki burada şu anda cumhuriyet tarihinde ilk kez bir Borçlanma Genel Müdürlüğünü siz kurdunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şahin, bir doktor olarak teşekkür et ya sağlık hizmetlerinden dolayı, lütfen ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biz bütün hekimlere teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Efendim, elbette güzel hizmet için teşekkür ederiz, daha da güzel hizmetler olsun istiyoruz biz.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Bilmediğiniz konularda yorum yapmayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Lütfen, Sayın Şahin...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Gerçekler anlatıldığı zaman...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir... Sayın Ök...

Buyurun, tamamlayınız efendim.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Ek süre rica edeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Efendim, lütfen, tamamlayınız.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Neden bu kadar çok müdahale oldu, onu anlamadım, demek ki doğru şeyleri söyledik herhâlde ondan dolayı, Sayın Aydemir olsaydı bana hak verirdi kendisi.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Efendim, ciddi ve samimi olarak ifade ediyorum ki ülke hepimizin, kaynaklarımızı boşuna sarf etmeyelim. Dövizle dışarıya kaynak aktarıyoruz, lütfen, gelin, bu akışı engelleyelim ve şehir hastanelerini tekrar kamunun uhdesine alalım, kiralamalarını da bir an önce Türk lirasına çevirelim ve Cumhurbaşkanının söylediği gibi, AK PARTİ Genel Başkanının söylediği gibi Türk lirasını kuvvetlendirelim.

Tekrar bütçenizin ülkemiz, milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum, saygılar sunuyorum.

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olun ya. Sayın Aydemir, lütfen sakın olun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, ben Uğur Bey'e katılıyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Tüm grup hepiniz bana yükleniyorsunuz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Uğur Bey...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakana, bak, bir klasör verdim, iş arayanlar, lütfen, o klasörü...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Aydemirler, lütfen sakın olun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şahin karıştırdı, sakın sakın gidiyorduk işte.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Ünal, buyurun lütfen.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, değerli Bakan Yardımcılarımız, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli bürokratlarımız ve basınımızın kıymetli mensupları; ülkemiz 24 Haziran 2018’de yapılan seçimlerle beş yıllık bir siyasi istikrar dönemine girmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı hızlı ve etkin karar alma mekanizması ve ekonominin daha hızlı ve koordineli yönetimi sayesinde ekonomik hedeflerimizin başarıya ulaşacağını öngörmekteyiz. Hamdolsun ülkemizin içinden geçtiği süreçlerin olumsuz etkilerini en aza indirmek adına sorumluluk, mali saydamlık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde adımlar atılmaktadır. Mali disiplin ve yeni ekonomi programından taviz vermeden ekonomide dengelenme döneminin sağladığı her pozitif gelişmeyi vatandaşlarımıza yansıtarak belirlenen hedeflere emin adımlarla ilerlemekteyiz. İlâveten, istihdam ve ekonomik aktiviteyi desteklemeye yönelik atılan adımlarla kaliteli büyümeyi hedeflemekteyiz.

Değerli hazırun, Bakanlığımız tarafından ülkemizin dünya ekonomileri içinde öncü ülkeler arasında yer alması ve 2023 hedeflerine ulaşması yönünde lider bir rol üstlenilmekte olup kamu gelirlerinin sağlıklı ve sürdürülebilir kaynaklardan elde edilerek adil ve etkili kullanımına önem verilmektedir. Ayrıca elde edilen kaynakların tasarruf ilkesi doğrultusunda etkili ve ekonomik bir biçimde kullanılarak kamuda her türlü israfın önüne geçilmesi hedeflenmektedir. Bu yöndeki gayret ve çabalarından ötürü de Sayın Bakanımızı kutluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımız son yıllarda yaşanan küresel gelişmelerin olumsuz etkilerini önlemek amacıyla sorumluluk ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde vatandaş odaklı, şeffaf ve katılımcı bir maliye politikası izlemeye devam etmektedir. Hükûmetimizin büyüme stratejisi makroekonomik istikrarın güçlendirilmesi, beşerî sermayenin geliştirilmesi, iş gücü piyasanın etkinleştirilmesi, teknoloji ve yenilik geliştirme kapasitesinin artırılması, fiziki altyapının güçlendirilmesi ve kurumsal kalitenin iyileştirilmesine yönelik hedefleri çerçevesinde Bakanlığımızın 2018-2022 stratejik planı döneminde mali disiplini sürdürürken kamu yatırımlarına, üretim ve ihracatı destekleyecek programlara devam edilecek, AR-GE ve inovasyona ve nitelikli insan gücünün yetiştirilmesine daha fazla kaynak ayrılacaktır.

Kamu tasarruf-yatırım açığını tedrici olarak azaltarak harcamalara özellikle büyümeyi destekleyecek kamu altyapı yatırımlarında, teşviklerde, bölgesel kalkınmada ve eğitim alanında kullanılacak şekilde öncelik verilecektir. Beşerî sermaye ve iş gücü kalitesinin artırılması, yüksek katma değerli üretimin yaygınlaştırılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi ve kamuda kurumsal kalitenin artırılmasına yönelik çalışmalara hız verileceğinden kimsenin şüphesi olmasın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 hedefleri kapsamında siyasi ve askerî zaferleri ekonomik zaferlerle taçlandıracağımız güzel ülkemiz için yaşadığımız süreçler itibarıyla kendisine verilen bütçeyi çok doğru bir şekilde kullandığına, ekonomik kalkınma adına güzel işler yaptığına müşahede ettiğim Hazine ve Maliye Bakanlığımızın 2020 yılı bütçesine olumlu bakıyoruz. İhracattaki ve turizmdeki güçlü seyir, tüketici enflasyonunun yeniden tek haneli rakamlara indirilmesi gayretleri, bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranını yüzde 3’ün altında tutma hedefleriniz, vergide adaleti pekiştirme çabalarınız, kayıt dışı ekonominin azaltılması gayretleriniz, verimsiz harcamaları tasfiye ederek mali alan oluşturduğunuz, esnaf ve çiftçilerimize desteğinizi devam ettirdiğiniz, tasarruf kültürünü güçlendirmeye devam ettirdiğiniz, spekülâtif ataklara karşı gerekli önlemleri alarak kurda istikrarı sağladığınız, borçlanma maliyetlerini aşağıya çektiğiniz, Avrupa Birliği tanımlı genel yönetim borç stokunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranını yüzde 32,2 seviyesine gerilediğiniz, eylül ayı itibarıyla ihracatımızın yıllık 180,2 milyar Amerikan doları seviyesine ulaştırılmasıyla stratejik ortağımız Amerika Birleşik Devletleri ve girmek için gayret sarf ettiğimiz Avrupa Birliği tarafından terörle

mücadelemizde yalnız bırakıldığımız, hatta terör örgütlerine destek sağlandığı, yaptırımların kısmen ülkemize karşı uygulanmaya çalışıldığı zor bir dönemde Türkiye'mizi dik tuttuğunuz için başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, size ve ekibinize şükranlarımızı sunuyoruz.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum. Allah bereketini artırsın diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Öztrak,

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, sayın üyeler, Sayın Bakan, sayın bürokratlar, sayın basın mensupları; ülkemiz bir yılı aşkın bir süredir derin bir kriz içinde diyoruz. Biraz önce, içeri girdiğimde iktidara mensup bir değerli milletvekili arkadaşımız da ağustos ayında bir kur saldırısından söz ediyordu. İzin verirsiniz, ben biraz büyüklüklere bakmak istiyorum, nerede, ne zaman, ne oldu diye. 2013 yılında bu ülkenin gayrisafi yurt içi hasılası yani bir yılda ürettiğimiz değer 950 milyar dolardı. 2013'ten sonra hızla düşmeye başladık. 2019'a geldiğimizde 722 milyar dolar oldu. Yine, diyebilirsiniz ki “Ya, dünyada da farklı işler oldu.” Acaba gerçekten öyle mi? 2013 yılında gayrisafi yurt içi hasıla büyüklüğü itibarıyla dünyada 16'ncı sıradaydık, şimdi 20'nci sıraya düştük.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Faizler yüzde 4'tü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neden?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Anlatacağım.

İşsizlik yüzde 9'du, yüzde 14 oldu. Peki, ne oldu, neden? Diyebilirsiniz ki: “Gezi oldu, şu oldu, bu oldu.” Gezi mezi... Ondan önce Amerika Birleşik Devletleri...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hikâye mi? Yok mu öyle bir şey?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Bakın ben size anlatayım: Amerika Birleşik Devletleri'nde FED Başkanı Ben Bernanke çıktı dedi ki: “Ben artık para basmayacağım.” Ondan sonra, 2014 yılının başında Cumhurbaşkanlığı seçimi hazırlıkları sırasında Sayın Erdoğan çıktı dedi ki: “Ben bundan önceki cumhurbaşkanları gibi olmayacağım.” Bir: Dünyada ciddi bir kırılma başlamıştı. İki: İçeride farklı bir sürece girdik, tek adam parti devleti rejiminin düğmesine basıldı. O gün bugündür Türkiye patinajda, o gün bugündür Türkiye çok ciddi işsizlikle karşı karşıya. Ağustos ayında karşı karşıya kaldığımız durum şu, açık söyleyeyim: Borca batmıştık, adamlar da karşıdan dediler ki: “Böyle yaparsan sana borç vermez.” Ondan sonra her şey patladı. E, ama söyledik “Borç alan emir alır.” dedik, bu bilinen bir şey. Borç alan emir aldı, sonunda ortalık birbirine girdi, emri de yerine getirdik, rahibi de iade ettik, değil mi? “Bu can bu tende kaldıkça bu rahip oraya gitmez.” derken küt diye rahibi verdik.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Peki, ne oldu sonra? Borç batağından kurtulduk mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Peki, ne tedbir alınıyor? “Ne tedbir alınıyor?” diye baktığımız zaman, ben açık söyleyeyim: Varsa yoksa pansuman, varsa yoksa aspirin tedavisi, yandaşların kredilerini erteliyoruz, vergilerini erteliyoruz, vatandaşlara da bol miktarda vergi ve zam, bir de yaldızlı programlar ve sunumlar.

Geçtiğimiz yıl bir orta vadeli program çıkardık, adı “Yeni Ekonomi Programı” konuldu, başlığının altına da “dengelenme, disiplin, değişim” yazıldı. Çok katlı bir plazanın yüksek katlarında hazırlanmış görkemli sunumlarla tanıtımı yapıldı. Etrafta birtakım paydaşlar... Baktım, sizin cenahtan da “paydaş” lafı geliyor, paydaş denilince biz oraya baktık, hiç ziraatçıları, tarımcıları görmedik.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Ne alakası var plazayla ya!

BEDRİ SERTER (İzmir) – Dinleyin de öğrenin biraz bir şeyler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öğrenmek için soru soruyoruz, cevap yok.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen ya!

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sendikaları görmedik, esnafı görmedik; sadece iş adamlarını gördük. Neyse... Şimdi, bu yıl bir orta vadeli program çıkardık, altına da şunu yazdık: “Değişim başlıyor.” Orta vadeli programın altında “Değişim başlıyor.” yazıldı, bir de Sayın Bakan il il dolaşıyor şimdi “Dengelandık, dengeleniyoruz, her şey çok iyi gidiyor.” diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, tamamlayınız Sayın Öztrak.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Şunu soruyorum: Bu nasıl bir dengelenmedir ki Sayın Bakan, iki Kabine arkadaşınızın aile şirketleri zor durumda. Bu nasıl bir dengelenme? Tarım Bakanının aile şirketi de zor durumda, Turizm Bakanının aile şirketi de zor durumda.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Peki “yandaş, yandaş” diyorsunuz da bakanın aile şirketleri zor durumdaysa “yandaş” dediğiniz nasıl oluyor?

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Onlar başkaları; 5 havuz müteahhidi var ya...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben böyle bir şey görmedim ya!

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Bir dinleyin ya, bir dinleyin!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Sayın Başkan, herhâlde bana süre vereceksiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Vekilim, yandaşların vergileri ertelendi diyorsunuz...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bakanların şirketleri zor durumda diyorsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, sakın olun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Şimdi bakın, bir soru daha: Sayın Bakan, ocak ayında “2,5 milyon kişiye iş sağlayacağım.” dediniz geçen yıl, “2,5 milyon kişiye istihdam sağlayacağız.” diye çıktınız, 789 bin vatandaşımız işsiz kaldı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztrak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bizi suçluyor Sayın Başkan, aynı cümlede tezatlık olabilir mi? Böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir önceki cümleyi yalanlıyor, kendisi yalanlıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Ayıp oluyor ama.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Konuşması bitmedi Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bitti, süre bitti.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bir yandan, yandaş diyorsunuz, öbür yandan, bakanların...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

Sayın Kara, lütfen, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Genel Başkan Yardımcısı konuşuyor, az sonra sen de tezini söyle ya!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, konuşmasını bitirmedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, bitti süresi ya! Siz mi takip ediyorsunuz Sayın Sındır, ben mi takip ediyorum.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ekonomiye de, salonu da yönetemiyorsunuz.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sayın Başkan, karşıdan konuşturuyorlar bizi, ne yapalım?

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Ya, siz görevli mi geldiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, lütfen ya!

Sayın Kara, buyurun lütfen...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – IMF’yle görüşme yapan bir adamın burada bunu söylemesi abesle iştigaldir, ayıptır ya! IMF’ci!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Gelip burada bunları konuşması da ayıptır ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen Sayın Aydemir ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – IMF’nin başmüfettişi!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir, lütfen sakın olun.

FAİK ÖZTRAK (Tekirdağ) – Müfettişin de kim olduğu belli.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Şov yapmayın ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne şovu ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, Başkanlık dönemimde ismimi zikrederek şahısların isimlerini veriyorlar, şahısların ismini vermesinler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Değerli arkadaşlar, o şahısların yapacağı şey şudur: Gidecekler savcılığa, suç duyurusunda bulunacaklar; bu kadar basit.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama bütün Türkiye’ye yayın yapıyorlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – İyi de IMF’yle toplantı yaptıklarını söylemeyelim mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Sizden çıkıp da geldiler!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Kara, buyurun.

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli Komisyon üyeleri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yüce Meclisimizde birçok kere serbest muhasebeci ve mali müşavirlerin sorunlarını dile getirmiştim, bugün de Sayın Bakanımıza birinci ağızdan, yanında dile getirmek için bulunuyorum. Sayın Bakanımızın bizleri dikkatle dinlediğini biliyorum çünkü sadece, onun Bakanlığı döneminde mücbir sebeple ilgili bir düzenleme yapıldı. Daha önceleri birçok kereler bakanlarımız meslek mensuplarına söz vermelerine rağmen, mücbir sebeple ilgili ilk düzenleme 15 Ekim 2019 tarihinde Vergi Usul Kanunu’nun 118 no.lu Sirküleri’yle düzenlendi. Bu sirküler, meslek mensuplarımız açısından büyük bir sevgiyle ve mutlulukla karşılanmıştır çünkü uzun zamandır beklemiş olduğumuz bir düzenlemeydi. Yalnız, bu sirkülerde bazı eksiklikler bulunmaktadır. Biliyorsunuz ki mali müşavirler, mükelleflerinin beyannamelerini aracılık sözleşmesiyle onların adına vermektedirler. Beyannamelerin verilmesi gereken belirli süreler vardır her mali takvim yılında. Ama mali müşavirlerin bir mücbir sebep hakkı olmadığı için, birinci derecede yakınının vefatı, kendisinin vefatı, ağır hastalık durumu ya da herhangi bir şekilde

kadın meslek mensuplarının doğum nedeniyle beyannamelerini verememeleri nedeniyle mükellefleri usulsüzlük cezalarıyla karşı karşıya kalmıştı. Yapılmış olan sirkülerde meslek mensuplarının kendisinin veya eşinin, birinci derecede akrabalarının -anne, baba, kardeş- ya da evlatlarının vefatı durumunda, beyanname verme süresine yedi gün kala böyle bir vefat gerçekleşmesi hâlinde yedi günlük ek bir süre verilmişti. Yalnız, Sayın Bakanım, bu süre sadece vefat için olmamalıdır çünkü kalp krizi geçiren, beyannameyi o gün veremeyen, kalp krizi sonrası gözünü beyanname süresinden sonra açan meslektaşlarımız da bu cezalarla karşı karşıya kalabilmektedirler. Ben en basit şöyle bir örnek vereyim: 14 Şubat 2013, o dönem beyannamelerin tahsil süresi uzamamıştı, benim oğlumun doğum günüydü, dördüncü geçicinin son günüydü. Emin olun, narkoza girerken bir tane beyannamem kalmıştı, acil gittim, narkozdan uyanırken sadece onu sayıklıyordum, beyanname aklımdaydı. Yani evladınızı bile geçtiniz, beyannameleriniz aklınızda kalıyordu.

Benim sizden ricam: Kadın meslek mensuplarının doğum yapmaları nedeniyle ya da ağır bir hastalık durumuyla... Emin olun, biz de beyannamelerimizin bir an önce bitmesini istiyoruz, suiistimal etmeyiz. Bu süre sadece yedi gün kala değil de o ay içerisinde bir vefat yaşanırsa beyannameye yedi gün ekleyin. Evet, yedi gün makul bir süredir.

Bir de müteselsil sorumluluğumuz da var, biliyorsunuz ve bütün faturaları, bütün makbuzları biz kontrol etmek zorundayız. Bürolarımızdan uzun süreli ayrılmıyoruz. Hac dönemleri de bu döneme denk gelebiliyor. Ömründe bir kere olmak üzere, hac vazifesi kurada çıkmış olan meslektaşlarımıza da o sürede mücbir sebep... Bir kere, ikinci kez istemiyoruz. Belki çok şey olacak ama emin olun, biz bürolarımızdan ayrılmıyoruz.

Sayın Bakanım, bir de 5604 sayılı bir Yasa var, Mali Tatil İhdas Edilmesi Hakkında Kanun. 26 Temmuzda biz beyannamelerimizi veriyoruz, mali tatil varken de 26 Temmuzda veriyoruz. Yani mali tatille ilgili bir kanun var ama kanun yok. Yani bizim sizden ricamız, sadece beş gün. Barolarda avukatların yapmış olduğu gibi tatili uzun süreli değil, sadece 31 Temmuz beyan ve ödeme süresi olsun. Bu bizim için yeterlidir.

Yine, Sayın Bakanım, iş ve vergi mahkemelerinde ara buluculuk hakkı istiyoruz çünkü birçok avukat bu konularda geliyorlar, bürolarımızda bizlere dosyalar hazırlatıyorlar ve ara buluculuk müessesinde bu hakları kendileri kullanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ESİN KARA (Konya) – Sayın Başkanım, bir dakika daha...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız.

ESİN KARA (Konya) – Yani ara buluculukla ilgili olarak iş ve vergi mahkemelerinde sizden destek bekliyoruz.

Bir de yeşil pasaport... Emin olun, FETÖ'yle vesaireyle bağlantısı olan meslek mensubuna verilmesin ama on beş yılını dolduran meslek mensubuna verilsin.

Sayın Bakanım, bir de gelir vergisinde tahsil, KDV'de tahakkuk esası nedeniyle biz bürolarımızda hizmetini gördüğümüz ama ücretini alamadığımız mükelleflerimizden dolayı katma değer vergisi ödemek zorundayız. Bu konuda tahsil esasının belirlenmesini, tevkifat uygulamasının getirilmesini ve KDV'nin de yüzde 8'e indirilmesini talep ediyoruz.

Saygılarımı sunuyorum.

Bütçeniz hayırlı olsun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Katircioğlu, buyurun.

Ortalığı yumuşatıcı, kucaklayıcı bir konuşma Sayın Katircioğlu'ndan bekliyoruz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli yardımcıları ve bürokratlar, sayın üyeler ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, ben şöyle başlamak istiyorum: Bir kere makroekonomiyi yönetmenin zorluklarıyla ilgili olarak karşılaştığımız duruma çok kısa da olsa bir bakmak لازم geldiğini düşünerek birkaç cümle söylemek istiyorum. Şimdi bilindiği gibi, 2008 krizinden sonra özelleştirme, serbestleştirme ve deregülasyon ilkeleri çerçevesinde benimsenmiş olan, “Washington Uzlaşması” denilen ve serbest piyasa ekonomisinin tek ve vazgeçilmez mekanizma olduğunu kabul eden görüşlerde bir sıkıntı çıktı. Çünkü hatırlayacaksınız, 2008 krizinin özellikle finansal piyasalardaki deregülasyonlarla doğrudan ilgili olduğu o zaman FED Başkanı Bernanke'nin de açıkladığı bir şeydi bu, daha sonraki çalışmalar da büyük ölçüde bunu gösterdi. Sonuçta, ülke ekonomilerini nasıl yönetmek gerektiğiyle ilgili olarak belirgin bir teori etrafında bir uzlaşma üretilmedi; zaten, böyle bir teori de yoktu esasında. Dolayısıyla da herkes biraz kendi yoluna gitmeye karar verdi ve özellikle, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki siyasi süreçlerde bu bir şekilde karşılık buldu ve bir anlamda, tarihte kalmış olması gereken korumacı politikalara yeniden döndük. Bu öyle bir şey ki korumacı politikalar sadece Amerika'da ortaya çıkmadı, diğer ülkelerde de milliyetçilik biçiminde ortaya çıkan ulus devletler çatısı altında artan bir biçimde korumacı politikalarda bir eğilim giderek yükselmekte. Bunun hemen akabinde ya da bunun paralelinde gelişen bir olay da tabii ki doğal olarak korumacılık ticaret savaşlarını gündeme getirdi ve özellikle Amerika ve Çin arasındaki kavgalar gerçekten dünya ekonomisinde büyük bir belirsizliğe yol açtı. Yani işin bir tarafında zaten küreselleşmiş bir ekonomide ulus devlet mekanizmaları için üretilmiş olan teorilerle nasıl yol almak gerektiğiyle ilgili soruların cevabını bulamamış olan iktisatçılar ve siyasetçiler el yordamıyla bir yol almaya başladılar. Şimdi “Bu yol nereye kadar geldi?” dersiniz, benim gördüğüm kadarıyla yani konuştuğumuz bağlama getirecek olursak şöyle diyelim: 2018'de dünya ekonomisi yüzde 3,7 ancak büyüdü, 2019'da yüzde 3,2 ve önümüzdeki yıl için de yüzde 3,1 civarında bir öngörü var. Yani genel olarak ekonomik büyümelerde büyük bir daralma oldu. Bunun asıl sebebi veya en önemli sebebi -en azından benim anladığım kadarıyla- bu korumacı politikaların getirdiği ticaret savaşları oldu. Dolayısıyla da bugünün dünyasında küresel ekonomide, siz de sözünü ettiniz ama benim sizin kadar çok belirgin olmayan bir biçimde tereddütlerim var. Yani küresel ekonomide ekonominin nereye gideceğiyle ilgili olarak çok belirgin bir öngöründe bulunmak zor diye düşünüyorum. Mesela, yarın Orta Doğu'da bir krizin yaratacağı petrol fiyatlarının yükselmesinin getireceği bir başka mecra olabilir veya Çin ile Amerika'nın anlaşması biçiminde, bir ticaret anlaşmasına varması biçiminde bir başka yol açılabilir. Dolayısıyla da benim gördüğüm kadarıyla büyük bir belirsizlik var dünya ekonomisinde ve bu belirsizliğe bir anlamda eşlik eden ulus devletler içinde toplumsal rahatsızlıklar var. Yani ben sadece Suriye'yi düşünerek söylemiyorum, Suriye bunlardan sadece bir örneği ama diğer örnekleri sizler de biliyorsunuz, Bolivya'dan tutun özellikle gelişmekte olan birçok ülkede toplumsal olaylar bir anlamda, yatırımcıların kararlarını da büyük ölçüde etkilemeye başladı.

Şimdi, bizim ekonomimize gelirsek -zamanı doğru kullanmak adına söyleyeceğim- evet yani son verilerde olumlu sayılabilecek bazı işaretler var. Yani mesela, sanayi endeksindeki, üretimindeki artış veya Perakende Satışlar Endeksi'ndeki artış -ben rakamları vermiyorum, hepiniz biliyorsunuz, onun için sadece değerlendirme yapmaya çalışıyorum- Tüketici Endeksi'ndeki artış ve reel endekslerdeki artışlar, bütün bunlar esasında Türk ekonomisinin, dibe gelmiş olan bu ekonominin yükselme trendine oturma ihtimalini sanki söylüyor, gösteriyor diye düşünmek lazım. Fakat Sayın Bakan, benim

gördüğüm kadarıyla, bu rakamlar yeterli değil bence. Yani, baktığımızda, mesela, Reel Sektör Güven Endeksi pozitif bir şey gösteriyor ama İnşaat Sektörü Güven Endeksi'ne baktığımızda pozitif değil, aksine negatif gibi veya artışlara baktığımızda, hata payları içinde de değerlendirilmeyecek olan artışlar var. Dolayısıyla da şunu söylemeye çalışıyorum: Zaten oldukça yaygın bir belirsizliğin olduğu dünya ekonomisi içinde, esasında, Türkiye ekonomisi de büyük bir belirsizlik içinde. Türkiye ekonomisinin nereye gideceği çok belli değil. Dolayısıyla da yani bu noktadan bakarsak eğer, sizin bütçeniz meselesi etrafından bakarsak, evet, Türkiye ekonomisini bu dipten çıkarmak da mümkün olabilir ama olmayabilir de.

Şimdi, buradan giderek şöyle bir yere getirmek istiyorum: Biliyorsunuz, makroekonomi, mikroekonominin yansımalarından oluşur. Yani makroyu belirleyen şey mikro firma bağlantılarıdır, firmaların davranış kalıplarıdır, firmaların ilişkileridir. Şimdi, böyle baktığımızda, değerli hazrun, şöyle söyleyeyim: Türkiye ekonomisinin bir merkezi vardır, bir de o merkezin etrafında çevresi vardır. Merkezinde daha çok holding şirketleri vardır, daha çok ihracat için üretim yapan büyük şirketlerdir bunlar, bankalarla ilişkileri iyidir, devletle ilişkileri iyidir ve bunlar ekonominin büyükleridir bir bakıma. Bir de, etrafında “KOBİ” dediğimiz yani çevresinde yer alan KOBİ’ler vardır ve bu KOBİ’ler de kimi zaman rekabet ilişkisi içinde olur merkezdeki firmalarla, kimi zaman da onlarla birlikte davranmak durumunda kalır; işler iyi gidiyorsa onlarla birlikte davranırlar, işler kötü gidiyorsa, büyükler küçüklerin üzerine basacağı için zarar gören de küçükler olur genellikle.

Şimdi, ben böyle baktığımda, sizin konuşmanızda da yer aldı, başka bakanların konuşmalarında da görüyorum, KOBİ’ler Hükûmeti ilgilendiren bir konu anlaşılan ve birçok da destek veriliyor. Yani, Kredi Garanti Fonu’ndan destekler veriliyor; mesela, Ticaret Bakanlığının “BAKK” diye bir projesi var, o çerçeveden destekler veriliyor, veriliyor. Fakat arkadaşlar, aldığımız sonuçlar çok parlak değil ve hatta şöyle söyleyeyim yani hayal etmeniz açısından şöyle söyleyeyim: Ekonominin çevresindeki küçük firmalar pazar paylarını kaybediyorlar, iflaslar artıyor -rakamlar var ama vermeyeyim yine de- buradan bir işsizlik üretiliyor tabii ki ve bütün bu desteklere rağmen bu şirketlerin ekonomideki ağırlıkları giderek azalmaya başladı. Fakat bunun yanında “Büyüklerle ne oluyor?” diye baktığımızda -ki elimizde çok fazla veri yok ama ben 500 büyük firma anketinin sonuçlarından giderek baktığımda- büyükler 2019’da reel olarak yüzde 17,8 büyümüşler. Yani ekonominin merkezindeki büyük firmalar daha büyümüşler, ekonominin çevresindeki küçük firmalar da daha küçülmüşler veya yok olmuşlar. Arkadaşlar, dolayısıyla da, şöyle ifade edeyim size, karar alma mekanizmaları bağlamında baktığımızda, benim gördüğüm kadarıyla, ekonomide büyük bir merkezileşme var. Yani esasında daha az sayıda aktör Türk ekonomisinde karar mercisi durumuna gelmiş vaziyette. Bu, bütün dünyada görüldüğü zaman üzerine gidilmesi gereken bir durumdur. Bir anlamda özet olarak kabul edeceğimiz -yine geçen gün bir başka vesileyle gündeme getirmiştım- 2015 yılı imalat sanayisi yoğunlaşma verilerine, oranlarına baktığımızda -sadece imalat sanayisiyle ilgili elimizde böyle veriler var ve maalesef, 2015’ten bu yana geçemiyor- Türk imalat sanayisinin yüzde 60’ı aşırı derecede yoğunlaşmış durumda. Yani ne demek bu? Çok az sayıda, 3-4-5 firmanın hâkim olduğu bir yapı arz ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, tamamlayınız.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, bu, tehlikeli bir şey ve benim anladığım kadarıyla, kararların merkezileşmesi sakıncalıdır ve takip edilmesi lazım.

Şimdi, ben başka bir bağlamda da düşünmemize katkısı olacağını düşünerek bunu şöyle bir bağlantıyla söyleyeceğim: 2011 yılında Sayın Cumhurbaşkanı bütün bağımsız otoriteleri, bağımsız kurumları bir KHK'yle ilgili bakanlıklara bağladı. Burada da SPK, BDDK vesaire birçok kurum var ve bunların, esasında, kendi yönetmeliklerine ya da kanunlarına göre baktığımızda, mali ve idari bakımdan özerk oldukları söylene de aslında bakanlıkların uzantısı olarak duruyor.

Şimdi, arkadaşlar, ben burada çok kişiye söyledim, tekrar edeyim, Sayın Bakan da duysun isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen, tamamlayınız.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi, esas itibarıyla, bütün topluma ait olması gereken devlet kurumlarını Hükûmet kurumları hâline çevirerek kurumsal yapımızı mahvediyor. Yani bu, benim anladığım kadarıyla, Türkiye ekonomisinin önündeki en önemli problemlerden bir tanesi. Yani bu bağımsız otoritelerin kendi alanlarında karar vermelerini bakanlığa bağlamış olmak, bakanların da Cumhurbaşkanlığı katındaki kurullara bağlı gibi çalışması, bütün bunlar, esasında, bir yandan ekonominin kendi gerçeği içinde bir merkezileşmeyi işaret ederken bir yandan da ekonominin de yönetilmesiyle ilgili bir merkezileşmenin buna paralel gittiğini söylüyor.

Arkadaşlar, bunun sonu yoktur. Yani daha uzun zaman olmasını istedim bunu konuşmak için ama bunun sonu yoktur çünkü yaşadığımız yüzyıl...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, bir cümle daha söyleyeyim, bitireceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun, buyurun, herkes zevkle dinliyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sağ olsunlar.

Şimdi, uzatmayayım o zaman ama ben şuraya getirmek istiyorum. Bunun bir çözümü vardır değerli arkadaşlar. Bunun çözümü birincisi, teknolojidir; ikincisi, özgürlüktür ve üçüncüsü de, belki bunların paralelinde gitmesi gereken kurumsallaşmadır. Biz özgürlükleri, kurumsallaşmayı, teknolojiyi geliştireceğimize bunu yapmıyoruz arkadaşlar. Esasında, yapmadığımız için bu tartışmalara devam ediyoruz. Yoksa, bazı arkadaşların söylediği gibi, Türkiye ekonomisi güçlüdür; güçlüdür de yani güçlü olmasını sağlayacak olan bir yönetimi olması lazımdır. Ben buralarda sıkıntı görüyorum Sayın Bakan.

Galiba, sürem bitti.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, kıymetli milletvekili arkadaşlarım, değerli bürokratlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2020 yılı bütçesinin devletimize, milletimize hayırlı uğurlu olmasını yüce Mevla'dan niyaz ediyorum.

Şimdi, Hükûmet, Onuncu Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda birçok alanda hedefler koydu. Mesela, büyüme için ortalama yüzde 5,5 dedi -2014 ile 2018 yılı arasında bahsediyorum- gerçekleşen rakam yüzde 4,3; sapma yüzde 21,8. Kişi başına millî gelir hedefi 15.996 dolar, gerçekleşen 9.632 dolar;

sapma yüzde 39,8. İşsizlik oranı hedefi yüzde 7,2 ama 2018 yılı itibarıyla gerçekleşen oran yüzde 11,4; son gelen rakamlara göre de genç işsizlerin oranı yüzde 14,7. Yine, ihracat hedefi 277 milyar dolar olarak hedeflenmiş, gerçekleşen 168 milyar dolar; sapma yüzde 39,3. Şimdi, bir de 2023 hedefleri var. Görünen o ki -mesela ihracat hedefi 500 milyar dolardı- bu gidişle bu rakamların tutmayacağı da aşîkâr.

Doğal olarak, bu göstergelerdeki değışiklerden dolayı özellikle 2018 ve 2019’da ekonomik olarak belli sıkıntılar yaşandı. Bu plan çerçevesinde, her zaman yatırımcılar, esnaf, sanatkâr, tarımla uğraşanlar devletin politikalarını takip eder, buna göre de yatırımlarını yapar. Bu çerçevede, rakamlar tutmadığı gibi doğal olarak özel sektörde de ciddi problemler yaşandı. Yani ne oldu? Çekler yazılmaya başlandı, vergiler ödenememeye başlandı, karşılıklı güven, itibar orta yerden kalktı. Eskiden 2 esnaf birbirine “Bugün çekin varsa, ödemen varsa git çekmeyi çek, al, götür, yarın da getir, yerine koy.” derdi ama bugün hangi dostunuzu, arkadaşınızı arasanız yani o sizden 5 kat daha fazla ağılıyor.

Şimdi, özellikle, ben vergiler hususuna değinmek istiyorum. Şimdi, vergilerle ilgili bir sürü yapılandırma yaptık, belli faizler de uygulandı ama bu rakamlardaki, göstergelerdeki olumsuzluklar, ekonomideki kötü gidişat otomatikman, ciddi oranda da vergi ödeme sorunlarını orta yere çıkardı. Ben yıl bitmeden, hiç olmazsa bir kez daha vergi, SGK gibi borçları yapılandırabilir miyiz diyorum. Şimdi bu konuda ödememe gibi bir şey düşünmeyin. Yani bugün, vergiden kaynaklanan borçların gecikmesinden doğan faizlerin oranı banka faizlerinden daha yüksek. Şunu hiçbir zaman unutmayın ki -ben iş dünyasından gelen biri olarak söylüyorum- öncelikle, vergiyi ve sigortayı ödemek için esnaf, insanlar canla başla gayret ediyor. Siz yapılandırıyorsunuz ama zaten ödeme gücü yok ki. Yapılandırmanın üzerine bir de faiz ilave ediyorsunuz, sizin de gördüğünüz gibi -rakamlar zaten sizde vardır- şu an bile çok ciddi oranda vergisini ödemeyen vatandaşımız var. Aynı, bu yapılandırmaları nasıl krediler faslında yapıyor işek vergi, SGK ödemelerinde de bu yapılandırmaya şu an çok ciddi oranda ihtiyaç var.

“Her olumsuzluğun arkasında dış güçler var, onlar var, bunlar var.” Tabii, Mete Han’dan beri, üzerinde bulunduğumuz coğrafyadan dolayı ülkemizde her zaman bu konuda sorunlar olmuştur. Biz şerden hayır beklememiz gibi bir şeyle muhatabız yani olumsuzluklar her zaman olacaktır, hükümetin görevi de bu olumsuzluklarla mücadele etmektir. Dolayısıyla biz mazeretlerin arkasına sığınarak, problemleri halının altına süpürerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız efendim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, ben beş dakikam olduğunu düşünüyordum ama herhâlde üç dakika.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hayır, dört dakika konuştunuz, bir dakika ek süre veriyorum.

Bir dakika içinde tamamlayın.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, teşekkür ediyorum, sağ olun.

O zaman son sözüm şu olsun: Özellikle yurt dışı müteahhitlik hizmetleriyle ilgili söyleyeyim, çok ciddi problemlerimiz var yani biz EXIMBANK kredisıyla müteahhitlerimizi yurt dışına gönderiyoruz, “Gidin, iş yapın.” ama bu EXIMBANK kredilerinden firmalar ciddi oranda istifade edemiyorlar, belli başlı firmalar hep istifade ediyor. Bizim istediğimiz: Orta düzeydeki firmaların da bu EXIMBANK kredilerinden istifade etmesi. Devamında şunu da söyleyeyim: Bugün Çin dünyanın en büyük ekonomilerinden biri. Bugün Çin’in büyükelçiliklerinde çalışan kişi sayısı kadar ticaret ataşeliklerinde de çalışan elemanları var. Dolayısıyla bizim ticaret ataşeliklerimizi de çok ciddi oranda güçlendirmemiz lazım, oraya gönderdiğimiz iş adamlarımızın da sonuna kadar arkasında durmamız lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Asya ülkelerinde, özellikle Türkmenistan’da, Kazakistan’da, bu bölgelerde ciddi alacaklarımız var. Bunlardan dolayı da firmalar çok ciddi sıkıntılar yaşıyor. Bunun takibi konusunda da yardımcı olursanız...

Teşekkür ederim, 2020 yılı bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Serter...

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, bütçe ve bilanço okumayı biraz biliyorsam, bilen bir kişi olarak sunumunuza maalesef ki teşekkür edemeyeceğim. Hayatım boyu iş yaşamında olan, emeğini taştan çıkaran ve büyük çalışmalar sonunda çok şükür ki Türkiye Büyük Millet Meclisinde Büyük Atatürk’ün kurmuş olduğu Türkiye Cumhuriyeti’nin tüm kıymetli vekilleri gibi bir milletvekiliyim fakat Hükûmetinizi ve sizi doğal olarak senelerdir izliyorum. Yaptığınız tüm sunumların, açıkladığınız paketlerin ve Türkiye ekonomisini hangi yola soktuğunuzun doğal takipçisiyim.

Esnaf, memur, işçi, sanayici, EYT’li, işsiz, erkek, kadın, Türkiye’imizde yaşayan her kademedeki yurttaşımız “Ölüyoruz, bitiyoruz, geçinemiyoruz, açız.” diyor, sizlerde tık yok. Bunları duymazlıktan gelemeyiz. Fakat sizleri dinledikçe sanki Türkiye güllük gülistanlık, her şey çok güzel. Artık, insanlara yukarıdan, makro boyutta, tepeden bakmayı bırakın. Her gün intihar, cinayet, taciz haberleri duymaktan ben yorulmuş. Siz mutlu musunuz?

Sunumunuzu sonuna kadar dinledim, içeriği bomboş; sadece borçlanmaya ve vergilendirmeye dönük bir sunum. Faiz, faiz, faiz... Bu nasıl bir sunum? Vergi dairelerine ilişkin olarak kâğıtlardan yapılan tasarrufları anlatırken devletin ve dolayısıyla yurttaşlarımızın ödediği faizleri nasıl söylemiyorsunuz? Neden gizliyorsunuz? Açıklamayı nasıl yapmıyorsunuz? Hazinesin borçlanmalarının neler gittiğini niye saklıyorsunuz? Neden Türkiye bu kadar borçlandı? Borçlarımızın faizleriyle ilgili kısa bir sunum yapmayı ister misiniz? Ayrıca -2013’ten 2023’e ama- 2018’den 2023’e -araba kazasından sonra- tek adam döneminde ülkemizin geleceğini çalmış durumdayız. Neden? Mevcut iktidar kadrolarının 2011 seçimlerinde açıkladığı ve daha sonra Onuncu Kalkınma Planı’na yazdığı 2023 hedeflerinde tenzilata gidildi; 2023 için 2 katrilyon dolarlık millî gelir hedefi saray rejiminin ilk planında yarı yarıya iskonto edildi, 1 trilyon 80 milyar dolara çekildi. Yanlış mı? 2023 için 25 bin dolarlık kişi başı gelir hedefi de yarı yarıya düşürülerek 12.484 dolara indirildi. Oysa 2013’te bu ülkede kişi başına gelir 12.480 dolardı. Saray iktidarı 2023 için 4 dolarlık gelir artışı vadetmekte.

SALİH CORA (Trabzon) – Somut konuş, somut verilerle konuş!

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sonuçta –bilmiyorum ne kadar vaktim var, az kalmış- Türkiye kamu kurumlarının son yıllarda borçlanmalarına karşılık ödediği faiz miktarları gözle görülür seviyelerde artmıştır. Özel sektör borçluluğunun yanında devletin kurumlarının da borçluluk seviyesi yine son on senede çok yüksek seviyelere ulaşmıştır. Borçlanmanın Türkiye gibi gelişmekte olan bir ülkenin kırılma noktasını artırıyor olması bir yana, bu anapara ödemelerinin faiz miktarı da diğer taraftan vatandaşın

sırtına yüklenmektedir. İlgili grafikte kamunun iç ve dış borçlarını, karşılıklı, 2009 yılından itibaren ödediği faizlerle birlikte ayrı ayrı gösterebiliriz. Hem Hazine ve Maliye Bakanlığı hem de Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası verileri referans olarak gösteriliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Teşekkür ederim.

Bu verilere bakılacak olursa kamunun 2009 yılında iç borçlarına karşılık ödediği yıllık faiz miktarı 46 milyar 762 milyon iken bu rakam 2019 senesinde on aylık periyod referans alındığında 63 milyar 53 milyona çıkmıştır. Diğer taraftan, yine aynı zaman aralığında Türkiye’de kamu sektörünün dış borçlarına karşılık ödediği faiz miktarı 6 milyar 318 milyondan 21 milyar 382 milyona gelmiştir. 2019 yılının son on ayında Türkiye saniiyede 3.362 lira faiz ödüyor, 596 dolar ediyor Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Serter, bir hususu ifade etmek istiyorum: Sunumu elbette beğenmeyebilirsiniz ama işte “Bu nasıl sunum?” gibi bir ifade size hiç yakışmamıştır, onu özellikle ifade ediyorum.

BEDRİ SERTER (İzmir) – “Nasıl sunum?” demedim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Burada temiz bir dil kullanmamız ve nezaket içerisinde dil kullanmamız son derece önemli. Bakın, birçok arkadaşımız konuşuyor, konuşan o arkadaşlarımızın hiçbirine bir şey söylemedim ama lütfen... Ben açıkçası size yakıştıramadım, bunu özellikle ifade etmek istiyorum.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Sayın Başkanım, beğenmediğimi dile getirdim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Öyle söyleyin o zaman, öyle söyleyin. Siz beğenmeyebilirsiniz ama başkaları beğenir ama şöyle bir ifade: “Bu nasıl sunum?” yani tercih Sayın Bakanın. Böyle bir ifadeyi nasıl kullanırsınız?

BEDRİ SERTER (İzmir) – “Nasıl sunum?” demedim, “Teşekkür edemeyeceğim” dedim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “İç boş.” dediniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, Sayın Aydemir, lütfen ya! Burayı siz yönetmiyorsunuz, ben yönetiyorum burayı. Ben bir şey söylüyorsam lütfen sessiz olun.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepinizi partim ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle sabahki konuşmalarda Sayın Öztürk’ün –burada yok ama onu incitici bir şey olmadığı için- konuşmasına karşılık... Muhalefetlerden tabii ki yapıcılık bekleniyor ama iktidardan da yapıcılık beklenir. Nedir iktidarın yapıcılığı? Siyaset alanının genişletilmesidir ve eleştiriye tahammüldür. Bu nedenle de esasen böyle bakmak lazım ve siyasetin kalitesini yükseltmek lazım. Yoksa iddialarınıza iki taraftan da baktığımızda zaten birçok iddiamızdan da yüzümüz kızarak çıkarız.

Şimdi, bir de bu 18'inci bütçe hakkı konusunda bir görüşümü ve tespitimi söylemek istiyorum. Bu son 2 bütçe hakkı Cumhuriyet İttifakı'nın bütçe hakkıdır, AK PARTİ'nin bütçe hakkı olarak dillendirilemez. Zaten sistem değişmiştir -Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi- Tayyip Erdoğan Cumhuriyet İttifakı'nın ortak adaydır. Dolayısıyla onun başında bulunduğu yürütmenin yaptığı bütçe bu anlamda ele alınmalıdır. Bunu tek başınıza sahiplenmeyin, biraz siyaseten de gerçeği ifade etmek açısından söylüyorum.

Bir de bir konu daha vardı ama Cemal Bey olmadığı için ona girmeyeceğim.

Şimdi, Sayın Bakanım, ben özellikle verilerle ilgili bir hususu dile getirmek istiyorum. İktisatta bu verilerle ilgili yeni bir kavram konuşuluyor “bozuk göstergeyle uçmak” diye. Bu bozuk göstergeyle uçmak, on bir yıl önce, 2009'da Amsterdam'da Schiphol Havaalanında düşen Türk Hava Yollarının uçağı üzerinden geliştirilmiş. Şimdi, burada, uçağımız inişe 500 metre kala çamur bir toprağa iniyor ve çakılıyor. Raporlar uçaktaki altimetrenin, yerden ne kadar yüksekte olduğunu gösteren cihazın bozuk olduğunu tespit ediyorlar ve birinci derecede Boeing firmasını suçluyorlar, ikinci derecede Amsterdam hava kontrol kulesini suçluyorlar “Siz niçin gözlemlemediniz?” diye, üçüncü derecede de pilotları suçluyorlar “Altimetreye niçin güvencediniz?” diye.

Şimdi, Sayın Bakanım, siz, TÜİK ve bütün kurumlar bu ülkenin altimetresisiniz. Bir de bu planlardaki, yeni ekonomik programdaki, eski orta vadeli planlardaki ve yıllık olarak bütçedeki tahminleriniz de özel sektör için bir gösterge cihazıdır. Şimdi, biz 2,3 büyüme der; 8,6 milyar lira açık der ve fakat bundan sonra bütün bunlar dehşet bir sapmayla bir sonuçlandığında... Bu politikaları, sizin siyaseten başarısızlığınızı söylemiyorum ama çok geniş özel sektör kesimleri bu altimetrelerle uçuyorlar, bu rotalarla uçuyorlar. Yani ben 2023 yılının AK PARTİ'nin çöp yılı olacağını düşünüyorum çünkü her şeyi 2023'e attınız.

Sayın Turan, hepimiz 31 Martta da Çanakkale'de de 2023 hedeflerinden bahsettiniz, öyle değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gururla.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama şimdi On Birinci Plan'da bunların hepsini çöpe attık.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Revize ediyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Dolayısıyla şimdi bu 2023 yılı çöp yıl. Artık bunların biraz ayakları yere basar hedefler olması lazım.

SALİH CORA (Trabzon) – Hedeflerin gerçekleşmemesinden memnuniyet duyuyorsunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu nedenle de lütfen...

SALİH CORA (Trabzon) – Felaket tellallığı yapıyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar ya, lütfen ya...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ne yapıyorum?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Yok, yok, devam edin siz.

SALİH CORA (Trabzon) – Felaket tellallığı yapıyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Cora, benim söylediğimde bir tane yanlış bul, burasını bırakır giderim.

SALİH CORA (Trabzon) – Ama “çöp” diyorsunuz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora, böyle bir şey yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Ama Sayın Bakan, hedeflerimize “çöp” diyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurun siz, konuşmanızı tamamlayın lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Böyle çirkinlik olmaz Sayın Cora.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Tatlıoğlu, buyurun, tamamlayın.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Alkışlayayım mı ben? Şimdi 2,3'ten 0,50'yi alkışlayalım mı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Çöp” lafına itirazları var arkadaşların, onu düzeltelim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Evet, 2023 yılı hedefler açısından, AK PARTİ'nin hedefleri açısından... Bunu lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz revize ederiz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Tutturamayacaksınız.” diyorsunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Evet o anlamda söylüyorum, çöp yılı ilan ediyoruz ve bunu hep beraber böyle kabul edelim, sıfır başlayalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – 2023, Cumhuriyetimizin 100'üncü yılıdır.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Şeref yılıdır, onur yılıdır. Ben AK PARTİ'nin hedefleri açısından söylüyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Onun için, hedefler konulur, 2023 olmaz, 2024 olur, 2025 olur ama o hedefler atılmaz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben 2023 yılı hedefleri açısından söylüyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Cumhuriyetimizin 100'üncü yılına “çöp” dedi.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ya, Sayın Cora, böyle demediğimi biliyorsun, bu günah seni öbür tarafta da taşımaz ya. Samimiyetten uzak bir söz şuradan çıkmadı, senden de çıkmasın, nasihatim olsun. Önümüzde çok ömür var yani.

SALİH CORA (Trabzon) – Neyse konuşuruz bunları Sayın Vekilim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Siz birbirinizi çok seviyorsunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Bakan, sizi daha fazla yoruyoruz esasında belki de. Bu anlamda bir de şunu dile getirmek istiyorum: Ordu'daki konuşmanızda “bunu algı için kullananlar” diye söylüyorsunuz “Bu ‘Ekonomi kötü.’ diyenler algı yaratıyor.” diyorsunuz ve algıyla ilgili “terörist”le biten bir cümle var. “Bu bütün algı yaratanlar, ülkenin aleyhinde çalışanlar” diyorsunuz ama yarın bununla ilgili bir yargıcın önüne düştüğünde bunun önüne arkasına bakmıyorlar. Bakın, dün Sayın Varank da -maksadı o değildi ama- ülkenin yurt dışına çıkan beyin göçüyle ilgili “Göçenlerin bir kısmı da terörist.” dedi. (AK PARTİ sıralarından “FETÖ” sesleri)

SALİH CORA (Trabzon) – “FETÖ'cü” dedi.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Cora, lütfen ya...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ya, bir bitireyim arkadaşlar. Gelin, o zaman konuşun ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, devam edin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben de buraya 140 bin oyla geldim ya. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar, sakın olun, sessiz olun.

Sayın Tatlıoğlu, lütfen devam edin.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hakikaten bir şey söyleyeceğim ama size yakıştıramıyorum yani bu davranış, bu dil, biliyorsunuz, geçmişte başka bir kesimin diliydi ya, yapmayın bunu ya. Siz hepiniz değerli insanlarsınız ama bu “Dokunan yanar.” fikri kimindi biliyorsunuz, bundan uzak durun diye söylüyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Bravo Hocam!

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu konuda yarın bir profesörü yargıcın önüne indirdiğinde kim sahiplenecek? “Sayın Varank burada ‘FETÖ’cü’ dedi.” diyorsunuz. FETÖ’cülerin hepsi ceza almadılar mı? Bunlar kanun kaçağı değiller mi? Bunların normal Türkiye’den çıkışla ne alakaları var? Böyle değil ya. Ağzımızdan çıkandan millet nezdinde de Allah nezdinde de sorumlusak lütfen ya... Milletın vekili olduğumuzun bilinciyle burada bir şey yapalım. Hatırlayın, geçen sene Polatlı’daki soğan tüccarlarına bile Sayın Erdoğan bu şekilde dedi. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen arkadaşlar...

Sayın Tatlıoğlu, lütfen tamamlayın.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Hocam, bakın, geçen sene de söyledim size.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tahammül edin, eleştiriye tahammül edin.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Cümlemin tamamında ne var?

SALİH CORA (Trabzon) – Olayı bağlamından koparıyorsunuz, çarpıyorsunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu söz, yarın birisiyle ilgili yargıcın önüne düşerse siz kurtaramazsınız adamı...

SALİH CORA (Trabzon) – Hiç alakası yok.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bakın, ben bir şey söylüyorum burada.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ya, devletin aleyhine konuşan, halka doğru bilgiler vermeyen... ..

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi...

Sayın Tatlıoğlu, lütfen tamamlayınız.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Buna sesimiz çıkmayacak mı ya?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Biz, o zaman, 2,3 sıfır oldu dediğimizde alkışlayalım mı yani bunu? Ne istiyorsunuz bir söyleyin, alkışlayalım mı arkadaşlar? 80 milyar liralık açık, Merkez Bankası yedek akçesini de koyduğumuzda 165 milyara geliyor, yüzde 100,4. Alkışlayalım mı bunu?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hocam, iktidara geldiğimiz günden bugüne kadarki değerlerin hepsi burada, alkışlamayın ama doğruları söyleyin lütfen.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi, lütfen müdahale etmeyin.

Sayın Tatlıoğlu, lütfen Komisyona konuşun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Şu Mecliste benim kadar tarafsız konuşanı bulamazsınız.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Katılıyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama siz, vallahi, gösteri içerisinde, Sayın Bakana gösteri içerisinde, yapmayın bunu ya.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sayın Hocam, yapmayın ya.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Ya, hep söylemiyor muyuz, Tatlıoğlu tatlı tatlı konuşur demiyor muyuz ya?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Hocam, sizin hakkınızı biz vermişiz...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi, lütfen...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – ...ama şunu arz edeyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi, hiçbir şey arz etme.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sadece bir cümlesi oldu “Profesör olmakla...”

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Çelebi, lütfen... Ya, burada Başkan bir şey söylüyor, hiç dikkate bile almıyorsunuz ya, lütfen ya...

Size ek süre veriyorum, buyurun Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Çok kıymetli arkadaşlar, değerli arkadaşlar; siz yine çok değerli arkadaşlarınsınız.

Bu işsizlik konusunda, büyüme konusunda şuna lütfen bakalım: Bu, bir ekonomik teknik kriz dönemi değil. Bakın, dünya yeni bir dünya, evet, çok değişen bir dünya. Türkiye’deki durumu buradan okumak lazım, farklı bir kriz içerisindeyiz ve bu yapısal bir tıkanma. Bu yapısal tıkanmayı topluca, siyaseten Türkiye açmak ve aşmak zorundadır. Bu politikalarla aşılmaz.

Bakın, ben tekrar ediyorum, şu 2020 bütçesinin bir vizyonu yok, bu bütçenin bir misyonu da yok. Bu bütçe hangi sektöre ne diyor ve toplam olarak ne diyor?

Sayın Bakanın önümüze koyduğu şey, öne çıkardığı şey enflasyon. Şimdi, büyüme 2,3’ten 0,5’e düşmüş. Yani şöyle diyoruz: Evet, arkadaşlar, hadi binin otobüse, beş saatte 60 litreyle İstanbul’a gideceğiz.” Beş saat geçmiş, Kızılcahamam’dayız ama diyoruz ki “Bak, 60 litre değil ama 20 litre tasarruf yaptık.” Enflasyon bu demek, enflasyonu öne çıkarırsanız bu. Bu yüksek bir enflasyon, 2,3 büyümeden 0,5’e düşmüş bir ekonomide ve bu kadar da büyük bütçe açığı vermiş bir ekonomide bunun çok altında olması lazım bu enflasyonun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Tatlıoğlu, lütfen tamamlayınız.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bitiriyorum efendim, zaten çok da neşesi kalmadı.

Sayın Bakan, ben esasında vergi konusunda bir şey söyleyeyim, bitireyim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen bitirelim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu modern vergi sisteminin adı artık net artış teorisi. 1998 yılında bu kanun çıktı 2003 yılından geçerli olmak üzere fakat 7 Ocak 2003’te çıkarılan 4783 sayılı Kanun’la bu yürürlükten kaldırıldı.

Bu vergi sisteminde 384 adet -ben web sitenize baktım- vergi var, Dünya Bankasına göre de dünyanın en karmaşık vergi sistemi, artık kanunlara sığmıyor, artık vergi uygulamaları için uzmanlar gerekiyor. İstihdam teşvikleri için SGK’dan ayrılmış arkadaşlar yeni yazılım geliştirmişler, uzmanlıklar oluşturmuşlar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ben bir dakika rica edeceğim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, lütfen tamamlayalım, lütfen...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yirmi beş yıllık mali müşavirlere ilaveten bunlara şirketler para ödüyor, bu vergi, teşvik ve SGK sisteminin, bütün bunların sadeleştirilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.22

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 17.43****BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Mersin)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, 23’üncü Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Kırkpınar, buyurun lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR – (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Bakanım, kıymetli bakan yardımcılarımız, değerli bürokratlar, basınımızın çok değerli mensupları; ben de hepinizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlı ve bereketli olmasını temenni ediyorum.

Sunumunuzu dikkatli bir şekilde takip ettim, geçen yılki sunumunuz da bu yılki sunumunuz da gerçekten, özellikle, dünyada gelişen ekonomiyle ilgili, küresel anlamda yapılan değişikliklerle ilgili çok önemli bir vizyon vadediyor. Çok da güzel gelişmeler, düzelmeler var. Özellikle, tarımdan sanayiye, eğitimden sağlığa kadar bütün sektörleri ilgilendiren bir Bakanlığın bütçesini görüşüyoruz. Bu vesileyle, ben tüm bakanlıklarımızın da bu anlamda bütçesinin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Tabii, ekonomiye baktığımızda, sadece mikro açıdan bakmak elbette yanlış olur, makro açıdan da ekonomiyi bir kuşbakışı değerlendirmekte fayda var. Tabii, geç oldu, süremizin yettiği ölçüde birkaç hususu ben de ifade etmek istiyorum. Dünyada ciddi anlamda bir resesyon söz konusu, 2018’de, 2019’da ve büyük bir ihtimalle 2020’de de bunun öngörülmesi bu şekilde ifade ediliyor. Aynı zamanda, ticaret savaşlarının çok ciddi anlamda yaşandığı, revaçta olduğu bir süreci hep birlikte yaşıyoruz. ABD ile Çin arasında, Avrupa arasında çok ciddi anlamda çekişmelerin söz konusu olduğu bir süreci yaşıyoruz.

Yine, vekâlet savaşlarının gölgesi altında bir süreç geçiriyor dünya. Özellikle, biz ülke olarak, ülkemizin jeopolitik ve jeostratejik açıdan bulunduğu bölgeye baktığımızda, bölgemizde bir terör devletinin kurulma girişimlerini yaşadığımız ve şükürler olsun ki Sayın Cumhurbaşkanımızın ve güvenlik güçlerimizin bertaraf ettiği bir sürecin de içerisinde geçiyoruz.

Yine, beşerî sermayenin çok hareketli olduğu, çok dinamik olduğu bir dönem yaşıyoruz ve euro bölgesinde hem üretimde hem de teknolojik açıdan bir yavaşlama söz konusu. Tabii, bizim ticaretimizin büyük bir kısmı euro bölgesiyle gerçekleştiği için bu bizim için çok önemli. Yine aynı anlamda, Brexit değişimi ve süreci söz konusu. Bunun yanı sıra, yükselen ekonomiler; Çin, Hindistan gibi...

Bunlara ek olarak, küresel açıdan baktığımızda, küresel ısınma, beslenme alışkanlıklarının değişmesi ve yine, gıdaya erişimin kolaylaşması; bunların hepsine baktığımızda gerçekten bizim ekonomimizin bunların tamamından etkilendiğini ifade etmekte fayda var.

Yine, bir kısım arkadaşımız ifade etti, muhalefetten arkadaşlar da itiraz ediyor bu dış saldırılara. Bize sadece terör açısından dışarıdan saldırı olmuyor, ekonomik açıdan da çok ciddi saldırılara hep maruz kaldık. İnanmayan arkadaşlarımız için, Trump yakın bir dönemde, saldırıdıklarını açık ve net bir şekilde ifade etti, bunu da belirtmek istiyorum.

Tabii, bizim ifade ettiğimiz Yeni Ekonomik Program’la ilgili sizin açıklamalarınız, ifadeleriniz birtakım eleştirilere maruz kalmıştı ama son zamanlarda görmüş olduğumuz bu düzenlemelerle orada isabetli bir yaklaşımın olduğunu şimdi görüyoruz. Tabii, bu düzeltmeyle ilgili özellikle, dış ticaret açısından, cari denge açısından önemli bir veri elimizde. Yine, turizm açısından, turizm gelirleri açısından güzel bir düzeltme sağlayan bir yapısı var. İnovatif yatırımlara verilen desteklerin çok önemli olduğunu ben belirtmek istiyorum. Yine, düzeltme anlamında, bankacılık sektörünün gerçekten çok güçlü bir altyapısının olması ve bu anlamda, mali disiplinin yerli yerince uygulanıyor olması... Özellikle geleceğimiz açısından çok önemli bir sektör olan tarım sektörüne desteklemelerin, üreticiden yana desteklemelerin verilmiş olması ve üreticinin yanında saf tutulması da bu anlamda çok önemli.

Tabii, diğer taraftan, kur enflasyon ve faiz üçlüsünün iyi, koordineli bir şekilde yönetilmesi ve yönlendirilmesi ekonomimiz açısından gelecek vad ediyor. Tabii, bunlara bağlı olarak hem fiyat istikrarının hem finansal istikrarın ve cari dengenin bu anlamda düzgün olması, düzeltilmiş olması denge ekonomisi açısından bizim için fevkalade önemli bir veri, bunu da ben bu arada belirtmek istiyorum.

Tabii, aslında o kadar çok şey yaptık ki biz. Her alanda olduğu gibi ekonomide de kıyaslanamayacak oranda... Gerek gayrisafi milli hasıla açısından gerekse ekonominin tüm verileri açısından baktığımızda, olayları değerlendirdiğimizde nereden nereye geldiğimiz açık, geçmişle kıyas kabul edilemeyecek düzeyde iyi bir noktaya gelmiş durumdayız. Hem 2020 hem de 2022’yle ilgili vermiş olduğunuz büyüme hedefleri, enflasyonda verilmiş hedefler, ulaşılan hedefler, yine, faizle ilgili öngörülerimiz, enflasyonun tek haneli rakamları görmüş olması, bunların gelecekte de inşallah, bütün ekonomiye, bütün sektörlerle çok ciddi anlamda bir katkı sağlayacağını da ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, söz verdiğiniz için... Aslında, daha konuşmama başlamadım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Üç dakikanız kaldı, tamamlarsanız memnun olurum.

Buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR – (İzmir) Diğer taraftan bunların geneline baktığımızda, tabii, bildiğimiz bir şey var, özellikle, bir yıl içerisinde bizim yaptıklarımıza bakıldığında, enflasyon, cari denge ve faizler başta olmak üzere “ekonomik dengelenme” adı altında geçen yıl Yeni Ekonomi Programı’nda ifade edildiği gibi alanların birçoğunda bu yapılan tedbirlerle önemli kazanımlar elde edilmiş oldu. Ekonominin büyük kırılganlığı olan cari açığın azaltılmasında önemli başarı elde ettik. Yıllık bazda cari fazlada cumhuriyet tarihinin bu anlamda rekorunu kırmış olduk.

Yine bu süreçlerden sonra ülkemiz geçmiş ekonomik krizlerde yaşadıklarından daha güçlü bir savunma mekanizması, bağımsızlık sistemi, ekonomik anlamda bir yapısal dönüşüm sürecinin reflekslerini her geçen gün güçlendiren bir altyapıya kavuşmaya doğru hızlı bir şekilde yol almış durumda.

Son bir yılda atılan senkronize, koordineli adımlar sayesinde, uygulanan politikalarla, yaşanan iki seçime rağmen, enflasyonda TÜFE’de 2007’den, ÜFE’de ise 2016’dan beri en düşük seviyelere ulaşılmış durumda. Bu yıl tüm yaşananlara rağmen, dengelenme sürecinde ülkemiz en önemli kırılganlıklarından biri olan cari dengeyi gözeterek ve pozitif büyümeyi de işin içerisine katarak çok önemli bir performans geliştirdi. Bu da enflasyonla mücadele için çok hayati ve kritik addedilen bir yolda olduğumuzu ortaya koyuyor. Diğer taraftan, bugün, enflasyon rakamlarının, Türkiye’yi seven, bizlere inanan birçok insanı sevindirdiğini de ben burada belirtmek istiyorum.

Son bir yılda yapısal birçok adım atıldığını belirterek özellikle, gıda enflasyonu konusunda gerek Ticaret Bakanlığımız gerekse Tarım ve Orman Bakanlığımız tarafından çok ciddi adımlar atılarak dönüşüm sürecinde bunların başarılı olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine, AK PARTİ olarak 2020 yılı itibarıyla maliyet enflasyonunu etkileyen gıda, cari dengeyi olumsuz etkileyen sektörler başta olmak üzere, bilinçli yazılmış bir rakam olarak 2022’de yüzde 5’in altını görecektir şekilde bir hedefle yola çıktığımızı da belirtmek istiyorum. Bu nedenle, geçtiğimiz yıl “dengelenme” dediğimiz süreç bu yılki YEP’in ana mottosu olarak değişimin 2020’den itibaren başladığı bir süreç olarak ortaya çıkacaktır.

Bilindiği üzere, dünyadaki ekonomik gelişmelerden etkilenmemenin mümkün olmadığı bir dönemde ülkemizin siyaset ve şoklardan minimum etkilenecek şekilde güçlü bir altyapıya kavuştuğunu da zaten yaşayarak görmüş durumdayız. Ülkemiz gibi gelişmekte olan bir ülkenin olmazsa olmaz motivasyon dinamiklerinin başında büyüme geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayınız Sayın Kırkpınar.

YAŞAR KIRKPINAR – (İzmir) – Teşekkürler Başkanım.

Bu büyüme değişimle güçlendirilmiş büyüme ve “büyümenin iki önemli argümanı” dediğimiz üretim, nüfus açısından bakıldığında, Türkiye bu iki alanda da rekabet ettiği pazarların birçoğundan çok daha avantajlı konumda. Bunu da belirtmek istiyorum.

Son bir yılda Hükümetimiz tarafından uygulanan para ve maliye politikaları tüm dengelenme süresince çok hassas ve koordineli bir şekilde yürütüldü. Ayrıca, Bakanlığımız tarafından son bir yılda yapısal açıdan çok önemli ve güçlü değişikliklere imza atıldı. Bunların bir kısmını da biz zaten Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirdik. İnşallah, gelecek süreçte, önümüzdeki süreçte bu iyileştirmelerin şu ana kadar yapılan iyileştirmelere ek olarak devam edeceğini ben buradan tekrar bir kere daha belirtmek istiyorum.

Tabii, konuşmamı sonlandırırken Hazine ve Maliye Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını bir kere daha temenni ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, sataşmaya meydan vermemek üzere size sadece bir dakikalık söz veriyorum.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.-Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan 'ın, Ordu Milletvekili Cemal Enginyurt 'un kendisi hakkında Twitter 'daki ifadelerine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sabah yaptığım bir konuşma üzerine Sayın Cemal Enginyurt Twitter üzerinden maalesef sözlerimi çarpıtan açıklamalar yaptı. Ben açıkça söyleyeyim, yaptığı konuşmada hakaretler yapmış, onları yalnızca iade ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yaptığın el hareketini herkes de gördü ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, gelir vergisinin yüzde 93’ünü bordro mahkûmları ödüyor dedim. Mali müşavirler stok kalemleriyle oynarlar dediğimde ya mali müşavirin stoku mu var? Bir kalemi var, bir bilgisayarı var. Sonuç olarak işverenlerin, patronların stoku var. Açıklık getiriyorum, tutanaklardan okuyorum: “Mükellef baskısıyla ‘Bana 10 bin lira vergi çıkar.’ derler, bunu bana da dediler. Eğer çıkarmazsan başka bir mali müşavire giderler.” dedim.

SALİH CORA (Trabzon) – Meslek onuru denen bir şey var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar, ülkemizde maalesef vergi ahlakı yok. Verginin yüzde 93’ünü ücretliler ödüyor, yüzde 7’sini patronlar ödüyor, burada bir adaletsizlik var. Vergi ahlakını oturtmak anlamında bu basıncı mali müşavirler üzerinden kaldırmak için mutlaka maliye idaresinden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 110 bin mali müşavire böyle yaptın “götürüyorlar” diye, görüntülerde de var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlara demedim, iftira atıyorsunuz.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2020 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/278) ile 2018 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/277) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Hazine ve Maliye Bakanlığı (Devam)

b)Gelir İdaresi Başkanlığı (Devam)

c)Kamu İhale Kurumu (Devam)

ç)Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (Devam)

d)Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (Devam)

e)Türkiye İstatistik Kurumu (Devam)

f)Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Devam)

g)Hazine Müsteşarlığı (Devam)

ğ)Sermaye Piyasası Kurulu (Devam)

h)Yatırımcı Tazmin Merkezi (Devam)

ı)Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (Devam)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özkan, buyurun.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ülke ekonomisi her geçen gün daha da kötüye gitmekte, ekonomik kriz derinleşmektedir. Gelir dağılımı adaletsizliği zirveye ulaşmakta, vatandaşın alım gücü her gün düşmektedir. Evine pazar alışverişi yapamayan aile fertleri, borçlarını ödeyemeyen aileler çaresizlik içinde son günlerde intihar etmektedirler. Kış kapıya dayandı. Elektriğe bir yılda yüzde 71 ve doğal gazda yüzde 58 zam yaptınız “Bu vatandaş nasıl ısınacak?” demediniz. Vatandaş birazcık düşünüyorsanız bu zamları geri çekersiniz. Son beş yılda 570 bin esnaf kepenk kapattı, yüzlerce şirket konkordato ilan etti ve birçoğu iflas etti. Bununla beraber, üretim ve yatırımlar olumsuz etkilendi, toplu işten çıkarmalar yaşandı. Ülkemizde resmî verilere göre tam 4 milyon 600 bin işsiz bulunmaktadır. Her 4 gencimizden 1’i maalesef işsiz.

Sayın Bakan, hâl böyleyken siz, enflasyonu yüzde 8,6 gibi komik bir rakamla açıklıyor, aynı zamanda, zor duruma düşen yandaş firmaları kurtarma operasyonu yapıyorsunuz. Zor durumdaki esnaf ve sanayicinin desteklenmesi gerekirken kaynaklar yandaş firmalara aktarılmakta, vergi borçları silinmekte fakat Kredi ve Yurtlar Kurumuna borcundan dolayı yeni işe girmiş gençlerimizin maaş hesaplarına e-haciz konulmaktadır. İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyesine kamu bankalarının yatırım kredilerini kapatarak bu illerde yaşayan vatandaşlarımızı âdeta cezalandırıyorsunuz.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından Okçular Vakfına 2018 yılı ve 2019 yılı Haziran ayına kadar 17,8 milyon lira aktarıldığı basında yer aldı. Bu da yaklaşık 8.500 asgari ücretli maaşına karşılık gelmektedir. Şayet, bu kaynaklar üretim ve istihdama kullanılsaydı bu aktarılan paralarla 734 kişi iş sahibi olacaktı.

Üretim toplumundan tüketim toplumuna dönüştük. Bankalara olan kredi borçları ve bireysel borçlar tehlikeli boyutlara ulaştı.

Sayın Bakan, 2018 yılında dış borç faiz ödemelerinde rekor kırdınız, gayrisafi yurt içi hasılamız her geçen gün erimektedir. Yıllık 13,7 milyar dolar faiz ödemeleriyle, düşünün, kaç fabrika, kaç hastane, kaç okul yapılabiliirdi. Hazine ve Maliye Bakanlığı 2020 Hazine Finansman Programı'na göre 2020 yılında 129 milyar lirası faiz, toplam 352 milyar TL borç ödemesi yapacaktır. Doğacak çocuklarımızın çocuklarını da borçlandırdınız.

Sayıştayın yayımladığı 2018 denetim raporlarında çok sayıda usulsüzlük tespit edilmiştir. Belediyelere ait yerlerin ihalesiz verildiği ve bazı işletmelerden vergi alınmadığı saptanmıştır. 2018 yılından 2019 yılına toplam 97,2 milyar lira hazine garantili borç devredilmiştir. Devlete ait taşınmazların kiralanmasında yapılan usulsüzlüğe karşı işlem yapılmamış, mevzuata aykırı olarak makam ve hizmet dışında kullanılmak üzere yabancı menşeli araçlar kiralanmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Vadesi geçmiş alacaklar için takip işlemi yapılmamış, bütçeden yardım alan dernek, vakıf ve birliklerin faaliyetlerine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmemiştir.

Sayın Bakan, Genel Uygunluk Bildirimi Raporu'na göre, yedek ödenek tutarı 56,6 milyar liraya ulaşmıştır, bu tutar yıl sonu toplam ödeneğinin yüzde 77,21'ine denk gelmektedir. Yedek ödenekten en fazla aktarım 24 milyar lirayla Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılmıştır.

Sayın Bakan, görüldüğü gibi, kaynaklarını yönetemeyen bir sistemin daha fazla ayakta kalamayacağı açıkça görülmektedir. Ekonomik krizi yok sayamazsınız ancak IMF modeli önlemlerden uzak, gerçekçi, şeffaf bir yaklaşımla bu krizi yönetebilirsiniz.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Çok teşekkür ediyorum.

Herhâlde, arkadaşlardan bir talep yok, soru-cevap bölümüne geçmek istiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, ben varım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Orada yanıyor ışık.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Ari, ne zaman geldiniz?

Söz talebini geri almıştı Sayın İpekyüz ama o zaman, Sayın İpekyüz, buyurun, önce size söz vereceğim.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Aslında, belki de Cumhurbaşkanlığı yönetiminde ilk defa bir taraftan Strateji ve Bütçe Başkanlığı, bir taraftan Hazine ve Maliye Bakanlığının bu sorununu gündeme getirmiş oluyoruz. Normalde, yeni sistemle beraber en çok konuşulan konu: “Krizler bitecek, koalisyonlar bitecek, Türkiye için yeni bir sayfa açılacak.” Fakat bakıyoruz, tekrar krizlerle baş başayız; hem ekonomik krizle hem siyasal krizle

hem de toplumsal krizle karşı karşıyayız. Aslında, Türkiye’de bütün bu sorunlar için, bütün “kriz” diye tanımladığımız her şey için en çok da ihtiyaç duyulan güven ortamı. Yani bugün bankalar bile veya dış piyasalar bile Türkiye’deki güven ortamına bakmakta.

Tabii, vergi sisteminin, özellikle adil, eşitlikçi ve uygulanabilir olması lazım, ayrıcalığının olmaması lazım ve sonuçta, bir politik tercih. Dünyada çeşitli standartlara bakıldığında, aslında, az gelişmiş ülkelerde vergi daha çok dolaylı vergilerden, tüketicilerden alınmakta; gelişmiş ülkelerdeyse servet vergisi dâhil, varlık vergisi dâhil birçok başlık altında düzenlemeler yapılmakta, kurumlardan alınmakta ama Türkiye’ye baktığımızda tümüyle bir dengesizlik içerisinde, daha çok ücretliden alınmakta ve sayısı da düşmekte.

Sayın Bakan, siz herhâlde iki hafta önce bir açıklama yaptınız. “İşsizlikle ilgili her şeyi düzelteceğiz.” demiştiniz daha önceki dönemlerde. Her seferinde, martta, nisanda, mayısta, temmuzda “Kötü günler bitti.” dediniz ama bitmiyor, kötü günler hep önümüzde duruyor ve Türkiye’deki ilk ekonomi programını açıkladığımızda “Yıl sonuna doğru Türkiye’de 2,5 milyona yakın istihdam yaratılacak.” demiştiniz. Şu anda biz kasımın son günlerindeyiz, yeni yıla girmemize otuz gün kaldı ve 800 bini aşkın, neredeyse 900 bine ulaşan bir işsizlik mevcut ve demek ki bu hedefler tutturulmuyor. Bu krize yönelik getirilen paketler de aslında ne tüketiciye ne yaşayanlara yansımamış oluyor.

Bir taraftan baktığımızda da, aslında, daha çok alt grupta olanlardan, alt tabanda yaşayanlardan ve giderek yok olan orta sınıf kesimden vergiler daha fazla alınmakta, üst kısımda olan belli bir azınlıkta deyim yerindeyse -tırnak içinde- korunmakta. Son on altı yılda 9 kez vergi affı diye düzenlemeler çıktı ve aslında giderek Türkiye’de kimi vatandaşlar “Biz hiç yanaşmayalım, ödemeyelim, gerek cezalar konusunda gerek vergiler konusunda nasıl olsa bir düzenleme gelecek.” diyor ve paranın gelmesi için dışarıdan birçok düzenleme yapıyor. İşte, varlık barışı dâhil, hiç bilemediğimiz paralar gelip gidiyor, bunların nasıl olduğunun hesabını bile soramıyoruz ve giderek ekonomi kötüye gittiği için, kimi gazeteler bunu yazdığı için, söylediği için suçlanıyor ve son dönemde 36 gazeteci hakkında sadece ekonomiyle ilgili olumsuz haberler yaptığı için işlem yapıldı.

Türkiye’deki en büyük problemlerden biri de -gerek 1980’lerden sonra özelleştirmelerle beraber, isimler değişse bile- son dönemdeki kamu-özel iş birliği. Kamu-özel iş birliğiyle 2018 yılında 2,5 milyar, 2019 yılında 6,2 milyar... Giderek bu sayı artmakta ve önümüzdeki döneme baktığımızda aslında hepimiz geleceğimizi ipotek altına almış durumdayız. Bu ihalelerin çoğunluğu da Türkiye’deki ilk 20 şirkete gitmekte.

Şimdi, arkada Kamu İhale Kurumu da var. Bu 20 şirketi, onları aslında son dönemde kimi düzenlemelerle -burada Plan ve Bütçe Komisyonunda da, Genel Kurulda da- Varlık Fonu’na aktarıp giderek hem KİK’ten muaf tutabiliyoruz hem de Sayıştay denetiminden muaf tutup daha da ayrıcalıklı hâle getiriyoruz. Ama şöyle bir şey diyebilirim: Bu kamu-özel iş birliğiyle beraber hepimiz geleceğimizle beraber borçlandığımız gibi, her dakika, her saniye hepimizin ortak cebinden para çıkmakta ve bir para ödemek zorunda kalmaktayız ve bu para giderek öyle bir hâle sokmakta ki bizi daha da yoksullaştırmakta, daha da sıkıntıya düşürmekte.

Türkiye İstatistik Kurumu burada. Normalde, aslında, size şunun araştırmasını yapması lazım: İnsanlar niçin yoksullaştığında intihara yöneliyor, niçin öfkesi birikiyor ve neler yapabiliriz? Bugün Türkiye’deki bankalara baktığınızda insanların büyük çoğunluğu kredilerini ödeyemiyor, çiftçi kredisini ödeyemiyor. TÜİK kendi verilerinde de açıkladı, tekrar, bir kısım kurum açıkladı, geçenlerde Tarım Bakanlığında da konuştuk, siz sabah sunumunuzda da söylediniz, evet çiftçiye destekler var ama çiftçi Ziraat Bankasından veya değişik bankalardan çektiği kredisini ödeyemiyor ve giderek takip sayısı

arttı, çiftçilerde takip sayısı her yıl daha da artıyor. Tüketicinin çektiği kredilerde de ciddi bir takip söz konusu. Bu takiplerle beraber insanlar daha da sıkıntıyı yaşamaktalar. Yıl sonuna kadar baktığımızda, aslında işsizlik arttı gibi, yoksulluk da arttı gibi, problemler artmakta.

Şimdi, ben, tekrar bütün arkadaşlarımla şöyle bir gazete ilanı paylaşacağım: Bu, Batman Üniversitesi Rektörlüğünün bir yazısı. Üniversite Rektörü Batman'daki işsizlik ve yoksullukla ilgili bir çalışma yürütmüyor, şunu diyor: “Kendi bünyemizde çalışan işçinin borçlanıp icralık olması durumunda bunları işten atacağız bunları.” Yani bir taraftan, işçiler geçinmiyor; bir taraftan, işçiler kredilerini ödeyemiyor ve Üniversitenin Rektörü bunları araştırmak yerine onlara diyor ki: “Sizi işten atacağım.” Türkiye bu duruma geldi, mağdurlar daha perişan düzeye düşmekte.

Krizlerde daima insanlar veya kurumlar kendisini haklı görebilir, üstün görebilir çünkü başarısızlık ve kusurlarını başkalarını suçlayarak örtelirler ve eleştiriye tahammülleri yoktur, eleştiri olduğunda da ya engellemek ister ya da önlemek ister. Aslında, yapmamız gereken en büyük şey yüzleşmek ve bir taraftan da şeffaflık. Şeffaflık konusunda yapılan araştırmalarda Türkiye son sıralarda yer almakta, hem hukuka hem ekonomiye hem bankalara güven, şeffaf bir denetim olmadığı için giderek sarsılmakta ve insanlar giderek Türkiye’de yatırım yapmaktan çekinir hâle gelmekte, kredi çekmekten çekinir hâle gelmekte.

Türkiye İstatistik Kurumuyla ilgili de... Türkiye’de fert geliri açısından en düşük 10 ili okumak istiyorum Sayın Bakan: Mardin, Batman, Şırnak, Siirt, Urfa, Diyarbakır, Van, Muş, Bitlis, Hakkâri. Bu sıralama, TÜİK’in açıkladığı rakamlarla ve çeşitli kriterler dikkate alınarak yapılmış. Bunun nedenlerine yönelik yani krizden bu kadar etkilenen nedenlere yönelik bir özel çalışma yürütülmüş mü veya önlemleri konusunda bir çaba var mı? Bu yapılmadığı zaman, sadece rakamlar bir veriye dönüştüğü zaman insanlar tümüyle yalnızlaşmakta, öfkelenmekte ve sıkıntılara düşmektedir. Biz bunları önlemediğimiz sürece, sadece belli firmalara “özelleştirme” adı altında, “kamu-özel iş birliği” adı altında bir olanak yarattığımızda Türkiye daha da krizle karşı karşıya kalmış olacak. Eğer bu memleket bizimse, insanlarımızın geleceğiyle ilgili daha iyi bir gelecek düşünüyorsak bunların kökenine inip daha çok, bütün insanların refah düzeyinin artabileceği, servet gelirin verginin konmasından tutun çevre kirliliği dâhil birçok düzenleme... Daha önce siz demiştiniz, arkadaşlarımız sabah da dile getirdi: “Ben bu bacaların uzatma süresini keseceğim, onlardan her şeyi alacağım.” Bu tekrar Plan ve Bütçe Komisyonundan geçti, geçen hafta Genel Kuruldan geçti ve aynı zamanda bu kurumlara teşvik de verildi. Yani bir taraftan poşetten para alacak vergi düzenlemesi yaparken bir taraftan devasa şekilde buna benzer uygulamalar yapılmakta. Bir tarafta arabanın içinde sigara içene ceza kesilmesi düşünülürken bununla ilgili düzenleme yapılmakta.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım Sayın İpekyüz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Verginin ve hazinenin daha sağlıklı olması için eşitlikçi olması lazım, güven ortamının olması lazım. Bu güven ortamının en büyük kriterlerinden biri olan -disiplin olduğu kadar- şeffaflığın gerçekleşmesi lazım ama şu anda Türkiye’de aslında şeffaflık değil, yolsuzluk aleni olmuş ve giderek açığa çıkan birçok olayı da kapatmak için özel bir çaba var. Bunu yapmadığımız zaman barış içinde, birlikte ortak yaşam kurma çabası da çok zor olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarımız, Sayın Bakan, Bakan Yardımcılarımız, bürokrat arkadaşlarımız; ben de öncelikle hepinizi saygıyla sevgiyle selamlayarak başlamak istiyorum.

Sayın Bakanın sunumunu dinledik. Birtakım sayılar verildi, ekonominin şu anki durumuyla ilgili rakamlardan bahsedildi. Ben de birkaç rakam vererek sözlerime başlamak istiyorum.

Geçen yıl bütçe sunumu yapıldığında Sayın Bakan yine burada 2019 yılı bütçe gelir ve gider kalemlerini açıklamıştı ve bütçe açığı olarak da 8,6 milyar bir bütçe açığı hedeflediklerini ifade etmişti. Yine, gelir-gider yönüyle baktığımızda yüzde 1,8 oranında bir açık olabileceği ifade edildi. Geline nokta ise bütçe açığının bu şekilde gerçekleşmediğini görebiliyoruz hep birlikte, daha bugünden bütçe açığımız 125 milyar seviyelerinde. Yani bu neyi göstermekte? Hedeflerin tutmadığını, yüzde 1,8 olarak tahmin edilen açığın yüzde 2,9 oranında şimdiden gerçekleştiğini göstermekte. 2020 yılı bütçesi yönünden de 138,9 milyar bir bütçe açığı hedeflendiği tahmin edildi, ifade edildi. Biraz önceki oranlardan yola çıkarak söyler isek eğer ekonomiyi bu şekilde devam ettirirseniz yıl sonunda yani 2020 yılı sonunda bütçe açığının yaklaşık 220 milyar seviyelerine ve oranın da yüzde 2,9 seviyelerinden yaklaşık yüzde 4,7 veya yüzde 5 seviyelerine kadar çıkabileceği şimdiden gözükmemekte.

Sunumun bir kısmında özellikle turizmle ilgili “İhracat ve turizm ekonomik faaliyet üzerinde güçlü desteği sürdürmektedir.” şeklinde bir beyanınız, yine turizmle ilgili birkaç cümleiniz var Sayın Bakan. Evet, doğru, turizm ve ihracat gerçekten bu ülke adına en önemli değerlerimizden bir tanesi. Sayın Bakan, turizm bu kadar önemliyken ve turizmin ülke ekonomisine -sizin verdiğiniz sayılarla da- bu kadar katkısı varken herhâlde bu gidişatı iyi gördünüz ki, bakın, son dönemde turizmle ilgili önemli yükler getirildi. Önce Turizm Ajansı'yla turizm sektörüne binde 7,5'luk bir payla bir yük getirilirken Türk vergi sistemine geçen hafta kazandırdığınız üç yeni vergiden bir tanesi olan ve “konaklama vergisi” adı altında yeni icat ettiğiniz vergiyle şimdi turizme yeni bir yük daha getirmekle meşgulünüz. Şimdi, ister sektör ödesin ister turizmden yararlanacak olan vatandaş bundan etkilensin; sonuçta, turizm sektörüne ciddi bir yük getirdiniz Sayın Bakan.

Enflasyon oranı yüzde 8,6 oranında açıklandı ama şu rakamları da ben sizlere söylemek istiyorum: Kamu mal ve hizmetleri ile vergi ve harç artış oranı 2020 yılı için yüzde 22,58 oranında kararlaştırıldı. Yani şimdi, eğer ülkede enflasyon yüzde 8,6 veya yüzde 9 oranındaysa bu kamu mal ve hizmet alımları ile vergi ve harç oranındaki artışın yüzde 22,58 olması ne demek? Esasında, ülkede gerçek enflasyon oranlarının bu rakamlara yükseldiğinin resmi kanaldan izahıdır bu Sayın Bakan.

Ekonomi çok kapsamlıdır sonuç itibarıyla, dış politikayla da ilgilidir. Eğer biz “Yurtta sulh, cihanda sulh.” ilkemizi doğru bir şekilde uygulayabilirsek ve dünyayla barışık bir ülke olursak sonuçta ekonomimiz de düzgün gidecektir. Yine, ekonomi, hukukla bağlantılıdır. Hukukun Üstünlüğü Endeksi'ni yükseltebilirsek özellikle yurt dışından gelecek olan yatırımcılar da hukuka olan güvenle buraya daha çok gelecektir Sayın Bakan.

Bu arada, bankacılık sektörüyle ilgili sağlam adımlar atıldığı ifade edildi. Ben de sizlere sormak istiyorum: Şu an Türkiye’de ne kadar millî bir banka kaldı? Yani sonuçta, bizim “yerli ve millî” olarak ifade ettiğimiz veya Türk vatandaşların sermayeleriyle bugüne kadar kurulagelmiş olan kaç banka sizlerin döneminde yabancılara satıldı Sayın Bakan? Bunları da öğrenmek istiyoruz. Yani sektörde çoğunluğu yabancıların elinde olan bir bankacılık sistemi için nasıl “Geliştirdik.” diyebiliyorsunuz, bunu da çok merak ediyorum.

“Mükellef dostu uygulamalarla, teknolojik imkânlarla en üst düzeyde yararlanmaya devam edeceğiz.” şeklinde bir ifadeniz var; evet, teknolojiyi çok iyi kullanıyorsunuz Sayın Bakan. E-haciz uygulamalarıyla bugün gerçekten zor şartlar içerisinde bulunan mükellefler, esnaflar, hele hele küçük rakamlı borçlu esnaflarımızın bütün hesaplarına ve gayrimenkullerine haciz konulagelmekte, bu teknolojik imkânla mükellefler daha da mağdur edilmekte Sayın Bakan.

Yine, sunumunuzda dikkatimi çeken birkaç hususa değinmek istiyorum. Esnaf kredisi konusu: 2002 yılında 150 milyon TL civarında bir kredi desteği sağlandı ve 64 bin kişinin yararlandığını ifade ettiniz. 2019 yılında ise -sizin sunumunuzda farklı Sayın Bakan, onun düzeltilmesini özellikle dikkatinize sunmak istiyorum- 21,1 milyar TL destek sağlandı ve 222 bin esnaf yararlandı bu destekten. Sizin sunumunuzda sanki 2019 yılı verisi olarak 560 bin esnaf, 40 milyar TL destekmiş gibi gözüküyor, orada bir düzeltme yapmanızda fayda var. Ancak totalde, bugün destekten yararlanan esnaf sayısı 560 bin. Bakın, Sayın Bakan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının verilerine göre bugün ülkede -çalışan çalışmayan, faal olan olmayan- kayıtlarda 1 milyon 800 bin esnaf var. Yani bu durumda şu an 1/3 oranında esnaf esasen borçlanmış durumda, yapılan desteklemelerle ayakta kalmaya çalışmakta.

İcra dairelerinden bahsedeyim Sayın Bakan: 2017-2018 döneminde icra dairelerindeki dosya sayısı yaklaşık 30 milyon seviyesinde, 2019 yılında da yine yaklaşık olarak 30 milyon seviyesinde olduğunu ifade edebiliriz. Bu durumda, ülkemizde yaşayan her 2,5 insandan 1'inin icra dosyası bulunmakta. Tabii, bir taraftan böyle olmakla beraber, bir taraftan da tahsilat oranının da çok düşüklerde olduğunu dikkatinize sunmak istiyorum.

Yine, tarıma destek vermek çok önemli, çok da zorunlu çünkü tarım da ekonominin doğru gidebilmesinin ülkemizde en önemli yönlerinden biri ama çiftçi perişan, çiftçimiz her yıl ektiğinden, diktiğinden zarar eder vaziyette. Meyve bahçelerinin neredeyse birçoğu artık kesilme aşamasına gelmiş, girdi fiyatları çok yüksek, elektrik çok yüksek; sonuçta zarar eden bir çiftçi var şu an ülkemizde. Çiftçi arayış içerisinde, bu yıl bir ürün ekmiş, ertesi yıl başka bir ürünle acaba deme durumunda olan bir çiftçimiz var ve çiftçinin Tarım Kanunu'ndan kaynaklanan ve 153 milyar olan alacağı yani desteği bugün ödenmemiş durumda Sayın Bakan.

Yine, sosyal yardımlarla ilgili bir bilgi vereyim sizlere isterseniz. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kayıtlarına göre, 43 sosyal yardım programıyla yoksulluk sorunu yaşayan dezavantajlı toplum kesimlerine ulaşılmış ve böylelikle de 2018 yılında 3 milyon 494 bin 932 haneye destek verilmiş Sayın Bakan; bakın, sosyal yardım bu. Bu neyi gösteriyor biliyor musunuz, bugün ülkede yaklaşık 10 milyon ya da 12 milyon insan sosyal yardımla yaşamakta, hayatını idame ettirmekte. İşte, bu da sizin döneminizde gerçekleşen bir durum Sayın Bakanım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen konuşmanızı tamamlayın.

CAVİT ARI (Antalya) – Yine aileyle ilgili bir bilgi vereceğim. 2003 yılında bu ülkede nüfus 66 milyon, evlenme sayısı 555 bin. 2018 yılında ise nüfus 82 milyona ulaşmış, evlenme sayısı 553 bin. Yine 2003 yılında 92.632 olan boşanma sayısı 2016 yılında 126 bine, 2017 yılında 128 bine, 2018 yılında da 142.500'e çıkmış Sayın Bakan. Bu da ekonominin ne hâle geldiğini gösterir çünkü birçok geçimsizlik ekonomik sorunlardan kaynaklanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Yanlış o bilgi yanlış, evlenmede ekonomik kriz 4'üncü sırada.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen tamamlayalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Son söz olarak şunu ifade edeyim: Sayın Bakan, çekirdek aile yapısı her geçen gün azalmakta, bireysel yaşama oranları Türkiye’de her geçen gün artmakta.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – OECD ülkeleri içinde 6’ncı sıradayız.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu da ekonominin sadece sizin dönemde değil, sizin iktidarınız döneminde geldiği durumu gösterir Sayın Bakan. Ekonomiyi doğru yönetemiyorsunuz Sayın Bakan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Erim...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, Sayın Bakan Yardımcılarım ve çok kıymetli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son yıllarda Hazine ve Maliye Bakanlığı ve bağlı kurumları terör saldırıları ve ekonomik saldırılara rağmen zamanında ve kararlı bir duruş sergileyerek, yerinde ve uygun kararlar alarak ekonomimizi kur, faiz ve enflasyon tehlikelerinden kurtarmıştır. 2020 yılında ve ilerleyen yıllarda da bu alanlarda daha pozitif yönde ilerlemeler olacağı ortadadır.

Bir konuşmacı vekil arkadaşımız çiftçi olduğundan, aynı zamanda hal işlettiğinden bahsetti, halcilerin üreticileri desteklediklerinden bahsetti. Ben de zamanında hallere çok sebze ve meyve götürdüm. Halciler genellikle -hepsini kastetmiyorum- üreticiye avans verip, kendilerine bağlı hâle getirip ürünlerini istedikleri fiyata satın alıyorlar, üreticiyi mağdur ediyorlar. Hallerde öncelikle üreticilerden aldıkları ürünleri satıyorlar, müstahsillerin malını özellikle ucuz fiyata satıyorlar, hatta bazen çürümeye terk ediyorlar. Meyve ve sebze rekoltesi hava şartları veya çeşitli nedenlerle düşük olduğunda fiyatlar üretici lehine 1 lira artsa kendileri hallerde satarken 10 lira artırıyorlar. Bu şekilde tüketici de mağdur oluyor, üretici de.

Tüm üreticiler için kooperatiflere üye olmak mecburi olmalı, tohum, gübre, akaryakıt ve benzeri sarf malzemelerini, gerekiyorsa avansı kooperatifler tedarik etmeli. Ayrıca, bu kooperatiflerin büyük şehirlerde ve zincir marketlerde satış yerleri olmalı; ihracat, depolama, pazarlama birimleri olmalı.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın ve ilgili kurumların 2020 bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diler, tekrar hepinizi saygıyla selamlarım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Erim, bu kadar kısa sürede mesajınızı verdiğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Sayın Şener, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidar ekonominin iyi olduğu kanaatinde ama ben devletin verdiği, Hükûmetin verdiği resmî rakamlar üzerinden ekonomide önemli sorunlar bulunduğunu ifade etmek istiyorum.

Bakın, en temel göstergelerden biri enflasyondur ve enflasyon 2004 yılında tek haneli hâle gelmiştir. O günden bugüne kadar bu tek haneli durumunu korumak için önemli politikalar uygulanmıştır ancak son iki yılda enflasyon patlamıştır, önce yüzde 25’e çıkmıştır, şimdi yıl sonu itibarıyla yüzde 12’de duracak bir enflasyondan bahsedilmektedir. Bu enflasyon hesaplarıyla ilgili de şüpheler vardır ama çift rakamlı bu enflasyon, dünyanın en yüksek enflasyonlarından biridir.

İkinci gösterge işsizliktir. Resmî verilere göre 4 milyon 650 bin kişi işsizdir, işsizlik oranı yüzde 14'tür ama iş bulma umudunu kaybedip de iş aramayanları da ilave ederseniz işsizlik oranı yüzde 17'ye çıkmaktadır ve 7 milyon işsiz vardır. Türkiye'de çalışıyor görünenlerin yüzde 36'sı kayıt dışıdır yani emeklilik hakkı yok, sağlık sigortası yok. Çalışıyor görünüp de bu statüde çalışıp iyi iş bulduğu takdirde bu işe geçecek olanları ilave ederseniz işsizlik oranı yüzde 23'e çıkmaktadır. Geniş tanımlı işsizlik budur ve 8 milyon 200 bin işsiz vardır. Dolayısıyla 4 milyon 650 bin mi yoksa 8 milyon küsur mu işsiz vardır dersiniz 8 milyonun üzerinde işsiz olduğu anlaşılmaktadır.

Gayrisafi yurt içi hasıla beş yıldır sürekli azalmaktadır ve on iki yıl önceki düzeyinin bile altındadır. Bu neyi anlatıyor? On iki yıl önceki düzeyin altında bir gayrisafi millî hasıla, millî gelir neyi anlatır? Kişi başına gayrisafi yurt içi hasılaya, millî gelire baktığınızda o da aynı şekilde on iki yıl önceki rakamın altındadır. Üstelik, 2008 yılında millî gelir hesapları bir revizyona uğradı ve bu revizyonla millî gelir yüzde 31 artırıldı; 2016'da ikinci bir revizyon yapıldı, yüzde 18 artırıldı. Bu artışlara rağmen hâlen on iki yıl önceki millî gelir düzeyini bulmayan bir ekonomimiz var. Hesaplara geçmiş yıllara yönelik olarak bu artışların, revizyonların yansıtılmadığını, TÜİK'in içinde bu işleri, bu hesapları yapan pek çok kişi bana söylemiştir. O bakımdan, bu rakamlar gerçekten ekonominin ne hâle geldiğini çok açık ve net bir şekilde göstermektedir.

8 adet vergi, sigorta affı yapılmıştır, varlık barışı yapılmıştır; vergi sistemi dejenere edilmiştir.

Dış borcun gayrisafi yurt içi hasılaya oranına baktığımızda yüzde 62 görünmektedir. Bu, 2000'li yılların en yüksek dış borç miktarını göstermektedir. Üstelik, millî geliri eski serilere göre değerlendirecek olursak bu oran daha yüksektir. Kamu-özel iş birliğindeki ödeme yükümlülüklerini borç sütununa ilave ettiğiniz takdirde borçların oranının çok daha yüksek olduğu da açıktır.

Bakın, Sayın Bakan sunumunu yaparken 2019 bütçesiyle ilgili olarak açığın 80 milyar olacağını ifade etmişti geçen sene bu zamanlar. Sonra bu bütçe sunulurken 125 milyar olacağı ifade edildi ama bir kanun teklifi geldi, orada 90 milyar olan Hazinesin borçlanma yetkisi 160 milyara çıkarıldı, 70 milyar ilave yapıldı. Demek ki 160 milyar borçlanılacağına göre 2019 yılında, bu 125 milyarlık açık da yerinde durmayacak ve artacaktır. Borç ve faizden ibaret bir bütçedir 2019 ama 2020'nin hâli daha büyük felaketler içerisindedir.

2020 bütçesinde ne var? 140 milyar faiz ödemesi var, 140 milyar -yuvarlıyorum küsuratları- bütçe açığı var, 220 milyar SGK açıkları nedeniyle transfer var, 280 milyar personel ödemeleri var, topladığınız zaman 780 milyar lira yapıyor. Bütçenin tamamını bu kalemler yutmuş vaziyettedir. Dolayısıyla, bu bütçe bir borç ve faiz ödeme, açık kapama bütçesinden başka bir şey değildir.

Bakın, bu bütçeyle çiftçiye vereceğiniz para, doğrudan tarım destekleri 22 milyardır ama kamu-özel iş birliği ödemelerine verilen para -gizlediğinize göre- 30 milyar diyorum.30 milyar olmadığını iddia ediyorsanız yani sadece bir avuç -yandaş diyeceğim yine- iş adamının aldığı para 30 milyar civarında olacakken, 8 milyon çiftçi ailesine ve tarımla uğraşana verdiğiniz doğrudan destek 22 milyar liradır. Bu 30 milyara itirazı varsa Sayın Bakanın, bütün kamu-özel iş birliği kuruluşlarına kira bedeli, hizmet bedeli, ödeme garantisi diye ne kadar ödeniyor bir liste verirse, bu rakamı ona göre revize edebiliriz ama vereceğini zannetmiyorum.

Bakın, şimdi, 2020 bütçesine baktığımızda gördüğümüz tablo net olarak şudur: 352 milyar iç ve dış borç ve faiz ödemesi var, 140 milyar da açık olduğuna göre, bu Hükûmetin 2020 yılında çevirmesi gereken para 492 milyar liradır değerli arkadaşlar. Toplam borç stokunun yüzde 40'ının üzerinde bir miktarı çevirmek zorunda kaldığımız bir bütçe yılını konuşuyoruz. Böyle bir tablo karşısında bunun başarılı olduğunu söylemek, bunun sorumluluğunu dış güçlere veya soğan depolarına yüklemek doğru

değildir. Eğer Hükûmet on yedi senedir iş başındaysa, gerekli tahkimatları yaptıysa, dış etkilerin Türkiye'deki dengeleri böylesine bozmaması lazımdır ama Hükûmetin yanlışları, yanlış uygulamaları bütçeyi bu hâle getirmiştir.

Mesela yanlışlardan bir örnek vereyim. Hazinesin yüzde 25 ortaklığı var, Türkiye Varlık Fonu'nun da yüzde 5 ortaklığı olduğu için, Türk Telekom'un özelleştirilmesini örnek olarak vereceğim. Temmuz 2005'te yüzde 55'i 6 milyar 550 milyon dolara Oger Telekom'a satıldı. Sonra paraları olmadığı için Türk bankalarından borçlandı bu kuruluş. Yabancı bir kuruluş Türk bankalarından borçlandı ve alırken 2026 yılında borçsuz ve çalışır hâlde devretme taahhüdüyle almıştır ve yirmi, yirmi bir yıllık bir sözleşme yapılmıştır ama bu süre içerisinde bu yabancı firma ne yapmıştır? Telekom'un kârının yüzde 90'ını sürekli yurt dışına transfer etmiştir. Bu transferler nedeniyle de işletemez hâle düştüğü için, işletebilmek için Türk bankalarından borç almıştır ve sonunda bu kuruluş -Oger- 2018'de tamamen iflas ettiğini ilan etmiştir.

İflas sonucu neyi görüyoruz? Sonuç olarak 2019 bilançosunda açıklanmıştır. TÜRK TELEKOM'un 17,4 milyar Türk lirası borcu vardır değerli arkadaşlar ama sorun bu kadar da değil, Türk bankalarından aldığı 4 milyar 750 milyon dolar kredi de batık duruma düşmüştür.

Bu tablo ortadayken, "Efendim, eleştirmeyin Hükûmetimizi, biraz da lehine olanları söyleyin." Zaten on dakika konuşma hakkı veriyorsunuz, sonra da diyorsunuz ki "Bunun beş dakikasında bizi öveceksiniz."

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kim diyor bunu ya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eğer siz konuşmanızın beş dakikasında bizi överseniz, ben de söz veriyorum kalan beş dakikada da Hükûmetin lehine olan şeyleri söyleyeceğim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Kim söylüyor?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Keşir, sakın olun...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama muhalefetin sorumluluğu var da Hükûmetin, iktidarın hiç mi sorumluluğu yok?

Bakın, size bir tablo göstereceğim. Bakın, şu resme bakın, burada ne var? Burada olan tablo şu: "Bu politikalarla neye döneriz? Arjantin'e döneriz." demiş. Kim demiş? Ben söylemişim. Tarihi kaç? 1 Temmuz 2005. Başbakan yardımcısıyken söylediğim söz bu çünkü on bir gün önce TELEKOM Oger'e satılmış.

Dış sermayeden bahsediyorum, kâr transferlerinden bahsediyorum, ülkeye bunların vereceği zarardan bahsediyorum ve o gün bunu söylediğimde kimse dikkat etmemiş, ilk defa da ben gösteriyorum burada.

Yani "Sorumlu iktidar." demek, yanlış varsa milletvekili olarak da Hükûmet olarak da... Hiçbir bakanın şurada "Bir yanlışımız var." dediğini duydunuz mu? Ya, kriz çıkıyor, "Sorumlusu biz değiliz." diyor. Böyle yetkisiz sorumluluk olmaz değerli arkadaşlar, hem yetkili olacaksınız hem sorumsuz olacaksınız, böyle bir şey olmaz.

Hazreti Ömer'in bir sözünü millî şairimiz Mehmet Akif çok güzel şiire dökmüştür ve bunu sürekli olarak tekrar eden iktidar kanadındaki arkadaşlarımız sorumluluğu üstlenmiyor.

Diyor ki Akif Hazreti Ömer'in ağzından...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakanım, lütfen bitirelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bitiyor benim konuşmalarım.

Diyor ki: “Kenarı Dicle’de bir kurt aşırırsa bir koyunu,

Gelir de adli ilahî sorar Ömer’den onu.”

Ömer, Dicle kenarındaki bir koyunu bir kurdun aşırmasının sorumluluğunu kendisinde görüyor da şu özelleştirmelerle, şu yaptığınız uygulamalarla niye sorumluluğu kabul etmiyorsunuz? On yedi, on sekiz yıllık bir iktidardan bahsediyoruz ya! Yok mu? Bu, bir borç krizidir ve borçlar katlanarak artıyor. 2010 yılında döviz geliri olmayanları dövizle borçlanmaya teşvik eden, yasağı, engeli kaldıran, sürekli dövizle borçlanmaya sevk eden siz değil misiniz? Bu krizin altında da bu döviz borçlanmaları yok mu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, lütfen...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani kendi kabahatinizi de bir bilin, bir anlayın, bir düşünün, “Muhalefet doğru şeyler söylüyor, bizi yanlıştan caydırmaya çalışıyor, muhalefetin âdeti budur...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamamlayayım isterseniz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Lütfen son sözlerinizi alalım efendim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Demokraside muhalefet konuşur arkadaşlar, eleştirir de ama on dakikalık konuşma hakkımızın yarısını Hükümetin doğrularını anlatarak geçiremeyiz. Onları zaten siz söylüyorsunuz, biz yanlışlarınızı söyleyeceğiz doğruya sevk etmek için. Hükümetimizi de severiz, tüm milletvekillerimizi de severiz ama bu ülkeyi her şeyden daha fazla severiz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Ersoy, buyurun lütfen.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok değerli komisyon üyelerimiz, bakan yardımcılarımız, değerli bürokratlar, basınımızın değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan evvel, dün ve bugün konuşması sırasında Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Berat Albayrak’a yönelik “Finans cambazlığıyla ekonomiyi yönetmeye çalışıyor.” ifadelerini kullanan hatibi kınadığımı belirtmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti’nin bir bakanına bu yakıştırmayı yapmak doğru değildir. Türkiye Cumhuriyeti’nin ve Türk milletinin daimi neferleri olan biz Milliyetçi Hareket Partililer buna müsaade etmeyiz.

Sayın Bakanım, ülke olarak, özellikle de son bir yılda ekonomimize yönelik algı operasyonlarının ve saldırıların odağı hâline gelmiş bulunmaktayız. Bir yandan Amerika ile Çin arasındaki ticaret savaşları, diğer yandan komşu ülkelerimizdeki savaş hâlleri devam ederken, dış mihraklar tarafından ülke olarak bizden beklenti pasif rol üstlenme ve özellikle İslam coğrafyası üzerinde egemenlik kurmaya çalışanların kuklası olmamız yönünde bir baskı söz konusudur. Bizler baş verip toprak vermeyen bir millet olarak var olduk, bu şekilde varlığımızı devam ettirmeye de kararlıyız. Damarlarımızdaki asil kana sahip oldukça hiçbir ekonomik saldırı bizi sindiremeyecektir. Böyle bir dönemde içten ya da dıştan gelen tüm algı operasyonlarını ve saldırıları doğru hamle ve kararlı duruşunuzla püskürtmenizden dolayı sizleri yürekten tebrik ediyorum. Sizlerin de katkısıyla ülkemiz kimseye minnet etmeden bölgedeki terör eylemlerine, barış ve kardeşliğimize yönelik yapılan saldırılara rağmen, çok şükür düzlüğe çıkmayı başarmıştır.

Burada “Dolar 10 lira olacak.” diyen felaket tellalları, kaos çıkırtkanları, şahsınıza yönelik olumsuz kampanya başlatan birtakım çevrelerin hayalleri boşa çıkmıştır. Bugünler elbette gelip geçecektir, ederi 1 dolar olan hainlerin dolarla gider yapmaya kalkmaları asla unutulmayacak, bu millet yedirilmek istenilen zehri yutmayacaktır. Bakanlığınızca attığınız adımlara ve uyguladığınız politikalara baktığımızda, kur saldırıları ve okyanus ötesinden gelen tehditlere karşı aynı paydada olduğumuzu görmekteyiz.

Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli’nin de dediği gibi “Dolara mahkûm değiliz, dolarla doğmadık, olmayınca da ölmeyiz.” Zalimlerin dövizini tetikleyen mekanizmaları, finans ve ekonomik enstrümanları varsa, bizim de kırılmayacak mukavemetimiz, kopmayacak ve kapanmayacak millî ruh ve şuurumuz vardır.

Bakınız, bir dönem Trump’ın attığı bir “tweet”le kurlar bir günde alt üst rakamlara gelirken, ulaşırken, şimdi aynı zatın attığı “tweet”ler, her gün attığı “tweet”ler ekonomimize herhangi bir darbe vuramamaktadır Allah’a şükür.

Tabii ki, ekonomik anlamda sorunlarımız vardır. Özellikle esnafımız, çiftçimiz, işçilerimiz, işsizlerimiz, çalışanlarımız, emeklilerimiz bazı sıkıntılarla karşı karşıyadır. Her ne kadar enflasyon tek haneli rakamlara düşmüş olsa da rehavete kapılmadan yapısal sorunların çözümüne yönelik tedbirler kararlılıkla alınmaya devam edilmelidir. Üstelik gözden kaçırmamız gereken bir nokta içinde bulunduğumuz kriz sadece ülkemiz özelinde değil aynı zamanda küreseldir. Tüm dünya ekonomik anlamda bir kriz ortamındayken böyle bir coğrafyada, böyle bir dönemde kazanımların korunması ve artırılmasının hedeflenmesi son derece önemlidir. Bundan sonraki süreç de hâlâ önemini korumaktadır. Ekonomiden millî güvenliğe kadar hemen hemen her konuda teyakkuzu elinizden bırakmayacağınıza gönülden inanmaktayız.

Sayın Bakanım, 2018 yılına oranla döviz kurlarındaki düşüşlere nazaran piyasadaki fiyat artışlarında herhangi bir düşüş maalesef görülmemiştir. Dolar 7 lirayı aştığında gecikmeksizin yapılan zamlar dolar ciddi anlamda gerilemesine rağmen fiyatları indirmemiştir. Burada denetimlerin daha da artırılması gerektiğini düşünmekteyim.

Hayat pahalılığı, geçim sıkıntıları, ekonomik zorluklar her insanımızı maalesef etkilemiştir. Bu kapsamda vergi ve SGK prim borçlarıyla ilgili yapılandırma taksitlerini ödeyemeyen ve yapılandırmaları bozulmuş mükellefler bulunmaktadır. Bu mağdur vatandaşlarımız ve diğer vergi borcu bulunan vatandaşlarımız için yeniden bir yapılandırma imkânı sunulması yerinde olacaktır diye düşünmekteyim. Aynı zamanda işverenlere yönelik SGK ve vergi destekleri de yapılandırılarak zor durumda olan işverenlerimizin yükü bir nebze de olsa hafifletilmelidir diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, bunun yanında, hem bir milletvekili hem de bir iş adamı olarak geçen yılki bütçe görüşmelerimizden bugüne kadar tüm iç ve dış saldırılara, terörden kaynaklanan bu kadar maliyete rağmen yapılan hamlelerle ekonomimizin bu seviyelerde olmasını önemsiyor ve gerçekten sizleri tebrik ve takdir ediyoruz.

Özellikle KGF kredileriyle kefalet imkânı sağlayan ve KOBİ’lerimize değer kredileri ve İVME finansman paketiyle piyasada çok ciddi rahatlama sağlayan söz konusu paketler gerçekten bizim tarafımızdan çok olumlu görülmüştür, piyasa tarafından da hakeza öyledir. Sunumunuzda bahsettiğiniz üzere, ekonomik koşullardaki iyileşmeye paralel olarak bu kapsamda kredi kullanımlarının daha da artmasının, özellikle de bu faiz oranlarında çok faydalı olacağını düşünmekteyim.

Sayın Bakanım, kurun sabitlenmesini ekonominin çakılması olarak gören -ülkemize savunma anlamında kırk yıldır çok büyük maliyeti olan- bebek katili PKK'ya "terör örgütü" diyemeyenlerin ülkemizde yaşanan nadir intihar olaylarıyla alakalı durumları ekonomiye bağlayıp konuları istismar etmelerini de siz nasıl değerlendireceksiniz bilmiyorum ama ben bu değerlendirmeleri doğru bulmuyor ve büyük Türk milletinin vicdanına bırakıyorum.

Sözlerimi noktalamadan önce bir diğer değinmek istediğim konu ise seçim bölgesi olan Kayseri iline aittir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, buyurun.

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Kayseri ilimizde küspe taşımacılığı yapan nakliyeciler kardeşlerimizin yaşadığı bir mağduriyet söz konusudur Sayın Bakanım. Besicilerin pancar eken çiftçilerden aldıkları küspenin nakliyesini gerçekleştirdikleri sırada "usulsüzlük cezası" adı altında kişi başı 45 biner lira ceza kesilmiştir. Bu kardeşlerimiz -1.500 araç sahibi- mağdur durumdadır. Bu konuyla eğer ilgilenirseniz bizi çok mutlu etmiş olursunuz çünkü böyle bir beklenti söz konusudur.

Sayın Bakanım, ekonomimizi iyileştirmek için izlediğiniz yenilikçi ve etkin ekonomi stratejilerini yakinen takip etmekteyiz. Bu zor şartlarda bu coğrafyada atılan ve atılacak olan her adımın ne kadar kritik olduğunun farkındayız. Bizim sizlere olan inancımız tamdır. Allah'ın izniyle, Türkiye karşısına çıkarılan badireleri aşacak kıratıdır. Aziz milletimiz dikilen ekonomik korkulukları inanç, sabır, akıl, birlik ve dayanışma azmiyle yıkacak kudrette ve kuvvettedir. İnaniyoruz ki yeni ekonomik yaklaşım 2023'e ülkemizi istikrar ve güven içinde taşıyacaktır. Biz her zaman ülkemize güveniyoruz, Türk milletine yürekten inanıyoruz. Sizlerin de sayesinde döviz, faiz ve rant lobisinin sırtımızı yere getiremeyeceğine inancımız tamdır.

Sözlerime son verirken Saygıdeğer Bakanıma, Bakan Yardımcılarımıza, tüm bürokratlarımıza hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

2020 yılı bütçemizin hayırlı ve bereketli olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Ersoy, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzun değerli üyeleri, böylece müzakereler tamamlanmıştır. Komisyon üyesi olan olmayan tüm milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Soru-cevap bölümüne geçiyorum.

Sayın Gürer, buyurun.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakan, borçlu şirketlerin faaliyetlerinin durmasıyla alacaklı sıralamasında öncelikle banka alacakları devreye girmektedir. Burada çalışanların alacakları ilk sırada olacak şekilde yeni bir düzenleme düşünülmekte midir?

Sayın Bakan, 2015 yılında Niğde-Bor Enerji İhtisas Endüstri Bölgesi kararı verildi, yatırım gerçekleşmedi. Siz basın toplantınızda Türkiye içerisinde en verimli altyapı kriterlerine sahip olan Niğde Bor'un kapasitesinin en uygun olduğunu belirttiniz. Bakan olarak ifadenizle bu kadar değerli bölgemizde ihaleden vazgeçilmesi sonrası ses seda yok. Ne olacak?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamam, teşekkür ediyoruz.

Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRĞİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan.

Sayın Bakan, Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde çeşitli unvanlarda alımı yapılan gelir uzman yardımcılığı, devlet gelir uzman yardımcılığı, mali hizmetler uzman yardımcılığı, vergi müfettiş yardımcılığı ve diğer alımlar için yakın zamanda sınav ilanı verilecek midir? Adaylar 2018-2019 yıllarında KPSS’ye girmiş ve yüksek puan almışlar ve bu puanları hâlâ hiçbir kurum sınavında kullanmamış ve mağdur olmuşlardır. Adaylar on sekiz aydır gelir uzman yardımcılığı, iki yıldır vergi müfettişi yardımcılığı, dört yıldır mali hizmetler uzman yardımcılığı sınavlarını beklemektedirler. Bu sınavların planlanması ne aşamadadır? 2019 yılı bitmeden bu unvanlardan herhangi biri için sınav ilanı verilecek midir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, 2020 yılı Bütçe Kanunu Teklifi’nde de ifade edildiği üzere, 2019 cari işlemler dengesinde ihracat artışından ziyade ithalattaki daralmadan kaynaklanan bir iyileşme olduğu söyleniyor. Ancak 2019 yılının ilk 10 ayı itibarıyla Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu’ndan yapılan ihracat teşvik destek ödemeleri bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 26,2 oranında azalmıştır. DFİF’ten sağlanan söz konusu ihracat destek tutarlarının artırılması konusunda bir planınız var mıdır?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Sayın Altıntaş...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Bakanım, diğer bakanlara destekler, teşvikler; işçiye, emekliye destekler konusunda talepte bulunduğumuzda hep “Berat Bey bize, biz de onlara.” diyorlar. Sizin eliniz çok mu sıkı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Yılmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, 4’üncü madde konsültasyonu çerçevesinde ülkemize gelen IMF heyeti 23/9/2019 tarihinde ülkemizden ayrılmadan önce 19 paragraflık bir basın açıklamasında bulundu ve bu duyuru şu anda www.imf.org’da duruyor. Söz konusu basın duyurusu the Board’da görüşülecek, henüz görüşülmedi fakat bu basın duyurusunun 13’üncü paragrafında kamu-özel iş birliği uygulamalarının bütçeyle tam entegre edilmesi için kamu-özel iş birliğini düzenleyen yeni bir yasa çıkarılmasıyla ilgili bir tavsiye var. Ayrıca maliye risk “assessment” hazırlanmasıyla ilgili de yine bir tavsiye var.

14’üncü paragrafta bütçe dışı fonların şeffaflığının artırılması amacıyla Türk Varlık Fonu yatırım yetkisinin daha dikkatlice tanımlanmasının, potansiyel çıkar ilişkisinin minimuma indirilmesi için idari yapısının iyi yönetim kuralları çerçevesinde sadeleştirmeye gidilmesini istiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Soruyu alalım lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Soracağım.

15'inci paragrafta piyasa güvenliğini güçlendirmek amacıyla bankaların varlık kalitesini belirlemeye yönelik üçüncü bir gözle yeni bir stres testi yapılmasını tavsiye eden bir durum var. Bu konudaki görüşlerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın SPK Başkanına soruyorum: Burada bir torba yasa görüşülüyordu. SPK temsilcisi şurada oturuyordu, yanında da KOMBASSAN temsilcisi oturuyordu. KOMBASSAN temsilcisi o sırada “Bu yasa buradan geçerse hisselerimiz yükselecek.” dedi ve bir ay içinde KOMBASSAN hisseleri yüzde 100’den fazla yükseldi. Bununla ilgili bir suç duyurusunda bulundum. SPK bu borsa manipülasyonu ile ilgili bir soruşturma açtı mı?

Sayın Bakan, gelecek yıl gevşek para ve gevşek maliye politikası görülüyor ve bununla bu enflasyon hedefini tutturacağınızı söylüyorsunuz, iddia ediyorsunuz. Çıpamız nedir Sayın Bakan? 2 alanda da gevşek durarak nasıl bir çıpa tutturacağız?

Sayın Bakan, kamu-özel iş birliği projelerinin önümüzdeki on yılda Maliyeye yükü ne olacaktır, on yıllık projeksiyon?

Sayın Bakan, bugün iş bulamayan bir vatandaş Meclisimizde intihar girişiminde bulundu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Son sorunuzu alalım efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu intiharların önüne geçmek için nasıl bir eylem planınız var?

Sayın Bakan, Sayın Erdoğan “Bırakın doları.” diyor. Duyuyor musunuz bilmiyorum. Dolarizasyonda bir türlü çözüme yok. Bu “Bozdur.” deyince dolarlar bozduurulmadığına göre, ne yapmamız lazım dolarizasyondan çıkılması için?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – 2016, 2017, 2018 ve bugün itibarıyla iç ve dış borçlanma süreleri ve faiz oranları nedir Sayın Bakan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Bakan, sarmalık tütündeki vergi sorununu nasıl çözeceksiniz?

Tarım Kanunu’ndan kaynaklı çiftçilerin bakiye alacaklarını ne zaman ödeyeceksiniz?

Bakanlığınız döneminde konkordato ilan eden şirketlere ilişkin istatistiki bir bilgi var mıdır? Konkordato ilan edip Bakanlığınızca kredi kullandırılan şirket sayısı kaçtır?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, giderek artan işsizliğin sebebi olarak siz de iş gücüne dâhil olan kişi sayısındaki artışı mı görüyorsunuz?

Diğer sorum: AB kaynaklı yabancı yatırım stokunun giderek düşmesini -yüzde 60 seviyesine kadar geriledi- nasıl açıklıyorsunuz?

Bir de SPK Başkanına sormak istiyorum. Sayın Taşkesenlioğlu, 2014-2017 döneminde Halkbank Genel Müdürlüğü yaptınız. Döneminizde bugün büyük bir tartışma konusu olan İstanbul Şehir Üniversitesinin kredi yapılandırmasıyla ilgili ne gibi sorunlar vardı? Bilgi verebilir misiniz?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şevkin...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana on yedi yıldır iktidarlarınız döneminde yeterli ve gerekli desteği alamamıştır. 2020 yılı bütçesinde de Adana'mıza yeterli pay ayrılmadığı görülmektedir. İller Bankası hibe fonları ve kredilerinden Adana belediyeleri yeterince yararlanamamaktadır. Burada partizanlık mı yapılacaktır yine?

Adana Devlet Hastanesine, Ceyhan Devlet Hastanesine, Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesine, Karataş-Yumurtalık sahil yoluna ayrılan bir bütçe kaleminiz var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Sayın Bakan, geçen yıl açıklamış olduğunuz Yeni Ekonomi Planı'nı 3 d'yle izah ettiniz; denge, disiplin ve dönüşüm diye. Merak ediyorum ben, on yedi yıldır bunu sağlayamadınız mı ve son bir yıldır da bu denge, disiplin ve dönüşümde ne gibi bir değişiklik oldu? Bu konuda izahat isteyeceğim.

Yine, enflasyonun tek rakamlı olduğunu ifade ettiniz ama vergi, ceza ve harçlarda yapılan zam yani yeniden değerlendirme katsayısı yüzde 22,58 yani birbiriyle çelişmiyor mu bu? Devlet kendine geldiği zaman enflasyonu yüzde 22,58 kabul ediyor ama yayınladığı zaman, vatandaşa karşı da yüzde 8,55 olarak söylüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Vakit kalırsa süre vereyim yine.

Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – TÜİK'in İllerin Sosyo-ekonomik Gelişmişlik Endeksi (SEGE) diye tanımlanan bir çalışması vardı. 2011 yılına kadar her yıl yayınlanıyordu. 2011 yılından beri yayınlanmıyor. Niçin? Yayınlamayı düşünüyor musunuz?

Milli gelir hesapları da sürekli değişiyor. Kaç kez değişti ve en son kriterler nelerdir?

Bir de şu anda bankalardan kredi çeken çiftçi ve diğer tüketicilerin kaçta kaçını takip edilmekte? Hem kredi kartı olarak hem de çiftçilerin oran olarak kaçta kaçını borçlarını ödeyemediği için takip edilmekte?

Teşekkürler.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Katircioğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, enflasyonla mücadelede, fiyat katılığına sebep olan piyasa sorunlarıyla bir ilgi kuruyor musunuz enflasyonun aşağı indirilmesiyle ilgili olarak?

İkinci soruyu TÜİK'e soracağım: Bir kere, bölgesel istatistikler 2014'te bitiyor, 2014 sonrasıyla ilgili hiçbir bilgi alamıyoruz. Niye alamıyoruz?

Bir de yoğunlaşma istatistikleri 2015'te bitiyor. Epey bir zaman geçti, hâlâ bekleyecek miyiz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Enginyurt...

CEMAL ENGİNYURT (Ordu) – Teşekkürler.

Sayın Bakanım, Tarım Bakanlığı küçükbaş hayvan dağıtımı neticesinde sıfır faizle küçükbaş hayvan sahiplerine kredi verdi. Bu krediler malum sebeplerle ödenemedi. Yeniden yapılanmaya gidildi ama bu yapılanma sırasında yüzde 16 faiz uygulamasıyla yapılanma gerçekleşti. Sıfır faizi ödeyemeyen çiftçimizin 16'yı ödemesi mümkün değil. Bu konuda bir uyarıda bulunmanızı ya da destek vermenizi bekliyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, dün Sanayi Bakanı bizim geçen yıl yaptığımız muhalefetin sonucunda Mercedes'i bırakıp Toyota'ya bindiğini söyledi ve bu konu da örnek olmak istediğini söyledi. Siz Sanayi Bakanını örnek alıp Mercedes'e binmeyi bırakacak mısınız?

Son olarak, Sayın Bakan, burada bütün düzenleyici ve denetleyici kurumlara sormak istiyorum: Bakın, Sayın Erdoğan'ın yüksek düzeydeki bürokratların bıyık bırakmalarını istediğini hepimiz biliyoruz, bütün kamuoyu da biliyor ama bağımsız ve tarafsız olması gereken düzenleyici ve denetleyici kurum başkanlarının Sayın Erdoğan'ın talebiyle bıyık bırakması acaba bağımsızlık ve tarafsızlıklarına hâlel getirmiyor mu diye sormak istiyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan BES'le ilgili bir soru soracaktım. Baktığımız zaman, burada da 14 milyon hedefi vardı. Sistemden çoğunluklu olarak vatandaşların çıktığı ve 5 milyon 313 bin kişinin sistemde devam ettiği, bu konuda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, buyurun, bir sorunuz kalmıştı.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, sağ olun ama Sibel Hanım'ınki yarım kaldı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Tamamlayacağım ben, merak etme sen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Peki.

Benim Kamu İhale Kurumuna bir sorum olacaktı. Bu Sakarya Tank Fabrikasının ihale ilanı hangi gazetede veya nerede yayınlanmıştır, onu merak ediyorum. O konuda bilgilendirirlerse.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan nezaketiniz için.

Sayın Bakan, tasarruf aracı olarak BES’le ilgili bilgiler verdiniz ancak baktığımız zaman -buraya katılımın arttığına dair bilgileriniz vardı- 14 milyon hedefine ulaşamadı ve vatandaşlarımız zorunlu olarak katıldıkları sistemden çıktılar ve 5 milyon 313 binde kaldı şu an. Ne düşünüyorsunuz? Yani iç tasarrufları artırma noktasında üretim, istihdam ve enflasyon yapısı veri iken iç tasarruflar nasıl artacak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi soru, görüş ve eleştirilere cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

Süreniz kırk dakika.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Herhâlde Plan ve Bütçe Komisyonunda belki 10’u buldu ziyaretimiz. Bugüne kadar yaptığımız programlar içerisinde, toplantılar içerisinde en verimlilerden bir tanesi olduğunu düşünüyorum hele de geçen yıla kıyasladığımızda. Gerçekten gerek iktidar gerek muhalefet vekillerimizin özellikle ekonominin genel gidişatı, küresel süreçlerin takibi noktasında çok daha detaylı bir süreç takibi ortaya koyduklarını düşünüyorum ve katkılarından dolayı teşekkür ediyorum gerek iktidar gerek muhalefet vekillerimize.

Daha önceki bütçelerde yaptığım konuşma kapsamında önce genel bir resme cevap verdikten sonra, süremiz yettiği kadar da kalan soruların birçoğuna cevap vermeye gayret edeceğim, kalanlara da yazılı bir şekilde döneriz.

Şimdi, arkadaşlar, siyaseten duruşumuz ne olursa olsun -Türkiye’nin- küresel süreçlerin içinden geçtiğimiz noktada bize ne anlattığını ve ne ifade ettiğini tarafsız bir gözle takip etmemiz lazım.

Dünya son yirmi yıldır, 2000 yılından sonra yani 21’inci yüzyıla girdiği süreçten... Kimileri bunu 11 Eylül sonrası dönem olarak tanımlıyor, kimileri 2000-2001 yılından sonraki süreçte Çin’in 2008 sonrası, finansal kriz sonrası dünya ekonomisinde, dünya siyasetinde daha etkin olmasından dolayı yeniden bir güç dengesi değişimine şahit olduğunu farklı ortamlarda yorumluyor. Tabii, Türkiye bu işin neresinde? Meseleye objektif bir noktada baktığımızda küresel süreçlerin bizi pozitif etkilediğinde etkilenmiş olacağız ama negatif etkilediğinde etkilenmeyeceğiz; böyle olmaz, pozitif etkileniyorsak negatif de etkileneceğiz. Çok net bir şekilde bunu ortaya koymamız lazım, 2013 Gezi döneminden bugüne kadar son altı buçuk yıldır Türkiye birçok cephede aslında fiili bir savaş ve mücadele veriyor; sosyal olaylar anlamında, sistem anlamında, darbe özelinde, askerî noktada, özellikle sınır ötesinde, bölgemizde yaşanan tüm bu terörle mücadele kapsamında; Suriye, İran, Irak, bölgedeki istikrarsızlaşma özelinde yaşadığımız mücadeleler noktasında Türkiye öyle ya da böyle çok ciddi bir mücadele veriyor ve bu küresel değişimin içerisinde Türkiye hem içeride hem de dışarıda yoğun bir mücadele ortaya koyuyor. Bunun ekonomik ayağı var, siyasi ayağı var, sosyolojik ayağı var, güvenlik ayağı var, kültürel ayağı var; birçok ayağı var. Kabul edebiliriz, etmeyebiliriz; saygı duyarım yani Türkiye ekonomik bir saldırıya maruz kalmıştır, kalmamıştır; kabul etmeyenler var, kabul edenler var, biz söyledik kabul edilmedi falan ama birileri “tweet” attığı yönünde her gün açıklama yapınca şimdi kabul edenlerin sayısı artıyor. Veya bugün Türkiye’ye değil, Güney Amerika’daki birçok ülkeye, bugün Orta Doğu’daki birçok ülkeye benzer operasyonlar olduğunda -hepsini bir kenara koyalım- 2015 yılında Rusya benzer operasyonlara maruz kaldığında resmi çok net okumamız gerekiyor. Tabii, geçtiğimiz yıl geçtiğimiz yeni Cumhurbaşkanlığı sisteminin henüz üç dört aylık süreci içerisinde yeni bütçemizi tartıştığımız o gün, henüz daha başında olduğumuz... Yani Türkiye, son bir yılda çok müthiş bir mücadele ortaya koydu, aradan bir yıl geçti ve bu yılda çok net şunu ortaya koymamız lazım: Türkiye, ekonomik

anlamda 3 tane büyük saldırıya da maruz kaldı arka planda, resmî planda ki Barış Pınarı Operasyonu döneminde yaşananları saymıyorum; dolayısıyla tüm bu süreçlerden geçen Türkiye... İçeride ve dışarıda Türkiye'ye yönelik operasyonlar, Türkiye'yi bölmeye yönelik, yıkmaya yönelik, çöktürmeye yönelik “Ne işiniz var canım, Doğu Akdeniz’de?” Oturun aşağıya! “Ne işiniz var Suriye’de?” Hiçbir işimiz yok canım, ne yapalım, ne işimiz var Suriye’de; öyle değil mi? “Türkiye bölünsün.” ama siz birilerinin bu söylemine karşı ki İspanya’da benzer bir olayı referandumu bahane ederek... on on beş yıl hapis cezasıyla cezalandırıldığı bir sözde Avrupa Birliği demokrasi ikliminde, Türkiye’de bunu bir de silahlı yapanlara karşı bir husus oluşturulduğunda “demokrasi” denildiği resmine de şahit olduğumuz bir süreç.

İşin ekonomik ayağı ne kadar içinde, ne kadar dışında? Ben bu detaya çok girmeyeceğim; süreç içerisinde... “Bu saldırıyı kimler yapmıştır?” diye bir soru soruldu. Bu saldırıyı veya böyle bir atağı, böyle bir operasyonu yapanların kendilerinin bire bir birinci ağızdan itiraf ettiği bir iklimde benim çok fazla detay vermeme gerek yok; herkes her şeyi biliyor, toplum da, millet de o veya bu ama bir yıl önce bugünlerde konuştuğumuz, şunu çok net ortaya koymamız lazım; Türkiye’nin içinden geçtiği iklim... “Türkiye, Türkiye’de durum çok kötü, Arjantin ile aynı kefedede. IMF ile anlaşması lazım; en az 50 milyar dolar... Türkiye yoksa patlayacak.” Türkiye o gün o resimden ki bugün bunu çok net ortaya koymamız lazım... Geçtiğimiz yıl birçok kişinin Türkiye’nin ayakta kalamayacağı, direnemeyeceği, olabilecek şu veya bu kırılmalık veya baskılardan sonra “Arjantin anlaştı eğer Türkiye anlaşmazsa; 30’luk, 40’luk, 50’lik, 60 milyarlık bir paketle sıcak para kaynağı girişi olmazsa Arjantin’den daha beter olacağı” resmiyle karşı karşıya kaldığımız bir noktadan bugün bir yıl geçti. Biz anlaşmadık, ihtiyacımız yok ve Türkiye’nin kendi kaynaklarıyla bu süreçten güçlü bir şekilde çıkacağını iddia ettiğimiz noktada bir yıl geçti, yine karşı karşıyayız. Arjantin anlaştı; 50 milyar dolar civarı bir kaynakla da uyuşturuldu ve bugün geldiğimiz noktada Arjantin siyasi ve ekonomik olarak çok ama çok sıkıntılı bir noktada. Sadece 2018 yılı başında 1 dolar 17-18 Arjantin Pezосу idi, bugün yaklaşık 60'lara ve bugün para biriminin yüzde 300'den fazla devalüe olduğu ve siyasi istikrarın ne noktaya geldiğinin hepimiz şahidiyiz ve Türkiye bırakın anlaşmayı, herhangi bir kaynağı yurt içi yurt dışı yaşadığı bu 3 saldırıya rağmen güçlü bir şekilde; enflasyondaki iyileşmeler. Bugün kasım ayındayız; bir yıl geçti. Geçtiğimiz yıl ekim aylarında TÜFE ve ÜFE’de, faizlerde, kurda tüm bu bir yıl önceki resme baktığımızda tüm bu alanlardaki iyileşmeler Türkiye’nin bir yıl içerisinde 3 seçimin de geçtiği böyle bir iklimde ortaya koyduğu performans birileri kabul eder veya etmez resmi açık ve net ortaya koyuyor.

Ha, literatür; kabul ederiz, etmeyiz ama yani şunu çok net ortaya koymamız lazım: Yani bu süreci akademik literatür noktasında kim ne şekilde tanımlıyor bilemeyebiliriz ama yumuşak iniş mi “soft landing” mi, hakikaten dengelenme mi? Uluslararası kredibilite anlamında baktığımızda, son bir yıl Türkiye, hakikaten bu süreci dengelenerek ve yumuşak bir inişle geçirmiştir. Ha, yüzde 3 küçülecek, 5 küçülecek; bunlar söylendi. 2 seçimin olduğu 2019 yılında iki kayıp çeyreğe rağmen, üçüncü ve dördüncü çeyrek performansıyla ki bugün burada tahminler üçüncü çeyrekte pozitifte dönüyoruz, yüzde 1’ler beklenti, piyasa beklentisi o yönde ve dördüncü çeyrek için de çok net bunu söylüyorum çünkü eksi 3’lerden 0,5’ler, 1’lerin konuşulduğu bir piyasa beklentisi dördüncü çeyrekte piyasa beklentisinin de ötesinde... Ki ekim, kasım rakamları –dördüncü çeyrek için konuşuyorum- gayet pozitif bir resmi ortaya koyuyor gerek vergi gelirlerinde gerek piyasa gerek kapasite kullanım gerek endekslerde, güven endekslerinde, piyasa likiditesinde düşen faizlerin oluşturduğu hacimlerle bunu ortaya koyuyor. Türkiye’nin dördüncü çeyrekte piyasa beklentisinin de ötesinde, inşallah aralık da bu ivmeyle devam ederse bırakın yüzde 2, 3’ü yüzde 4, 5’lerde büyüyeceği bir son çeyreğe doğru gittiği; bu dengelenmenin birçok dönemin de aksine, 2001, 2008 cari açık fazla falan... O bir geçti, arada buna da cevap vermiş olayım. 2008’de de, 2009’da da küresel kriz vardı, cari açık azaldı falan... Türkiye, hiçbir dönem

böyle bir noktada böyle bir operasyonel süreçte cari fazla vermedi. Bakın, ihracat ve turizm özelinde küçülmenin yaşandığı bir resme rağmen -2008 yılı çok net; bakalım 2009 sürecinde- Türkiye yüzde 4,7, yüzde 5 küçüldü –Türkiye ekonomisine direkt bir saldırı yok; kur, faiz, enflasyon operasyonu yok- yüzde 5’e yakın küçüldü ve bütün bu resimde ihracata bakın, 130 milyardan 100 milyar dolarlara düşüp yüzde 30’a yakın küçüldü; bütün bu resim ışığında buna rağmen cari fazla veremedi, 11 milyar dolardan fazla cari açık verdi ve bugün geldiğimiz noktada bütün bu senkronize, koordineli uygulanan para ve maliye politikalarının neticesinde son bir yıllık performansa baktığımızda çok net bunu görmemiz lazım ihracattaki iyileşme ithalattaki köpüğün azalmasıyla ihracatın ithalatı karşılama oranına bağlı olarak yüzde 85, yüzde 90 hem ihracat artıyor ve eylül-eylül, ekim-ekim rakamlarında yıllık yüzde 4-5 ihracatta artış var ki miktar bazında fiyat rekabeti euronun aleyhte işlemesine rağmen çünkü ihracatımızın yaklaşık yüzde 50’si euro ile. Euronun değer kaybına, toplam hacimde azalma olmasına, küresel ihracat rekabetinde fiyat rekabetindeki indirim baskısına rağmen miktar bazında yüzde 19’a yakın ihracattaki artışa ve bütün bu çerçevede ithalattaki köpük ve dengelenmeyle birlikte cari fazla verdiği bir süreci ortaya koydu. Ve eylül ayı itibarıyla her ay üzerine koyuyoruz ve inşallah yıl sonu itibarıyla bu süreç ortaya konulacak.

Şimdi, burada bu bir yıllık süreci doğru bir şekilde yaşamamız lazım ve bunu idrak edip buna göre meseleye bakmamız lazım. Benim burada hakikaten çok net şunun altını çizmem lazım: Yani bu samimi yorumlara ki gerek Gülizar Hanım gerek Kamil Bey’in ülkenin iyiliği noktasında bu yorumları yapmasına aynı şekliyle katılıyorum çünkü hepimiz aynı gemideyiz; ülkemizin bekası, ülkemizin geleceği, kendi geleceğimizin ötesinde çocuklarımızın geleceği açısından... Yeni bir dünya düzenine gidiyor 21’inci yüzyılda küresel sistem ve Türkiye olarak biz, bütün bu süreçlerde çok tarihi bir fırsatın eşliğindeyiz. Kaygılara katılıyorum, eleştirileri not aldım; bütün bu çerçevede eksikler... Süper, toz pembe, bizi şu kadar övün mövün; böyle bir şey yok. Övmek durumunda değiliz ama aynı paydadaysak eğer... Bakın, bir ay öncesine gidiyoruz, Barış Pınarı Harekâtı diye bir operasyon oluştu değil mi? Ülke olarak bu yaşanan sürecin anketlerde çıkan resmi partiler üstü çünkü mülteci sorunu, istihdam sorunu, güvenlik sorunu, terör sorunu, ülkeyi bölme sorunu ki insanımızın burasına gelmiş. Sekiz senelik bu süreç bütünü iyi anlamayı anlatıyor bize. Sonuç; Türkiye, kendi güvenliği ve bekası için bir operasyon yapıyor ve toplumsal destek, benim gördüğüm anketlerde tarihte görmediğimiz kadar yüksek bir orana çıkmış, yüzde 85, yüzde 88, yüzde 90’a kadar ve partiler üstü. Peki, söylem ne Türkiye harici bütün dünyada? “Türkiye sivil katliamı yapıyor.” Türkiye, affedersiniz “Birilerine şöyle yapıyor, sivilleri öldürüyor; şunu yapıyor, bunu yapıyor.” Bu kadar ahlaksızca küresel bir operasyon ve saldırıya maruz kaldığı bir dönemde Türkiye, bu kadar muazzam bir algı operasyonunun olduğu süreçte Türkiye ve toplum olarak biz bunu gördük mü, yaşadık mı? Peki, ekonomik olarak Türkiye bir yıldır müthiş bir operasyon içerisinde olacak; birileri bu algıyı oluşturuyor. Yalandan “Twitter”dan fotoğraflar paylaşıyor, videolar paylaşıyor bilmem kaç sene öncesinden yok sivilleri öldürüyormuşuz. Daha geçen gün yeni dinledim, girmişler kilisenin içerisine –bakanlarımızdan dinliyorum- kiliseden bomba atıyorlar; karşı tarafa girip cevap vereceksiniz. “Eyvah; Türkiye, Türk askeri kiliseyi bombaladı.” demesin, böyle bir tuzakla operasyona girilmesin. Nelerle uğraşıyoruz...

Sonuç itibarıyla, ekonomik anlamdaki operasyonun paydaşları da... Özgürlük... Vallahi son bir yıldır ben çok rahatım arkadaşlar, onu söyleyeyim. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde son bir yıldır benim kadar eleştirilen, saldırılan, hakaret edilen adam çok azdır yani, Bakan azdır. Sıkıntı yok burada. Kimi dava etmiş şahsım olarak? Demin, giderken -şu anda burada yok- Meral Danış Beştaş Hanım dedi ki: -onu da istettim; biz doğru bilgilerle hareket edeceğiz- “Ekonomiyi eleştirdiği için gözaltına alındı, 2018 yılı 26 Eylülünde tutuklandı.” Vallahi, tutuklanan İdris İlhan, terör örgütü propagandası yapma suçundan -28 Eylülde iki suç kapsamından birinden tahliye, propaganda suçundan 11 Ekim itibarıyla

da tahliye edilerek- esas şu fotoğraflarda bilgileri, delilleri olan çerçevede tutuklanan bir husus. Şimdi, meseleyi manipüle etmemek lazım. “Ekonomi iyi.” “Ekonomi kötü.” diyebilirsiniz; bardağın boş tarafını söyleyebilirsiniz, dolu tarafını söyleyebilirsiniz. Bizim bu anlamda, eleştiriye yönelik... Soruyorlar, işte: “Bir yasa mı hazırlıyorsunuz?” Eleştirenlerin hepsini içeriye atacağız(!) Böyle bir hazırlık yok, ben bilmiyorum, Mecliste var mı öyle bir şey? Her türlü şeyi söyleme özgürlüğünün olduğu bir resim içerisinde, ben çok net şunu ifade edeyim size... Ama birileri çıkıp SPK Yasası mevzuatı kapsamında, BDDK Yasası mevzuatı kapsamında bir şirketin, bir kurumun, bir bankanın halka açık gerek çalışanlar özelinde gerek yatırımcısı, paydaşları özelinde, bu yasalar kapsamında suç işliyorsa gerekli merciler bununla ilgili adımı atar. “Ekonomi kötü,” “İşsizlik şöyle...” Burada bir sıkıntı yok ama siz yasalar kapsamında suç işliyorsanız, gerekli kurumlar gerekli işlemleri yapar. Ben halka açık bir şirketin hisse senedini alıyorsam ve siz belirli bir noktada pozisyon alıp o şirketi batırmaya, operasyon çekmeye... “O şirket batacak.” “Bu banka şöyle...” “Bu bankayla ilgili...” Bu, suçtur yani. Hissedarlar kapsamında da 10 binlerce yatırımcısı, çalışanı kapsamında da suçtur. Onun için, bir taraflara çekmek değil mevzu. Meseleyi doğru bir şekilde okumamız lazım.

Şimdi, hangi hamleleri yaptık ettik, küçük küçük, dokuna dokuna gideceğim çünkü her birine dokunsak sabaha kadar buradayız ama çok net şunu ifade edeyim: “SWAP hamlesi” deyip duruyor birileri. Bakın arkadaşlar, çok net şunu görmemiz lazım, işte “küresel korumacılık” dedik, şunu dedik, bunu dedik, “her ülke kendi pozisyonu...” dedik... Rusya 2015’de saldırıya uğramış. Bugün Lübnan ne yaşıyor, haberiniz var mı? Takip edenler var mı Lübnan’ın içinden geçtiği sürecin ne kadar ekonomiyle ilgili olduğunu, ne kadar ekonomik kurumlarına yönelik yapılan operasyonun piyasadaki likidite özelinde iç karışıklık çıkarmaya yönelik olduğunu? Veya Şili’de ne olduğunu veya Hong Kong’da ne olduğunu? Takip ediyoruz. İran, Irak, Suriye özelinde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yoksullukla ilgili.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK - Yoksulluğu kim getiriyor? Kim yapıyor bu operasyonu? Irak’a ben mi operasyon yaptım Garo Bey?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Yanlış politikalarla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış yönetiliyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Velhasılıkelam, Türkiye’ye birileri bir şeyleri ihraç etmeye çalışsa da bu tutmaz, altı yıldır da tutmadı. Sokak eylemleri operasyonu; ülkeye bölmeye yönelik, teröre yönelik, darbeye yönelik, en sonunda ekonomik operasyonlara yönelik tutmadı, tutmaz da Allah’ın izniyle.

Bakın, çok net söylüyorum: Son bir yılda, ağustos 1, seçimlere bir hafta kala... Arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti devleti muz cumhuriyeti değildir, bunu buraya yazın. Siz seçime bir hafta kala sözde “liberal piyasa” adı altında, “liberal ve piyasa koşulları” adı altında, bir ülkenin, 82 milyon cebindeki Türk lirasına operasyon çekip gömeceksiniz; 1 doları 10 lira, 15 lira yapmaya çalışacaksınız, biz de izleyeceğiz öyle mi? Türkiye Cumhuriyeti devleti ve kurumlarının hiç birisi buna izin vermez. Bunu yapmak isteyenlere öyle bir dayak atar ki... İşte kurumlarımız bu yıl yine harika kâr açıklayacaklar, Merkez Bankamız çok iyi bir kâr açıklayacak yine operasyonel, kamu bankalarımız yine tarihlerindeki en iyi hazinencilik kârını açıklayacaklar söyleyeyim; Hazine olarak çok mutluyuz, Maliye olarak mutluyuz, iyi kâr açıklayacağız. Kimlerden kazandığımızın hepsini detayına kadar biliyoruz. Burası muz cumhuriyeti değil. Siz siyaseti dizayn etmeye, ülkeye operasyon çekmeye, 2009 seçimlerindeki benzer senaryoyla Türkiye’yi itelemeye kakalamaya, iktidarı devirmeye antidemokratik şekilde çalışacaksınız, bu ülkenin hiçbir kurumu... Bu Bakanlığın 80 bin çalışanı var, hepsi yerli ve millî. Birçok bürokrat AK PARTİ iktidarından önceki bir kıdeme sahip çalışıyor. Kurumları yıkmaya...

Merkez Bankası, TÜİK... Bu dediğiniz istatistik bilgilerini tutan TÜİK'teki arkadaşların birçoğu, AK PARTİ iktidarından daha uzun bir kıdeme sahip yani bu iktidardan önce bu işe başlamışlar. Eğip bukeceksiniz... Enflasyon 45 olduğunda: "Rakamlara inanıyorum." 8,5 olduğunda: "İnanmıyorum." Nasrettin Hoca gibi ya! Kazan doğrunca: "İnanıyorum." Öldüğünde: "Getir kazanımı." Öyle yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Cumhurbaşkanı söyledi, Cumhurbaşkanı açıkladı "İnanmıyorum." diye.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Dolayısıyla arkadaşlar, mesele şu, mesele: Siyasi hamaset veya siyasi tarafgirlik söyleminden ayrı... İktidarın eksikleri yok mu? Ekonomik olarak yanlışlar, şunlar, bunlar, var muhakkak; "mükemmel" "on numara" "dört dörtlük", kimse böyle bir şey demiyor. Türkiye altı yıldır bir operasyonel sürecin içerisinde ki ekonomi ayağı bu işin. "2013'ten beri..." diyor ya, doğru, 2013'ten beri, operasyonlar 2013'ten beri başladı zaten. Altı yıldır bir sürecin içerisinde Türkiye. Altı yıldır ne kadar operasyonel varyasyon varsa bunların hepsi denendi ama Türkiye, birileri diyor ya: "Şerbetli midir ya! Hacıyatmaz gibi; vuruyoruz, vuruyoruz, bir daha kalkıyor." diyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dualı, dualı.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Aynen.

Çünkü bu millet bin yıldır bu coğrafyada, bu topraklarda biz ne Bizans oyunları gördük, ne şeytanlıklar gördük ama dimdik, elhamdülillah, ayakta kaldık. Allah'ın izniyle en az bir bin yıl daha, mahşere kadar da böyle olacak.

Şimdi, meselenin özeti şu arkadaşlar: Eksik olan, yapılması gereken şu veya bu birçok husus ve birçok konu var. Bizim burada, bu noktada yapmamız gereken; istihdam, tabii ki daha iyi olması lazım, yeni yeni başlıyor. Şimdi, eylül rakamlarını takip ediyoruz. Ekim: Bakın, dördüncü çeyrekteki iyileşmenin, üçüncü çeyreğin sonundaki iyileşmenin süreci SGK'den bakıyoruz rakamlara, elhamdülillah, eylül ayı itibarıyla 400 binin üzerinde SGK 4/A, 4/B, 4/C'li istihdam artışı var. Ekim: Hafif de olsa devam ediyor. Kasım, aralık: Devam ediyor. Yani iyileşme, toparlanma, yüksek faiz, yüksek kur, bütçe disiplini, bütçe...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – TÜİK öyle demiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Bir dakika.

Bütün bu operasyonlara rağmen herkes revize etti, "Türkiye eksi 3 küçülecek." diyen ne kadar... Hani, birileri dışarıdakileri çok referans alıyor ya, biz kimseye referans olmuyoruz. Biz dünyadaki en iyi uygulamaları, ülkemizin ali menfaati noktasında yerli ve millî bir bakış açısıyla yönetmemiz lazım. Bir ülkeye uygulanan bu ülkeye tutmayabilir, o veya bu şekilde olabilir, para politikası, maliye politikası, Merkez Bankasının politikası, şunlar... Herkesin farklı farklı bakış açısı, yaklaşımı, yönetim tazi da olabilir. Ama Türkiye olarak biz, bütün bu çerçevede, özellikle Türkiye'nin bu küresel kırılmanın daha da sertleşeceği bir dönemde -işte Amerika, Çin diyoruz- Türkiye, bu sürecin ötesinde, Avrupa Birliğinin içinden geçtiği siyasi ve ekonomik kırılmanın oluşturacağı riskler özelinde, bütün bu süreçlerde ülkemizin ekonomik ve siyasi bekası ve refahı noktasında, bu ince mühendislikle bu süreci yönetmek durumundayız. Daha yolun başındayız, her şey toz pembe, yok öyle bir şey. Dördüncü çeyrek toparlanmasıyla bir noktaya gidiyor Türkiye. Bu ivme -2022 tahminlerimiz bu çerçevede- inşallah, daha iyiye gidiyor. Ben çok net bunu söyleyeyim: 2020'nin ilk 2 çeyreğiyle birlikte bu süreç çok daha iyi bir noktaya gelecek gerek istihdam konusunda gerek büyüme noktasında. Yani özellikle dördüncü çeyrek sinyalleri bize çok olumlu bir resim ortaya koyuyor. Ve Türkiye'de rakamları oradan

eğip bükelim, bunu şuradan alalım, işte 4,5 milyon değil aslında, öyle şu, bu, gizli işsizlik de var, 8 oluyor. Yine kazan hikâyesi gibi. Gizli kayıt dışı çalışan da var, onu düşürdüğünüzde yine aynı. Yani kayıt dışı çalışan olunca istihdama girmiyor; gizli olan, işsiz olunca giriyor. Allah aşkına!

Dolayısıyla, bütün bu çerçevede, bütün bu resme baktığımızda, bakın, Türkiye’de 4 milyon mülteci var, öyle mi Suriyeli var, değil mi? Bunlardan kayıt dışı çalışan var mı? Var mı çalışan?

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Mülteci değil Sayın Bakan.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Şimdi, dolayısıyla benim istihdamımdan alıyor mu almıyor mu? Şunu demeye getiriyorum: Ha, şimdi diyeceksiniz ki: “4 milyon mülteciyi neye bağlıyorsunuz? 4 milyon mülteciyi kapıya koyun.” (Uğultular)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman kişi başına...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Şimdi, kimse kusura bakmasın, 4 milyon insanı biz kapıya koymadık ama bunların güvenliğiyle ilgili, Suriye’ye operasyon yapıp “Bunları güvenli bölgeye yerleştireceğiz.” dediğimiz zaman da ortalık ayağa kalktığı zaman da o zaman bu duruşu sergilememiz lazım. Biz burada hem ülkenin bekası ve güvenlik politikaları açısından hem ekonomi ve istihdam politikaları açısından hem Türkiye’ye olan işin ekonomik ve finansal yükünü hafifletme açısından bir adım attığı zaman, bütün dünyaya karşı da bu duruşu göstermemiz lazım. Dolayısıyla, burada hangi şapkayla olursa olsun, eleştiri başka bir şey, manipülatif ve spekülâtif bir şekilde çarpıtarak gerçeği, hangi alanda olursa olsun; sosyal alanda olsun, güvenlik alanında olsun, istihbari alanında olsun, ekonomik alanda; bilinçli bir operasyonun bir parçası bir işi yapıyorsanız, bunun hukuk içerisinde varsa bir cezası, bunu gereği olmak durumundadır. Ben bu kadar eleştiriye maruz kaldım, hukukçu...

AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Onu söylemenize gerek yok ki.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Ona itiraz eden yok ki.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – İşte, bakın, konuşulmamış lafları... Cemal Bey o gün Ordu’daydı. Teşekkür ediyorum kendisine. Canlı şahit olarak Mecliste usulünce ve üslubunca o cevabı verdi. Ama birileri gibi, mal bulmuş mağribi gibi, denmemiş bir lafı, magazin... Arkadaşlar, samimi olalım, her bir partinin siyasi anlamda, konjonktürel manada politikası var, duruşu var, söylemi var, o var, bu var; içinden çıkılmaz sıkıntıları var, kavgaları dövüşleri var, olabilir; bazen iyi durumda olabilir, bazen kötü durumda olabilir; iktidar iyi durumda olur, muhalefet iyi durumda, kötü durumda olur. Ama benim ağırlıklı gözlemlediğim şöyle bir hikâye var, muhalefet kapsamında bir hususta: Köşeye sıkıştığımız bir yerde gündemi değiştirmek için gerçek dışı bir şey üzerinden yeni bir polemik üretelim de gündem değişsin, üzerimizden kaçsın. Samimi olalım yani. Ya, buna dikkat edelim, hakikaten. Şimdi, buna şahit olduğumuz birçok örnek, husus var. (Uğultular)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, sakın olalım, sakın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Dolayısıyla, şimdi yani azdan az, çoktan çok diyoruz. Allah aşkına, son gelen gelir paketi, bundan niye gocunuyoruz ya? 5 milyon liranın üzerinde bir evde oturuyorsa biri ödesin ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bin tane evi varsa.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Ödesin, ona da getirin, Anayasa Mahkemesine gitmeyecek şekilde çalışalım, ona da bir çözüm üretin, gelin. Ama bakın, bunun oluşturduğu gelirle ilgili biz zaten ne yaptık, bu pakette bir de ne var? 500 bin liranın üzerinde geliri

varsa daha çok vergi alımını bir noktada getirdik. Ha, kaç kişi? 20 milyondan fazla vergi mükellefi var. Kaç kişi bu biliyor musunuz, kaç mükellef? 50 bin civarı. 50 bin kişiye dokunuyoruz bak, senden daha çok alacağım. Buradan aldığım... Dolayısıyla bütün bu çerçevede atılacak adımlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız hızlı bir şekilde değerlemeleri yıl sonuna kadar bitiriyor, bütün hepsinin konut stoku. Bunların çoğu zaten İstanbul, Ankara, İzmir’de, yüzde 90’ından fazlası. Şimdi reformlara geleceğiz çünkü Bülent Bey güzel bazı tespitlerde bulundu, soru-cevap bölümünün bir kısmında ona da dokunacağım. Yani bu reform özelinde son bir yılda zaten gerek Hazine tarafında gerek Maliye tarafında çok önemli adımlar attık. Bilen biliyor, bilmeyenler için de birkaç tanesini hatırlatacağım hızlı bir şekilde geçmek için.

Dolayısıyla tüm bu çerçevede meseleye baktığımızda bizim şu resmi çok net görmemiz lazım arkadaşlar: Türkiye, ekonomide bir, devlet sisteminde bir, küresel ligde bir değişim içerisinde ve bunu ancak ve ancak aynı gemide olduğumuz bilinçle, birlik ve beraberlik içinde aşabiliriz. Ha, ben bunu sokakta görüyorum, onu söyleyeyim size. Altı yıldır bu kadar büyük bir operasyona maruz kalacaksınız, içeriden ve dışardan aklınıza gelebilecek bütün terör örgütlerince -DAEŞ’inden, FETÖ’sünden, PKK’sına, bilmem neye- saldırıya maruz kalacaksınız, bu kadar şehit vereceksiniz, bu kadar ekonomik saldırılara –birileri kabul etmese de- tweet’lere maruz kalacaksınız; ekonominize, güvenliğinize, devletinizin bekasına bir operasyona maruz kalacaksınız, toplumsal bilinç ve şuur noktasında milletimiz bu resmin inanılmaz farkında ve birlik noktasında dik duruş gösterdiği için... Ki ben burada iki yere çok net teşekkür etmek istiyorum. Birincisi: Bütün bu noktada sadece son bir yılda yaşananlar... Altı yedi yıldır zaten toplum anlamında milletimiz inanılmaz bir dik duruş göstermiştir. İşte, bugün Fransa’da Sarı Yelekliler diyoruz, Şili’de bilmem ne diyoruz, Lübnan’da, Hong Kong’da şurada burada, bütün bu operasyonlardaki oyunlara karşı inanılmaz bir şuurla dik duran bir toplumsal süreç var. İkinci teşekkürü ben çok net... Yaklaşık bir buçuk yıldır bu Bakanlıktayım, yaklaşık 70-80 bin kişilik insan kaynağıyla, bu Bakanlık tüm insan kaynağıyla gece gündüz inanılmaz bir performans ortaya koydu. Ben burada hepinizin gıyabında arkadaşlara onu söylüyorum, kendileri için değil, gelecek nesiller, evlatları özelinde çok tarihî bir mesai ortaya koydu arkadaşlar. Hepsine teşekkür ediyorum. Eğer ki bu süreç -birilerinin hesabı oydu- hangi matematiğe dayanıyor, hangi sürece dayanıyor ekonomik olarak bu noktada?

Şimdi, bu resme bu noktada baktığımızda, meselelerin detayına girdiğimiz zaman anlatacak çok hikâyemiz var aslında. Ama gerek soru-cevap özelinde gerek bu noktada bundan sonraki süreç özelinde şunun altını çok net çizmemiz lazım: Ekonomideki iyileşmeler, atılan adımların ötesindeki düzenlemeler, yasal düzenlemeler önümüzdeki süreçte de değişecek, dönüşecek, daha da olumlu adımlar atacağız tabii. Ama özellikle işte bu bütçe faiz bütçesi. Şimdi, yani insan hep bunu ifade ediyor veya aktif hazinencilik veya değil. Yani 2002 yılında Türkiye’de faiz giderlerinin, harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 14,4’tü, bu oran yüzde 2; merkezî yönetim bütçesine oranı 2002’de yüzde 43,2’ydi, yüzde 8,9. Vergi gelirleri oranı 85,7’ydi 2002 yılında, yüzde 86’sı vergi gelirlerinin faiz harcamasıydı, bu oran 11,9. Ne kadar düşürmüştüz? Demin konuşmamın başında ifade ettim ama yıl sonu bunun altında da gelecek. 117 milyar bütçelemiştik, son bir yıllık aktif hazinencilikle -ben Hazine’deki arkadaşlara da buradan yine teşekkür ediyorum- 117 milyar bütçelediğimiz faiz harcama kalemini inşallah 100 milyarın altında kapayacağız.

Peki, nasıl oldu bu? Gerek Türk lirası gerek döviz, dövizde dolar ve euro ve daha da ötesinde ilk defa Hazine tarihimizde bir takvim yılında bu kadar büyük bir ihraç gerçekleştirdik. Altın ihracı, 2019 yılında 84 ton altın ihracı gerçekleştirdik. Hem yastık altı hem piyasadaki likidite hem de maliyet açısından yüzde 1,5’lara, 1,75’lere, 2’lere, daha da altında hem faizleri düşürdük hem maliyetleri. Dolarla mı borçlandık? O dolarları “swap”layarak yüzde 3’lere borçlandık, onun bile altında borçlandık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Euro “swap”ıyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Niye yüksekte borçlanayım? Daha düşükten...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eksi faiz Avrupa’da.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Bakın Garo Bey, yığıdı öldürelim, hakkını yemeyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Eyvallah.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Öldürebilirsiniz ama yığıdın namı yürür. Hazinedeki arkadaşlarla son bir yılda işte oradan ödül aldık, buradan. Yurt dışından biri eleştirdiği zaman haklı, yurt dışından biri ödül verdiği zaman ıh. Yani bir tarafa koyalım ya, eleştiriyor muyuz, ödül verince kabul ediyor muyuz? Herkesin borçlanma maliyeti ve faiz gideri olarak –teknik konuşuyorum burada yani o teknik detaya hâkim olmayabilirsiniz- hangi maliyetler ve borçlanmayla, TL ve dövizle... Çok aktif bir süreçte bunu geride bıraktık.

Bunun ötesinde, döviz tevdiat hesapları tabii ki yüzde 57-58'lere kadar neredeyse çıktı nisan, mayıs, haziranda. Şu anda kaçlarda? Yüzde 50'lere, 51'lere kadar düştü, daha da düşmeye devam ediyor. Bu süreç istediğimiz nokta, daha da iniyor, daha da incek. Bunları görmemiz lazım.

Şimdi, çok sıkça dile getirilen –biz bize yine konuşalım, kimse yok burada, basına bakmayın siz, biz bize konuşuyoruz- “Elektriğe yüzde 60 zam son bir yılda.” Gaza yüzde 60 zam son bir yılda.” Ya, insan Allah’tan korkar tweet paylaşımları için ya!

Bakın arkadaşlar, 2018’den 2019’a kadar 3 tane düzenleme yapıldı. 2019 Ocakta hem elektriğe hem doğal gazda yüzde 10 indirim oldu, 2019 Ocakta, öyle mi?

CAVİT ARI (Antalya) – Seçim öncesi.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Elektrikte 2019 Temmuz ve Ekimde yaklaşık yüzde 15’erlik zamlarla birlikte, 2019 Kasım itibarıyla totalde yüzde 19 bir artış var. Peki, her yerde “Yüzde 60 zam.” Bir kere, rakamlar ortada ya. Doğal gaz yine aynı şekilde ocaktaki yüzde 10 indirimden sonra biri ağustosta, biri de eylülde 14,97; 14,92 iki artış var, toplamda nette yüzde 19 artış var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On dört aylık sayarsak.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – 2019’dan bahsediyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – 2018 Ekimden diyorsunuz, 2019 Ekime diyorum ya. Kasım, aralıkta zam oldu mu? Olmadı. Kasıma kadar yine söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On dört aylık sayın.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Bakın, bunun ötesinde, diyorsunuz ki: “Sosyal alt gelir grubu.” Zannediyorum bu yıl çıktı, geçtiğimiz yıl değil, değil mi? Bu, elektrik yardımı olması lazım. İhtiyaç sahibi alt gelir grubundaki yaklaşık 1 milyon 215 bin haneye 150 kilovatsaat kadarki destek kapsamında yarım milyardan fazla elektrik faturasını ödeme noktasında destek düzenlemesi çıkardık bu Meclisten yani bu krizin etkilerini minimize etmek için.

“Eşel mobil” diye bir uygulama çıkardık, petrol fiyatları dünyada çıkarken kurun etkisi olmasın diye stabilize ettik ki topluma etkisini minimize etmek için. Petrol fiyatları 9, 10, 11’e çıkmasın, 6’larda, 7’lerde tutacak şekilde.

Şimdi, Bülent Bey dedi ki... Aslında Bülent Bey'in yapısal olarak söylediği, genel anlamda bu çerçeveye gideyim, hakikaten bu noktada ben meseleye baktığımda çok önemli bir tespitte bulundu, teşekkür ediyorum yani bu attığımız adımlar aslında. Son birkaç yıldır Enerji Bakanlığından beri sizinle paslaştığımız iyileştirme alanlarıyla ilgili güzel noktalardan birine parmak bastı ama sizi de sevindirecek güzel birkaç adımı bu konuyla ilgili ifade edeyim. “Kurumsal vergisi oranı” dediniz “ilk bir” dediniz “on” dediniz, “bin” dediniz “İşte, bu yaklaşık yüzde 60-70 ilk binden kaynaklanıyor.” dediniz. Bu çok önemli ve bununla ilgili biz çok kritik birkaç adım attık, hatta Meclisteki bu son pakette bununla ilgili de önemli bir adım attık.

Siz Maliye kökenliğinizden biliyorsunuz, Maliyemizde 8 binden fazla ne var? Vergi müfettişi var, değil mi? 8 binden fazla. Bakın, 2018 yılında vergi anlamında büyük mükellefler açısından yaklaşık 13 binden fazla denetime muhatap kurum denetimi tam kapsamlı yapıma potansiyeli varken bu mevcut yapıyla yani eski... Artık değişti o, biliyorsunuz değil mi? Büyük mükellefler değiştirilmesi için hesap uzmanı osu busu yani mesleki taassup, kurulculuk falan, 80 küsur hesap uzmanımız var. İşte, bakıyoruz, 100 küsur ondan var, bundan var, toplam 300-500 kişi. Bunun neredeyse üçte 2'si zaten yaşlı, emekli olup gitmiyor. Peki, bu 13 bin küsurla 2018 yılında ne kadar denetim yapmışız biliyor musunuz tam kapsamlı? 44. Şimdi ne oldu biliyor musunuz? Şu düzenlemeyle birlikte tabii ki yetkinlik usulüne dayalı, iş deneyimine bağlı, akademik kariyerine bağlı, performans ölçütlerine bağlı, bu kaliteyi ve eğitimlerini artıracak şekilde artık nitelikli ve nicelikli eğitim çerçevesi içerisinde bu kurum denetimleri... Buradan seneye inşallah ölmez de sağ kalır görüşürsek, bu makamda olursak, olmazsak... 2019'dan sonra, 2020 yılı denetimlerinde ne kadar daha etkin bir vergi performansı olduğuna inşallah şahit olacağız çünkü hakikaten VDK kapsamında çok dramatik ve çok stratejik bir değişim dönüşüm süreci hâlihazırda başladı.

Ötesinde, risk analiz merkezi. Teknik olarak herkes vâkıf olmayabilir ama zannediyorum sizin takip etmiş olmanız lazım. İlk defa Gelir İdaresi Başkanlığı ve Vergi Denetim Kurulu Başkanlığı bünyesindeki risk analizi sistemlerini birleştiriyoruz. Çok stratejik bir adım bu. Yani biri atıyor biri... İkisi de güçlerini birleştirerek risk analizi teknik değerlendirmeden sonra nokta atışı, gelirler ve denetim ölçüsünde. Bu, ciddi bir şekilde, her türlü bilginin veri istatistiğinin çok daha hızlı ve etkin bir şekilde sahadan sonuç almamıza sebebiyet verecek.

Bir üçüncü adım: Vergide denetimde dijital dönüşümle ilgili bir süreci başlattık. Belki yine duymuşsunuzdur, bu da çok tarihi bir adımdır. Hakikaten, çok kritik bir dönemde, kritik bir süreçte, denetim analiz süreçlerinin neredeyse tamamını elektronik ortama taşıyarak daha nitelikli bir analiz sürecinden sonra artık, e-tespitler, tutanaklar, ibrazlar, tebligatlar şunlar bunlar, bütün hepsinin özelinde model ve standartlara dayalı vergi ve inceleme modeline geçeceğimiz çok daha etkin yeni bir süreç başlayacak. Bakın, bunlar tarihî reformlar. Yani Maliye kökenli olanlar... Ha, sevebiliriz, sevmeyebiliriz. Ben Maliye kökenli olmadığım için bana diyorlar ki: “Siz Allah'tan Maliye kökenli değilsiniz. Oradan buradan şuradan olsaydınız belki kurum taassubu olabilirdi.” Vallahi, ben meseleye çok objektif bakıyorum, o kriterlere göre bakıyorum. Bu çerçevede, gerek performans ölçütü, gerek bu noktada, bu etkin bakış açısında olan arkadaşlarla elimizden geldiğince bu değerlendirmelerle çalışmaya gayret ediyoruz.

Ha, Gelir İdaresi tarafında, düzenleme tarafında iyileştirilmesi, KOBİ'lere, şirketlere... Geçtiğimiz yıl bunun sözünü ifade etmiştim size, hatırlayacaksınız belki. Sadece KDV iadeleriyle ilgili, yüzde 50'sini on iş günü üzerinden ödeme noktasında YMM raporuyla süreci başlatacağız dedik, tıkr tıkr işliyor. Bütün iş dünyamız bundan gayet memnun. Çok hızlı bir şekilde, tarihte görülmedik bir şekilde, otomasyona oturttuğumuz şekliyle bu süreç devam ediyor.

İyileştirmeler bu çerçevede, Maliyenin dönüşümü özelinde bu çerçevede devam ediyor, edecek. Tabii ki ilk iki çeyrek vergi tahsilat oranları düşmüştü. İşte “tahakkuk, tahsilat” dediniz. Son güncel rakamları söyleyeyim size: Ocak-eylül döneminde 89,2’ye ulaştık ve yıl sonunu inşallah yüzde 90’ın üzerinde kapayacağız. Son çeyrek, üçüncü çeyreğin sonu eylül-ekim-kasım performans iyileşmeye başladıkça... Kasım rakamları iyi gidiyor, inşallah daha da iyiye gidecek. Zaten bu dengelenme sürece gelir noktasında.

Ha, diyebilirsiniz ki... Bakın, bu öyle hassas bir denge ki, o kadar çok topu bir arada yönetmeniz lazım ki hiç bütçe açığı vermeyecek misiniz, çok bütçe açığı mı vereceksiniz? Çok fazla piyasayı sübvansen mi edeceksiniz veya hiçbir şekilde mali disiplinden fayda verip ülke ekonomisinin küçülüp işsizliğin patlamasına mı sebebiyet vereceksiniz? 2009’da bu ülkede yüzde 16’lar, 17’ler... Çok daha travmatik büyük işsizliklerin olduğu dönemleri de yaşadı bu ülke. Ama bu süreçte birileri belki bu oranları beklerken, bu oranların çok daha altında geçirmemiz birilerini belki üzdü. İşte, bizim 2010, 2018, 2019 tüm bu çerçevede resme baktığımızda, özellikle gelir düzeyinde... Bizim geçen yıl bütçemizde ne dedik? Yüzde 1,9, yüzde 2’ye yakın bütçe açığı öngörmüştük. Bu yıl yine Maastricht Kriteri hedefi... Bakın, 2009, küresel krizin, yüzde 5’in üzerinde bir bütçe açığı verdi ülkemiz. Hatırlayın ya, yüzde 5’in üzerinde. Ha, yüzde 5, 6 bütçe açığı verebilirdik, hayır. Ama sıfır denk bütçe mi yapacağım? Ama denk bütçe yapacağım diye de ekonomiyi durdurma gibi bir durumum da yok. Yüzde 3 Maastricht Kriteri, öyle mi? Bunu kriter olarak piyasaya güven noktasında ortaya koyarak bir yılı geride bırakıyoruz ve inşallah yüzde 3’ün altında bu yılı kapayacağız, yüzde 5’de, 6’da... Bu inandırıcılık ve kredibilite noktasında tüm bu noktada...

Özelleştirmeye ilgili bir soru geldi “2002-2019 arasında özelleştirilen kurumlar...” Şimdi gördükçe tek tek cevap vereyim istiyorum. “Kaç kuruluş, ne kadar özelleştirildi, kaç işçi vardı, kaç işçi çıktı?” diye bir soru gelmişti. O gelen cevaplardan bir tanesi: 2002... 2010 ve 2019 yılları arasında yüzde 50’nin üzerinde kamu payı özelleştirilen 60 kuruluş, varlık ve satış devri yoluyla özelleştirilen 159 tesis ve işletmede İş Kanunu’na tabi olarak çalışan işçi sayısı 72.875 kişiydi. Bu personelden 9.345’i devirden sonraki süreçte iş akdi feshedilerek, kıdem ve ihbar tazminatlarına bağlı olarak, yasal hakları süreciyle çıkarılarak, 63.530 kişi özelleştirme kapsamına geldi. Ama bugün baktığımızda bu rakam, 2018 yılı sonu itibarıyla 72.875’ten 88.339 kişiye çıkmış yani yüzde 20’ye yakın, özelleştirme kapsamındaki bir istihdam artışı da yer almış.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunun bir dökümü var mı Sayın Bakan?

HAZİNE VE MALİYE BAKANİ BERAT ALBAYRAK – Detayları şey yapalım, burada arkadaşların getirdiği notu paylaşırsız sizinle.

Şimdi, şeker fabrikalarıyla ilgili aynı soru sorulmuş. 2.662 kişiden 30 Eylül 2019 itibarıyla bu rakam 3.980 kişiye çıkmış. Yani Afyon, Alpallu, Bor, Çorum, Elbistan -Faruk Bey sormuştu- Erzincan, Erzurum, hepsinin toplamında 2.662’den 3.980’e çıkmış.

Şimdi, deniyor ki: “Gelecek yıl yüzde 5 nasıl büyünülecek?” Şimdi, ben çok net bunu söylüyorum: Türkiye belki tarihinde olmadığı kadar nitelikli ve kaliteli bir büyüme patikasını doğru hızla ilerliyor. Gerek kredi kanalları gerek bankacılık sisteminin likidite altyapısı -ki takip edenler yani işi teknik olarak, yaptığımız hamleleri, attığımız adımları takip edenler az çok biliyor- özellikle 4 trilyonluk bir varlık büyüklüğüne sahip bankacılık sektörünün likiditesi kamu bankaları da içinde olmak üzere ve önümüzdeki süreçte bu likiditenin Türkiye’nin yüzde 5 asgari büyümesine... Yani “doğal büyümesi” dediğimiz çünkü büyümenin iki bileşeni var; “two pieces of growth” değil mi hocam? “Production, population”, üretim ve nüfus. Türkiye her iki anlamda da “benchmark” benzer ülkelere kıyasla çok güçlü bir rekabet avantajına sahip. Nüfus artış hızı yüzde 2-3 baz ve altyapıyı oluşturuyor. İhracat

kapasitesi, üretim kapasitesi, altyapısı bu çerçevede bunu oluşturuyor. Yüzde 5 doğal bir büyüme patikası var. Ama Türkiye'deki likidite ve yatırım mekanizmaları altyapısını gerek bankacılık sektörü gerek kamu kaynakları, kamu bankaları... İşte açıkladık ya bir ivme paketi. Tam anlaşılmadı aslında ama biz sessiz sessiz oradan yürütürüz ki 2020 bu anlamda çok da stratejik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan, ne kadar süre vereyim?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Az kaldı.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir on dakika daha...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Olur olur, şunları da tamamlayıp bitiriyorum, bağlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Dolayısıyla bu çerçevede baktığımızda, bu noktada baktığımızda ciddi bir dönüşümün temelini ortaya koyacak. Yani nedir? İşte, büyüyelim büyümayelim, yurt dışı veya değil, şöyle yaptık, bunu tespit ettik... Allah aşkına, Türkiye tamamen özgün ve millî bir politikayla bu süreci yürütüyor.

Şimdi, diyoruz ki işte şöyle, diyoruz ki böyle... Ya insan şuna üzülüyor: Borç alan emir alır. Borç stoku nereden nereye düşmüş? 70-80'lerden 30'lara düşmüş. Şimdi biz borç alarak büyümedik, tam tersine bu on yedi yıllık dönemde borç miktarını azaltarak büyüdük. Ama şimdi, biri de size diyor ki... Borç almış, emir almış, affedersiniz birilerinin atadığı komiser gibi uyguladığı süreci yapmış ama hedef şaşırtmaya çalışarak bunu ortaya koymaya çalışıyor. Türkiye tamamen kendine özgü bir ekonomi, sanayi, yatırım ve dönüşüm politikasıyla bu süreci yürütüyor.

Yine, teknik olarak söyleyeceğim, detaya girmeyeceğim. Yeni ekonomi programının içerisindeki cari dengenin sağlanmasına dayalı gerek kredi büyümesi gerek ihracat endeksi gerek turizm gerek lojistik planları gerek bu master planları üzerinde oluşturulacak iklim ve buna bağlı olarak çok net şunu söyleyeyim, birçok yerde bunu anlattım... Soruyorum: Bankacılık sektörü stratejik bir sektör müdür?

CAVİT ARI (Antalya) – Bence stratejik bir sektör.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Peki, enerji sektörü stratejik bir sektör müdür? Değil mi? Çünkü baraj var, özelleştirdi veya adam lisans aldı, baraj kurdu değil mi? Kurduğu barajla ne yapıyor? Elektrik üretiyor? Nereden üretiyor? Ülkenin su kaynaklarını alıyor, değil mi, bir havzada topluyor, rezervuar gölünde, santralde onu elektriğe dönüştürüyor, yapıyor. Yerli kaynaklar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Doğal gaz...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Yok, o yerli kaynaklar özelinde cari dengeyle ilgili ona gelecek. Çünkü sevdiğim alanlardan bir tanesi. Eskiden enerjiyle hukukum vardı biraz, enerjiden biraz şey yapmıştık, o örneğe geleceğim ama birazdan.

Şimdi, bu çerçevede bir resme baktığımızda ne olmuş? Adam işletiyor değil mi? Liberal piyasa falan. Ama adam diyor ki: "Yok, benim canım sıkıldı, elektrik üretmeyeceğim." Dükkânı kapatıyor. Bir de bakıyoruz, Doğu Anadolu'da, Güneydoğu'da o bölgelerde elektrik üretimi yok, nüfusun üçte 1'inin elektriği çalışmıyor. Şimdi buna müdahale etmek gerekir mi gerekmez mi? Olur mu canım, sanayinin, endüstrinin, hane halkının elektriği yok. Stratejik olduğu için değil mi yapmak gerekir, ha bak, yapman lazım.

Peki, daha da önemlisi, daha da kötüsü, bir de bakmışız ki -Garo Bey'in santrali bu, takılıyorum yani- Garo Bey gitmiş, bırakın üretmeyi, tamam mı?

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Santraller sizin partililerde!

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Diyor ki: “Yok ya, ben burada ürettiğim elektriği İran’a, Irak’a, Suriye’ye satacağım.” Ya ülke elektrikten kırılıyor. Ha? “Sonra gideceğim oraya vereceğim.” Teknik olarak doğru bir şey değil değil mi?

Şimdi, bankacılık sektörü diyoruz, stratejik mi değil mi? Ne yapıyor? 82 milyon mevduat sahibinin devletten aldığı lisansla kaynaklarını topluyor, topladığı bu kaynakları ne yapıyor? Şimdi, bankacılık nedir? Topladığı kaynakları, üzerine belli bir kâr marjı koyarak ekonomiye, şuna buna kredi olarak veriyor, aradaki marjdan, komisyondan para kazanıyor. Bunu vermek yerine, dükkânı kapatıyor, “Ben kredi vermem, paranın üzerine otururum.” diyor. Bu mümkün mü, mümkün olmalı mı? Daha da kötüsü...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Topladığı mevduata faiz ödeyecek.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Şimdi, daha neler olacak bakalım, daha neler olacak?

Şimdi, daha da kötüsü ne yapıyor? Yurt dışına mı veriyor? Peki, bu yurt dışına verdiğiyle o alan birileri Türkiye’ye ateş ediyorsa, operasyon çekiyorsa izleyelim mi bunu biz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – O bankaları kim bu yabancılara verdi?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Ha, şimdi, yüzde 30-yüzde 40’lardan bahsediyoruz. Türkiye’de bankaların çoğunun hisse payı üzerinde, onun kırılmaları da var, onları da veririz, ayrı bir konu.

Gerek kredi kalitesi gerek büyümesi gerek bu çerçevede -mevduat, maliyet şu veya bu çerçevesi içerisinde- değerlendirme özelindeki bu iyileşmeye dayalı artık çok daha etkin yüzde 5 büyümeyi sağlayacak bir sürecin içerisinde geçeceğiz ve özellikle ben çok net onu hep ifade ettim yani özellikle işte, cari denge içerisindeki enerjinin yerlilik payı. Bakın, sadece 2014-2015 yılında yüzde 37’lerden üretilen elektrikteki yerlilik payı, 2019 yılı 10’uncu ayı itibarıyla arkadaşlarla da takip ettik, yüzde 63’lere çıktı. Yani Türkiye’de üretilen elektriğin içerisindeki yerlilik payı yüzde 35-yüzde 40’lardan -elhamdulillah- yüzde 60’lara çıktı. Bu neye sebebiyet veriyor? İthalatın daha da düşmesine, yerli kaynakların kullanılmasına, bu ve benzeri düzenlemeler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Zehirlenmelere yol açıyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – İran’la kim doğal gaz anlaşması yaptı?

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Dolayısıyla, gerek İran gerek Rusya, bunların birçoğu biliyorsunuz 1990’larda, AK PARTİ kurulmadan önceki sözleşmeler yani son birkaç sene kaldı, bu sözleşmelerin birçoğu bitiyor ve size güzel bir haber vereceğim: 2020’lerde inşallah Türkiye -birileri de üzülüyor ya bundan- gerek Doğu Akdeniz’de gerek Karadeniz’de kendi gemileriyle, kendi sismik datalarıyla, bunları yorumlayacak kendi yerli mühendisleriyle çok etkin ve güçlü bir saha çalışması içerisinde, inşallah. Çok net şunu ifade ediyorum: Türkiye 2020’lerde bu anlamda da çok güzel haberlere uyanacak.

BEDRİ SERTER (İzmir) – Dalga geçiyor.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Ha, bu iş biraz biliyorsunuz- matematik ve istatistik ama o istatistiğin, “probability”nin ihtimal oranı artırdıkça ihtimal noktası da artıyor çünkü yüzde 100 diye bir husus yok. Datayı inceliyorsunuz, bir kuyu kazıyorsunuz, yanına şu bu; 1’inci kuyu, 2’nci kuyu, 10’uncu kuyu, 20’nci kuyu... Türkiye bu noktada istikrarlı arama çalışmalarıyla gerek off-

shore denizde gerek on-shore karada, 2 denizimizde de bu dönemdeki etkin süreçte ekonomisindeki bu güçlü iyileşmenin üzerine bir de inşallah bu pozitif neticeleri aldığında Allah'ın izniyle çok daha iyi bir noktaya gidecek.

Burada bir sürü hâlâ atladığım, geçtiğim şu veya bu şekliyle konular da var ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vergi cennetlerine gelem, “Nereden buldun?”a gelem.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Ben burada çok net şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten geçtiğimiz yıl ekim ayı, kasım ayı bütçe üzerinde yine birlikteydik. Son bir yılda gerçekten Türkiye olarak çok zor bir süreçten geçtik ama şunu çok net ifade etmek istiyorum: Allah'ın izniyle, Türkiye... Şu konuda müsterih olun: Yani Gülizar Hanım'a da Kamil Bey'e de söylüyorum, aynı kaygıları paylaşıyorum sizinle, çok net söylüyorum. Türkiye'nin iyi olması yönünde beklentiniz var ya “İnşallah, hayırlı olur.” diyorsunuz ya bu bütçe, teşekkür ediyorum bu temennileriniz için. Hem ekonomimizin hem ülkemizin güvenlik anlamındaki altyapısı emin adımlarla bu hedefe doğru ilerliyor. Başkanımız söyledi, 2023 hedefleri bu dediğimiz operasyon sürecinden önce zaten ifade edilmişti, 2010-11 yılındaki hedeflerdi bunlar. 2013 yılından sonra Türkiye'nin başına gelmedik kalmadı. Hep birlikte yaşadık. Birilerinin diline kolay geliyor olabilir, biz bizemiz, ayıplamak için söylemiyorum. İşte, 15 Temmuz “Biz de üzülüyoruz.” filan. Herhâlde bu salonda 15 Temmuz kalbinde benim kadar, ateşin göbeğinde benim kadar yaşayan yoktur. Ben o süreci birileri gibi -buradakileri tenzih ediyorum, burada olanları tenzih ediyorum, buradakileri bilmiyorum- televizyon başında veya şurada veya burada geçirmedi, sokakta 3 evladıyla geçirdim. Türkiye çok travmatik dönemlerden geçti arkadaşlar. Bunun bedeli hayatsa bu millet ve biz hep birlikte toplum olarak hayatımızı feda ederek bu süreçleri yaşadık, ödedik bunun bedelini. Ha, ödemeye hâlâ devam ediyoruz. İşte, birileri diyor ya: “Barış Pınarı Harekâtı devam edecek mi etmeyecek mi?” Terör tehdidi devam ettiği sürece devam edecek. Kim bu ülkeyi bölmeye çalışıyorsa, kusura bakmasın yani. Ha, “İspanya'yı bölmeye çalışanın canına okurum, içeri atarım, Türkiye'yi bölmeye çalışanı tepemde taşıırım.” Kusura bakmasın. Türkiye artık eskisi gibi, üç maymunların, şunlar bunlar tiyatroların farklı mecralar üzerinde, farklı bilgilerin manipüle edildiği konseptler üzerinde; korku devleti, korku şusu veya busu... Aynı ortamdayız, biz bizemiz, yüzümüze bakıyoruz, burada bağırıyoruz ama arka planda gülüyoruz, muhabbet ediyoruz. Aynı gemideyiz arkadaşlar, 82 milyonla aynı gemideyiz.

Onun için hepinizin bu kaygılarını...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Süreniz bitiyor.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan, son sözlerinizi alalım.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Tamam, bitireceğim, sıkıntı yok, bir dakikam kaldı. Kaygılarınızı dikkate alıyorum ama şunu çok net söyleyeyim: Vicdan çok önemli bir şey, vicdan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, sorulara cevap vermediniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Verildi. Hepsine verdi ya.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Bir bilgiyi, bir konuyu bir çerçevede... Şunu ifade ettik: Bütün bu çerçevede ortaya koyduğumuz süreçte elimizi vicdanımıza koyacağız, ülkemizin geçtiği tüm bu ateş çemberi, bölgemizin ve dünyanın geçtiği bu resmi çok net ortaya koyacağız ve ona göre hükmedeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Rant vergisine gelin Sayın Bakan.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – La Fontaine'den masallar...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Ben tekrardan Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum. Şahsınızda tüm Komisyondaki vekil arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Ben bu sunum ve bütçe hazırlıkları kapsamında Bakanlığımızda çalışan tüm arkadaşlarımızın şahsında, başkanlarımızın şahsında tüm çalışan arkadaşlarıma, hepsine mesailerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. Hayırlı uğurlu olur inşallah. Allah’a emanet olun.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakana çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakan, 4 Aralık 2019 tarihine kadar da burada cevaplandırılmayan soruların, lütfen, yazılı olarak Plan ve Bütçe Komisyonumuza aktarılmasını rica ediyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum. Daha sonra bir söz talebi var.

Arkadaşlar, şimdi oylamayı yapıp ondan sonra vereceğim efendim.

Hazine ve Maliye Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Hazine ve Maliye Bakanlığının 2020 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hazine ve Maliye Bakanlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Hazine ve Maliye Bakanlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Gelir İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Gelir İdaresi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Özelleştirme İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Türkiye İstatistik Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türkiye İstatistik Kurumunun 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sermaye Piyasası Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Sermaye Piyasası Kurulunun 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kamu İhale Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Kamu İhale Kurumunun 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunun 2020 yılı bütçesi ve 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Hazine Müsteşarlığının kesin hesabını okutuyorum:

(Hazine Müsteşarlığının 2018 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Böylece, gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir. Hayırlı uğurlu olsun diyorum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi Sayın Şener benden “Son söz vekilindir.” diye söz istedi ama hanginiz önce bastı bilmiyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben bastım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sırayla değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, sakın olun.

Şöyle yapacağım: İYİ PARTİ, MHP, AK PARTİ, CHP ve HDP’nin, hepsinin ışıkları yanıyor. Her birinize birer dakika süre vereceğim arkadaşlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, olmaz.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar, lütfen...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben her yere baktım, ben bastığımda kimse basmamıştı.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sizden önce ben basmıştım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Arkadaşlar, şimdi...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sırayla ama Sayın Başkan.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Burada kural vardı, önceki kurallarımızı bozmayın, bir kişiye veriliyordu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bir şey ifade edebilir miyim?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, son söz vekilin de İbrahim Bey’in konuşması vardı, aşağıda yoklama olduğundan dolayı yoklamaya gittik, bir geldik, konuşmalar bitmiş, Sayın Bakanımız cevaplara başlamıştı. Yani eğer uygun görürseniz... Ben talebini bildiğim için İbrahim Bey’in, konuşma da hazırlamış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Şener, şöyle yapalım: Ben birer dakika herkese söz vereyim ve bu şekilde...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, bir dakikada olmaz Sayın Başkan. Bir dakikada ne söyleyeceğim ben?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, iki dakika vereyim size.

İki dakika süre vereceğim arkadaşlar.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Bakan, her şeyden önce bütçe hayırlı olsun. Memleketin iyiye gitmesinden biz de mutlu oluruz. Yalnız, bir buçuk yıldır memleket kan ağlıyor, siz hâlâ burada “Şöyle yapıyoruz, iyi olacak. Gelecek rakamlar şöyle güzel olacak.” vesaire diyorsunuz. Bizim orada bir söz vardır “Dereye su gelinceye kadar kurbağanın gözü pörtler.” diye. Memleket kan ağlıyor ve her kriz zaten bir yıl içerisinde düzlüğe çıkar. Siz hâlâ bir buçuk yıl sonra önümüzdeki süreçte nasıl düzeleceğini anlatıyorsunuz.

İkincisi: İşsizlik rakamları 4 milyon mu, 8 milyon mu diye açıklama yapmaya çalışırken kayıt dışı istihdamı dikkate aldığımızda bu işsizlik daha düşer gibi bir şey söylediniz. TÜİK'in işsizlik rakamlarını nasıl hazırladığıyla ilgili bilginizde eksiklik var, lütfen onu tekrar inceleyin. Şu anda çalışıyor görünenlerin bile yüzde 36'sı kayıt dışı çalışıyor. Bu TÜİK'in rakamıdır. Bu 4 milyon da 8 milyon da TÜİK'in raporlarından çıkarılan bir durumdur.

Üçüncüsü: Kamu-özel iş birliğiyle ilgili hiçbir bilgi vermediniz; Sağlık Bakanı bilgi vermiyor, Ulaştırma Bakanı bilgi vermiyor. Bu kadar gizlilik varsa, şeffaflık yoksa sizin yayınladığınız rakamlardan da şüphe etmemiz doğaldır. Şeffaf olun, biz de yayınladığınız hiçbir şeyden şüphe etmeyelim.

Diğer taraftan, 2002 öncesiyle kıyaslamak yanlıştır. Bakın, 2008'de, 2016'da revizyon yaptınız millî gelirden. 2000 yılında kişi başına millî gelir 4.500 dolara yakındır. Şimdiki rakama göre 2 kat artmıştır ama bu iki revizyonda millî geliri yüzde 50 artırdınız. Yerinizde sayıyorsunuz. Bunu ayrıca görüşebiliriz.

Elektrik ve doğal gaz fiyatlarıyla ilgili verdiğiniz bilgilerde bir yanlışlık var. O aldığınız bilgi yanlış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, vatandaş işsizlik, yoksulluk, borçluluk altında inim iniyor, bunlara hiç değinmediniz ve bunlarla ilgili acil, ivedi politikalara ihtiyaç var. Öğretmenler atanamıyor, emeklilikte yaşa takılanların sorunları var; bunlara giremiyoruz. Tercihlerimizi gözden geçirmemiz lazım. Bununla ilgili de demokratik ve ekonomik reformlar ihtiyaç var. “Reform” dahi diyemediniz Sayın Bakan cevap verirken. Yani bir nereden buldun yasası, vergi cennetleriyle ilgili düzenlemeler, rant vergisiyle ilgili -karbon vergisiyle ilgili önerilerimiz oldu- bunların hiçbirine değinmediniz. Ben açıkça söyleyeyim: Bunlara değinmeyen bir Bakan reform yapamaz. Gelin, hep beraber, vatandaşa huzur ve refah getirecek ekonomik ve demokratik reformları yapalım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Tatlıoğlu...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, hayırlı olsun; bütün arkadaşlara da teşekkür ederiz ama bir konu var ki bütün politikaları ilgilendiriyor.

Sayın Bakan, bu meselelerin kamuoyunda konuşulmasının önünü açınız. Bakın, sorunlarımızı aile gibi konuşamazsak çözemeyiz, ailemizde de çözemeyiz. Nasıl çözüyoruz? Konuşarak çözüyoruz. Ama Türkiye çok uzun süredir sorunlarını konuşamıyor, gündeme alamıyor. Eğer biz sorunlarımızı konuşabilseydik, 2010'lardan itibaren devam etseydi, 2023 hedeflerini yakalamasak da yaklaşabilirdik. Eğer konuşabilseydik bugün Suriye meselelerinin içinde boğulmazdık, dış politikada boğulmazdık. İçeride bütün bu saydığınız... Konuşabilseydik FETÖ'yle bu şekilde karşılaşmazdık. Lütfen, bütün Türkiye'nin temel problemi güven sağlayıcı bir ortamsa bunu konuşarak yakalayabiliriz ve bunu sağlamalıyız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, dünyanın üzerimize topuyla tüfeğiyle saldırdığı günlerde büyük bir fedakârlık örneği göstererek, ekibinizle birlikte büyük çalışmaların altına imza atarak Türkiye'nin önünü açtığınız için çok teşekkür ediyorum. Allah sizden razı olsun diyorum.

Sayın Başkanım, size de teşekkür ediyorum, sağ olasınız.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, şahsınıza, bütün heyetinize saygı sunuyorum, çok teşekkür ediyorum.

Ben de şunu söylüyorum: Söz uçar, yazı kalır. Arkadaşlar, şu tutanaklar muhalefetin geçtiğimiz yıl şu zeminde konuştuklarını içeriyor. Açıp baktığımda, samimi söylüyorum, bu ifade sahipleri adına ben utanıyorum; geldiğimiz nokta itibarıyla söylüyorum. O gün söylenenlerin tamamını nakseden siyaset izlenmiş, politikalar izlenmiş ve sonuç alınmış.

Şimdi bugün birisi, Hazine'de çalışmış birisi buraya geldi -ismini vermiyorum özellikle- ve burada bol kepçe tenkit getirdi. Biz bütün tenkitlere açığız, hakşinas bir kadroyuz. Sayın Bakanımız Sayın Kuşoğlu'na mütemadiyen teşekkür etti hakkını teslim etme babında. Oysa o arkadaşımız şunu söyledi: "Efendim, borca batırdınız; bir papazı verdiniz, borçtan kurtuldunuz." Böylesine amiyane, çok basit bir ifadeydi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Son sözünüz bu muydu yani?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben bir şey söyleyeyim Değerli Başkanım.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Peki, buyurun, son sözünüzü alalım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – İbrahim Bey, o konuşmalar doğruydu. Utanılacak ne söyledik ki?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar, sakın olun.

Arkadaşlar, şöyle güzel bir ortamda...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bağırmana gerek yok İsmail Bey. Sen konuşacaksın, ben bir şey söylemeyecek miyim? (Gürültüler)

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Aydemir...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Utanılacak bir şey söylemedik ya, lütfen. Gurur duyun ya, ne söyledik utanılacak?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylediklerinin tamamı yanlış çıkmış, olmamış.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar ya!

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir şey söylüyoruz hemen küsüyorsunuz, hemen bir şey söylüyorsunuz. Böyle bir şey yok ya! Bir dakika konuşuyoruz, onu bile bırakmıyorlar ya!

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Sayın Bakan "En son bir teşekkür edeceğim." dediniz.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Şimdi, ilk defa teamül olarak yani normalde 1 vekille bitiyordu, 5 vekile dağıtarak beşli bir konuşma oldu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Böyle bir usul de yok yani.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Neyse...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye Sayın Bakan...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İç Tüzük’e de uygun değil.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Yok, bir cümle...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir cümle...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, hiç kurallara uymuyorsunuz.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Cevap vermeyi, aslında yazılı cevap verebilirim de iki konuyla ilgili cevap vereceğim.

Biri şu: Türkiye’de 4 milyon Suriyeli var; kimi kayıtlara göre 1 milyon, kiminde 1,5 milyona yakın Suriyelinin Türkiye’deki istihdamdan aldığı bir rakamdan bahsediyoruz. Yani bu miktarda Suriyeli olmasa... Türkiye’de istihdam anlamında da bunun bir katkısı var; bunu TÜİK ölçmüyor. Bunu düzeltelim; bu bir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Suriyelilerle ilgili bir sayı söylemedim. Bilginiz de yanlış.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – İkincisi; KYK ile ilgili bir şey söylendi; ben hemen ona ilişkin...

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Bir saniye arkadaşlar...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – KYK ile ilgili, gençlerimizle ilgili bir çalışma yapıyoruz; üniversiteden mezun olmuş arkadaşların borçlarıyla ilgili, yani bu konuda bir iyileştirme noktasında inşallah...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Nasıl bir son söz oldu?

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Arkadaşlar...

HAZİNE VE MALİYE BAKANI BERAT ALBAYRAK – Gelir uzman yardımcılığı konusu geçti; onunla ilgili de inşallah çalışıyoruz. 2018, 2019 zor bir yıl oldu ama inşallah 2020 için güzel haberler vereceğiz. Ben çalışıyorum, ben de iktisadi ve idari bilimler fakültesi mezunuyum, merak etmeyin.

Tekrardan Mehmet Bey, çok teşekkür ediyorum, sizlere de teşekkür ediyorum, sizlere de teşekkür ediyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

BAŞKAN LÜTFİ ELVAN – Evet, Sayın Bakanımıza, bakan yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara, bütün katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 28 Kasım Perşembe günü saat 10.00’da toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.02

